

Ministerstvo financí
Č.j.: 37 949/2012/25 – 252

Zpráva
o činnosti daňové a celní správy
České republiky
za rok 2011

Praha, červen 2012

OBSAH

1. Úvod	1
2. Výnos daní a cel	4
3. Vybrané indikátory daňové a celní správy	8
4. Daňové subjekty	10
5. Daňové a celní příjmy	11
6. Kontrolní činnost	13
7. Daňové a celní nedoplatky	20
8. Zajištění a vymáhání nedoplatků	22
9. Daňové a celní úlevy	25
10. Opravné prostředky	27
11. Mezinárodní spolupráce	28
12. Informatika	31
13. Personalistika	32
14. Hospodaření daňové a celní správy	37
15. Vztahy s veřejností	39
16. Závěr	40
Příloha č. 1 Informace o činnosti daňové správy České republiky za rok 2011	41
Příloha č. 2 Informace o činnosti Celní správy České republiky za rok 2011	126

1. Úvod

Ministerstvo financí předkládá Vládě České republiky a veřejnosti souhrnnou zprávu o činnosti daňové správy a celní správy České republiky za rok 2011.

Rok 2011 byl poznamenán mnoha nepříznivými vlivy s dopady na hospodářskou stabilitu, potřebou řešení finanční a následně i dluhové krize. Vláda přijala řadu protikrizových opatření ve snaze snížit deficit veřejných financí. Dopady krize měly významný vliv na správu daní a cel. Výkonnost ekonomiky se s určitým zpožděním odrazila v daňových výnosech v roce 2011.

Ministerstvo financí pokračovalo v realizaci „Koncepte vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů“ (JIM) zpracováním projektu proveditelnosti a dalšími praktickými realizačními kroky. Přípravné práce směřují k vytvoření jednoho výběrního místa pro daně, cla a veřejnoprávní pojistné. Z tohoto důvodu byla důležitá spolupráce s dalšími rezorty. Realizace projektu JIM je časově a věcně limitována, jednak řadou zásadních legislativních změn, například v důsledku přijetí nového Občanského zákoníku, zavedením nového Daňového řádu a jednak následnými organizačními a kompetenčními změnami v daňové a celní správě, a to za podmínek minimalizace nákladů a zajištění výkonnosti. Souběžně probíhají procesy modernizace daňové a celní správy a rozšiřování mezinárodní spolupráce.

Dnem 1. ledna 2011 byla zákonem č. 199/2010 Sb., kterým se mění mj. zákon o územních finančních orgánech, vytvořena samostatná daňová správa podřízená Ministerstvu financí v čele s Generálním finančním ředitelstvím (dále „GFŘ“). Generální finanční ředitelství se stalo účetní jednotkou. Finanční ředitelství a finanční úřady mají postavení vnitřních organizačních jednotek GFŘ. Po přípravě v roce 2010 byl po stránce organizační, věcné a personální rozhodující rok 2011 pro úspěšné zavedení nejpodstatnější změny struktury daňové správy od roku 1993. Procesy strukturálních změn probíhaly za mimořádně obtížných podmínek, v době celostátních úsporných opatření ve veřejné správě. V roce 2011 probíhaly práce na zřízení samotné jednotky Specializovaného finančního úřadu k 1. 1. 2012.

Struktura daňové správy byla v roce 2011 tvořena soustavou orgánů skládajících se z Ministerstva financí, GFŘ, finančních ředitelství a finančních úřadů. GFŘ, finanční ředitelství a finanční úřady tvoří územní finanční orgány. Ministerstvo financí je správním úřadem a ústředním orgánem státní správy pro daně, poplatky a clo.

Finanční úřady v roce 2011 vykonávaly správu všech daní, kromě spotřebních a současně mají působnost prvoinstančního orgánu. GFŘ řídí 8 finančních ředitelství. Struktura finančních ředitelství je odvozena od spravovaných druhů daní a dalších nedaňových agend, naopak struktura finančních úřadů vychází z jednotlivých fází daňového řízení.

Souběžně s organizačními změnami probíhalo uvedení do praxe nového procesního zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2011 (dále „daňový řád“). To znamenalo nejen změnu řady vnitřních postupů, odborného proškolení

zaměstnanců, ale též zásadní aktualizaci systému Automatizovaného daňového informačního systému (ADIS). Významnou roli v procesu změn měla informační kampaň a spolupráce s veřejností, včetně masivního využití intranetových stránek pro sjednocení metodických postupů správců daní.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. 2011 činil 14 640 zaměstnanců a přes nové úkoly daňové správy se oproti roku 2010 snížil o 81.

Průměrný měsíční plat zaměstnance daňové správy byl v roce 2011 24 601 Kč a proti roku 2010 se snížil o 1 193 Kč.

Celkové výdaje GFŘ v roce 2011 činily 7 972 021 tis. Kč. V roce 2011 byly výdaje oproti roku 2010 vyšší o 547 878 tis. Kč (tj. o 7,4 %), běžné výdaje byly nižší o 38 555 tis. Kč (tj. o 0,5 %), kapitálové výdaje byly naopak ve srovnání s rokem 2010 vyšší o 586 433 tis. Kč (tj. o 292,7 %). Meziroční srovnání čerpání rozpočtu výdajů je významně poznamenáno přesunem části výdajů Ministerstva financí do nově vzniklé účetní jednotky GFŘ.

Generální ředitelství cel (dále „GRČ“) je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Celní správa je bezpečnostním sborem. Orgány celní správy mají v zákonem stanovených případech postavení policejního orgánu. Působnost celní správy je vymezena zejména zákonem o celní správě č. 185/2004Sb., ve znění pozdějších předpisů, celním kodexem Společenství (NR a EP 2913/92), celním zákonem č. 13/1993Sb., a ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 353/2003Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Její kompetence jsou dále součástí dalších více než 100 právních předpisů.

Činnost celní správy zapadá do systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie a při realizaci tohoto dohledu postupuje podle jednotných celních předpisů Společenství. Celní správa je výhradním správcem spotřebních daní, jehož povinností je dozor nad dodržováním předpisů o nakládání s vybranými výrobky při jejich výrobě, skladování a dopravě. Celní správa vybírá a vymáhá peněžité plnění uložená jinými orgány. Od 1. 1. 2008 je celní správa správcem daně z pevných paliv, daně ze zemního plynu a daně z elektřiny.

Hlavní úkoly Celní správy České republiky v roce 2011 souvisely s postupnou realizací úkolů projektu Jednoho inkasního místa a projektu modernizace. Byly zahájeny práce na projektu Reformy kontrolních a dohledových procesů (RKDP) v resortu Ministerstva financí, od kterých se očekává transformace celní správy do podoby moderní kontrolní a dohledové instituce. Byl schválen legislativní návrh přechodu celní správy na dvoustupňový model řízení celních orgánů, který bude s účinností od 1. 1. 2013 tvořen jedním ústředním orgánem podřízeným Ministerstvu financí, čtrnácti celními úřady v sídlech krajů a jedním celním úřadem pro hraniční problematiku Praha – Ruzyně. Pokračovala realizace projektu Výzvy č. 59 z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) „Komplexní zavedení procesního řízení a procesní optimalizace v Celní správě ČR“ zaměřeného na implementaci strategického a procesního řízení, metod měření výkonnosti, optimalizace lidských zdrojů, zavedení systému řízení nákladů a zavedení manažerského rozvoje vyššího managementu a vybraných zaměstnanců celní správy.

Průměrný přepočtený počet zaměstnanců k 31. 12. 2011 činil 5 614 zaměstnanců, což je snížení o 277 oproti stavu roku 2010. Průměrný měsíční plat občanského zaměstnance 24 136 Kč v roce 2011 se oproti roku 2010 snížil o 416 Kč, průměrný měsíční plat celníka v roce 2011 byl 33 937 Kč, což je snížení o 922 Kč oproti roku 2010.

Celkové výdaje GŘC v roce 2011 činily 4 032 mil. Kč (o 7,1 % nižší oproti roku 2010) z toho běžné výdaje celkem se snížily na 3 0905 mil. Kč (snížení o 6,6 % oproti předchozímu roku) a kapitálové výdaje celkem v roce 2011 byly 127 mil. Kč, což je snížení o 18,6 % ve srovnání s rokem 2010.

2. Výnos daní a cel

Tabulka č. 1: Výnos daní a cel

v mld. Kč

		2007	2008	2009	2010	2011
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	235,8	254,9	253,5	269,6	275,2
	celní správa	0,5	0,3	0,1	0,0	0,2
	celkem	236,4	255,2	253,6	269,5	275,4
Daně spotřební a energetické	daňová správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	celní správa	138,9	133,0	131,0	138,3	140,6
	celkem	138,9	133,0	131,1	138,3	140,6
Clo	celní správa	7,4	7,9	6,3	7,1	7,7
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	169,2	189,1	125,7	129,7	124,0
v tom: podávajících daňová tvrzení		155,7	173,6	110,5	114,7	109,3
zvláštní sazba		7,1	8,9	9,1	9,1	8,8
za obce a kraje		6,4	6,6	6,1	5,8	5,9
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	152,0	143,3	126,7	130,0	133,4
v tom: podávajících daňová tvrzení		17,0	17,7	5,6	8,0	2,9
ze závislé činnosti		126,4	115,2	111,0	111,8	119,4
zvláštní sazba		8,6	10,4	10,1	10,2	11,1
Daň dědická	daňová správa	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Daň darovací	daňová správa	0,7	0,3	0,2	0,1	4,3
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	9,8	10,0	7,8	7,5	7,4
Daň z nemovitostí	daňová správa	5,1	5,2	6,4	8,7	8,6
Daň silniční	daňová správa	5,9	6,0	4,8	5,1	5,2
Odvod za elektřinu ze slunečního záření	daňová správa	0	0	0	0	5,9
Ostatní příjmy, odvody a daně	daňová správa	4,3	4,3	3,8	3,5	3,1
	celní správa	3,7	3,2	3,3	3,1	3,2
	celkem	7,9	7,5	7,1	6,6	6,3
z toho: dělená správa	celní správa	3,6	3,2	3,3	2,8	3,1
CELKEM		733,5	757,6	669,7	702,7	718,9
v tom: daňová správa		583,0	613,2	528,9	554,3	567,1
celní správa		150,5	144,4	140,8	148,4	151,7
Meziroční rozdíl inkasa všech daní a cel		84,1	24,1	-87,9	33,0	16,2
Meziroční indexy inkasa všech daní a cel %		112,95	103,29	88,40	104,93	102,30

a) Daň z přidané hodnoty - DPH

V roce 2011 byl výnos této daně 275,4 mld. Kč (z toho celní úřady 0,2 mld. Kč), což znamená meziroční zvýšení o 5,8 mld. Kč, tj. o 2,2 %. Inkaso DPH dosáhlo cca 98,4 %, tj. o 4,5 mld. Kč méně než byla očekávaná částka, ze které se vycházelo při přípravě návrhu státního rozpočtu (po změnách). Důvodem jsou mimo jiné nižší výdaje na spotřebu domácností a vládních institucí. Důležitou změnou bylo zavedení režimu přenesení daňové povinnosti pro dodání zlata, dodání vybraného zboží uvedeného v příloze č. 5 zákona o DPH a převod povolenek na emise skleníkových plynů. V tomto režimu má povinnost přiznat a zaplatit daň plátce, pro kterého bylo uvedené zdanitelné plnění v tuzemsku uskutečněno. Současně bylo zavedeno ručení za daň a možnost provedení opravy výše daně u pohledávek za dlužníky v insolventci.

b) Daně spotřební a energetické

Spotřební daně zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva a daň z vína a meziproductů. Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byly od 1. 1. 2008 nově zavedeny tzv. energetické daně, tj. daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. Novelou zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie, byl s účinností od 1. 1. 2011 zaveden odvod za elektřinu ze slunečního záření. Údaje za tento odvod se proto uvádí pouze v tabulkách č. 2, 5 a 7.

Tabulka č. 2: Výnos daní spotřebních a energetických

v mld. Kč

		2007	2008	2009	2010	2011
Daně spotřební a energetické	daňová správa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	celní správa	138,9	133,0	131,0	138,3	140,6
	celkem	138,9	133,0	131,1	138,3	140,7
v tom: minerální oleje		80,8	82,1	79,5	81,4	80,9
tabák		47,0	37,5	37,7	42,5	45,0
líh		7,1	7,1	7,0	6,5	6,8
pivo		3,7	3,6	3,4	4,3	4,5
víno		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
elektřina		0,0	1,0	1,4	1,4	1,4
zemní plyn		0,0	1,0	1,3	1,3	1,3
pevná paliva		0,0	0,4	0,5	0,5	0,5

Celkové inkaso spotřebních daní, včetně energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření, v roce 2011 dosáhlo 146,7 mld. Kč. V porovnání s rokem 2010 vzrostlo inkaso spotřebních daní, včetně odvodu z elektřiny ze slunečního záření, o 8,3 mld. Kč, tj. o 6,0 %. Nárůst byl dán především zavedením odvodu z elektřiny ze slunečního záření od 1. 1. 2011. Inkaso bez výše uvedeného odvodu oproti roku 2010 se zvýšilo o 2,4 mld. Kč, tj. o 1,7 %. Nejvyšší podíl na inkasu spotřebních daní v roce 2011 činil výnos daně

z minerálních olejů, a to 80,9 mld. Kč. Rozpočtované částky daně z minerálních olejů nebylo dosaženo o 2,2 mld. Kč, tzn. plnění na 97,4 %, což znamená oproti roku 2010 pokles o 0,5 mld. Kč, tj. o 0,6 %.

Inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků dosáhlo v roce 2011 45,0 mld. Kč, což v porovnání s inkasem daně z tabáku a tabákových výrobků roku 2010 znamená nárůst o 2,5 mld. Kč, tj. o 5,9 %. Na inkaso spotřební daně z tabáku a tabákových výrobků mělo především vliv předzásobením se odběratelů tabákovými nálepkami v reakci na změnu sazeb daně, která vstoupila v platnost 1. 1. 2012.

V roce 2011 činilo inkaso spotřební daně z lihu 6,8 mld. Kč, což je oproti roku 2010 více o 0,2 mld. Kč, tj. o 3,7 %.

V komoditě pivo bylo za rok 2011 inkasováno na spotřební dani 4,5 mld. Kč, což oproti roku 2010 představuje nárůst o 0,2 mld. Kč, tj. o 4,5 %, přesto rozpočtovaná částka, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu, nebyla naplněna o 0,2 %. Důvodem meziročního nárůstu inkasa spotřební daně z piva je zejména vyšší spotřeba vícestupňového piva a pokles spotřeby nízkostupňového piva.

Spotřební daň z vína a meziproductů v roce 2011 činila 0,31 mld. Kč, což odpovídá nižšímu inkasu daně oproti předchozímu roku o 0,01 mld. Kč, tj. o 2,2 %.

Energetické daně, to znamená daně ze zemního plynu a některých dalších plynů, daně z pevných paliv a daně z elektřiny, dosáhly v roce 2011 výši inkasa 3,19 mld. Kč, tj. plnění 96,6 %. Oproti roku 2010 tak inkaso z energetických daní pokleslo o 0,06 mld. Kč, tj. o 2 %.

c) Clo

Celkové inkaso cla za období roku 2011 bylo 7,7 mld. Kč. Rozpočtované očekávání, ze kterého se vycházelo při přípravě návrhu státního rozpočtu, tak bylo naplněno na 121,9 %. Vyšší meziroční výnos o cca 0,6 mld. Kč, tj. o 8,6 % byl způsoben vyšším objemem dovozu komodit z třetích zemí.

d) Daň z příjmů právnických osob - DPPO

Celkový výnos daně z příjmů právnických osob vybraný finančními úřady v České republice v roce 2011 činil 124,0 mld. Kč, což odpovídá 97,9 % plnění schváleného rozpočtu na rok 2011. Pokles výnosu DPPO byl ovlivněn zejména souběhem poklesu zisků firem v důsledku dopadů celosvětové hospodářské krize na českou ekonomiku, snížením sazby o 1 procentní bod a odečtem daňových ztrát z předchozích let.

Výnos daně z příjmů právnických osob na základě přiznání se oproti roku 2010 snížil o 5,43 mld. Kč, tj. o 4,7 % a výnos z daně z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby se oproti stejnému období snížil o 0,32 mld., tj. o 3,4 %.

Do inkasa daně se v roce 2011 negativně promítla protikrizová opatření schválená zákonem č. 216/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, a který s účinností od 20. 7. 2009 umožnil mimo jiné mimořádné daňové odpisy pro dlouhodobý hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině a zkrátil dobu nájmu, u smluv o finančním leasingu atd.

e) Daň z příjmů fyzických osob - DPFO

Celkový výnos DPFO za rok 2011 dosáhl hodnoty 133,4 mld. Kč, což je oproti očekávané skutečnosti, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu, méně o 17,6 mld. Kč, tj. plnění na 88,3 %. Oproti roku 2010 je však výnos DPFO vyšší o 2,6 %.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků dosáhlo v rozpočtovém období roku 2011 výše 119,4 mld. Kč, tj. 98,6 % rozpočtového očekávání. Důvod nenaplnění rozpočtovaného očekávání je zejména v nižším objemu vyplacených mezd a také ve zvýšení objemu vyplacených daňových bonusů na vyživované děti.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob z příznání dosáhlo v období roku 2011 výše 2,9 mld. Kč. Rozpočtované očekávání bylo naplněno na 27,7 %. Významný vliv na celkové inkaso má možnost uplatnění vysokých paušálních výdajů osob samostatně výdělečně činných, jednotná sazba daně a výše vyplacených daňových bonusů na vyživované dítě. Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou dle zvláštní sazby dosáhlo v období roku 2011 výše 11,1 mld. Kč. Rozpočtované očekávání, ze kterého se vycházelo při přípravě státního rozpočtu, bylo naplněno na 57,3 %. Nenaplnění rozpočtovaného očekávání je způsobeno zejména zrušením zdanění státních příspěvků na stavební spoření ve výši 50 %, se kterým bylo v rozpočtu počítáno.

f) Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí

Inkaso daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí za rok 2011 činilo 11,7 mld. Kč, tj. 90,1 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu (po změnách). Oproti roku 2010 bylo inkaso u majetkových daní v roce 2011 vyšší o 4,0 mld. Kč, z toho na dani dědické bylo vybráno o 9 mil. Kč méně, inkaso daně darovací bylo o 4,141 mld. Kč vyšší a inkaso daně z převodu nemovitostí bylo nižší o 91 mil. Kč.

Příjmy daně dědické byly rozpočtovány ve výši 0,1 mld. Kč, skutečně dosažené inkaso činilo 0,078 mil. Kč, tj. plnění na 78 %.

Inkaso daně darovací v roce 2011 činilo 4,279 mld. Kč. V absolutním vyjádření bylo inkaso oproti roku 2010 vyšší o 4,041 mld. Kč. Důvodem navýšení inkasa bylo zavedení daně darovací z bezúplatného nabytí povolenek na emise skleníkových plynů pro výrobu elektřiny.

Skutečný příjem daně z převodu nemovitostí do státního rozpočtu za hodnocené období činil 7,362 mld. Kč, tj. 92,6 % rozpočtované částky, což je ve srovnání s rokem 2010 o 91 mil. Kč méně. Výše inkasa této daně je důsledkem aktuální hospodářské situace na trhu s nemovitostmi, tj. snížení počtu úplatných převodů nemovitostí a snížení cen na trhu s nemovitostmi.

g) Daň z nemovitostí

Inkaso za daň z nemovitostí v roce 2011 činilo cca 8,6 mld. Kč, což bylo cca 88,3 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Meziročně se inkaso snížilo o 0,2 mld. Kč, což je snížení o 2,1 %.

h) Daň silniční

Inkaso daně silniční v roce 2011 činilo cca 5,2 mld. Kč, což bylo cca 92,6 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Meziročně se inkaso zvýšilo o 0,1 mld. Kč, což je zvýšení o 1,7 %.

i) Inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření dosáhlo 5,9 mld. Kč, což je překročení rozpočtované částky o 1,7 mld. Kč, tj. o 41,4 %.

j) Dálniční poplatek

Inkaso za dálniční poplatky v roce 2011 činilo cca 3,2 mld. Kč, což bylo cca 109,1 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Meziročně se inkaso zvýšilo o 0,1 mld. Kč, což je zvýšení o 2,2 %.

3. Vybrané indikátory daňové a celní správy

Vybrané indikátory daňové a celní správy tvoří součást dlouhodobého srovnávacího systému. Ukazují kvalitativní pohledy na výkon správy daní a cel. Vývoj v časové řadě je poznamenáván nejen výkyvy výkonnosti ekonomiky, ale též vnitřními proměnami daňové a celní správy, zejména změnami legislativy a změnami organizace. Jednotlivé údaje, včetně popisu souvislostí, jsou popsány v jednotlivých kapitolách této zprávy a v přílohách.

Tabulka č. 3: Vybrané indikátory činnosti daňové správy

	2007	2008	2009	2010	2011
Celkové příjmy vybrané daňovou správou jako podíl na HDP	15,92%	15,94%	14,14%	14,68%	14,89%
Podíl příjmů vybraných daňovou správou na schváleném státním rozpočtu	104,19%	109,61%	94,53%	99,07%	101,36%
Podíl nákladů daňové správy na příjmech vybraných daňovou správou	1,31%	1,29%	1,51%	1,34%	1,41%
Podíl nákladů na správu daní na daňových příjmech daňové správy	0,79%	0,72%	0,88%	0,74%	0,68%
Příjmy daňové správy na počet zaměstnanců daňové správy (příjem na 1 zaměstnance) v mil. Kč	37,053	39,315	34,007	37,260	37,930
Podíl kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol	17,50%	17,60%	18,70%	22,16%	23,76%
Kumulovaná výše nedoplatků ke konci roku jako podíl příjmů vybraných daňovou správou v daném roce	17,59%	16,62%	18,91%	19,47%	21,47%
Podíl elektronicky podaných daňových tvrzení se zaručeným podpisem na celkovém počtu podaných daňových tvrzení ¹⁾	1,46%	1,89%	2,65%	3,83%	4,73%
Podíl nákladů ICT na celkových nákladech daňové správy	4,42%	5,14%	5,06%	3,38%	12,70%

1) jedná se o veškerá daňová tvrzení k DPH, DPPO, DPFO, DSL a DNE podaná v příslušných letech

Tabulka č. 4: Vybrané indikátory činnosti celní správy

		2007	2008	2009	2010	2011
Celkové příjmy vybrané celní správou jako podíl na HDP		4,11%	0,21%	0,20%	0,19%	0,17%
Výše skutečně vybraných daňových příjmů vzhledem k odhadům schváleným ve státním rozpočtu v %	daně spotřební	105,82%	98,66%	91,06%	97,99%	102,96%
	clo	129,83%	101,75%	78,68%	104,02%	121,95%
Podíl nákladů na správu daní a cel na daňových a celních příjmech vybraných celní správou		1,13%	1,14%	1,24%	1,03%	0,93%
Podíl nákladů na správu cel na celních příjmech celní správy		10,52%	9,61%	12,81%	9,74%	8,32%
Podíl nákladů na správu daní na daňových příjmech celní správy		0,74%	0,62%	0,69%	0,63%	0,55%
Příjmy celní správy na počet zaměstnanců příjem na 1 zaměstnance v mil. Kč		22,22	22,48	22,06	24,41	26,10
Podíl daňových kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol		15,9%	18,4%	16,5%	15,8%	15,5%
Kumulovaná výše daňových nedoplatků ke konci roku jako podíl příjmů vybíraných celní správou v daném roce	z dovozu	3,4%	3,7%	3,8%	3,2%	3,1%
	vnitrostátní	1,80%	2,00%	2,30%	2,80%	2,70%
Podíl elektronicky podaných daňových tvrzení se zaručeným podpisem na celkovém počtu podaných daňových tvrzení		0,00%	0,20%	0,80%	1,50%	2,70%
Podíl elektronicky podaných celních prohlášení na celkovém počtu podaných celních prohlášení		76,10%	78,00%	87,40%	91,10%	95,20%
Podíl nákladů ICT na celkových nákladech celní správy		8,26%	8,43%	8,51%	6,58%	6,27%

4. Daňové subjekty

Tabulka č. 5: Počet účtů podle jednotlivých daní

		2007	2008	2009	2010	2011
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	671 709	699 038	725 593	741 911	757 549
Daně spotřební a energetické	celní správa	20 792	23 454	25 422	27 667	30 011
v tom: minerální oleje		14 889	15 748	16 615	17 511	18 403
tabák		644	797	1 111	1 590	2 015
líh		2 815	3 225	3 611	4 097	4 719
pivo		255	308	363	431	498
víno		2 189	2 386	2 612	2 806	3 050
elektrina		0	452	496	535	561
zemní plyn		0	434	472	508	548
pevná paliva		0	104	142	189	217
Clo	celní správa	13 765	16 166	13 607	13 777	13 183
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	396 053	422 932	447 800	471 892	495 148
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	2 655 914	2 711 322	2 880 023	2 937 884	3 003 586
v tom: podávajících daňová tvrzení		2 093 992	2 139 981	2 295 109	2 338 653	2 386 481
ze závislé činnosti		561 922	571 341	584 914	599 231	617 105
Daň z příjmů zvláštní sazba	daňová správa	438 769	449 000	459 811	471 336	482 666
Daň dědická	daňová správa	76 076	65 095	56 369	50 816	48 848
Daň darovací	daňová správa	229 119	180 681	155 383	152 318	136 788
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	615 559	629 212	616 510	626 475	664 417
Daň z nemovitostí	daňová správa	3 924 769	4 061 464	4 276 596	4 407 461	4 554 847
Daň silniční	daňová správa	996 346	1 014 091	1 032 490	1 049 671	1 064 481
Odvod za elektřinu ze slun. záření	daňová správa	0	0	0	0	4
Dělená správa	celní správa	591 727	846 498	1 112 434	1 360 667	1 569 048
CELKEM		10 630 598	11 118 953	11 802 038	12 311 875	12 820 576
v tom: daňová správa		10 004 314	10 232 835	10 650 575	10 909 764	11 208 334
celní správa		626 284	886 118	1 151 463	1 402 111	1 612 242

Jedním z pohledů na výkonnost správy daní a cel je počet spravovaných daňových subjektů. Tento údaj ukazuje kvantitativní hledisko o počtu nositelů daňových povinností.

Nositelé daňových povinností rozdělujeme na poplatníky a plátce. Poplatníkem se rozumí osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani (daňové povinnosti). Plátcem je osoba, která pod vlastní majetkovou odpovědností od poplatníků daň vybírá či jim ji sráží, a následně takto sraženou či vybranou daň odvádí správci daně. U nepřímých daní jsou plátce a poplatník odlišnými osobami, u přímých daní jde o tutéž osobu.

Každý, kdo má daňovou povinnost k určité dani se zaregistruje podle místní příslušnosti na finančním či celním úřadu, je zde zaevidován a má přidělen daňový účet k určité dani. Počet účtů podle jednotlivých daní uvádí tabulka č. 5. Tento údaj vyjadřuje reálný počet subjektů spravovaných správcem daně. Strukturu daňových subjektů podle příslušnosti k dani uvádí počet účtů.

Na rozdíl od počtu evidovaných daňových subjektů je aktuálnější údaj o počtu daňových subjektů aktivních, to znamená aktivních vůči daňové správě ve sledovaném období.

Tabulka č. 6: Daňové subjekty

Daňová správa	2007	2008	2009	2010	2011
Počet aktivních daňových subjektů	9 364 316	9 646 384	9 353 050	8 938 745	8 919 70

Daňový subjekt je registrován k příslušné dani podle místní příslušnosti finančního, příp. celního úřadu. Tím dochází k situaci, že správu daní daňového subjektu vykonává více správců daní. Pro mezinárodní srovnávání a od roku 2011 i v České republice je používáno přísnější kvalitativní kritérium, kdy je daňový subjekt chápán jako unikátní bez ohledu na počet daňových registrací a počtu správců daní u kterých je registrován. Pro srovnání uvádíme, že v roce 2011 byl počet unikátních daňových subjektů v evidenci správců daní 7 254 936.

5. Daňové a celní příjmy

Porovnání daňové povinnosti, skutečného inkasa a z různých důvodů nevybraných či neodvedených daní k 31. 12. 2011 uvádí tabulka č. 7. Tabulka nezahrnuje daň z příjmů právnických osob za obce a kraje. Správci daní v roce 2011 vyměřili daňovou povinnost ve výši 714 354 mil. Kč a skutečné inkaso bylo 696 081 mil. Kč. Nejvyšší rozdíl inkasa a daňové povinnosti je u daně z přidané hodnoty 11 744 mil. Kč, což je 64,27 % celkové částky. Dále následují daně spotřební a energetické s rozdílem 2 662 mil. Kč (14,57 %) a daň z příjmů právnických osob ve výši 2 053 mil. Kč (11,24 %).

Tabulka č. 7: Daňové a celní příjmy

31. 12. 2011 v mil. Kč

		Daňová povinnost	Inkaso	Rozdíl
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	286 928	275 188	-11 740
	celní správa	210	206	-4
	celkem	287 138	275 394	-11 744
Daně spotřební a energetické	daňová správa	-170	2	172
	celní správa	143 472	140 638	-2 834
	celkem	143 302	140 640	-2 662
v tom: minerální oleje		80 334	80 926	592
tabák		48 268	44 958	-3 310
líh		6 830	6 766	-64
pivo		4 467	4 488	21
víno		314	313	-1
elektřina		1 456	1 387	-69
zemní plyn		1 325	1 323	-2
pevná paliva		477	477	0
Clo, včetně odvodu do EU	celní správa	7 187	7 681	494
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	111 365	109 312	-2 053
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	121 222	122 312	1 090
v tom: podávajících daňová přiznání		2 920	2 939	19
ze závislé činnosti		118 302	119 373	1 071
Daň z příjmů – zvláštní sazba	daňová správa	20 057	19 848	-209
Daň dědická	daňová správa	76	78	2
Daň darovací	daňová správa	4 269	4 279	10
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	6 900	7 362	462
Daň z nemovitostí	daňová správa	8 676	8 568	-108
Daň silniční	daňová správa	5 299	5 187	-112
Odvod za el. ze slun. záření	daňová správa	5 939	5 939	0
Ostatní daně a poplatky	daňová správa	2 792	3 109	317
	celní správa	3 599	3 223	-376
	celkem	6 391	6 332	-59
z toho: dělená správa	celní správa	3 579	3 144	-435
CELKEM nové daně		727 821	712 932	-14 889
v tom: daňová správa		573 353	561 184	-12 169
celní správa		154 468	151 748	-2 720
CELKEM staré daně		-341	-8	333
CELKEM		721 541	706 985	-14 556

6. Kontrolní činnost

Kontrolní činnost správce daně slouží k ověření správnosti plnění daňových povinností, tvrzení daňového subjektu nebo další okolnosti rozhodné pro správné zjištění a stanovení daně. Pokud má správce daně poznatky nebo pochybnosti o správnosti a pravdivosti daňového tvrzení (daňového přiznání) nebo dalších dokumentů předložených daňovým subjektem, vyzve daňový subjekt k odstranění těchto pochybností.

a) Postup k odstranění pochybností

Tabulka č. 8: Postup k odstranění pochybností

k 31. 12. 2011

		Počet řízení		Změna v důsledku postupu k odstranění pochybností v mil. Kč		
		ukončených	ukončených s rozdílem	daňové povinnosti	nadměrného odpočtu	ztráty
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	14 864	6 779	6 968	-2 142	0
Daně spotřební a energetické	celní správa	14 243	511	162		
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	1 031	353	333		-232
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	4 400	1 213	17		-29
Celkem	daňová správa	20 295	8 345	7 318	-2 142	-261
	celní správa	14 243	511	162	0	0
	celkem	34 538	8 856	7 480	-2 142	-261

Mezi hlavní důvody zahájení řízení k odstranění pochybností správcem daně patří neúplné či chybně vykázané údaje na daňovém tvrzení (vyplněné údaje nekorespondují s přílohami, chybně je vykázaný základ daně, sazba daně, ztráta z minulých let, výše či druh osvobození, nárok na odpočet daně atd.).

Oproti roku 2010 se snížil celkový počet řízení k odstranění pochybností vedených finančními úřady o 29,2 %, u daně z přidané hodnoty o 27,3 %, u daně z příjmů právnických osob 51,2 %, u daně z příjmů fyzických osob o 28,3 %. Současně však došlo ke snížení počtu zjištění o 22,1 %. Pozitivní je, že činností správců daní oproti roku 2010 byla doměřená daň finančními úřady vyšší o 1 581 mil. Kč (27,6 %). V důsledku řízení k odstranění pochybností došlo oproti předchozímu roku o snížení vykazované ztráty o 151 mil. Kč. Finanční úřady tímto řízením zjistily neoprávněné čerpání nadměrného odpočtu u daně z přidané hodnoty ve výši 2 142 mil. Kč, což odpovídá stavu roku 2010 (změna o 0,8 %). Příznivě lze hodnotit efektivnost těchto řízení, neboť počet řízení s nálezem na celkovém počtu řízení v roce 2011 byl 41,1 %, zatímco v roce 2010 pouze 37,3 %.

Počet řízení k odstranění pochybností s nálezem vedených celními úřady při správě spotřebních a energetických daní vzhledem k celkovému počtu vedených řízení byl 3,59 %.

b) Daňová kontrola

Daňová kontrola se zabývá kontrolou plnění daňových povinností daňových subjektů nebo jiných okolností rozhodných pro správné zjištění a stanovení daňové povinnosti. Daňová kontrola se provádí u daňového subjektu nebo na místě, které je pro účel kontroly nejvhodnější. Za jednu kontrolu se považuje kontrola jedné daně u jednoho subjektu za jeden rok.

Počet ukončených kontrol provedených daňovou správou v roce 2011 byl oproti roku 2010 v absolutním vyjádření nižší o 22 348 (o 68,0 %) a doměřeno bylo o 1 585 mil. Kč (19,2 %) méně. V roce 2010 byla v důsledku provedených daňových kontrol neuznána ztráta ve výši 2,1 mld. Kč, v roce 2011 to bylo 2,9 mld. Kč. Snížení počtu kontrol bylo ovlivněno vyšší náročností prováděných kontrol, snahou kontrolovaných subjektů navrhovat účelové důkazní prostředky, které je časově náročné realizovat (mimo jiné snaha o obstrukce), ale též jako důsledek zavádění nových postupů, včetně školení a aplikace nových programů Automatizovaného daňového informačního systému podle daňového řádu platného od 1. 1. 2011.

Velmi náročné na pracovní kapacity jsou kontroly zaměřené na řetězce podnikající s cílem získat neoprávněný nadměrný odpočet daně z přidané hodnoty, ale také na subjekty přelévající finanční prostředky do zahraničí, zejména do daňových rájů. Zvyšuje se, též počet složitých kontrol zaměřených na kontrolu převodních cen a kontrol ekonomicky a personálně propojených subjektů.

Celní úřady v roce 2011 ukončily 334 kontrol spotřebních a energetických daní, což je snížení oproti roku 2010 o 26 kontrol (7,3 %). Současně však bylo o 51 nálezů kontrol více (161,4 %) s dopadem na zvýšení daňové povinnosti o 217,18 mil. Kč, což je oproti roku 2010 více o 127,98 mil. Kč. V roce 2011 bylo u celních prohlášení ukončeno 609 následných kontrol, což je o 89 méně (16,8 %). S rozdílem jich bylo dokončeno 356, což je oproti roku 2010 o 11,3 % méně. Doměřeno bylo 62,2 mil. Kč.

Tabulka č. 9: Daňová kontrola

		Počet kontrol		Změna v důsledku kontroly v mil. Kč	
		ukončeno	ukončeno s rozdílem v mil. Kč	daňové povinnosti	snížení ztráty
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	13 710	3 879,3	3 879,3	
Daně spotřební a energetické	celní správa	334	134	217,18	
v tom: minerální oleje		219	73	13,44	
tabák		5	4	130,87	
líh		56	24	24,05	
pivo		19	6	41,72	
víno		16	8	0,01	
elektrina		16	7	0,08	
zemní plyn		21	5	6,47	
pevná paliva		8	7	0,54	
Clo (následná kontrola)	celní správa	609	356	62,20	
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	7 809	2 200,4	2 200,4	-2 418,9
Daň z příjmů fyz. osob	daňová správa	15 778	571,5	0,0	-474,7
v tom: podávajících daňová tvrzení		10 095	443,5	443,5	
ze závislé činnosti		5 683	128,0	128,0	
Daň z příjmů – zvláštní sazba	daňová správa	1 966	9,7	9,7	
Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí	daňová správa	66	0,0	0,0	
Daň z nemovitostí	daňová správa	4 022	7,5	7,5	
Daň silniční	daňová správa	4 121	17,5	17,5	
CELKEM		48 415	7 175,9	6 965,3	-2 893,6
v tom: daňová správa		47 472	6 685,9	6 685,9	-2 893,6
celní správa		943	490,0	279,4	0,0

c) Ostatní kontrolní činnosti

Daňová správa a celní správa vykonávají řadu dalších zákonných povinností oblasti kontroly. Daňová správa mimo jiné provádí cenovou kontrolu, finanční kontrolu, kontrolu realizace převodů oprávněným příjemcům a státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi.

Činnost celní správy je v oblasti ostatní kontrolní činnosti mnohem rozsáhlejší. To je i důvodem, proč byly v roce 2011 zahájeny práce na projektu Reformy kontrolních a dohledových procesů (RKDP) v resortu ministerstva financí od kterých se očekává transformace celní správy do podoby kontrolní a dohledové instituce.

Tabulka č. 10: Ostatní kontrolní činnosti

Druh kontroly	Kontroly		
	celkem	ukončeno s rozdílem	
		počet	%
Celní správa			
Speciální kontrola			
v tom: Kontrola zaměstnávání cizinců	1 770	705	39,83
Následná kontrola Intrastatu	842	601	71,38
Obecná bezpečnost výrobků a potravin	1 022	919	89,92
Kontrola přeprav a prodeje vybr. výrobků	172 783	1 382	0,80
Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění	66 813	66 813	100,00
Státní odborný dozor v silniční dopravě a ADR	20 434	1 427	6,98
Pěstování máku setého a konopí	78	78	100,00
Kontrola přeshraničních přeprav odpadů	1 105	3	0,27
Kontrola v oblasti trhu a spotřebitele	41 303	561	1,36
CELKEM	306 150	72 489	23,68%
Daňová správa			
Cenová kontrola	371	139	37,47
Finanční kontrola	183	85	46,45
Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně	9 503	2 200	23,15
Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi	34 024	535	1,57
CELKEM	44 081	2 959	6,71

Cenová kontrola

Cenovou kontrolu v roce 2011 provádělo 55 pracovníků finančních ředitelství, kteří se zaměřili na ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem o cenách a dále na posouzení, zda u neregulovaných cen nedošlo ke zneužití hospodářského postavení. Kromě toho bylo kontrolováno také označování zboží cenou podle zákona o cenách a vedení cenové evidence. Dále byly kontroly zaměřeny na ceny, u nichž se uplatňují věcně usměrňované ceny, jako např. ceny vody pitné, vody předané a odvedené kanalizací, ceny

veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, ceny sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, ceny povinných technických prohlídek silničních vozidel a výkonů stanic měření emisí, ceny služeb krematorií, atd.

Pracovníci oddělení cenové kontroly finančních ředitelství uzavřeli v roce 2011 celkem 371 kontrolních akcí. Ve správním řízení bylo vydáno 146 rozhodnutí o uložení pokut za porušení cenových předpisů v celkové výši 10,175 mil. Kč. Celková výše pravomocně uložených pokut činí 4,788 mil. Kč. Za období roku 2011 bylo řešeno 89 stížností, z toho 52 stížnosti bylo oprávněných.

Výsledky kontrolní činnosti ukázaly na nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany 37,47 % kontrolovaných subjektů.

Finanční kontrola

Pracovníci finanční kontroly na finančních ředitelstvích vykonávali kontroly podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a zákona a hospodaření s majetkem státu a plnění povinností vyplývajících ze zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Prověřována byla mimo jiné oprávněnost použití peněžních prostředků státního rozpočtu a dodržování účelovosti a podmínek stanovených pro poskytování peněžních prostředků ze státního rozpočtu na financování programů ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů, a kontrolována byla správnost čerpání vybraných účelových dotací poskytnutých ze státního rozpočtu a spolufinancovaných z prostředků Evropské unie.

V roce 2011 bylo uskutečněno 183 finančních kontrol (v roce 2010 jich bylo 199), při kterých bylo prokázáno neoprávněné použití nebo zadržování peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu nebo jiných peněžních prostředků státu ve výši 282 mil. Kč (v roce 2010 to bylo 365 mil. Kč). Dále byly odhaleny případy neoprávněného snížení základu daně z příjmů u právnických osob, nesprávného postupu u daně z přidané hodnoty. Daňové nedostatky byly vyčísleny ve výši cca 31 mil. Kč (v roce 2010 byly 1,7 mil. Kč).

Finanční kontroly zjistily nerespektování zásad hospodárného vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu a nedodržování závazných podmínek stanovených pro čerpání dotací; nedostatky byly zjišťovány i v oblasti vedení účetnictví či při hospodaření se státním majetkem. Nedostatky přetrvávají i v oblasti zadávání veřejných zakázek a v plnění stanovených podmínek pro poskytování investičních pobídek.

Bylo provedeno přezkoumání hospodaření u 13 krajů a 7 Regionálních rad regionu soudržnosti. V roce 2011 byla v rámci přezkoumávání hospodaření krajských úřadů rozšířena kontrolní činnost v oblasti příspěvkových organizací zřizovaných krajskými úřady. Jednalo se zejména o oblast sociálních služeb a příspěvkové organizace zajišťující správu a údržbu silnic. Celkem bylo v roce 2011 v této oblasti 16 kontrolních akcí. Dále bylo provedeno 69 dozorů státu nad výkonem hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí Hlavního města Prahy. Závažným zjištěním je, že 46,45 % kontrolních akcí finanční kontroly bylo ukončeno s nálezem.

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

Výkon správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zajišťují územní finanční orgány a postihuje široké spektrum dotací poskytovaných do všech oblastí hospodářské činnosti všech právních forem příjemců dotací a zasahuje též i do oblasti prostředků, se kterými nakládají organizační složky státu a jejich příspěvkové organizace. V roce 2011 bylo v centrální evidenci dotací zaevidováno celkem 98 323 dotovaných projektů či akcí v celkovém objemu 148 mld. Kč.

Důležitou činností finančních úřadů v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně je daňová kontrola, která je podkladem pro vyměření odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně, ale plní i nezanedbatelnou funkci preventivní. V roce 2011 bylo:

- provedeno celkem 9 503 kontrol a místních šetření (o 25,8 % méně než v roce 2010),
- zkontrolováno celkem 17 933 dotovaných akcí a projektů (o 24,9 % méně než v roce 2010),
- zkontrolováno celkem 55 179,555 mil. Kč (o 48,3 % více než v roce 2010).

Na kontrolní činnost navazuje vyměřování odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně v případech prokázaného porušení rozpočtové kázně. Na základě provedených kontrol bylo:

- vyměřeno 5 027,421 mil. Kč na odvodech za porušení rozpočtové kázně (nárůst oproti roku 2010 o 64,3 %),
- vyměřeno 2 741,572 mil. Kč na penále za porušení rozpočtové kázně (nárůst oproti roku 2010 o 62,3 %).

Dozor nad sázkovými hrami a loteriem

V průběhu roku 2011 provedli pracovníci finančních úřadů, kteří vykonávají podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění (dále jen „loterní zákon“), státní dozor nad sázkovými hrami a loteriem, celkem 34 024 kontrol (oproti roku 2010 méně o 48,4 %) zaměřených na dodržování příslušných norem zajišťujících řádné provozování loterií a sázkových her. Ze strany finančních úřadů bylo uloženo 535 pokut (v roce 2010 pouze 155) v úhrnné výši 10 083 mil. Kč. (v roce 2010 to bylo 2,477 mil. Kč).

Kontrolu zaměstnávání cizinců provádí celní úřady buď samostatně, nebo ve spolupráci s úřady práce a dalšími inspekčními orgány. Nejpočetnější skupiny cizinců porušujících zákon o zaměstnanosti patří stejně jako v uplynulých letech Ukrajinci (762), následování Vietnamci (340), Moldavany (78) a Číňany (20).

Následné kontroly Intrastatu jsou zacíleny na preventivní působení na zpravodajské jednotky při vykazování údajů o obchodu uvnitř Společenství mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropské unie. Největší objem nevykázaných údajů mají subjekty, které nemají v ČR sídlo ani trvalý pobyt a jsou v České republice pouze registrovány k dani z přidané hodnoty. Z ukončených 601 kontrol byl u 71,4 % zjištěn

nesoulad vykázaných statistických údajů nebo bylo zjištěno, že zpravodajská jednotka tuto povinnost vůbec neplnila.

Obecná bezpečnost výrobků a bezpečnost potravin byla kontrolována celními orgány, které v roce 2011 zaslaly orgánům dozoru 1 022 hlášení. V 919 případech (89,9 %) bylo potvrzeno podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při používání tohoto výrobku, případně výrobek nebyl řádně označen či neměl potřebnou dokumentaci. Jednalo se o např. výrobky určené pro děti ve věku do tří let, obuv, zapalovače, elektrické spotřebiče, různá léčiva.

Kontroly v oblasti přepravy a prodeje vybraných výrobků podléhajících spotřebním daním prováděly skupiny mobilního dohledu celní správy. Celorepublikové akce byly tematicky zaměřeny na kontrolu prodeje lihovin a tabákových výrobků především v gastronomických zařízeních nižší kategorie, večerek potravin, skladech lihu a lihových výrobků. Z 172 783 kontrol bylo 1 382 nálezů (0,8 %).

Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění byl předmětem kontrolní činnosti v oblasti výkonového zpoplatnění a bylo zjištěno celkem 42 981 případů porušení právních předpisů, což je oproti roku 2010 o 10,14 % případů více. V oblasti časového zpoplatnění bylo zjištěno celkem 23 832 případů. V rámci obou kontrolních kompetencí bylo za rok 2011 uloženo na pokutách celkem 53,2 mil. Kč, což je o 6,7 mil. Kč více než v roce 2010.

Pěstování máku setého a konopí je v kontrolní kompetenci místně příslušného celního úřadu, který kontroluje plnění ohlašovací povinnosti pěstitelů. V průběhu roku 2011 bylo provedenými kontrolami odhaleno porušování zákona o návykových látkách v 78 případech, což je méně oproti roku 2010 o 44 případů (36,1 %).

Kontrola přeshraniční přepravy odpadů v roce 2011 zjistila při 1 105 kontrolách tři případy porušení právních předpisů v oblasti přeshraniční přepravy odpadů. Ve všech zjištěných případech se jednalo o nedostatky administrativního charakteru.

Kontrola v oblasti ochrany trhu a spotřebitele směřuje zejména na odhalování padělaného zboží. Tradičně se jedná o padělky oděvů, oděvních doplňků, obuvi a elektroniky. V současné době se k tomu přidávají padělané výrobky, které mohou být škodlivé, případně i životu nebezpečné, jako jsou padělky kosmetiky, hraček, různých specifických součástí v automobilovém průmyslu, ale také např. mobilních telefonů a další elektroniky, alkoholických nápojů či léků. Prioritně byla věnována pozornost stánkovému prodeji v tržnicích a nelegálnímu prodeji a skladování lihu, lihovin a tabákových výrobků. V roce 2011 bylo provedeno 41 303 kontrol, z nichž bylo 561 (1,36 %) s nálezem.

d) Oznámení pro podezření ze spáchání trestního činu

Součástí kontrolní činnosti správců daní je též povinnost podat oznámení orgánům činným v trestním řízení v případě podezření ze spáchání trestného činu kontrolovaného subjektu. Nejčastěji se jedná o trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestního činu

neodvedení daně, pojistného na sociální a zdravotní pojištění, podezření na krácení daně, poplatku či obdobné povinné platby ve větším rozsahu. S ohledem na skutečnost, že celní správa je bezpečnostním sborem, vykonává v této oblasti významně více úkonů než je tomu u daňové správy. Porovnatelným údajem může být ukazatel podezření ze spáchání trestného činu.

Tabulka č. 11: Podněty předané finančními úřady orgánům činným v trestním řízení

Ve věci	Počet předaných případů			Částka v mil. Kč		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
trestného činu zkrácení daně	1 267	1 510	1 325	11 658	6 362	6 452
jiného trestného činu	31	108	107	12	27	351
CELKEM	1 298	1 618	1 432	11 670	6 389	6 803

Celní správa má na rozdíl od daňové správy další kompetence vyplývající z její funkce bezpečnostního sboru. Z tohoto důvodu vykonává mnohem širší rozsah úkonů spojených se zjištěním o podezření ze spáchání trestného činu. Pověřené celní orgány pro podezření ze spáchání trestného činu krácení daně, poplatku a podobné povinné platby v roce 2011 založily 52 trestních spisů. Nejvíce zasaženými komoditami byly tabákové a alkoholické výrobky, minerální oleje a tabák. Klesající trend zadokumentované částky má krácení daně. Stoupající tendence počtu případů předaných orgánům oprávněných konat vyšetřování a počet případů vedení zkráceného trestního řízení ukazují na zvýšenou efektivitu činnosti pověřených celních orgánů.

Tabulka č. 12: Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v trestním řízení

	2007	2008	2009	2010	2011
Založeno trestních spisů	682	457	566	683	657
Podezření ze spáchání trestného činu	766	527	672	861	765
z toho: trestného činu krácení daně	79	71	65	80	52
v částce v mil. Kč	630	507	299	386	191
Předáno do vyšetřování	207	258	286	301	349
Realizováno ve zkráceném řízení	7	9	46	93	84
Odevzdáno a odloženo	468	231	194	224	205

7. Daňové a celní nedoplatky

Nedoplatek je částka daně, která není uhrazena a uplynul již den její splatnosti. Součástí vykazovaných nedoplatků je rovněž příslušenství daně, ale naopak do nedoplatků není zahrnuta daň posečkaná a daň odepsaná pro nedobytnost.

Tabulka č. 13: Daňové nedoplatky k 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

		2007	2008	2009	2010	2011
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	44 056	45 631	48 019	57 337	68 725
	celní správa	1 775	1 735	1 682	1 461	1 402
	celkem	45 831	47 366	49 701	58 798	70 127
Daně spotřební a energetické	daňová správa	2 568	2 067	1 560	1 106	935
	celní správa	5 585	5 651	6 171	6 546	6 458
	celkem	8 153	7 718	7 731	7 652	7 393
v tom: minerální oleje		4 241	4 579	4 976	4 813	5 094
tabák		317	271	307	647	220
líh		735	777	870	1 073	1 132
pivo		290	6	8	4	2
víno		2	4	4	4	4
elektrina			2	4	4	3
zemní plyn			10	2	1	1
pevná paliva			3	1	2	2
Clo	celní správa	491	516	504	591,1	573
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	18 742	17 672	16 668	17 505	19 109
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	19 457	19 423	18 439	18 417	18 258
v tom: podávajících daňová tvrzení		14 886	15 085	14 340	14 364	14 284
ze závislé činnosti		4 571	4 338	4 099	4 053	3 974
Daň z příjmů - zvláštní sazba	daňová správa	318	306	304	311	358
Daň dědická	daňová správa	9	11	10	10	10
Daň darovací	daňová správa	240	181	171	172	159
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	3 991	3 846	3 503	3 270	3 209
Daň z nemovitostí	daňová správa	1 015	938	902	901	954
Daň silniční	daňová správa	1 106	1 129	1 249	1 346	1 521
Ostatní daně a poplatky	daňová správa	5 990	6 647	5 324	3 857	3 766
	celní správa	879	886	1 053	791	907
	celkem	6 869	7 533	6 377	4 648	4 673
z toho dělená správa	celní správa	176	190	352	395	518
Staré daně	daňová správa	3 606	2 679	2 299	2 154	1 819
		109	109	107	115	128
CELKEM		828	318	858	775	163
v tom: daňová správa		101 098	100 530	98 448	106 386	118 823
celní správa		8 730	8 788	9 410	9 389	9 340

Celková výše daňových nedoplatků evidovaných finančními úřady k 31. 12. 2011 dosáhla 118 823 mil. Kč, což znamená mezi roční nárůst 10,71 %. V roce 2010/2009 to bylo 7,03 %, 2009/2008 – snížení o 1,34 %, 2008/2007 – snížení o 0,47 %. Na starých daních, to znamená daní z daňové soustavy platné do roku 1993, se daří nedoplatky postupně snižovat. Nejvyšší podíl na nedoplatcích má daň z přidané hodnoty 57,84 %, s nárůstem za sledovaných pět let o téměř 66%. Poměrně dynamický meziroční nárůst o 9,16 % má daň z příjmů právnických osob. V pětiletém srovnání je to ovšem zvýšení pouze o 1,96 %. V případě daně z příjmů fyzických osob se projevuje meziroční snížení nedoplatků o 0,6 %, v pětiletém srovnání je snížení o 5,87 %.

Spotřební daně, které spravuje od roku 2004 celní správa, mají podíl na celkových nedoplatcích 5,75 %. V pětiletém srovnání jde o snížení nedoplatků o 9,33 %. Nejvyšší pokles byl zaznamenán u spotřební daně z tabáku, a to o 427 mil. Kč. Naopak nejvyšší nárůst byl zaznamenán u spotřební daně z minerálních olejů, a to o 281 mil. Kč.

Nedoplatky evidované v rámci dělené správy jsou ve většině případů peněžita plnění, která již byla celní správou jako nedoplatky předána k vymožení.

Kompetence celní správy v dělené správě se zvyšují a postupně přecházejí z ukladatelů na celní správu, která se tímto stává centrem hlavního vymáhání pro jiné ukladatele. Na výši nedoplatků v dělené správě mají největší podíl nedoplatky z pokut ve správním a blokovém řízení. Jedním z faktorů zvyšující výše nedoplatků u pokut jsou pokuty udělené Policií ČR cizím státním příslušníkům. Vzhledem ke vzrůstajícímu počtu pokut uložených cizincům je stále zřetelnější problém neexistence mezinárodní právní normy upravující vymáhání v dělené správě. Dalším důvodem pro vznik nedoplatků v dělené správě je stále častější ukládání pokut mladistvým, nezaměstnaným a bezdomovcům. Tyto pokuty jsou prakticky nevyhmatelné.

8. Zajištění a vymáhání nedoplatků

Při správě daní a cel se správci snaží předcházet možnosti vzniku daňových a celních nedoplatků tím, že mohou zřídit svým rozhodnutím zástavní právo k majetku daňového subjektu k zajištění jím dosud neuhrazené daně. Mohou tak učinit i k majetku vlastníka odlišného od daňového subjektu, jehož majetek je zajišťován, a to na základě předchozího písemného souhlasu tohoto vlastníka. V případě, že správce daně má důvodnou obavu, že daň nebo clo, které dosud nebylo stanoveno, bude v době její vymahatelnosti nedobytné, nebo že bude vybrání daně spojeno se značnými obtížemi, může správce daně či cla vydat zajišťovací příkaz. Využívání tohoto instrumentu je velice efektivní. Následující tabulky ukazují jeho využívání danou správou a celní správou v uplynulém období.

V roce 2011, a také v předchozích letech, byl počet vydaných rozhodnutí o zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň poměrně nízký. V roce 2011 byl sice zaznamenán mírný nárůst počtu vydaných zajišťovacích příkazů (oproti roku 2010 o 9 rozhodnutí), ale snížila se celková částka zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud

nestanovenou daň, a to z 2 578 mil. Kč v roce 2010 na 1 877 mil. Kč v roce 2011, tedy o 701 mil. Kč.

Tabulka č. 14: Zajištění daní a zástavní právo

kumulativně k 31.12

Daňová správa		2007	2008	2009	2010	2011
Zajištění	počet rozhodnutí	102	72	81	100	109
	částka v mil. Kč	1 386,0	6 187,0	480,6	2 578,0	1 877,0
Zástavní právo	počet rozhodnutí	8 885	9 053	9 042	10 760	11 676
	částka v mil. Kč	5 062,0	6 412,0	6 695,6	8 729,3	7 679,0

Úhrada cla, daně a poplatků vybíraných při dovozu a spravovaných celními orgány se zajišťuje vždy poskytnutím jistoty nebo zaplacením celního dluhu. Jistotu lze poskytnout složením hotovosti na účet celního úřadu, ručením nebo zřízením zástavního práva.

Tabulka č. 15: Zajištění celního dluhu

kumulativně k 31.12.

celní správa		2007	2008	2009	2010	2011
Zajištění celního dluhu	počet rozhodnutí	218 932	231 178	357 647	655 457	758 449
	částka v mil. Kč	56 529,7	56 027,1	53 320,4	68 716,6	73 240,0

Při dovozu zboží a propouštění zboží do volného oběhu deklaranti uplatňují před propuštěním zboží možnost zajištění celního dluhu formou celní jistoty (vlození příslušné částky na účet celního úřadu), souborné jistoty (ručitel) či jednotlivé jistoty (záruční doklad, záruční listina) ještě před vznikem daňové povinnosti.

Tabulka č. 16: Zajištění spotřebních a energetických daní

kumulativně k 31.12.

celní správa		2007	2008	2009	2010	2011
Zajištění spotřebních daní	počet rozhodnutí	90 314	87 374	86 851	96 534	108 596
	částka v mil. Kč	62 961,2	96 105,2	98 864,9	144 655,2	152 578,3

Zajištění spotřebních a energetických daní je upraveno speciálními zákony (např. zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů). V režimu podmíněného osvobození od daně je zpravidla daňová povinnost dopředu zajištěna. Pokud vznikne daňová povinnost mimo tento režim, musí být daň přiznána a zaplacená následující den po jejím vzniku. Zajištění probíhá převodem finančních prostředků na depozitní účet celního úřadu, bankovní zárukou nebo ručením, pokud osobu ručitele povolí celní úřad nebo celní ředitelství. Převážná část zajištění daně je poskytována formou složení finančních prostředků na depozitní účty celních úřadů. Pokud není daň

zaplacená ve lhůtě její splatnosti, celní úřad použije finanční prostředky zajištění daně na úhradu této daně.

Vymáhání daňových a celních nedoplatků

Správci daní a cel po nesplnění daňových a celních povinností přistupují k vymáhání příslušných plnění. Jestliže byly finančními úřady evidovány ke dni 31. 12. 2011 pohledávky ve výši 118 823 mil. Kč (kumulovaně), vymáháno jich bylo za 83 366,6 mil. Kč. Podíl vymáhaných daňových nedoplatků daňovou správou k celkové výši daňových nedoplatků činil 70,2 %, což znamená, že se oproti roku 2010 zvýšil o 3,3 %. To platí i o výši vymáhaných pohledávek, kde je nárůst oproti roku 2010 o 12 200,6 mil. Kč (17,1 %). Pozitivní vývoj je výrazněji vidět na pětiletém porovnání, kdy nárůst počtu případů u daňové správy je o 92 % a u celní správy o 20 %. Ve finančním vyjádření je to u daňové správy 21,7 % a 36,3 % u celní správy.

Z vývoje ukazatele objemu vymožených daňových nedoplatků za období příslušného roku je patrné, že v průběhu roku 2011 byla finančními úřady ve srovnání s rokem 2010 vymožena o 1 257,8 mil. Kč nižší částka daňových nedoplatků a činila celkem 5 754,2 mil. Kč. Z porovnání ukazatele podílu vymožených nedoplatků za příslušný rok k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků k 31. 12. příslušného roku lze konstatovat, že z dlouhodobého hlediska jde o vývoj pozitivní. Výkyv výsledků v roce 2011 byl způsoben dočasnými vlivy souvisejícími s přechodem na daňový řád a s ním provázanou nutností výrazných změn v informačním systému ADIS.

Tabulka č. 17: Daňové nedoplatky vymáhané a vymožené k 31.12.

			2007	2008	2009	2010	2011
Nedoplatky vymáhané	počet případů	daňová správa	1 811 163	2 237 389	2 997 730	3 996 484	3 475 900
		celní správa	39 934	47 229	51 790	49 210	48 081
	částka mil. Kč	daňová správa	68 477,0	67 382,0	68 011,0	71 166,0	83 366,6
		celní správa	221,5	536,8	694,8	436,0	301,9
Nedoplatky vymožené	počet případů	daňová správa	471 228	521 621	553 470	614 493	214 479
		celní správa	32 701	38 898	39 462	35 507	29 219
	částka mil. Kč	daňová správa	6 054,0	6 334,0	5 999,0	7 012,0	5 754,2
		celní správa	143,4	192,1	206,1	123,3	157,2

Rozdíl mezi počtem daňových nedoplatků a počtem daňových nedoplatků vymáhaných v daném roce spočívá v počtu případů, které nebyly předány k vymáhání z důvodů žádostí o posečkání úhrady nedoplatku či rozložením úhrady daně na splátky, jsou v řízení o odvolání nebo probíhají řízení o odstranění pochybností. Finančně vyjádřeno se jedná o 44 852,5 mil. Kč.

Z hlediska úspěšnosti se správcům daní daří lépe vymáhat nedoplatky ve výši do 1 mil. Kč. Nedoplatky nad 10 mil. Kč jsou vymahatelné jen z části nebo již nedobytné. V případě daňové správy je objem nedobytných nedoplatků odhadován na 62 857,367 mil. Kč (52,9 %). Důvodem nedobytnosti pohledávek je nemajetnost a předluženost dlužníků, platební neschopnost, společnosti v likvidaci, zánik společnosti bez právního nástupce, účelové převody majetku na nekontaktní daňové subjekty, společnosti vykazující fiktivní činnosti atd. Na vývoj nedoplatků a jejich vymáhání má významný vliv nepříznivá hospodářská situace posledních let.

9. Daňové a celní úlevy

Správce daně může na základě žádosti daňového subjektu nebo z moci úřední podle podmínek uvedených v daňovém řádu, poskytnout daňovému subjektu úlevu formou:

- a) posečkání a povolení splátek
- b) prominutí příslušenství daně
- c) prominutí daně.

Závažným důvodem pro poskytnutí úlevy je například situace, kdy bezprostřední úhrada nedoplatku by znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu, byla by ohrožena jeho výživa nebo výživa osob na něj odkázaných, neprodlená úhrada dluhu by vedla k zániku podnikání daňového subjektu či výnos z ukončení podnikání by byl nižší než jím vytvořená daň v příštím období atd.

Při splnění zákonných kritérií správce daně nejčastěji využívá institut posečkání a povolení splátek. Povolení posečkání je podmíněno přísnými podmínkami pro splácení daňového dluhu, které správci daně důsledně kontrolují. V případě, že daňový subjekt řádně a včas neplní ujednané podmínky, správce daně či cla rozhodnutí o úlevě zruší a následuje vymáhání dluhu.

Tabulka č. 18: Daňové úlevy poskytnuté v roce 2011

v mil. Kč

		Výše povoleného posečkání/splátek	Výše neuhrazeného posečkání/splátek
Daň z přidané hodnoty	daňová správa	20 147	10 358
	celní správa	179	121
	celkem	20 326	10 479
Daně spotřební a energetické	daňová správa	48	5
	celní správa	5 312	245
	celkem	5 360	250
v tom: minerální oleje		3 122	183
tabák		117	28
líh		2 005	32
pivo		46	2
víno		19	0
elektřina		1	0
zemní plyn		2	0
pevná paliva		1	0
Daň z příjmů právnických osob	daňová správa	3 468	1 775
Daň z příjmů fyzických osob	daňová správa	2 022	1 120
v tom: podávajících daňová tvrzení		1 701	960
ze závislé činnosti		321	160
Daň z příjmů – zvláštní sazba	daňová správa	61	30
Daň dědická	daňová správa	13	5
Daň darovací	daňová správa	53	8
Daň z převodu nemovitostí	daňová správa	389	185
Daň z nemovitostí	daňová správa	115	15
Daň silniční	daňová správa	283	157
Ostatní daně a poplatky	daňová správa	9 411	3 551
	celní správa	248	75
	celkem	9 659	3 626
z toho: dělená správa		234	65
CELKEM		41 748	17 651
v tom: daňová správa		36 009	17 210
celní správa		5 739	441

Vývoj využívání institutu úlev v posledních pěti letech ukazuje, že podmínky pro jejich poskytování se výrazně zpříšňují. Pouze rozložení splátek na delší časové období

zůstává v porovnatelné výši. V případě promíjení příslušenství se jedná o snížení částky o 54,3 % a u prominutí daně se jedná o snížení 54,7 %.

V případě příslušenství daně se jedná o úroky z prodlení, penále za porušení povinnosti nepeněžité povahy, exekuční náklady atd. Nový daňový řád zpřísnil dále podmínky pro promíjení daně na případy nesrovnalostí vyplývající z uplatňování daňových zákonů a na případy mimořádných, zejména živelných událostí.

Tabulka č. 19: Poskytnuté úlevy k 31. 12. příslušného roku

v mil. Kč

	2007	2008	2009	2010	2011
Posečkání/ splátky	40 585	35 274	36 724	34 870	41 969
v tom: daňová správa	37 249	31 769	32 468	29 711	36 130
celní správa	3 336	3 505	4 256	5 159	5 839
Prominuté příslušenství	5 430	3 448	4 702	2 059	2 454
v tom: daňová správa	5 420	3 439	4 701	2 056	2 453
celní správa	10	9	1	3	1
Prominuté daně	5 061	5 029	2 673	1 179	2 293
v tom: daňová správa	5 009	5 021	2 651	1 179	2 293
celní správa	52	8	22	0	0

Poznámka: Údaje se vztahují k období, ve kterém bylo o úlevě rozhodnuto, bez ohledu na zdaňovací období ke kterému se daňová povinnost vztahovala.

10. Opravné prostředky

Daňový subjekt má možnost použít proti rozhodnutí správce daně opravných prostředků, jako je odvolání nebo rozklad, návrh na povolení obnovy řízení nebo využití dozorčího prostředku, jako je nařízení obnovy řízení a nařízení přezkoumání rozhodnutí. Zásadní změnu v používání tohoto instrumentu přinesl daňový řád, který vstoupil v účinnost k 1. 1. 2011. Podle něj nelze podat odvolání proti platebnímu výměru, kterým je stanovena daň ve shodné výši, v jaké byla daňovým subjektem tvrzena, to znamená, že daňový subjekt již nemůže brojit proti svému vlastnímu tvrzení. Tímto opatřením byl redukován vysoký počet odvolání podaných jako opravy resp. dodatečná přiznání daňových subjektů ve lhůtě pro odvolání především na dani z přidané hodnoty. Počet řízení vedených v roce 2011 se oproti roku 2010 snížil z 20 991 na 5 235 (24,94 % roku 2010). Změnila se zásadně struktura způsobu vyřízení podaných odvolání. Zatímco v roce 2010 bylo vyhověno 84,67 %, v roce 2011 pouze 41,68 % podání. Ve stejném období bylo zamítnuto 11,55 %, resp. 42,45 % podání a zastaveno řízení v 3,78 %, resp. 13,72 % v roce 2011.

Tabulka č. 20: Opravné prostředky podle druhu příjmu - daňová správa k 31. 12. 2011

Druh příjmu	Počet vedených řízení a způsob vyřízení			
	počet řízení	vyhověno	zamítnuto	zastaveno
Daň z přidané hodnoty	098	1 163	31 398	447
Daň z příjmů právnických osob	519	244	188	52
Daň z příjmů fyzických osob daňová tvrzení	787	374	361	109
Daň z příjmů fyzických osob závislá činnost	93	56	43	13
Daň z příjmů - zvláštní sazba	16	9	10	7
Daň dědická, daň darovací a daň z převodu nemovitostí	381	129	127	45
Daň z nemovitostí	252	167	44	32
Daň silniční	89	49	51	13
Ostatní	2 137			
CELKEM	5 235	2 191	2 222	718

11. Mezinárodní spolupráce

a) Daňová správa

Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní se řídí zákonem č. 253/2000 Sb. o mezinárodní pomoci při správě daní, ve znění pozdějších předpisů, který vychází z předpisů Evropských společenství (Směrnice Rady 77/799/EHS o vzájemné pomoci mezi příslušnými orgány členských států v oblasti přímých daní a daní z pojistného). V širším rámci je významná aplikace 80 mezinárodních smluv o zamezení dvojímu zdanění, kde je využíván článek o výměně informací. Nově jsou uzavírány dohody o výměně informací v daňových záležitostech, které podporují daňovou správu v boji proti škodlivým daňovým praktikám. Dosud byly uzavřeny například s Bermudami, San Marinem, Kajmanskými ostrovy, Jersey, Guernsey, Ostrovem Man a Britskými Panenskými ostrovy.

Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek se nadále rozšiřuje a zejména se zvyšuje počet zahraničních žádostí o informace, kde je nárůst oproti roku 2010 o 35 % a o 7 % nárůst žádostí o vymáhání. Procesním předpisem pro spolupráci v této oblasti je nový zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, který transponoval do českého právního řádu příslušnou směrnicí EU.

Zdaňování nadnárodních podniků, převodní ceny tvoří již rutinní činnost daňové správy. V případě kontroly zdaňování daňových subjektů, které v příslušném období provedly řízené transakce, bylo za zdaňovací období roku 2011 provedeno přes 300 kontrol a doměřeno na dani přes 200 mil. Kč. Změna základu daně činila téměř 400 mil. Kč a daňová ztráta byla

snížena o cca 1 mld. Kč. V oblasti převodních cen je na žádost daňových subjektů vydáváno rozhodnutí o závazném posouzení způsobu tvorby ceny mezi spojenými osobami. Za šestileté období bylo podáno 98 žádostí o závazné posouzení způsobu tvorby ceny mezi spojenými osobami, z toho v roce 2011 bylo 17 žádostí. Opatření slouží k zajištění jistoty poplatníků, že jimi stanovené převodní ceny mezi spojenými osobami budou správcem daně akceptovány.

Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty je upravena Nařízením Rady (EU) č. 904/2010, Nařízením Komise (ES) č. 1925/2004, včetně používání systému VIES (VAT Exchange Information System), Nařízením Rady (ES) č. 37/2009 a ustanoveními zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o DPH“). Důvodem pro používání systému VIES je omezení možnosti daňových úniků a podvodů v rámci jednotného vnitřního trhu Evropské unie díky přesné a rychlé mezinárodní výměně informací. Systém VIES je napojen na národní Automatizovaný daňový informační systém (ADIS) používaný pro zpracování daňové agendy. Tím je umožněno správcům daně získávat aktuální data ze zemí Evropské unie pro potřeby tuzemského daňového řízení. S tím souvisí zákonná povinnost plátců daně z přidané hodnoty podat souhrnné hlášení v případě uskutečnění dodání zboží do jiného členského státu (tzv. intrakomunitárního dodání zboží) a od roku 2010 i předmětných služeb. Za rok 2011 podalo 70 782 plátců daně z přidané hodnoty souhrnné hlášení o dodání zboží a služeb do jiného členského státu a 79 874 plátců daně z přidané hodnoty vykázalo v daňovém přiznání pořízení zboží a služeb z jiného členského státu.

Mezinárodní spolupráce daňových správ patří mezi dynamicky rozšiřující se činnosti daňové správy. Tradičně již patří mezi nejvýznamnější spolupráce se slovenskou daňovou správou. V rámci sjednané mezinárodní smlouvy „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“ se v roce 2011 uskutečnila řada pracovních setkání zaměřených na oblast činnosti daňové správy. V roce 2011 navštívila českou daňovou správu delegace zástupců daňové správy z Makedonie. Hlavním předmětem zájmu bylo získat zkušenosti v problematice zdaňování malého a středního podnikání v České republice a dále pak problematika nutných transformačních změn, které musí příslušná daňová správa podstoupit v souvislosti se vstupem do Evropské unie. Na konci června 2011 bylo v Kišiněvu podepsáno „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Moldavské republiky“.

Velice užitečný je projekt Evropské unie FISCALIS, který podporuje mezinárodní výměnu praktických zkušeností ze správy daní zemí Evropské unie. Každý rok se tohoto programu účastní několik desítek daňových specialistů.

V roce 2011 pokračovala mezinárodní setkání v rámci Visegrádské šestky (tj. včetně Rakouska a Slovinska) zaměřená na omezení daňových úniků. Program byl v tomto roce orientován na karuselové podvody na dani z přidané hodnoty v oblasti pohonných hmot a na posílení společných kroků daňových správ proti daňovým únikům prostřednictvím výměny zkušeností, postupů a praktik při správě daní.

Daňová správa byla aktivní při spolupráci s členskými zeměmi Evropské organizace daňových správ (IOTA) a využívala sdílených zkušeností a vzdělávacích programů těchto zemí. Pozitivně jsou přijímány informace například ohledně aplikace právních úprav členských zemí IOTA při přípravě novel vlastních legislativních norem. Obdobné zaměření má i členství daňové správy v Americké organizaci daňových správ (CIAT), které umožňuje širší pohled na modernizaci daňových správ a výměnu informací.

b) Celní správa

Mezinárodní dohody

V roce 2011 vláda schválila návrh na změnu Smlouvy mezi Českou republikou a Brazílskou federativní republikou o vzájemné správní pomoci v celních otázkách. Dále bylo zahájeno jednání s polskými celními orgány ve věci Dohody o spolupráci při předcházení a odhalování porušování právních předpisů v oblasti celnictví. Byla ukončena platnost Úmluvy o používání informační technologie pro celní účely ze dne 26. července 1995 a souvisejících protokolů v návaznosti na přijetí rozhodnutí Rady ze dne 30. listopadu 2009 o používání informačních technologií pro celní účely.

Zastupování zájmů ČR na jednáních v institucích EU

Celní správa zajišťovala zastupování zájmů České republiky v rámci pravidelných jednání výborů a pracovních skupin Rady a Komise. Zejména se jednalo o zasedání CPG - Skupiny pro celní politiku na úrovni generálních ředitelů a jejich zástupců. Zasedání na úrovni generálních ředitelů probíhala ve spolupráci s Evropskou komisí - Klub generálních ředitelů nebo neformální jednání generálních ředitelů organizovaných v rámci předsednictví. V rámci Rady zasedala Pracovní skupina pro celní spolupráci. Celní správa se zúčastnila práce Pracovní skupiny pro celní unii, sekce Výboru pro celní kodex Společenství, Výboru pro celní spolupráci, Výboru pro vlastní zdroje EU apod. Vystupování zástupců celní správy na těchto jednáních bylo koordinováno prostřednictvím Resortní koordinační skupiny.

Zajišťování a koordinace mezinárodní technické pomoci - Program Customs 2013

Celní správa se v roce 2011 účastnila komunitárního programu EU Customs 2013, který je zaměřen na podporu a rozvoj činnosti celních správ členských zemí EU s cílem jednotného a účinného provádění celních předpisů. Mezi nejvýznamnější aktivity programu patří, vedle činnosti pracovních a projektových skupin semináře, školicí aktivity, benchmarkingové projekty a pracovní návštěvy. Pro finanční rok 2011 programu Customs 2013 (od 1. 4. 2011 do 31. 3. 2012) obdržela Celní správa ČR z EU částku ve výši 283 500 EUR.

Administrativní spolupráce v celních záležitostech

Národní koordinační jednotka v roce 2011 zajistila administrativní spolupráci při porušování celních předpisů v mezinárodních transakcích směrem ze zahraniční

a do zahraničí ve 137 případech a dále 53 upozornění na možné způsoby porušování celních předpisů.

V rámci mezinárodního doručování rozhodnutí celních orgánů bylo zajištěno úřední doručení 415 písemností, zpravidla platebních výměrů ze zahraničí.

Činnost Kanceláře styčného celního úředníka působící při Národní jednotce INTERPOLU směřovala na aktivní výměnu informací využívaných pro předcházení, odhalování a vyšetřování trestné činnosti s mezinárodním dopadem (omamné a psychotropní látky, nelegální výroba tabákových produktů,...). V této oblasti se využívá též Kanceláře styčného celního úředníka na Celním kriminálním úřadu ve Spolkové republice Německo. Se sousedícími zeměmi funguje též šest Společných center policejní a celní spolupráce.

V oblasti spotřebních daní je součástí Generálního celního ředitelství Národní úřad pro výměnu informací v oblasti spotřebních daní (Excise Liaison Office – ELO), který využívá Systém pro výměnu dat o obchodnících s výrobky podléhající spotřební dani a provozovatelích daňových skladů.

12. Informatika

a) Daňová správa

Automatizovaný daňový informační systém (ADIS) je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností, včetně jednotné technické infrastruktury. Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory, včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na internetu české daňové správy a podpory služeb daňového portálu. V oblasti správy daní zajišťuje i mezinárodní výměnu informací v rámci EU a OECD. Zásadní vliv na rozvoj systému v roce 2011 měla implementace daňového řádu. V rámci klientského přístupu daňové správy k daňovým subjektům každoročně dochází k úpravám a rozvoji aplikaci pro elektronické podání písemností (EPO).

Automatizovaný vnitřní informační systém (AVISME)

Informační systém AVISME představuje komplexní řešení problematiky vnitřního informačního systému organizační složky státu a účetní jednotky. Na začátku roku 2011 byl informační systém centralizován do jedné databáze. Přineslo to jednodušší správu systému a také bylo možné, díky sjednocení postupů na jednotlivých pracovištích, optimalizovat vývoj nových částí systému. Byly zapracovány změny, které systému umožní komunikovat s integrovaným systémem státní poklady.

Ostatní informační systémy

V roce 2011 byl zabezpečován vývoj, rozvoj a provoz webových aplikací daňové správy, včetně internetových a intranetových stránek a celé řady dalších webových aplikací.

Jde zejména o výukový systém TaxTest, fulltext-hypertextovou knihovnu Konzultant, software IDEA pro kontrolu účetnictví, NEM3000 pro kontrolu oceňování, CEDR II a III pro evidenci dotací, SMS komunikaci s daňovými poplatníky, analyticko monitorovací software AVMRS, přístup do evropských databází AMADEUS a mnoho dalších drobných specializovaných aplikací. Výukový systém TaxTest je prostřednictvím internetu daňové správy přístupný široké veřejnosti, stejně jako možnost využívat inteligentní daňové formuláře.

b) Celní správa

Celní správa v roce 2011 rozvíjela Informační systém celní správy (ISCS) směřující na:

1. rozvoj projektů Společenství v oblasti celní a daňové,
2. přípravu změn v resortu MF, zejména budoucí vytvoření JIM,
3. zpracování dopadů národní legislativy v oblasti rozvoje e-Governmentu, zejména zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě,
4. projekt modernizace celní správy dle zákona č.17/2012 Sb. o Celní správě České republiky,
5. rozvoj ICT CS při dodržení principů ČSN ISO 20 000 (poskytování služeb ICT CS),
6. rozvoj ICT CS při dodržení principů ČSN ISO 27 001 (bezpečnost ICT CS).

Priority z výše uvedeného rámce byly zaměřeny do oblasti úprav a zvýšení funkcionality a elektronické výměny dat aplikací celního a daňového řízení. V rámci elektronizace celého procesu byl položen důraz na elektronickou výměnu strukturovaných dat mezi systémy celní správy a systémy deklarantů a dále na použití digitálního podpisu pro autentizaci elektronických právně závazných dokladů. U přeprav vybraných výrobků mezi daňovými sklady (evropský projekt EMCS) byly práce zaměřeny novou verzí aplikace se zpracováním požadavků evropské a národní legislativy.

13. Personalistika

a) Daňová správa

Novelou zákona č. 531/1990 Sb., o územích finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, bylo ke dni 1. ledna 2011 zřízeno Generální finanční ředitelství. Touto změnou se stali zaměstnanci územních finančních orgánů zaměstnanci GFŘ. Zároveň přešel výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů zaměstnanců Ministerstva financí ke dni 1. 1. 2011 na Generální finanční ředitelství, pokud se tito zaměstnanci podíleli na výkonu působnosti Ministerstva financí podle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění účinném do dne 31. 12. 2010, které přešly ke dni 1. 1. 2011 na Generální finanční ředitelství. Na Generálním finančním ředitelství vznikl k 1. 10. 2011

Samostatný odbor specializované kontroly, ze kterého k 1. 1. 2012 vznikl Specializovaný finanční úřad.

Od roku 2007 se snížil počet zaměstnanců v přepočteném počtu o 920 zaměstnanců (5,4 %), v tom zajišťující daňové činnosti o 796 zaměstnanců a nedaňové činnosti o 124 zaměstnanců.

Tabulka č. 21: Struktura zaměstnanců daňové správy podle činností

		průměrný přepočtený počet zaměstnanců				
		2007	2008	2009	2010	2011
Zaměstnanci zajišťující daňové činnosti		14 740	14 643	14 600	14 003	13 944
	správa daní	8 538	8 637	8 589	8 292	8 275
	kontrolní činnosti	3 214	3 121	3 136	2 958	2 832
	vymáhání, exekuce	957	915	919	866	842
	podpůrné činnosti	236	226	228	227	238
	obecné podpůrné činnosti	1 795	1 744	1 728	1 660	1 757
Zaměstnanci zajišťující nedaňové činnosti		820	789	776	718	696
	správa dotací	487	468	464	414	404
	loterie, sázky	150	166	168	164	145
	finanční kontrola	67	89	89	86	77
	cenová kontrola	50	46	46	46	45
	ostatní činnosti	66	20	9	9	25
CELKEM		15 560	15 432	15 376	14 721	14 640

Struktura zaměstnanců daňové správy zůstává v posledním pětiletém období v zásadě stabilní. Vzhledem k omezenému rozpočtu prostředků na mzdy muselo GFR přistoupit ke snížení tarifního platu zaměstnanců ÚFO o tři platové stupně, resp. od 1. 4. 2011 o 2 platové stupně, a následně od 1. 11. 2011 již měli zaměstnanci ÚFO stanoven plat pouze o jeden platový stupeň nižší, než který by jim náležel před novelizací nařízení vlády č. 564/2006 Sb., nařízením vlády č. 381/2010 Sb. Kromě snížení platů prostřednictvím platových stupňů došlo také k zastavení platového postupu v závislosti na dosažené odborné praxi. Tato opatření měla za následek snížení průměrného měsíčního platu zaměstnanců v roce 2011 oproti roku 2010 o 1 193 Kč.

V roce 2011 bylo také nezbytné urychleně optimalizovat a sjednotit pravidla pro poskytování jednotlivých složek platu u zaměstnanců Generálního finančního ředitelství, provést nezbytné úpravy pravidel přiznávání výše zvláštního příplatku, příplatku za vedení a osobního příplatku tak, aby se předešlo diskriminaci zaměstnanců. Tyto změny probíhaly postupně v několika etapách - k 1. 5., k 1. 8. a k 1. 11. 2011.

Nezbytným předpokladem úspěšného zavedení projektu JIM je postupné srovnání platových podmínek zaměstnanců ÚFO, ČSSZ a zdravotních pojišťoven, což vyplývá ze závěrů jednání Světové banky a ze Studie proveditelnosti Projektu JIM, prováděné společností Deloitte.

Tabulka č. 22: Struktura zaměstnanců daňové správy

	2007	2008	2009	2010	2011
Evidenční stav k 31. 12.	15 575	15 408	15 391	14 744	14 662
z toho ženy	77,8%	78,2%	78,5%	78,6%	78,6%
Obměna zaměstnanců					
nově přijatí	7,5%	8,3%	8,0%	4,3%	6,8%
odchody	7,8%	9,0%	8,1%	8,7%	8,8%
Vzdělání					
vysokoškolské	33,5%	34,0%	34,9%	36,2%	38,0%
středoškolské	66,3%	65,7%	64,9%	63,6%	61,8%
základní	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%	0,2%
Věková struktura					
méně než 30 let	7,9%	7,0%	6,8%	5,8%	6,0%
30 - 49	54,7%	54,4%	54,3%	54,0%	53,5%
50 - 59	33,0%	33,7%	33,8%	34,8%	34,4%
60 a více	4,3%	4,9%	5,1%	5,4%	6,0%
průměr	45	45	45	46	46
Zaměstnanci v pracovním poměru					
do 1 roku	5,0%	5,2%	4,7%	1,8%	4,5%
1 – 5 let	18,7%	18,6%	19,7%	20,5%	17,4%
více než 5 let	76,4%	76,2%	75,6%	77,7%	78,1%
Počet funkčních míst skutečnost k 31.12.	15 874	15 361	15 361	14 725	14 651
Průměrný měsíční plat Kč	23 442	24 376	25 599	25 794	24 601

b) Celní správa

Vývoj počtu zaměstnanců podle činnosti vykazuje v pětiletém období klesající trend, který probíhá napříč všemi činnostmi Celní správy České republiky. Nejrazantnější pokles je v oblasti správy cel a daní (pokles o 38 %), dále v oblasti kontrol (pokles o 31 %)

a v oblasti podpory (pokles o 32 %). Od roku 2007 bylo postupně zrušeno celkem 1015 systemizovaných míst.

Tabulka č. 23: Struktura zaměstnanců celní správy podle činností

průměrný přepočtený počet zaměstnanců

		2007	2008	2009	2010	2011
Zaměstnanci zajišťující daňové činnosti		1 237	1 179	1 188	1 142	1 085
	správa daní	543,4	496,9	476,4	446,6	413,7
	kontrolní činnosti	166,7	154,9	149,4	129,9	128,1
	vymáhání, exekuce	449,5	451,9	485,4	486,5	465,2
	podpůrné činnosti	77,3	75,1	76,9	79,1	78,0
Zaměstnanci zajišťující celní činnosti		1 051	1 015	1 014	936	890
	správa cel	874,1	825,3	792,4	728,3	710,9
	kontrolní činnosti	0,3	12,2	39,0	40,0	20,6
	podpůrné činnosti	176,4	177,2	182,8	167,3	158,8
Zaměstnanci zajišťující ostatní činnosti		4 262	4 008	3 992	3 813	3 639
	správní	437,6	421,6	421,8	426,7	424,3
	kontrolní činnosti	2 352,6	2 180,2	2 194,7	2 126,7	2 060,3
	podpůrné činnosti	658,5	628,4	604,7	517,7	502,3
	obecné podpůrné činnosti	813,5	777,7	770,8	741,7	651,8
CELKEM		6 550	6 201	6 194	5 891	5 614

Struktura zaměstnanců celní správy prochází v posledním pětiletém období významnými vnitřními strukturálními změnami. Obměna zaměstnanců odpovídá požadovaným úsporným opatřením. V kategorii celníci se o 1,98 % zvýšil podíl zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním. Obdobně je tomu u občanských zaměstnanců, kde je nárůst o 1,24 %. Úsporná opatření v rozpočtu mzdových prostředků se promítla do snížení počtu celníků a civilních zaměstnanců a do snížení platů. Průměrný měsíční plat celníka se oproti roku 2010 snížil o 922 Kč a občanského zaměstnance o 416 Kč.

Tabulka č. 24: Struktura zaměstnanců celní správy

	2007	2008	2009	2010	2011
Evidenční stav k 31. 12.	6 435	6 207	6 075	5 754	5 524
z toho: ženy	30,6%	31,0%	31,2%	31,1%	31,1%
Obměna zaměstnanců					
nově přijatí	2,4%	5,1%	5,3%	3,0%	2,2%
odchody	9,6%	7,1%	8,9%	7,8%	5,1%
Vzdělání					
vysokoškolské	21,4%	25,6%	27,7%	33,0%	33,3%
středoškolské	77,7%	73,6%	71,5%	66,3%	66,1%
základní	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%	0,6%
Věková struktura					
méně než 30 let	11,8%	11,1%	11,1%	9,9%	8,4%
30 - 49	71,9%	73,4%	73,2%	75,5%	76,2%
50 - 59	13,8%	13,1%	13,1%	12,5%	13,1%
60 a více	2,5%	2,4%	2,6%	2,1%	2,3%
průměr	40,2	40,4	40,9	41,2	41,8
Zaměstnanci v pracovním a služebním poměru					
do 1 roku	1,4%	3,3%	3,5%	1,9%	1,5%
1 – 5 let	12,8%	12,5%	13,9%	14,2%	11,3%
více než 5 let	85,8%	84,2%	82,6%	83,9%	87,2%
Počet funkčních míst skutečnost k 31.12.	6 899	6 685	6 690	6 264	5 884
Průměrný měsíční plat					
občanský zaměstnanec	22 832 Kč	24 069 Kč	24 253 Kč	24 552 Kč	24 136 Kč
celník	32 426 Kč	35 045 Kč	36 827 Kč	34 859 Kč	33 937 Kč

14. Hospodaření daňové a celní správy

a) Hospodaření daňové správy

Hospodaření daňové správy bylo v roce 2011 poznamenáno vznikem nové účetní jednotky Generálního finančního ředitelství a přípravou na zavedení Jednoho inkasního místa (JIM). Bylo proto důvodné přednostně řešit související kapitálové výdaje, zejména na ICT. Naopak došlo k dalšímu meziročnímu snížení běžných výdajů o 3,2 %. Celkové příjmy se oproti roku 2010 zvýšily o 6 773,4 mil. Kč (1,2 %); celkové výdaje se zvýšily o 547,9 mil. Kč (7,4 %).

Tabulka č. 25: Hospodaření daňové správy

v mil. Kč

	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy celkem	576 537,6	606 715,2	522 890,3	548 517,7	555 291,1
z toho: Daňové příjmy celkem	576 506,0	606 664,8	522 237,1	547 975,9	554 984,1
v tom: Příjmy kapitoly 398 - VPS	576 506,0	606 664,8	520 934,0	546 662,2	553 773,1
Příjmy kapitoly 312 - MF	0,0	0,0	1 303,1	1 313,8	1 211,0
Nedaňové příjmy celkem kapitoly 312 - MF	31,6	50,4	653,2	541,7	307,0
Výdaje celkem	7 635,4	7 928,8	7 983,7	7 424,1	7 972,0
z toho: Běžné výdaje celkem	7 300,0	7 440,0	7 732,9	7 223,8	7 185,2
v tom: Platy zaměstnanců celkem	4 396,6	4 498,6	4 709,2	4 571,0	4 332,8
Ostatní platby za provedenou práci celkem	15,6	13,6	13,5	14,2	21,7
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	1 542,7	1 579,2	1 597,4	1 552,5	1 475,0
Převod FKSP	88,0	90,0	94,2	91,4	43,3
Sociální dávky celkem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatní běžné výdaje celkem	1 257,0	1 258,7	1 318,6	994,6	1 312,4
v tom: výdaje na ICT	256,4	259,1	288,5	192,6	1 012,8
Kapitálové výdaje celkem	335,4	488,8	250,8	200,4	786,8
v tom: výdaje na ICT	81,2	148,7	115,8	58,2	610,6

b) Hospodaření celní správy

Hospodaření celní správy bylo v roce 2011 ovlivněno úspornými opatřeními, jak v oblasti běžných, tak i kapitálových výdajů, kde bylo provedeno snížení oproti roku 2010

o 7,1 %, resp. o 18,6 %. Objem příjmů celní správy je oproti roku 2010 vyšší o 2 758 mil. Kč (1,92 %). Běžné výdaje se za pětileté období snížily o 465 mil. Kč (10,1 %).

Tabulka č. 26: Hospodaření celní správy

v mil. Kč

	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy celkem	145 548,0	139 396,0	136 658,0	143 759,0	146 517,0
z toho: Daňové příjmy celkem	145 211	139 295	135 568	142 679	145 385
v tom: Příjmy kapitoly 398 - VPS	144 566	138 646	134 923	142 084	144 836
Příjmy kapitoly 312 - MF	645	649	645	596	549
Nedaňové příjmy celkem kapitoly 312 - MF	163	101	1 090	1 080	1 132
Výdaje celkem	4 854,0	4 662,0	4 923,0	4 339,2	4 032,0
z toho: Běžné výdaje celkem	4 370	4 409	4 526	4 183	3 905
v tom: Platy zaměstnanců celkem	2 365	2 400	2 494	2 269	2 115
Ostatní platby za provedenou práci celkem	11	9	9	11	8
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	831	843	851	774	722
Převod FKSP	47	48	50	45	21
Sociální dávky celkem	311	343	362	422	414
Ostatní běžné výdaje celkem	805	766	760	662	625
v tom: výdaje na ICT	186	218	229	186	163
Kapitálové výdaje celkem	484	253	397	156	127
v tom: výdaje na ICT	215	175	190	100	90

Kapitálové výdaje na ICT v posledních pěti letech trvale klesají. V roce 2011 byly na úrovni 58,2 % objemu roku 2007. Dosavadní výpadek finančních zdrojů je nahrazován dotacemi z evropských fondů (program eCustoms do roku 2013).

Tabulka č. 27: Hospodaření celní správy s prostředky ICT

v mil. Kč

Výdaje	2007	2008	2009	2010	2011
Běžné	186	218	229	186	163
Kapitálové	215	175	190	100	90
Celkem	401	393	419	286	253

V souvislosti s výše uvedenou tabulkou je nutno si uvědomit, že informační systém celní správy (ISCS) vykazuje některé zásadní odlišnosti ve srovnání s běžnými informačními systémy ve státní a veřejné správě. Celní procesy jsou mezinárodní, systém musí podporovat interoperabilitu se systémy definovanými pro Celní unii EU a zároveň musí data zpracovávat v reálném čase tak, aby nebrzdil procesy obchodních organizací, které mají zásadní vliv na obchodní bilanci ČR. Dále je nutné při realizaci ISCS brát do úvahy jak národní legislativní pravidla a normy, tak pravidla a normy EU a navíc doporučení WCO.

15. Vztahy s veřejností

a) Daňová správa

Strukturované informace pro daňovou veřejnost jsou komfortně přístupné na internetových stránkách daňové správy <http://cds.mfcr.cz>. Internet měl významný podíl na průběžném poskytování informací o prováděných organizačních změnách v daňové správě, o změnách právních norem a doporučených postupech pro občany a daňové subjekty. Je také využíván pro dotazy veřejnosti a anonymně sdělované názory na činnost daňové správy a jejích zaměstnanců. V roce 2011 měla veřejnost možnost využít speciální e-mailovou adresu pro dotazy související s novými pravidly pro uplatňování daně z přidané hodnoty při poskytování stavebních a montážních prací - režim přenesení daňové povinnosti.

Součástí informační kampaně bylo i celoplošné pořádání bezplatných seminářů pro veřejnost, které mělo za cíl podpořit elektronickou komunikaci s daňovou správou. V rámci pozitivní prezentace přístupu české daňové správy k veřejnosti, zvláště k mladé generaci, uspořádaly finanční úřady dny otevřených dveří, kde se studenti středních škol dozvěděli informace z daňové oblasti a mohli se osobně přesvědčit o výhodnosti dobrovolného plnění daňových povinností.

Důležitou roli má nadále zodpovídání písemných a ústních dotazů. GFŘ písemně zodpovědělo celkem na 1 876 odborných dotazů. Důraz byl také kladen na spolupráci s médii, jak v reagování na aktuální témata, tak i v odpovědích týkající se připravovaných změn.

b) Celní správa

K prezentaci činnosti celní správy u veřejnosti přispívá největší měrou aktivní práce s internetovými stránkami. Pro další zlepšení komunikace s veřejností a usnadnění orientace v oblasti cel, daní a dalších kompetencí Celní správy České republiky bylo v polovině roku 2010 zřízeno Poradenské a informační centrum Celní správy ČR, jehož pracovníci zpracovávají telefonické a písemné dotazy veřejnosti za celou celní správu. Od roku 2011 je možné využít pro podávání žádostí o informace i on-line formulář, který je umístěn na internetových stránkách celní správy. Poradenské a informační centrum vydává elektronický občasník pro odbornou veřejnost „Merkur“. V roce 2011 organizovalo oddělení vztahů k veřejnosti tiskové konference a vydávalo tiskové zprávy.

Ke zvýšení povědomí veřejnosti o Celní správě České republiky nepochybně přispěla tradiční společné prezentace s Armádou ČR v Králíkách, účast na Dnech NATO v Ostravě – Mošnově a prezentace pro základní a střední školy. Evropský rozměr má přímá účast na Dni otevřených dveří Evropských institucí v Bruselu (součást prezentace OLAF).

V roce 2011 významně přispíval k informovanosti laické i odborné veřejnosti měsíčník Clo Douane.

16. Závěr

Daňová a celní správa přes přetrvávající obtížné ekonomické podmínky pokračovala v režimu zásadních reforem k zabezpečení cílů Programového prohlášení vlády České republiky. Současně pokračovala v procesu modernizace směřující ke zvýšení kvality činnosti a služeb poskytovaných veřejnosti. Závažnou změnou pro daňovou správu byly nejen změny v její organizační struktuře (vytvoření GFŘ, změny ve vnitřních strukturách finančních ředitelství a finančních úřadů), ale zejména příprava na dvoustupňové řízení daňové správy, zajištění podmínek pro fungování II. pilíře důchodové reformy od roku 2013 (tzv. opt - out) a realizaci projektu Jednoho inkasního místa (JIM).

Celní správa rozvíjela projekty, které mají zásadní dopad na její hlavní oblasti činnosti. Mezinárodní prostředí si v důsledku světové hospodářské stagnace vynucuje nejen změnu technologie práce a vytváří vysoký tlak na přijímání opatření k zefektivnění výkonu všech jejích činností, ale požaduje též jejich racionalizaci a integraci ve smyslu vládní strategie Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby a v souladu s aktuální Exportní strategií České republiky pro období let 2012 - 2020, které předpokládají zjednodušení systémů řízení a vývozních procedur. Její transformace v rámci projektu „Reformy kontrolních a dohledových procesů“ v resortu Ministerstva financí postupně směřuje do podoby kontrolní a dohledové instituce.

Informace uvedené ve Zprávě o činnosti daňové a celní správy České republiky za rok 2011 plasticky ukazují nejen na transformační procesy, ale také na využívání vnitřních zdrojů k zajištění činnosti daňové správy České republiky a Celní správy České republiky.

Informace
o činnosti daňové správy
České republiky

za rok 2011

OBSAH

I.	Úvod.....	43
II.	Daňové řízení	45
1.	Vývoj daňových příjmů.....	45
2.	Daňové nedoplatky.....	57
3.	Další postupy.....	66
4.	Daňové úlevy.....	69
5.	Opravné prostředky	72
6.	Sankce	75
7.	Daňové subjekty	77
III.	Ostatní agendy.....	78
1.	Platby a vratky daní a poplatků.....	78
2.	Realizace převodů oprávněným příjemcům.....	79
3.	Cenová kontrola	80
4.	Finanční kontrola.....	81
5.	Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně	83
6.	Státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi.....	88
IV.	Mezinárodní spolupráce	88
V.	Vztahy s veřejností a svobodný přístup k informacím.....	98
VI.	Informatika	101
VII.	Personalistika a vzdělávání	107
VIII.	Hospodaření	114
IX.	Kontrolní a dohlídková činnost.....	121
X.	Závěr.....	123
	Seznam zkratk použitých v textu.....	123

I. ÚVOD

Dnem 1. ledna 2011 nabyla účinnosti novela zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, a tímto dnem byla zřízena soustava územních finančních orgánů (ÚFO), kterou tvoří Generální finanční ředitelství (GFR), finanční ředitelství (8 FR) a finanční úřady (199 FÚ). Došlo tak k významné změně, kdy byla vytvořena samostatná daňová správa, kde Generální finanční ředitelství se stalo účetní jednotkou a celostátním zastřešujícím orgánem daňové správy, které je podřízené Ministerstvu financí (MF). Byla tak vytvořena základní podmínka pro další reorganizaci a modernizaci daňové správy.

Stávající systém daňové správy se doposud osvědčil, splnil požadavky na něj kladené, ale s ohledem na neustálý vývoj nelze očekávat jeho neměnnost. Proto se ani daňová správa nemohla vyhnout dalšímu procesu modernizace a zvyšování efektivity. S ohledem na poznatky z dlouhodobého fungování daňové správy byl ze strany MF i samotné daňové správy dlouhodobě identifikován potenciál k optimalizaci, zejména v oblastech majících přímý vztah k organizačnímu uspořádání české daňové správy a k definování jejich kompetencí.

Snahy o reformu daňové správy probíhají v České republice již řadu let. V roce 2008 byl vládou schválen materiál „Program Projektu vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů“ neboli tzv. Projektu JIM. Projekt JIM předpokládá vytvoření jednoho výběrního místa pro daně a veřejnoprávní pojištění na bázi orgánů daňové správy. Projekt JIM předpokládá dosažení cílového stavu postupnými kroky, proto bylo nejdříve přistoupeno k vytvoření samostatné daňové správy podřízené MF bez integrace výběru ostatních příjmů, což je přechodná fáze před vytvořením JIM.

Novelou zákona o územních finančních orgánech došlo s účinností od 1. ledna 2012 k vytvoření Specializovaného finančního úřadu (SFÚ). V roce 2011 proběhly organizační a přípravné práce, aby tento úřad mohl bezproblémově zahájit od roku 2012 svou činnost. Tento krok představuje významné zkvalitnění výkonu daňové kontroly, resp. správy daní jako celku, a ukazuje cestu k dalšímu omezení výskytu daňových úniků. Vytvoření SFÚ lze současně chápat jako projev segmentace při konstituování soustavy orgánů daňové správy.

S ohledem na potřebu modernizace daňové správy byl v roce 2011 schválen zákon o Finanční správě České republiky, který nabude účinnosti od 1. ledna 2013. Základními pilíři nové právní úpravy jsou zejména nahrazení současného zákona o ÚFO novým zákonem reflektujícím aktuální legislativní standardy, vytvoření Finanční správy České republiky jako jednotné centrálně řízené soustavy orgánů podřízené MF, zachování GFR a koncepce jediné účetní jednotky pro celou integrovanou soustavu daňové správy, reorganizace orgánů daňové správy na regionální a lokální úrovni v podobě transformace současných 8 FR a 199 FÚ na 14 „krajských“ finančních úřadů (FÚ) se sídly totožnými se sídly současných krajů a na jejich územní pracoviště, a SFÚ pro velké a specifické daňové subjekty s územní působností na celém území ČR. Tímto krokem dojde k vytvoření dvoustupňové soustavy orgánů pro výkon správy daní. Finanční správa České republiky splňuje parametry budoucí soustavy orgánů JIM.

Od 1. 1. 2011 nabyly účinnosti nový procesní zákon upravující správu daní - zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „DŘ“), proto velká pozornost byla věnována opatřením k aplikaci této zásadní právní úpravy do praxe územních finančních orgánů, hlavně odborného proškolení zaměstnanců územních finančních orgánů a zajištění aktualizace vnitřního elektronického informačního systému ADIS. Rovněž tak se daňová správa musela vypořádat se zvýšeným zájmem veřejnosti o zodpovídání dotazů související s novou

právní úpravou při správě daní - vzrostl počet telefonických, písemných i elektronických dotazů daňových subjektů. V oblasti daně z přidané hodnoty (DPH) bylo zásadním momentem zavedení režimu přenesení daňové povinnosti pro vybrané komodity, jehož hlavním cílem je zamezit daňových únikům.

I v roce 2011 bylo prioritou v činnosti české daňové správy poskytovat služby široké daňové veřejnosti, se snahou o zvýšení úrovně dobrovolného plnění daňových povinností a zlepšení obrazu české daňové správy. Napříč celou republikou byla v období pro podávání daňového přiznání k dani z příjmů organizována celoplošná informační kampaň o všech možnostech a službách, které daňová správa poskytuje veřejnosti, aby splnění jejich daňových povinností bylo co nejjednodušší.

Česká daňová správa i přesto, že celosvětová finanční krize znatelně ovlivnila hospodářské možnosti jednotlivých států, usilovala o nepřerušeni kontinuity navazování a prohlubování vzájemných vztahů s partnerskými daňovými správami. Kromě plnění povinností, které vyplývají z členství české daňové správy v mezinárodních organizacích daňových správ, byla pozornost české daňové správy věnována i mezinárodním bilaterálním vztahům.

II. DAŇOVÉ ŘÍZENÍ

1. VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

Základní údaje o daňových povinnostech a inkasu za rok 2011 podává **Tabulka č. 1**.

Porovnáme-li celkové inkaso daní staré a nové daňové soustavy u FÚ za rok 2011 s rokem 2010 zjistíme, že došlo k růstu výnosu z vybraných daní a odvodů o částku 12 700 mil. Kč, což představuje meziroční růst inkasa ve výši 2,32 % (celkové inkaso v roce 2010 bylo ve výši 548 477 mil. Kč). Při meziročním srovnání výnosu jednotlivých daní došlo k největšímu nárůstu inkasa u daně z přidané hodnoty (o 31 992 mil. Kč), u daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti (o 7 531 mil. Kč) a u daně darovací (o 4 141 mil. Kč). Podstatným výnosem, který se na inkasu v roce 2011 podílel částkou 5 939 mil. Kč a který se na meziročním růstu inkasa podílel 46,76 % byl „odvod z elektřiny ze slunečního záření“ zavedený s účinností od 1. ledna 2011, a to v souladu se zákonem č. 402/2010 Sb., kterým byl novelizován zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Správa spotřebních daní přešla od roku 2004 do kompetence celních úřadů, FÚ spravují jen zbytek starších případů.

Tabulka č. 1

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Daňová povinnost sl. 1	Inkaso sl. 2	Rozdíl sl. 2 - sl. 1	Výtěžnost (%) sl. 2 / sl. 1
DPH - daňová povinnost	541 462	532 438	-9 023	98,33
DPH - nadměrný odpočet a vrácení daně *	-254 533	-257 250	-2 717	101,07
DPH - CELKEM	286 928	275 188	-11 740	95,91
Daně spotřební - daňová povinnost	-170	2	172	*)
Daně spotřební - vrácení daně	0	0	0	0,00
Daně spotřební - CELKEM	-170	2	172	*)
Daň z příjmů právnických osob	111 365	109 312	-2 053	98,16
Daň z příjmů srážkou § 36	20 057	19 848	-209	98,96
Daň silniční	5 299	5 187	-111	97,90
Daň dědická	76	78	2	102,55
Daň darovací	4 269	4 279	10	100,23
Daň z převodu nemovitostí	6 900	7 362	462	106,69
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	2 920	2 939	19	100,65
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	118 302	119 373	1 071	100,91
Daň z nemovitostí	8 676	8 568	-108	98,75
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	5 939	5 939	0	100,01
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	2 792	3 109	317	111,36
CELKEM NOVÉ DANĚ	573 352	561 184	-12 168	97,88
Daň z příjmů obyvatelstva	-8	1	9	*)
Ostatní zruš. daně	-333	-9	324	2,73
CELKEM STARÉ DANĚ	-341	-8	333	2,27
CELKEM	573 012	561 176	-11 835	97,93

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

*) „výtěžnost“ nelze stanovit neboť je hodnota daňové povinnosti záporná

a) Daň z příjmů právnických osob - z příznání

Celkový výnos daně z příjmů právnických osob (dále „DPPO“) z příznání dosáhl za rok 2011 dosáhl **109,3 mld. Kč**, a proti roku 2010 byl zaznamenán pokles o **5,4 mld. Kč**.

Vývoj inkasa daně z příjmů právnických osob z příznání v letech 2007 až 2011 je uveden v **Tabulce č. 2**.

Tabulka č. 2 (v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	155 674	173 590	110 543	114 746	109 312	95,3	-5 434
Předepsáno	155 325	172 620	107 995	115 368	111 365	96,5	-4 003
Výtěžnost (%)	100,2	100,6	102,4	99,5	98,2	-	-

Zatím nejvyššího inkasa **DPPO** z příznání bylo dosaženo v roce 2008, a to **173,6 mld. Kč**. V následujících letech se již začaly projevovat dopady hospodářské krize na českou ekonomiku a začaly působit legislativní změny přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, zejména postupné snižování sazby daně z 24 % pro zdaňovací období započatá v roce 2007, až na 19 % pro zdaňovací období započatá v roce 2010. Naproti tomu se v inkasu DPPO začala příznivě projevovat postupná realizace protikrizových opatření vlády České republiky a rozhodnutí správců daně o stanovení záloh na daň jinak, zejména klesajícím objemem tzv. „vratek“ daně na základě zrealnění výše záloh na daň.

Přehled o počtu kladně vyřízených žádostí o stanovení záloh jinak v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 v působnosti jednotlivých finančních ředitelství vyplývá z **Tabulky č. 3**.

Vývoj podaných žádostí o stanovení záloh jinak a jejich územní rozložení se odráží i v meziročním srovnání vývoje inkasa DPPO v působnosti jednotlivých finančních ředitelství, jak vyplývá z **Tabulky č. 4**.

Tabulka č. 3 (v mil. Kč)

Finanční ředitelství	Stanovení záloh jinak				Rozdíl 11-10	
	2010		2011		počet	částka
	počet	částka	počet	částka		
pro hl. m. Prahu	3 937	5 404	2 832	8 516	-1 105	3 112
v Praze	1 072	1 427	717	1 514	-355	87
v Českých Budějovicích	684	689	421	230	-263	-459
v Plzni	996	976	573	393	-423	-583
v Ústí nad Labem	1 068	1 206	616	590	-452	-616
v Hradci Králové	887	512	502	393	-385	-119
v Brně	2 824	2 336	1 528	1 368	-1 296	-968
v Ostravě	2 102	3 554	996	986	-1 106	-2 568
CELKEM	13 570	16 104	8 185	13 909	-5 385	-2 195

Tabulka č. 4

(v mil.Kč)

Finanční ředitelství	Inkaso daně z příjmů PO - z přiznání (stav za rok)				
	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
pro hl.m. Prahu	59 832	64 462	53 540	83,1	-10 922
v Praze	7 974	7 996	9 886	123,6	1 890
v Českých Budějovicích	2 518	2 691	3 200	118,9	509
v Plzni	5 048	5 331	5 145	96,5	-186
v Ústí nad Labem	6 284	7 142	7 951	111,3	809
v Hradci Králové	4 552	4 975	5 414	108,8	439
v Brně	14 283	13 264	13 862	104,5	598
v Ostravě	10 052	8 886	10 514	118,3	1 628
CELKEM	110 543	114 746	109 312	95,3	-5 434

Z uvedené tabulky jsou rovněž patrné rozdíly v dopadech doznívající ekonomické krize v teritoriálním rozložení inkasa DPPO z přiznání. Meziroční pokles byl zaznamenán pouze v působnosti FŘ pro hl. m. Prahu a FŘ v Plzni, zatímco v působnosti ostatních finančních ředitelství došlo k nárůstu inkasa.

Pokles inkasa v působnosti FŘ pro hl.m. Prahu je v rozhodující míře vyvolán především koncentrací velkých daňových subjektů s významným podílem na celorepublikovém objemu inkasa DPPO. U některých z těchto daňových subjektů, jejichž předmětem činnosti je výroba a rozvod elektrické energie, provozování energovodů, stavební výroba, developerská činnost, velkoobchod a maloobchod, poskytování služeb mobilních operátorů, informační technologie apod., došlo v roce 2010 k výraznému poklesu účetních výsledků hospodaření, které mělo za následek snížení daňové povinnosti splatné v roce 2011, vznik vratitelných přeplatků z vyúčtování záloh a meziročního přechodu z daňové povinnosti do daňové ztráty.

Obecně lze konstatovat, že meziroční pokles celorepublikového inkasa DPPO z přiznání v roce 2011 o 5,4 mld. Kč, byl způsoben především doznívajícími dopady světové hospodářské krize na českou ekonomiku, které se nepříznivě projeví v daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2010, splatné až v roce 2011.

K poklesu došlo též u vyměřené DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2010 oproti DPPO vyměřené za zdaňovací období započatá v roce 2009, a to o 11,3 mld. Kč. Z analýzy údajů z přiznání k DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2010, za která konec lhůty po podání daňových přiznání spadal do roku 2011, v porovnání s údaji z přiznání k DPPO za ZO započatá v roce 2009, vyplynulo následující:

Důsledky světové hospodářské krize se do celkové daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2010 projeví dalším meziročním poklesem celorepublikového úhrnu účetních výsledků hospodaření o 329,5 mld. Kč (z 531,5 mld. Kč na 202,0 mld. Kč), přičemž z hlediska jeho vnitřní struktury celorepublikový objem zisků meziročně poklesl o 34,4 mld. Kč (ze 792,3 mld. Kč na 757,9 mld. Kč), při současném meziročním nárůstu celorepublikového úhrnu účetních ztrát o 314,6 mld. Kč (z 260,7 mld. Kč na 575,4 mld. Kč).

Meziroční pokles celorepublikového úhrnu zisků o 34,4 mld. Kč, se projevil výpadkem inkasa DPPO, vyčísleným s použitím 19% daňové sazby, v částce 6,5 mld. Kč. Dopad meziročního nárůstu účetních ztrát se v inkasu DPPO projeví až prostřednictvím odečtu daňových ztrát od základu daně, a to nejdříve za zdaňovací období započatá v roce 2011. V úhrnu s nevyužitými daňovými ztrátami z předchozích zdaňovacích období zbývá k uplatnění odečtu od základu daně nejvýše v pěti následujících zdaňovacích obdobích částka 649,0 mld. Kč.

Naproti tomu po očištění o vliv poklesu celorepublikového úhrnu zisků došlo k nárůstu celorepublikového úhrnu základu daně ve výši 18,5 mld. Kč (-15,9 mld. Kč -34,4 mld. Kč), který vedl k částečnému zvýšení inkasa v částce **3,5 mld. Kč**.

Při vykázaném celorepublikovém úhrnu základů DPPO před snížením o odčitatelné položky a položky snižující základ daně za ZO započatá v roce 2010 ve výši **694,0 mld. Kč**, činil dopad snížení sazby daně z 20 % na 19 % dalších **6,9 mld. Kč**.

Meziroční nárůst odečtu daňových ztrát od základu daně o **13,5 mld. Kč** (ze **60,3 mld. Kč** na **73,8 mld. Kč**) se projevil poklesem inkasa o **2,6 mld. Kč**.

Meziroční nárůst odečtu nákladů na realizaci projektů výzkumu a vývoje od základu daně o **1,7 mld. Kč** (z **5,3 mld. Kč** na **7,0 mld. Kč**) měl za následek pokles inkasa o **0,3 mld. Kč**.

K meziročnímu poklesu inkasa o dalších **0,7 mld. Kč** došlo v důsledku nárůstu uplatněných slev na dani (z **3,5 mld. Kč** na **4,2 mld. Kč**).

Pro úplnost je vhodné uvést, že u prvního sta poplatníků s největším objemem inkasa **DPPO** došlo v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 k dalšímu poklesu celkového objemu inkasa, a to o **6,9 mld. Kč** (z 57,7 mld. Kč na 50,8 mld. Kč, t.j. o 12,0 %). Zároveň se meziročně snížil i podíl těchto poplatníků na celkovém objemu inkasa **DPPO** z přiznání z 50,3 % na 46,5 %. Podstatně se u této skupiny poplatníků změnila i struktura inkasa podle odvětví, v němž se na jedné straně zvýšil podíl peněžnictví a pojišťovnictví, zatímco u ostatních odvětví jejich podíl stagnoval (výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepla, stavební výroba) nebo se snížil (telekomunikace, těžební a zpracovatelský průmysl).

b) Daň z příjmů fyzických osob - z přiznání

U daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání byl **zaznamenán meziroční pokles inkasa o 5 048 mil. Kč**.

Vývoj inkasa na dani z příjmů fyzických osob v letech 2007 - 2011 ukazuje **Tabulka č. 5**.

Tabulka č. 5 (v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	17 003	17 749	5 565	7 987	2 939	36,8	5 048
Předepsáno	17 150	18 065	2 618	10 439	2 920	28,0	7 519
Výtěžnost (%)	99,2	98,3	212,6	76,5	100,7	-	-

Poslední významnější inkaso na tomto druhu příjmu bylo zaznamenáno v roce 2005 (26 583 mil. Kč). Po zavedení jednotné sazby daně, daňového zvýhodnění na dítě, zrušení minimálního základu daně a transformaci nezdánitelných částí základu daně na slevy na dani kleslo inkaso v roce 2008 téměř o jednu třetinu (17 749 mil. Kč). Po zvýšení výdajových paušálů, zavedení paušálu na dopravu a mimořádných daňových odpisů kleslo inkaso v roce 2011 až pod hranici 3 000 mil. Kč. To znamená, že **v průběhu 7 let kleslo inkaso na této dani téměř o 83 %** a z hlediska příjmů veřejných rozpočtů se stalo zanedbatelnou položkou.

Pokud nedojde k systémovým změnám v konstrukci daně, nelze očekávat obrat k pozitivnímu vývoji. Přestože je výnos daně nízký, pracnost správy daně naopak stoupá. Proto podle inkasa nelze hodnotit činnost správců daně.

V důsledku ekonomických ztrát vzniklých v krizových letech 2008 - 2010 a možnosti

odpočtu daňových ztrát z minulých let od základu daně ani v kalendářním roce 2011 významně neklesl počet daňových poplatníků, kteří po podání přiznání vykázali přeplatek na dani a žádali správce daně o jeho vrácení. Řadě podnikatelů se nepodařilo dosáhnout příznivých výsledků a proto v roce 2011 žádali o stanovení záloh na daň jinak než by vyplývalo podle jejich poslední známé daňové povinnosti.

Přehled o počtu kladně vyřízených žádostí o stanovení záloh na daň jinak a výpadek inkasa z tohoto titulu za jednotlivá finanční ředitelství poskytuje **Tabulka č. 6**.

Ke konci dubna 2011 se inkaso daně dostalo do záporných hodnot. To si vyžádalo mimořádná opatření ve smyslu kompenzace výnosu oprávněným příjemcům z jiných sdílených daní. Tento postup znamenal další administrativní zátěž pro správce daně, neboť o každé takové kompenzaci musel být příjemce (obec nebo kraj) vyrozuměn, popř. muselo být dohodnuto časové rozložení kompenzace.

Dopad **zavedení institutu mimořádných odpisů** pro hmotný majetek pořízený v období od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2010 na inkaso daně je zřejmý z **Tabulky č. 7**.

Po snížení zákonných limitů pro **výdaje stanovené procentem z příjmů** na základě tzv. „Janotova balíčku“ se jejich objem stabilizoval. To dokumentuje **Tabulka č. 8**.

Z ostatních vlivů nelegislativního charakteru, které ještě prohloubily pokles inkasa lze uvést **stoupající počet vyživovaných dětí**, na které osoby samostatně výdělečně činné čerpají daňové zvýhodnění. Vývoj objemu čerpaného daňového zvýhodnění za zdaňovací období roků 2008 - 2010 ukazuje **Tabulka č. 9**.

V důsledku klesající životní úrovně se stále větší počet fyzických osob (včetně zaměstnanců) pokouší podnikat nebo pronajímat nemovitosti. Tím **roste počet daňových přiznání, které musí správci daně zkontrolovat a zpracovat**. Vývoj počtu podaných přiznání za zdaňovací období roků 2008 - 2010 ukazuje **Tabulka č. 10**.

Tabulka č. 6

Finanční ředitelství	Zálohy jinak na DPFO 2011	
	Počet rozhodnutí	Výpadek inkasa v mil. Kč
pro hl. m. Prahu	1 264	321,1
v Praze	794	92,1
v Českých Budějovicích	336	49,2
v Plzni	383	56,6
v Ústí nad Labem	535	88,9
v Hradci Králové	459	60,9
v Brně	1 098	104,6
v Ostravě	832	132,0
CELKEM	5 701	905,4

Tabulka č. 7

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	Index (%) 10/09	Rozdíl 10-09
Daňové odpisy podle přiznání k DPFO	19 402	20 766	64 396	310,1	43 630

Tabulka č. 8

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	Index (%) 10/09	Rozdíl 10-09
Výdaje % z příjmů dle přiznání k DPFO (jen § 7)	57 887	97 083	97 606	100,5	523

Tabulka č. 9

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	Index (%) 10/09	Rozdíl 10-09
Daňové zvýhodnění podle přiznání k DPFO	9 101	9 457	10 669	112,8	1 212

Tabulka č. 10

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	Index (%) 10/09	Rozdíl 10-09
Počet podaných přiznání k DPFO	1 738 337	1 789 630	1 831 349	102,3	41 719

Pracovníci daňové správy již několik let zajišťují servis poplatníkům v době podávání daňových přiznání tím, že po dohodě se zástupci měst a obcí navštěvují vybrané obce a přímo na místě vybírají daňová přiznání a odpovídají na dotazy poplatníků. Ke zvýšení komfortu přispívá i prodloužení pracovní doby na finančních úřadech v tomto období.

Přestože se stále zdokonaluje aparát pro elektronické podání daňových přiznání (EPO) a tento způsob by na straně územních finančních orgánů přinesl snížení pracnosti, zatím tuto možnost využívá poměrně malý počet poplatníků. **V roce 2011 bylo na dani z příjmů fyzických osob elektronicky podáno přes 23 tisíc daňových přiznání.** Z toho jen necelých 9 tisíc přiznání mělo zaručený elektronický podpis.

Obtížnost správy daně zvyšuje také stoupající počet zahraničních daňových subjektů (nerezidentů), kteří uplatňují nárok na nezdanitelné části základu daně, slevy na dani nebo daňové zvýhodnění, přičemž možnosti kontroly splnění podmínek pro poskytnutí uvedených daňových úlev (90 % příjmů ze zdrojů na území ČR, příjem manželky, společná domácnost, vyživované děti) jsou omezené a celý proces je časově náročný.

Z důvodů shora uvedených a bez ohledu na činnost správců daně se stále zvyšuje počet daňových přiznání s přiznanou daní ve výši 0 Kč. Podle posledních údajů se více než 997 747 výdělečně činných fyzických osob, tj. 54,5 % poplatníků daně z příjmů FO nepodílí na daňových příjmech veřejných rozpočtů státu, ačkoli na výdajích plynoucích z těchto rozpočtů se nepochybně podílí. To zakládá nerovnost, která může narušit sociální smír ve společnosti.

c) **Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků**

V roce 2011 došlo k mírnému přírůstku inkasa na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Bylo vybráno 119 373 mil. Kč, což je o 7 531 mil. Kč více než v roce 2010.

Vývoj inkasa na DPFO ze závislé činnosti a z funkčních požitků v letech 2007 - 2011 ukazuje **Tabulka č. 11.**

Tabulka č. 12 poskytuje **přehled o vývoji předepsaných záloh** na DPFO ze závislé činnosti a z funkčních požitků v letech 2008 - 2011.

Tabulka č. 11

(v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	126 388	115 180	111 042	111 842	119 373	106,7	7 531
Předepsáno	125 031	115 239	110 616	111 491	118 302	106,1	6 811
Výtěžnost (%)	101,1	99,9	100,4	100,3	100,9	-	-

Tabulka č. 12

(v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Předepsané zálohy na DPFO ze závislé činnosti	121 295	119 268	121 662	129 300	106,3	7 638

Přírůstek inkasa lze přičíst na vrub mírnému zvýšení zaměstnanosti oproti roku 2010 spojenému s vyšším objemem vyplacených mezd, dočasnému snížení slevy na poplatníka, tzv. povodňové stokoruně (pouze pro rok 2011) a rostoucímu počtu zaměstnanců, kteří vedle příjmů ze závislé činnosti mají ještě jiné příjmy a tak „ponechávají“ sražené zálohy na daň ze své mzdy na účtu této daně, ačkoli roční vypořádání daně a **nárokování přeplatků na dani** provádějí přes daňové přiznání, tj. **přes účet osob samostatně výdělečně činných**, kde chybí inkasní část.

Růst objemu vyplacených mezd dokládá vývoj úhrnu předepsaných záloh na daň (**Tabulka č. 12**).

Vývoj počtu zaměstnanců (s příjmy dle § 6 ZDP) podávajících daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob ukazuje **Tabulka č. 13**.

Na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti roste objem čerpaného daňového zvýhodnění na vyživované dítě ve formě daňového bonusu.

Přehled o vývoji daňových bonusů poukázaných zaměstnavatelům v letech 2009 - 2011 podává **Tabulka č. 14**.

Tabulka č. 13

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	Index (%) 10/09	Rozdíl 10-11
Počet zaměstnanců, kteří podali přiznání	962 220	987 462	1 014 872	102,8	962 220

Tabulka č. 14

(v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové bonusy poukázané zaměstnavatelům na DPFO ze závislé činnosti	1 194	3 107	3 471	3 643	104,9	172

Ze šetření správců daně vyplývá, že nezanedbatelná skupina zaměstnavatelů prezentuje daňové bonusy na děti jako vlastní benefit, ačkoli jsou bonusy hrazeny z rozpočtů státu. Díky tomu si zaměstnavatelé snižují náklady na pracovní sílu, neboť v řadě případů vyplácejí jen minimální mzdu s tím, že daňový bonus deklarují jako kompenzaci výpadku čisté mzdy. Neznalým zaměstnancům, které zajímá pouze čistá mzda, tak zaměstnavatelé tvrdí, že část mzdy dostávají jako daňový bonus. Správci daně mají za to, že právě u nízko příjmových zaměstnanců klesají oficiálně vykázané mzdy, aby zaměstnavatelé „dosáhli“ na daňový bonus. Zástupci orgánů daňové správy již několik let neúspěšně brojí proti daňovým bonusům, neboť se domnívají, že negativní dopady této daňové podpory (administrativní náročnost v důsledku častých chyb

ve výkazech, spekulace zaměstnavatelů v souvislosti s bonusy a výpadek inkasa veřejných rozpočtů z titulu bonusů) převažují nad pozitivním záměrem, pro který byla zavedena.

V rozporu se záměrem zákonodárce se stále častěji objevují případy, kdy ten z rodičů, který má nadprůměrné příjmy neuplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované děti a druhý z rodičů má pracovní úvazek sjednaný tak, aby dosáhl těsně nad šestinásobek minimální mzdy a mohl čerpat maximální daňový bonus. Toto faktické nemorální zneužití nástroje prioritně cíleného na nízkopříjmové osoby je z hlediska zákonnosti nepostizitelné.

Existují také signály o rostoucím objemu „černých mezd,“ tj. mezd neevidovaných a nezdaněných, vyplácených vedle oficiálně vykázaných mezd. Také tento vliv má zcela nepochybně negativní dopad na inkaso daně. Jeho výši však nelze kvantifikovat, neboť výplata „černých mezd“ se velmi obtížně prokazuje.

Byly zjištěny i případy, kdy měl zaměstnanec souběžně dva zaměstnavatele, u každého podepsal „Prohlášení k dani“ a uplatňoval slevu na poplatníka za stejné období dvakrát. Správci daně zachytí takové protiprávní jednání pouze náhodně.

Rovněž obtížně odhalitelné jsou případy, kdy jeden rodič - zaměstnanec uplatňuje daňové zvýhodnění na děti u zaměstnavatele a druhý rodič - OSVČ prostřednictvím příznání.

Ze shora uvedeného je zřejmé, že ani na této dani podle výše inkasa daně nelze hodnotit činnost správců daně.

Správci daně v roce 2011 zkontrolovali a zaevidovali více než 380 tisíc vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Elektronicky podaných vyúčtování bylo téměř 23 tisíc. Z toho vyúčtování se zaručeným elektronickým podpisem bylo více než 16 tisíc.

d) Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby podléhají příjmy fyzických i právnických osob. Daň je evidována odděleně podle vlastníka příjmů. Ve srovnání s předchozím rokem byl **v roce 2011 zaznamenán mírný přírůstek celkového inkasa o 550 mil. Kč.** Z toho část daně vybíraná z příjmů právnických osob vykázala pokles ve výši 319 mil. Kč a část daně vybíraná z příjmů fyzických osob vykázala přírůstek ve výši 869 mil. Kč.

Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 2007 až 2011 ukazuje **Tabulka č. 15.**

U daně z příjmů právnických osob byl na regionální úrovni meziroční vývoj inkasa diferencovaný oběma směry, jak vyplývá z **Tabulka č. 16.**

Tabulka č. 15

(v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	15 700	19 299	19 189	19 298	19 848	102,9	550
Předepsáno	15 254	19 222	18 972	19 515	20 057	102,8	542
Výtěžnost (%)	97,2	99,6	98,9	98,9	99,0	-	-
Z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří							
Daň příjmů FO	8 583	10 378	10 131	10 185	11 054	108,5	869
Daň příjmů PO	7 117	8 921	9 058	9 113	8 794	96,5	-319

Tabulka č. 16

(v mil. Kč)

Finanční ředitelství	Inkaso daně z příjmů PO - vybírané srážkou (stav za rok)				
	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
pro hl. m. Prahu	6 696	6 569	6 332	96,4	-237
v Praze	752	683	643	94,1	-40
v Českých Budějovicích	96	68	82	120,6	14
v Plzni	391	410	367	89,5	-43
v Ústí nad Labem	252	446	244	54,7	-202
v Hradci Králové	140	113	176	155,8	63
v Brně	424	514	508	98,8	-6
v Ostravě	308	309	441	142,7	132
CELKEM	9 059	9 113	8 794	96,5	-319

U daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou nabylo dnem 1. 1. 2010 účinnosti daňové osvobození příjmů z licenčních poplatků, které bylo rozhodujícím důvodem meziročního poklesu inkasa o 0,3 mld. Kč (z 9,1 mld. Kč na 8,8 mld. Kč). I přes diferencovaný vývoj inkasa v působnosti jednotlivých finančních ředitelství si v roce 2011 největší podíl na celkovém inkasu udržela daň sražená z dividend a podílů na zisku, nepodléhajících osvobození od daně, jejichž příjemci jsou především subjekty kolektivního investování, penzijní fondy nebo stát z titulu své majetkové účasti na obchodních společnostech, vyplacených ze zisku po zdanění vytvořeného do konce roku 2010, jehož výše byla příznivě ovlivněna poklesem míry zdanění příjmů právnických osob.

Přírůstek inkasa na dani z příjmů fyzických osob vybírané srážkou v roce 2011 vyvolal nárůst počtu krátkodobých pracovních příležitostí s výdělkem do 5 000 Kč měsíčně.

Pozitivně se projevilo také zdanění výsluhového příspěvku a odbytného u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů (§ 36 odst. 2 písm.v) ZDP).

e) Daň silniční

Na inkasu daně silniční za rok 2011 (5 187 mil. Kč, daň silniční je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury) je také nadále patrný negativní vliv přetrvávající celosvětové hospodářské krize. Pokračuje mírné oživení ekonomiky, což je patrné na navýšení inkasa o 87 mil. Kč oproti roku 2010. Meziroční nárůst byl způsoben zejména celorepublikovými kontrolními akcemi zaměřenými na správnost vyměření daně silniční u specifických kategorií vozidel. Určitý vliv může mít i obměna vozového parku podnikatelů (výkonnějšími vozy zdaňovanými vyššími sazbami daně). Pozitivní dopady celkového oživení trhu by se snad měly projevit zvýšením inkasa daně silniční i v budoucnu.

Přehled inkasa daně silniční od r. 2007 podává **Tabulka č. 17**.

Tabulka č. 17

(v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	5 915	6 002	4 796	5 100	5 187	101,7	87
Předepsáno	5 811	6 073	4 950	5 210	5 299	101,7	89
Výtěžnost (%)	101,8	98,8	96,8	97,9	97,9	-	-

f) Daň z přidané hodnoty

Na dani z přidané hodnoty bylo za rok 2011 dosaženo inkasa ve výši 275,4 mld. Kč (z toho celní úřady 0,2 mld. Kč). Proti předchozímu roku došlo k navýšení o 5,8 mld. Kč, tzn. o 2,2 %.

Příjmem státního rozpočtu je částka 191,9 mld. Kč (69,68 % celkového inkasa) a z celkového rozpočtem stanovené částky (195,1 mld. Kč) je to 98,4 %.

I když nebylo dosaženo plánované úrovně, tak procentní plnění bylo v rámci daní vybíraných finančními úřady nadprůměrné a z rozpočtově významných daní nejvyšší, čímž opět došlo ke zvýšení podílu inkasa daně z přidané hodnoty na celkových daňových příjmech.

Z vývoje inkasa v průběhu roku 2011 je patrné, že se nepodařilo udržet poměrně příznivý vývoj z 1. pololetí (dosaženo 48,7 % plánovaného inkasa). Pro srovnání - v roce 2010 dosáhlo inkaso vůči rozpočtu hodnoty 99,6 %, přičemž v pololetí to bylo pouze 46,9 %.

Inkaso v uplynulých letech ovlivňoval zejména rychlejší nárůst hodnoty nadměrných odpočtů než vlastní daňové povinnosti, přičemž ale meziroční nárůst vykazovaly obě tyto hodnoty. V roce 2009 došlo u obou ukazatelů k poklesu a i když v roce 2010 pokles nepokračoval, nedosáhly tyto hodnoty úrovně roku 2008. **Až v roce 2011 přesáhla celková vlastní daňová povinnost její úroveň z roku 2008.**

Z legislativního hlediska nejvýznamnější změnou pro rok 2011 je zavedení režimu přenesení daňové povinnosti pro dodání zlata, dodání zboží uvedeného v příloze č. 5 (šroty a odpady), převod povolenek na emise skleníkových plynů, a od 1. 1. 2012 se rozšiřuje i na stavební práce. V rámci tohoto režimu má povinnost přiznat a zaplatit daň plátce, pro kterého bylo uvedené zdanitelné plnění v tuzemsku uskutečněno (odběratel).

Dále pokračuje pokles daně z přidané hodnoty vrácené plátcům v jiných členských státech EU a zahraničním osobám povinným k dani (§§ 82 a 83 ZDPH) - v roce 2011 vráceno 2,3 mld. Kč (2010 - 3 mld. Kč, 2009 - 4,9 mld. Kč).

Z regionálního hlediska se do celkového inkasa nejvíce promítá vývoj na FŘ pro hlavní město Prahu vzhledem k jeho podstatnému podílu na celkovém inkasu. Na rozdíl od roku 2010, kdy přírůstek inkasa proti roku 2009 na tomto FŘ činil 14,5 mld. Kč, je v roce 2011 tento přírůstek podstatně nižší - pouze 2,4 mld. Kč (1,7 %). Přesto zůstal zachován zásadní podíl tohoto FŘ na celkovém inkasu (54,4 %).

Positivní vývoj proběhl zejména na FŘ v Ostravě - nárůst o 2,7 mld. Kč (15,9 %) a na FŘ v Ústí nad Labem - nárůst o 2,3 mld. Kč (9,9 %). Nejvýznamnější propad je zaznamenán, stejně jako v loňském roce, u FŘ v Praze.

Tabulka č. 18

(v mil. Kč)

Vývoj inkasa DPH finančními úřady v letech 2007 až 2011							
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Předepsáno	468 205	513 761	469 655	507 763	541 462	106,6	33 699
Daň. inkaso	475 743	516 563	470 240	500 446	532 438	106,4	31 992
Výtěžnost (%)	101,6	100,5	100,0	98,6	98,3	-	-
Nadměrný odpočet	-239 899	-261 624	-216 777	-230 865	-257 250	111,4	-26 385
CELKEM	235 844	254 939	253 463	269 582	275 188	102,1	5 607

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 19

(v mil. Kč)

Daň přiznaná a vyměřená	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřen. daní	3 758	9 009	239,7	5 251
Vyměřeno dle dodateč. daň. přiznání	-372	202	-	574
Dodatečně vyměřeno z kontroly	2 029	6 776	334	4 747
CELKEM	5 415	15 987	-	10 572

g) Daň z nemovitostí

V roce 2011 došlo oproti předchozímu roku k mírnému nárůstu výše předepsané daně o 5 mil. Kč, zároveň se však inkaso daně z nemovitostí snížilo z 8 747 na 8 568 mil. Kč, tj. o 179 mil. Kč.

Přehled vývoje inkasa daně z nemovitostí od roku 2007 poskytuje **Tabulka č. 20**.

Tabulka č. 20

(v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	5 123	5 195	6 361	8 747	8 568	98,0	-179
Předepsáno	5 023	5 104	6 318	8 671	8 676	100,1	5
Výtěžnost (%)	102,0	101,8	100,7	100,9	98,8	-	-

Výše předepsané daně odpovídá skutečnosti, že pro rok 2011 nedošlo ke změnám sazeb daně ani k plošným změnám koeficientů. Mírné zvýšení je zejména výsledkem zvýšení počtu obcí, které pro nemovitosti na svém území stanovily místní koeficient. V roce 2011 se počet těchto obcí zvýšil z 284 na 299, což je však pouze 4,8 % z celkového počtu 6 243 obcí v České republice. Je proto nutno konstatovat, že obce této možnosti zvýšení svých příjmů využívají jen minimálně.

Příčinou snížení inkasa daně z nemovitostí je zčásti nárůst objemu nedoplatků o cca. 50 mil. Kč oproti roku 2010, především však dodatečné snížení a následné vrácení daně za předchozí zdaňovací období na základě některých soudních rozhodnutí ve věci daně ze staveb, zejména v působnosti FŘ v Ostravě, kde takto došlo ke snížení inkasa o cca. 120 mil. Kč. Poměr inkasa daně z nemovitostí u jednotlivých finančních ředitelství se oproti předchozím zdaňovacím obdobím zásadně nezměnil, s výjimkou výše zmíněného FŘ v Ostravě.

h) Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Za rok 2011 inkaso **daně z převodu nemovitostí** pokleslo o 91 mil. Kč na částku 7 362 mil. Kč, tj. na 98,8 % výnosu daně v roce 2010. To lze považovat za stabilizaci oproti výraznému poklesu v roce 2009, který částečně přetrvával i v roce 2010. Nadále se projevuje krize na trhu s nemovitostmi jak snížením počtu převodů nemovitostí tak především snížením cen nemovitostí. Výnos daně z převodu nemovitostí tvoří v objemu celkových příjmů těchto majetkových daní stabilně nejvýznamnější podíl, v roce 2011 cca 62,8 %. Snížení výnosu daně z převodu nemovitostí v objemu celkových příjmů majetkových daní z 97 % v roce 2010 na 62,8 % v roce 2011 není zapříčiněno výrazným poklesem inkasa této daně, ale je zapříčiněno výrazným nárůstem daně darovací v souvislosti s legislativní změnou spočívající ve zdanění bezúplatného nabytí povolenek na emise skleníkových plynů.

Přehled inkasa za roky 2007 - 2011 podává **Tabulka č. 21.**

Tabulka č. 21 (v mil. Kč)

Daň z převodu nemovitostí							
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	9 774	9 950	7 809	7 453	7 362	98,8	-91
Předepsáno	8 933	10 106	7 936	7 299	6 900	94,5	-399
Výtěžnost (%)	109,4	98,5	96,3	102,1	106,7	-	-

U inkasa **daně darovací** sice pokračoval očekávaný pokles u standardních bezúplatných nabytí majetku způsobený novelou zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a z převodu nemovitostí (dále jen „novela zákona“), na základě které jsou od daně darovací s účinností od 1. 1. 2008 zcela osvobozena bezúplatná nabytí majetku mezi osobami zařazenými v I. a II. skupině. Ovšem celkový výnos daně darovací vzrostl o 4 141 mil. Kč v souvislosti s novelou zákona, na základě které je od 1. 1. 2011 předmětem daně darovací bezúplatné nabytí povolenek na emise skleníkových plynů. Výnos daně darovací tak tvoří v objemu celkových příjmů těchto majetkových daní 36,5 %.

Přehled inkasa za roky 2007 - 2011 podává **Tabulka č. 22.**

Tabulka č. 22 (v mil. Kč)

Daň darovací							
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	692	345	162	138	4 279	3 100,7	4 141
Předepsáno	720	299	157	137	4 269	3 116,1	4 132
Výtěžnost (%)	96,1	115,4	109,5	100,7	100,2	-	-

Výše inkasa **daně dědické** se stále snižuje, od roku 2008 klesla pod 100 mil. Kč a v roce 2011 činí 78 mil. Kč (index 89,7 %). Z důvodu osvobození osob I. skupiny, do níž patří příbuzní v řadě přímé a manželé, od této daně, je výnos dlouhodobě nízký. Novela zákona ještě rozšířila toto osvobození od 1. 1. 2008 i na osoby patřící do II. skupiny.

Přehled inkasa za roky 2007 - 2011 podává **Tabulka č. 23.**

Tabulka č. 23

(v mil. Kč)

Daň dědická							
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové inkaso	109	115	88	87	78	89,7	-9
Předepsáno	108	119	86	86	76	88,4	-10
Výtěžnost (%)	100,9	96,6	98,9	101,2	102,6	-	-

2. DAŇOVÉ NEDOPLATKY

a) Vývoj daňových nedoplatků

Nedoplatek je částka daně, která není uhrazená a uplynul již den její splatnosti. Součástí vykazovaných nedoplatků je rovněž příslušenství daně ale nezahrnuje posečkanou a odepsanou daň. Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných FÚ k 31. 12. 2011 byl 118,8 mld. Kč, z toho na druzích příjmů nové daňové soustavy od 1. 1. 1993 (dále jen „nové daně“) dosáhl výše 117,0 mld. Kč a na druzích příjmů staré daňové soustavy do 31. 12. 1992 (dále jen „staré daně“) dosáhl výše 1,8 mld. Kč.

Tabulka č. 24 udává za roky 2007 až 2011 údaje o celkovém objemu daňových nedoplatků evidovaných FÚ, dále pak údaje o pohybu meziročních indexů, a to v rozdělení na druhy příjmů staré a nové daně. Meziroční nárůst celkových daňových nedoplatků za rok 2011 byl 11,7 %.

Tabulka č. 25 udává objem daňových nedoplatků po jednotlivých daních nebo skupin daní za roky 2007 až 2011. V meziročním srovnání došlo v roce 2011 k nárůstu hodnoty celkových daňových nedoplatků o 12,4 mld. Kč.

Největší nárůst objemu celkových daňových nedoplatků vykazuje daň z přidané hodnoty (11 388 mil. Kč), daň z příjmů právnických osob (1 604 mil. Kč) a daň silniční (175 mil. Kč). Naopak největší pokles objemu daňového nedoplatku zaznamenala skupina „ostatní zrušené daně“ (-325 mil. Kč), skupina „ostatní příjmy, odvody, pokuty a poplatky“ (-91 mil. Kč) a daň z příjmu fyzických osob podávajících daňové přiznání (-80 mil. Kč). U ostatních typů daní je meziroční růst objemu celkových daňových nedoplatků zanedbatelný. Z hlediska vývoje hodnot celkových daňových nedoplatků je u daně z přidané hodnoty a daně silniční trvale rostoucí tendence. U ostatních daní se až na výjimky projevuje klesající trend vývoje hodnot celkových daňových nedoplatků.

Graf č. 1 znázorňuje podíl FÚ v rámci působnosti jednotlivých finančních ředitelství na celkovém objemu daňových nedoplatků k 31. 12. 2011.

Největší podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků je evidován na FÚ v působnosti FŘ pro hlavní město Prahu (43,4 %) a na FÚ v působnosti FŘ v Brně (18,4 %). K nejvyššímu meziročnímu nárůstu daňových nedoplatků došlo na FÚ v rámci působnosti FŘ pro hlavní město Prahu (o 11 658 mil. Kč) a FŘ v Brně (o 955 mil. Kč). U FÚ v rámci působnosti FŘ pro hlavní město Prahu ovlivnil růst daňových nedoplatků nejvíce růst daňových nedoplatků daně z přidané hodnoty (o 9 269 mil. Kč) a daně z příjmů právnických osob (o 2 088 mil. Kč). Meziroční pokles daňových nedoplatků byl zaznamenán na FÚ v rámci působnosti FŘ v Ostravě (-519 mil. Kč) a na FÚ v rámci působnosti FŘ v Ústí nad Labem (-230 mil. Kč).

Tabulka č. 24

(v mld. Kč)

Druh příjmu	Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány								
	2007	2008	Index (%) 08/07	2009	Index (%) 09/08	2010	Index (%) 10/09	2011	Index (%) 11/10
Staré daně	3,6	2,7	74,3	2,3	85,3	2,2	93,7	1,8	81,8
Nové daně	97,5	97,9	100,4	96,1	98,3	104,2	108,4	117,0	112,3
CELKEM	101,1	100,5	99,4	98,4	97,9	106,4	108,1	118,8	111,7

Tabulka č. 25

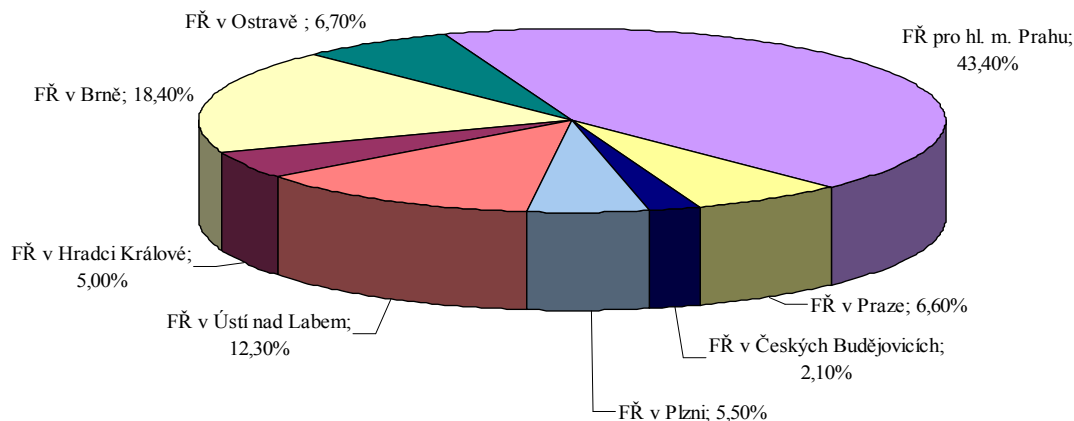
(v mil. Kč)

Druh příjmu	2007	2008	2009	2010	2011
Daň z přidané hodnoty	44 056	45 631	48 019	57 337	68 725
Daně spotřební	2 568	2 067	1 560	1 106	935
Daň z příjmů právnických osob	18 742	17 672	16 668	17 505	19 109
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	318	306	304	311	358
Daň silniční	1 106	1 129	1 249	1 346	1 521
Daň dědická	9	11	10	10	10
Daň darovací	240	181	171	172	159
Daň z převodu nemovitostí	3 991	3 846	3 503	3 270	3 209
Daň z příjmů fyz. osob - podnikat.	14 886	15 085	14 340	14 364	14 284
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	4 571	4 338	4 099	4 053	3 974
Daň z nemovitostí	1 015	938	902	901	954
Ost. příjmy, odvody, pokuty a popl.	5 990	6 647	5 324	3 857	3 766
Daň z příjmů obyvatelstva	215	43	23	19	10
Ostatní zrušené daně	3 391	2 636	2 277	2 134	1 809
CELKEM	101 100	100 531	98 448	106 387	118 821
MEZIROČNÍ PŘÍRŮSTEK	-4 254	-569	-2 083	7 939	12 434

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Graf č. 1

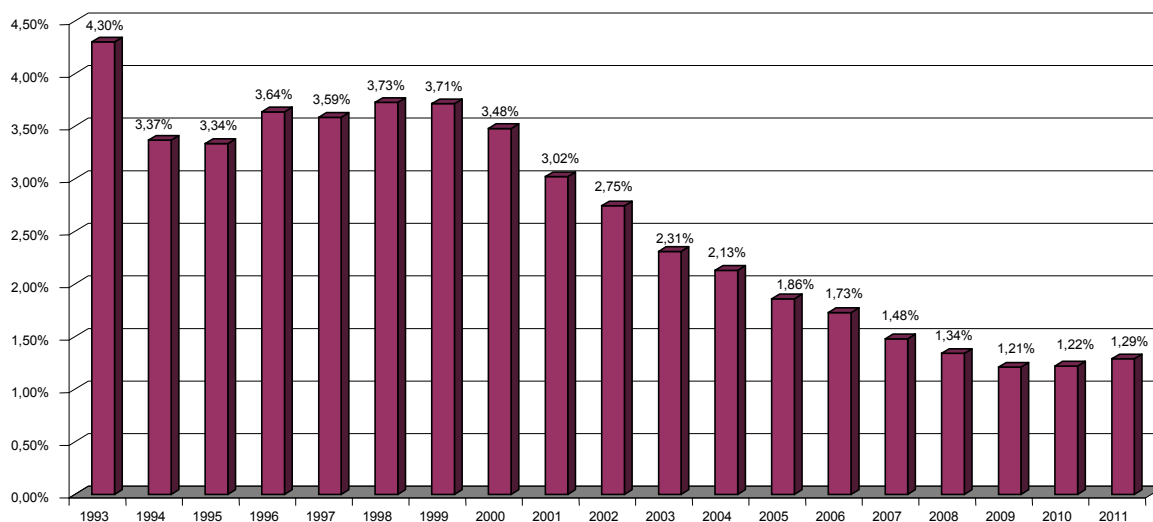
Podíl na celkovém objemu nedoplatků za FŘ za rok 2011

Graf č. 2 znázorňuje podíl kumulovaných celkových daňových nedoplatků nových daní evidovaných u FÚ ke kumulovanému inkasu nových daní za období 1993 až 2011.

Graf č. 2

Podíl kumulovaných celkových daňových nedoplatků nových daní evidovaných u FÚ ke kumulovanému inkasu nových daní

b) Vymáhání daňových nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Tabulka č. 26 uvádí údaje z oblasti zajištění úhrady na nesplatnou daň nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem a zajištění nedoplatků na daních a na příslušenství daní zřízením zástavního práva za období od roku 2007 do roku 2011.

Z údajů v **Tabulce č. 26** vyplývá, že jak v roce 2011, tak v předchozích letech byl počet vydaných rozhodnutí o zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň poměrně nízký. V roce 2011 byl sice zaznamenán mírný nárůst počtu vydaných zajišťovacích příkazů (v porovnání s předchozím rokem o 9 rozhodnutí), oproti minulému roku se však snížila celková částka zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň, a to ze 2 578 mil. Kč v roce 2010 na 1 877 mil. Kč v roce 2011, tedy o 701 mil. Kč. I v roce 2011 byla územními finančními orgány realizována opatření k důslednějšímu prověřování obchodních transakcí s pohonnými hmotami a zajištění úhrady souvisejících daňových povinností, zejména v souvislosti s hrozícím rizikem neuhrazení či krácení DPH na výstupu. Podobný vývoj byl v roce 2011 zaznamenán u zajištění daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní zástavním právem. Ve srovnání s rokem 2010 došlo v roce 2011 k nárůstu u počtu rozhodnutí o zřízení zástavního práva (o 916 rozhodnutí na 11 676 rozhodnutí). U celkové částky zajištěných daňových pohledávek se oproti roku 2010 došlo ke snížení o 1 050 mil. Kč (z 8 729 mil. Kč v roce 2010 a 7 679 mil. Kč v roce 2011).

Řízení o zajištění úhrady nesplatné nebo dosud nestanovené daně bylo i v roce 2011 ovlivněno častým uplatňováním odvolání daňových subjektů proti vydaným zajišťovacím příkazům. Podaná odvolání byla navíc v mnoha případech neúplná a na následné výzvy správce daně k doplnění podání bylo daňovými subjekty reagováno často až těsně před uplynutím

stanovené třicetidenní lhůty pro jejich vyřízení.

Údaje v tabulce potvrzují, že institut zajištění daňových pohledávek zástavním právem byl územními finančními orgány aktivně využíván jak v minulých letech, tak i v roce 2011 a je finančními úřady považován za významný nástroj k vyšší vymahatelnosti daňových nedoplatků.

Tabulka č. 26

ZSDP a DŘ Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011
Zajištění dle § 71 ZSDP a § 167 a § 168 DŘ					
počet rozhodnutí	102	72	81	100	109
částka (v mil. Kč)	1 386	6 187	481	2 578	1 877
Zástavní právo dle § 72 ZSDP a § 170 DŘ					
počet rozhodnutí	8 885	9 053	9 042	10 760	11 676
částka (v mil. Kč)	5 062	6 412	6 696	8 729	7 679

Údaje jsou uvedeny souhrnně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek z titulu neuhrazených povinností za rok 2011 se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v postavení správce daně podle § 10 DŘ. Správce daně zaznamenává podle ustanovení § 149 DŘ evidenci vzniku, stanovení, splnění, popřípadě jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků, nedoplatků a případných převodů.

Základní agregované údaje, které z dlouhodobějšího pohledu (období let 2007 až 2011) charakterizují vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány, sděluje následující **Tabulka č. 27**.

Tabulka č. 27

Rok *)	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	Počet případů	Částka (mld. Kč)	Počet případů	Částka (mld. Kč)
2007	1 811 163	68,477	471 228	6,054
2008	2 237 389	67,382	521 621	6,334
2009	2 997 730	68,011	553 470	5,999
2010	3 996 484	71,166	614 493	7,012
2011	3 475 900	83,367	214 479	5,754

Údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

Z údajů v **Tabulce č. 27** vyplývá, že vývoj v této oblasti je provázen **meziročním růstem počtu případů vymáhaných i vymožených daňových pohledávek** evidovaných územními finančními orgány České republiky. Charakteristickým rysem tohoto vývoje je poměrně vyrovnaná míra plynulosti růstu dosahovaných hodnot objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků v průběhu sledovaného období. V porovnání s rokem 2010 došlo v roce 2011 k mírnému poklesu počtu případů vymáhaných nedoplatků avšak s nárůstem jejich celkové částky, která je přibližně o 12 mld. Kč vyšší než v předchozím roce. Celkový počet případů u vymožených nedoplatků oproti tendenci minulých let poměrně výrazně poklesl, a to včetně

jejich objemu, kdy celková částka vymožených nedoplatků je tak srovnatelná se situací v roce 2009 při výrazně vyšším počtu případů v roce 2009. Při hodnocení těchto uvedených výsledků je třeba brát v úvahu, že jednotlivé případy daňových řízení se v běžném roce mnohdy nedaří ukončit a přecházejí do roku 2012. Procento úspěšnosti, s přihlédnutím ke způsobu vykazování evidence nedoplatků, vykazuje jistou míru stability sledovaných hodnot. Z dlouhodobého hlediska byly výsledky roku 2011, zejména v průběhu první poloviny roku 2011, výrazně poznamenány přechodem na novou daňovou procesní úpravu (DŘ) a nutnými souvisejícími změnami ve stávajícím vnitřním informačním systému daňové správy (ADIS). Přitom technické komplikace, související s implementací ustanovení DŘ do informačního systému zapříčinily, zejména v první polovině roku 2011, omezení jeho funkčnosti.

Ke dni 31. 12. 2011 byly územními finančními orgány evidovány kumulované daňové pohledávky v celkové výši **118,8 mld. Kč**, z toho objem nedoplatků vymáhaných činil **83,4 mld. Kč**. Podíl vymáhaných daňových nedoplatků k celkovému objemu daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány k 31. 12. 2011, se ve srovnání s rokem 2010 zvýšil o 3,3 procentního bodu na **70,2 %**. Ve srovnání s předchozím rokem je tak **patrný nárůst objemu vymáhaných daňových nedoplatků o 12,2 mld. Kč** (index 2011/2010 = 117,1 %). Rozdíl mezi celkovým objemem evidovaných daňových nedoplatků a daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání (tj. **35,4 mld. Kč**) je srovnatelný s výsledkem roku 2010 (**35,2 mld. Kč**) a tvoří jej daňové nedoplatky nepředané vymáhacím útvarům finančních úřadů do konce roku 2011 s evidovanými žádostmi daňových subjektů o posečkání úhrady nedoplatku či rozložení úhrady daně na splátky, o nichž nebylo ke konci sledovaného období správcem daně rozhodnuto. Dílem se jedná i o nedoplatky, které jsou předmětem řízení o odvolání a dosud nedokončených výtýkácích řízení, resp. nedokončených řízení o odstranění pochybností.

Pro objektivní posouzení vývoje daňových nedoplatků ve vymáhání lze využít i srovnání hodnot podílu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání k celkovému objemu kumulovaných daňových nedoplatků evidovaných za sledované období. V uplynulých letech byly u tohoto ukazatele dosaženy tyto hodnoty - v roce 2007 = 67,7 %, v roce 2008 = 67,0 %, v roce 2009 = 69,0 %, v roce 2010 = 66,9 % a v roce 2011 = 70,2 %. Tento údaj ukazuje procento nedoplatků, které bylo z celkového objemu daňových nedoplatků vymáháno vymáhacími útvary finančních úřadů ve sledovaném období.

Přetrvávajícím problémem je částečná vymahatelnost některých daňových nedoplatků či jejich nedobytnost. To se projevuje v provádění **odpisů daňových nedoplatků pro nedobytnost**. V průběhu let 1996 až 2011 bylo finančními úřady za splnění zákony stanovených podmínek odepsáno celkem **151,1 mld. Kč** nedobytných daňových nedoplatků, přičemž pro rok 2011 činila tato částka **8,9 mld. Kč**.

Z vývoje ukazatele objemu vymožených daňových nedoplatků za období příslušného roku je patrné, že v průběhu roku 2011 byla finančními úřady ve srovnání s rokem 2010 vymožena o **1,2 mld. Kč** nižší částka daňových nedoplatků a činila celkem **5,8 mld. Kč** (index 2011/2010 = **82,1 %**). Z porovnání ukazatele podílu vymožených nedoplatků za příslušný rok k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků k 31. 12. příslušného roku lze konstatovat, že z dlouhodobého hlediska jde o vývoj pozitivní, přičemž výkyv výsledků v roce 2011 byl způsoben dočasnými vlivy, aktuálně souvisejícími s přechodem na DŘ a s ním provázanou nutností výrazných změn v informačním systému ADIS. V uplynulých letech byly u tohoto ukazatele zaznamenány následující hodnoty - v roce 2007 = 8,8 %, v roce 2008 = 9,4 %, v roce 2009 = 8,8 %, v roce 2010 = 9,8 % a v roce 2011 pokles na 6,9 %.

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je stejně jako v uplynulých letech evidován na daních **nové daňové soustavy**, platné od 1. 1. 1993. Na této kategorii daní bylo k 31. 12. 2011 finančními úřady vymáháno **82,6 mld. Kč**, což odpovídá

99,0 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Za období od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 bylo na daních nové daňové soustavy vymoženo **5,7 mld. Kč**. Naopak u **daní staré daňové soustavy**, platné do 31. 12. 1992, jsou výsledné hodnoty vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků výrazně nižší, což je důsledkem postupného snižování celkové částky daňových nedoplatků evidovaných na daních staré daňové soustavy v přecházejícím období (k 31. 12. 2011 bylo vymáháno celkem pouze **0,8 mld. Kč**, což je o 0,3 mld. Kč méně ve srovnání se stavem v roce 2010).

Již tradičně je každoročně dosažen největší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků, evidovaných na daních nové daňové soustavy, na **daní z přidané hodnoty**. K 31. 12. 2011 bylo finančními úřady na této dani evidováno ve vymáhání **47,3 mld. Kč**, což je o 10 mld. Kč více, než v roce předchozím a během roku 2011 bylo vymoženo celkem **3,2 mld. Kč**. Stejně jako v předcházejících letech byl vyšší objem vymáhaných daňových nedoplatků evidován také na **daních z příjmů**, přičemž k 31. 12. 2011 činila jejich celková hodnota, evidovaná ve vymáhání, **25,7 mld. Kč**. Tato částka je srovnatelná s rokem 2010 (o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2010). V rámci období roku 2011 bylo na daních z příjmů vymoženo **1,9 mld. Kč** daňových nedoplatků, což je o 0,4 mld. Kč více, než v roce předchozím. Na **daní z nemovitostí a na daních dědické, darovací a z převodu nemovitostí** evidovaly finanční úřady ve vymáhání k 31. 12. 2011 **3,1 mld. Kč**, z tohoto objemu bylo v průběhu roku 2011 vymoženo téměř **0,4 mld. Kč** daňových nedoplatků, což, ve srovnání s rokem 2010, dokumentuje rovnovážný stav. Na **daní silniční** bylo k 31. 12. 2011 evidováno ve vymáhání **1,2 mld. Kč**, z nichž bylo v průběhu roku 2011 vymoženo **0,1 mld. Kč**.

Z porovnání objemu vymáhaných daní a objemu vymáhaného příslušenství daní je patrné, že výsledky roku 2011 v zásadě nevybočují z dlouhodobého stavu. Z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků (83,4 mld. Kč) bylo k 31. 12. 2011 finančními úřady za sledované období vymáháno na **daních 65,9 mld. Kč**, tj. **79,0 %** a na **příslušenství daní 17,5 mld. Kč**, tj. **21,0 %**.

Dlouhodoběji jsou územní finanční orgány úspěšnější při vymáhání nedoplatků, jejichž výše se pohybuje v řádu do 1 mil. Kč, případně do 10 mil. Kč. Již z dřívějších analýz vyplývá, že nedoplatky nad 10 mil. Kč jsou vymahatelné jen z části nebo jsou již v mnoha případech zcela nedobytné. Z údajů, předložených územními finančními orgány, je patrné, že dle kvalifikovaného odhadu činil celkový objem **nedobytných daňových pohledávek** k 31. 12. 2011 částku **62,8 mld. Kč**, což odpovídá **52,9 %** z celkové kumulované hodnoty daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány za sledované období (**118,8 mld. Kč**). Z tohoto objemu bylo na **daních** vykázáno **41,8 mld. Kč**, tj. 66,6 % nedobytných daňových pohledávek a na **příslušenství daní 21,0 mld. Kč**, tj. 33,4 %. Na daních staré daňové soustavy je podíl nedobytných daňových pohledávek dlouhodobě výrazně vyšší, přičemž většina těchto pohledávek je, vzhledem k době jejich vzniku (před rokem 1993), již v podstatě nevymahatelná.

Mezi **základní příčiny nedobytnosti** daňových pohledávek patří zejména nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání majetku dlužníků, úmrtí dlužníka a předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, zvyšující se počet společností, které se dostávají do likvidace, přičemž mnohé z nich zůstávají dlouhodobě neřešeny. Vliv na nevymahatelnost pohledávek mají také účelové převody majetku daňových subjektů na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, přičemž řada těchto subjektů je nekontaktních a bez příjmů, dále vykazování fiktivní ekonomické činnosti společností, které nevlastní žádný majetek apod. Specifickou příčinou vzniku nedobytných pohledávek je často i nepřiměřené doměření daňových povinností podle pomůcek daňovým subjektům, které jsou již bez majetku nebo před insolvenčním řízením. Výše nedobytných pohledávek je v poměrně velké míře ovlivňována daňovými nedoplatky uplatněnými v konkurzních a insolvenčních řízeních a nedoplatky

obchodních společností v likvidaci (dlouhá doba jejich trvání a často nízká výtěžnost pro správce daně). Příčiny nevymahatelnosti pohledávek lze v posledním roce spatřovat také v narůstající platební neschopnosti daňových subjektů z důvodu hospodářské recese, které se v inkasu daňových příjmů projevují opožděně.

K vymáhání daňových nedoplatků využívají finanční úřady všech zákonných prostředků. Výrazný objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků byl finančními úřady dosažen **úkony v daňové exekuci**, kdy při evidovaném objemu vymáhaných daňových nedoplatků k 31. 12. 2011 v hodnotě **16,2 mld. Kč** bylo v průběhu roku 2011 vymoženo **3,4 mld. Kč**.

I po účinnosti DŘ je nadále nejefektivnějším a nejvíce využívaným exekučním prostředkem daňová exekuce **příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb**. Tímto způsobem daňové exekuce bylo finančními úřady v roce 2011 vymáháno bezmála **21,0 mld. Kč** z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období a vymoženo bylo **2,6 mld. Kč**. Efektivita tohoto exekučního prostředku byla vedle patrného poklesu volných finančních prostředků na účtech daňových subjektů v důsledku hospodářské recese ovlivňována i skutečností, že tímto exekučním prostředkem nelze postihnout peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech u bank v případech, že daňový subjekt není majitelem účtu, na němž jsou deponovány peněžní prostředky, například z jeho podnikatelské činnosti.

Prostřednictvím **nového institutu daňové exekuce postižením jiných majetkových práv** lze od účinnosti DŘ postihnout jiné právo dlužníka, které má majetkovou hodnotu, není spojeno s osobou povinného a je převoditelné na jiného (tj. např. obchodní podíly na společnosti, členská práva a povinnosti v družstvu a také finanční prostředky na bankovních účtech, které nevlastní dlužník). Celkový objem daňových nedoplatků, evidovaných ve vymáhání k 31. 12. 2011 uvedeným novým způsobem daňové exekuce, činil **75 mil. Kč**, přičemž vymoženo bylo v rámci roku 2011 **17 mil. Kč**.

V poměrně velké míře je finančními úřady stále využívána při vymáhání daňových nedoplatků **exekuce na srážku ze mzdy**. K 31. 12. 2011 bylo ve vymáhání u této formy daňové exekuce evidováno **5 mld. Kč** daňových nedoplatků a vymoženo cca **0,2 mld. Kč**. Efektivita těchto exekucí je negativně ovlivňována omezenými možnostmi správce daně včas zjistit a reagovat na změny zaměstnavatele dlužníka. Dlužníci se častými změnami zaměstnavatele snaží „bránit“ výkonu daňové exekuce. Někteří zaměstnavatelé také stále ještě vyplácí zaměstnancům část sjednané mzdy ve vykazované minimální výši a zbývající část v hotovosti, popřípadě celou částku pouze v hotovosti, nezřídka bez záznamu v mzdové evidenci. Důsledkem hospodářské recese je vedle růstu nezaměstnanosti v některých regionech České republiky i pokles výtěžnosti exekucí na srážku ze mzdy.

Relativně nízká úroveň efektivity vymáhání daňových nedoplatků přetrvává u mobiliárních exekucí. K 31. 12. 2011 bylo finančními úřady evidováno ve vymáhání prostřednictvím daňové exekuce **prodejem movitých věcí 1,1 mld. Kč**, což je srovnatelné s údaji předchozího roku. Vymoženo v průběhu roku 2011 bylo **0,14 mld. Kč**. O něco vyšší částka daňových nedoplatků byla k 31. 12. 2011 evidována u exekucí na **prodej nemovitostí**, a to **1,4 mld. Kč**, vymoženo tímto způsobem bylo **71 mil. Kč**. Nízká výtěžnost exekucí v případě movitých věcí je ovlivněna poklesem zájmu potenciálních zájemců o nabízené věci v místech konání dražeb, zejména však poklesem hodnoty věcí prodávaných v dražbě. Movitý majetek dlužníků je často prakticky neprodejný, případně předpokládaný výtěžek nepostačí ani ke krytí exekučních nákladů. Také poptávka po věcech použitých je i přes minimální ceny nízká. V posledních letech si stále více daňových subjektů pořizuje majetek formou finančního leasingu nebo na úvěr, který je zajištěn smlouvou o zajišťovacím převodu vlastnického práva ve prospěch jeho poskytovatele. Přínosem pro efektivitu daňových exekucí prodejem movitých věcí jsou případy exekučního zabavení a následné dražby minerálních olejů (pohonných hmot). Daňové exekuce prodejem nemovitostí

vykazují tradičně nízkou efektivitu zejména vlivem skutečnosti, že řada nemovitostí, které by mohly být postiženy touto exekucí, je zatížena zástavními právy dalších věřitelů s přednostním právem na uspokojení pohledávky, a to zejména ze strany poskytovatelů platebních služeb. Nařízení daňové exekuce na prodej nemovitostí však zůstává nadále významným prostředkem vymáhání daňových nedoplatků, neboť řada dlužníků již po vydání exekučního příkazu na prodej nemovitosti uhradí pohledávku dobrovolně, aby zabránila prodeji nemovitosti v dražbě v rámci daňové exekuce.

Dle stavu v evidenci daní je ke dni 31. 12. 2011 vykazována kumulovaná částka daňových pohledávek uplatněných a k tomuto dni dosud neukončených insolvenčních řízení v hodnotě **16,5 mld. Kč**. Došlé platby z insolvenčních řízení k 31. 12. 2011 pouze za rok 2011 činily celkem **284,4 mil. Kč**. Stále přetrvává trend nižší efektivity těchto řízení z hlediska výtěžnosti. Míra uspokojení do insolvenčních řízení přihlášených daňových pohledávek je dlouhodobě na nižší úrovni oproti výsledkům dosaženým finančními úřady při vymáhání pohledávek vlastními úkony. Předmětem insolvenčního řízení je řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka (daňového subjektu) soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem (např. správce daně) nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů, popřípadě k oddlužení dlužníka. Dosažené výsledky finančních úřadů korespondují s celkovou nízkou výtěžností pohledávek přihlášených věřiteli do insolvenčních řízení. S nízkou výtěžností pohledávek v insolvenční souvislosti nejen délka trvání insolvenčních řízení, ale i hodnota majetku dlužníka a následná likvidita majetkové podstaty.

I v roce 2011 byl patrný nárůst počtu zahájených insolvenčních řízení. Vzestup byl především zaznamenán u fyzických osob, nepodnikatelů, kdy řešením dlužníkového úpadku je oddlužení (jako sanační forma řešení úpadku). U podnikatelských subjektů byl největší podíl nárůstu zahájených insolvenčních řízení zaznamenán z následujících důvodů:

- úbytek zakázek a prodlužující se lhůty splatnosti fakturovaných částek,
- zhoršená platební morálka v obchodně právních vztazích a narůstající druhotná platební neschopnost.

V platebním styku dochází k záměrnému zpoždování plateb za již splatné závazky, kdy obchodní společnosti zdržováním svých plateb si tímto postupem nahrazují krátkodobý obchodní úvěr u bank. Tím dochází k druhotné platební nekázní až k platební neschopnosti podnikatelských subjektů. K zaplacení některých splatných faktur dochází mnohdy až na základě hrozby nebo po podání žalobního návrhu. To vše za současného poklesu zakázek menšího rozsahu a zhoršení platební morálky i u OSVČ. Stále platí, že návrh na zahájení insolvenčního řízení je často podáván až v okamžiku, kdy dlužník již nevládní žádný mobiliární či jiný likvidní majetek. Přihlášené pohledávky jsou tak uspokojovány v minimální míře z důvodu nemajetnosti dlužníků. V období před prohlášením insolvenčního řízení je proto potřebné zaměřit pozornost správců daně na **včasně zajištění daňových pohledávek**, zvýšit četnost šetření solventnosti a majetkových poměrů u tzv. „rizikových“ daňových subjektů, tyto subjekty sledovat a využívat signální informace o platební morálce jednotlivých subjektů a jejich možném úpadku.

Finančními úřady je pozitivně hodnocen insolvenční rejstřík, ve kterém jsou zveřejňovány veškeré úkony a události jednotlivých fází insolvenčního řízení. Jeho obsah je přehledný s maximem informací o daňových subjektech a stavu řízení v daném čase. I přes zdlouhavý přenos a nutnou průběžnou kontrolu přenášených dat se osvědčilo přebírání údajů z insolvenčního rejstříku Ministerstva spravedlnosti a jejich následné zasílání na jednotlivé finanční úřady prostřednictvím IS ADIS. Pozitivním krokem bylo doplnění úlohy ADIS o insolvenční řízení, což významnou měrou zrychlilo i zjednodušilo zpracování přihlášek. GŘR doporučuje, aby podle potřeb správců daně bylo na rozvoji této úlohy ADIS pokračováno i v následujících letech.

Pro vyšší efektivitu informačního systému by se měl zlepšit jeho uživatelský komfort.

GFŘ připravilo pro finanční úřady v polovině roku 2011 metodiku k insolvenčnímu řízení, jež mapuje řízení od podání přihlášky až po ukončení řízení a ujednocuje postup správců daně. K tématu insolvenčního řízení v souběhu s řízením daňovým rovněž GFŘ organizovalo v roce 2011 odborný seminář pro finanční ředitelství.

Efektivita výběru daní a vymáhání daňových pohledávek byla i v roce 2011 **negativně ovlivňována** celou řadou **faktorů**:

- Vývoj daňových nedoplatků, stejně jako jejich vymáhání, významně ovlivnily **dopady hospodářské recese**, které se v příjmech veřejných rozpočtů projevují se zpožděním. Výrazným způsobem vzrostl počet daňových subjektů, jejichž daňové nedoplatky byly v důsledku neplnění splatných daňových povinností předány k vymáhání poprvé, přičemž v letech předchozích byla jejich platební morálka ve většině případů bez problémů. V průběhu minulého roku pokračoval růst druhotné platební neschopnosti, která vedla v mnoha případech k omezení či k ukončení podnikatelské činnosti některých daňových subjektů. Stejně jako v posledních letech i v roce 2011 docházelo k nárůstu počtu případů vydání exekučních příkazů a následných dražebních jednání u správců daně, jako tomu bylo i u soudních exekutorů. Nárůst nezaměstnanosti se silně projevil v omezování počtu prováděných exekucí na srážku ze mzdy a zejména v jejich výtěžnosti.
- Narůstá počet daňových dlužníků (fyzických i právnických osob) v **platební neschopnosti** a v **předlužení**. Závazky těchto subjektů však nesměřují pouze vůči správci daně, ale i vůči dalším orgánům či podnikatelským subjektům nebo občanům. U fyzických osob se jedná často o osoby sociálně slabé, nemajetné a s obtížně zjistitelným nebo nepostižitelným příjmem. Tyto fyzické osoby většinou nejsou schopny podat návrh na oddlužení v insolvenčním řízení, natož podmínky oddlužení plnit. U právnických osob se do postavení největších dlužníků stále častěji dostávají obchodní společnosti, jejichž statutární orgány tvoří osoby **nekontaktní**, zejména cizinci, kteří na sebe pouze formálně a za úplatu přebírají účast v obchodních společnostech, bez faktických znalostí a schopností tuto funkci vykonávat a bez dostatečné informovanosti o skutečném ekonomickém stavu obchodní společnosti (zejména o pohledávkách a závazcích).
- Přibývají případy, kdy **daňoví dlužníci** (zejména obchodní společnosti) **utlumí, resp. ukončí podnikatelské aktivity**, aniž by uhradili své povinnosti vůči veřejným rozpočtům, a v některých případech nadále pokračují v podnikatelských aktivitách v nově zřízených obchodních společnostech se stejným předmětem činnosti. Přitom i tyto společnosti **zanechávají následně nevymahatelné pohledávky v řádech milionů Kč. Přesto není takové jednání osob, vzhledem k nedostatku legislativních překážek, stále vyloučeno**. Vymožení daňového nedoplatku je v těchto případech téměř nemožné. Na tuto skutečnost upozorňují finanční úřady opakovaně již několik let. Požadavky finančních úřadů se týkají zejména **on-line zpřístupnění centrálního registru účtů vedených u bank a přístupu do evidence zdravotních pojišťoven**.
- Přetrvávajícím jevem, který ovlivňuje efektivitu výběru daní a vymáhání daňových nedoplatků, je stále se zvyšující počet **nekontaktních daňových subjektů** a související trend stěhování některých daňových subjektů do velkých městských aglomerací s cílem vyhnout se případné daňové kontrole, eventuálně vymáhání daní. U fyzických osob se jedná zejména o dlužníky, kteří jsou přihlášení k pobytu na tzv. „ohlašovací administrativní adrese“, tj. na adrese obecního či městského úřadu, jedná se však o pobyt pouze formální. U právnických osob jde o obchodní společnosti bez funkčního statutárního orgánu, příp. s nekontaktním statutárním orgánem, bez reálného sídla, resp. se sídlem, kde jsou na jedné adrese za úplatu registrovány desítky či stovky dalších podnikatelských subjektů. U jednotlivých správců daně navrhuje GFŘ zajistit včasné předávání zjištěných informací

od jednotlivých útvarů správce daně specialistům analyzujícím tyto informace na vymáhacích odděleních.

- Nabytí účinnosti nového právního předpisu DŘ a jeho nutná návazná implementace do stávajícího informačního systému daňové správy (ADIS) s sebou přinesla množství problémů, které negativně ovlivnily objem vymáhaných daňových nedoplatků zejména v 1. pololetí roku 2011. V uvedeném období informační systém ADIS neumožňoval plné využití všech potřebných funkcí úlohy vymáhání a do odstranění těchto komplikací byli pracovníci finančních úřadů ve své činnosti v oblasti vymáhání omezeni.

Činnost vymáhacích útvarů finančních úřadů je limitována výší finančních prostředků rozdělovaných v rámci rozpočtů územních finančních orgánů. Stávající rozsah rozpočtových prostředků neumožňuje vytvářet podmínky pro odpovídající plat ani pro zlepšení materiálně technické vybavenosti pro zajištění řádného výkonu činnosti pracovníků vymáhacích oddělení, zejména při práci v terénu. Nevyhovující je dosud vybavenost mobilní výpočetní technikou, dalšími technickými prostředky a skladovými prostory při provádění daňových exekucí.

3. DALŠÍ POSTUPY

a) Vyhledávací činnost

Vyhledávací činnost je od 1. 1. 2011 vymezena v ustanovení § 78 DŘ. Správce daně v rámci vyhledávací činnosti vyhledává důkazní prostředky a daňové subjekty a zjišťuje plnění jejich povinností při správě daní před zahájením řízení i v jeho průběhu. Zjišťování skutečností rozhodných pro správu daně probíhá i bez vědomí daňových subjektů.

V rámci vyhledávací činnosti je využíváno rozsáhlých externích a interních zdrojů informací, např. sdělení jiných oddělení finančního úřadu a dále jiných orgánů státní správy a samosprávy, informace získané z výpovědí osob zúčastněných na správě daní, příp. dostupných externích zdrojů vč. sdělovacích prostředků. Pro vyhledávací činnost v podmínkách daňové správy jsou využívány moderní IT technologie pro získávání a vyhodnocování informací.

Výsledky vyhledávací činnosti se promítají v dalších postupech správce daně, zejména v daňových kontrolách, kde napomáhají k zefektivnění řízení. Vyhledávací činnost má nepochybně svůj význam i v rámci preventivního působení správce daně. Výrazně napomáhá též při přípravě plánu kontrolní činnosti finančních úřadů.

b) Místní šetření

Místní šetření je standardním institutem, kterým si správce daně opatřuje důkazní prostředky a efektivně získává potřebné informace. Procesní úpravou je vymezeno v ustanoveních § 80 až 84 DŘ.

Údaje nezbytné pro správu daní jsou tímto postupem získávány pracovníky všech oddělení finančních úřadů. Stále však zůstává zachován trend míry největšího využití pracovníky kontrolních oddělení. Místní šetření je prováděno dle konkrétních potřeb jednotlivých místně příslušných správců daně (např. v rámci vyhledávací činnosti, v průběhu postupu k odstranění pochybností).

c) Postup k odstranění pochybností

Postup k odstranění pochybností je správcem daně prováděn podle ustanoveních § 89 až § 90 DŘ. Jedná se o ucelený soubor úkonů, který od 1. 1. 2011 nahradil vytýkáací řízení. Stejně však jako původní platná právní úprava je využíván na odstranění pochybnosti správce daně o správnosti, průkaznosti, úplnosti nebo pravdivosti daňového tvrzení.

K nejčastějším důvodům pro zahájení postupu k odstranění pochybností patří zejména daňová přiznání podaná bez povinných příloh, nesoulad v údajích vykázaných v daňových přiznáních a v přílohách k daňovým přiznáním, chybně vykázané ztráty z minulých let, chybné rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osoby, pochybnosti správce daně o oprávněném uplatnění zaplacených úroků z úvěru na bytové potřeby, chybně vykázaný základ daně, chybné sazby daně, nesoulad údajů v daňovém přiznání a v souhrnném hlášení. Dále také v návaznosti na oprávněnost osvobozených plnění ve vazbě na výpočet koeficientu pro krácení odpočtu, nároku na odpočet daně, apod.

V roce 2011 došlo k nepatrnému snížení počtu postupů k odstranění pochybností, oproti počtu vytýkáacích řízení v roce 2010. Pokles byl způsoben změnou v aplikaci tohoto procesního ustanovení a také činností pracovníků správce daně, kteří značnou část zjištěných nesrovnalostí v daňových přiznáních (součtové chyby, chybně vyplněné řádky, nevyplněné řádky, nevyplněné přílohy nebo chybějící přílohy) řeší s daňovým subjektem neformálně - osobním jednáním na základě předchozího telefonického upozornění, zasláním SMS, e-mailem případně místním šetřením, což přispívá k co nejmenšímu zatěžování daňových subjektů a zároveň k úsporám i na straně správce daně.

Tabulka č. 28 ukazuje výsledky postupu k odstranění pochybností (§ 89 DŘ) v roce 2011.

Tabulka č. 28

Daň	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku postupu k odstranění pochybností (v tis. Kč)		
			Daňové povinnosti	Nadměrného odpočtu	Ztráty
z přidané hodnoty	14 864	6 779	6 968 133	-2 141 840	-
z příjmů PO	1 031	353	333 258	-	-231 747
z příjmů FO	4 400	1 213	16 716	-	-28 534
CELKEM	20 295	8 345	7 318 107	-2 141 840	-260 282

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé tis. Kč.

d) Daňová kontrola

Kontrolní činnost za rok 2011 je významně poznamenána přechodem na novou procesní normu - DŘ. První polovina roku byla věnována též řešení a vyjasňování procesních postupů a jejich aplikace do praxe. I přes důslednou přípravu na nové procesní postupy bylo velice složité provádět úkony s takovou samozřejmostí, jako za platnosti ZSDP.

V roce 2011 bylo oproti roku 2010 zaznamenáno snížení počtu daňových kontrol o **22 348**, což je soustředěním pozornosti na náročnější, hlubší, efektivnější a cílenější kontroly zejména tam, kde očekáváme fiskální efekt. Rovněž v případě doměrku z daňových kontrol došlo k poklesu oproti roku 2010, a to o částku **1 584 870 493 Kč**. Na pokles celkové výše doměřené daně za rok

2011 má velký vliv postup správce daně, kdy při zjištěných nedostatcích v rámci daňové kontroly jedné daně a jednoho zdaňovacího období, které měly dopad i na další zdaňovací období, případně na jinou daň, se daňová kontrola nerozšířila, popř. nezačala, ale daňový subjekt byl vyzván k podání dodatečných daňových přiznání.

Další skutečností negativně ovlivňující výsledky kontrolní činnosti je bezesporu nezbytná aplikace v čase se měnícího právního názoru na základě judikátů. Také neustále se zvyšující náročnost důkazního řízení a úkonů s ním spojených negativně ovlivňuje kontrolní činnost. Ukončování daňových kontrol je stále obtížnější, protože ze strany daňových subjektů nebo jejich zástupců je stále častěji využívána taktika prodlužování do doby uplynutí prekluzivní lhůty (stížnosti, žádosti o prodloužení lhůty, změny statutárních orgánů daňových subjektů nebo jejich zástupců v průběhu kontroly, návrhy svědků místo dokazování, neomluvená nepřítomnost na jednání, případně v den jednání doručená omluva pro dlouhodobou nemoc).

Běžným postupem využívaným správcem daně při daňových kontrolách je aplikace metod e-Audit, kdy pracovníci kontrolních oddělení stále častěji využívají analytický software IDEA. Tento způsob přináší zvýšení produktivity daňových kontrol a značné snížení délky trvání samotné kontrolní činnosti.

V současné době jsou největší doměrky u daňových subjektů z neprokázaných, ale do daňově účinných nákladů zúčtovaných služeb, z fiktivních plnění od nekontaktních nebo neexistujících firem, dále z pochybení v účetních postupech s dopadem do daňové povinnosti. Důkazní řízení je v tomto směru velmi náročné jak na čas, tak na způsob jeho vedení, neboť je postaveno na dožádáních, ať už tuzemských či mezinárodních, místních šetřeních, výzvách k poskytnutí údajů správci daně a na svědeckých výpovědích.

Mimo jiné je kontrolní činnost zaměřována též na převodní ceny a svoji úlohu mají též tzv. multilaterální daňové kontroly. Multilaterální kontroly mohou v určitém okamžiku zahrnovat i časově souběžné kontroly prováděné ve dvou či více členských státech Evropské unie. V poslední době se multilaterální kontroly zaměřují především na oblast velkých daňových úniků u daně z přidané hodnoty.

Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2011 ukazuje **Tabulka č. 29**.

Tabulka č. 29

Druh příjmu	Počet subjektů *	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v Kč)
Daň z přidané hodnoty	534 904	13 710	3 879 254 200
Daň z příjmů PO	484 715	7 809	2 200 423 054
Daň z příjmů FO - podáv. přiznání	1 072 971	10 095	443 473 437
Daň z příjmů FO - závislá činnost	500 397	5 683	127 954 194
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	412 895	1 966	9 747 700
Daň z nemovitostí	3 991 993	4 022	7 522 497
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	269 542	66	87 649
Daň silniční	819 079	4 121	17 515 965
CELKEM	8 075 056	47 472	6 685 978 696

* Údaj Počet subjektů je počtem registrovaných daňových subjektů ve sledovaném období.

e) Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

Dle ustanovení § 8 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, jsou státní orgány, právnické a fyzické osoby povinny bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty vyhovovat dožadáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů. Státní orgány jsou dále povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

Nejčastěji byla ze strany správce daně oznamována podezření ze spáchání trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, dle ustanovení § 240 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (původní právní úprava - § 148 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů) a dále dle ustanovení § 241 trestního zákoníku, tj. neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby.

V roce 2011 došlo novým procesním předpisem DŘ k narušení spolupráce se specializovanými policejními složkami, protože původní ustanovení v minulé právní úpravě (§ 24 odst. 5 písm. g) ZSDP) bylo zrušeno bez náhrady.

Obecně lze konstatovat, že spolupráce s orgány činnými v trestním řízení je uspokojivá. I když v letošním roce bylo orgánům činným v trestním řízení oznámeno o 186 případů méně, než v roce 2010, ve finančním vyjádření bylo oznámeno o 414 000 tis. Kč více.

Na základě provedených analýz roku 2011, bylo zjištěno, že se územním finančním orgánům v rámci boje proti daňovým únikům podařilo detekovat a rozkrýt větší množství daňových trestných činů, které by svým rozsahem měly zásadní dopady na příjmovou stránku státního rozpočtu.

Přehled o podnětech předaných finančními úřady orgánům činným v trestním řízení v letech 2010 a 2011 ukazuje **Tabulka č. 30**.

Tabulka č. 30

Ohledně:	Počet případů předaných od počátku roku do konce téhož roku		Částka (v mil. Kč)	
	2010	2011	2010	2011
trestného činu zkrácení daně	1 510	1 325	6 362	6 452
jiného trestného činu	108	107	27	351
CELKEM	1 618	1 432	6 389	6 803

4. DAŇOVÉ ÚLEVY

a) Posečkání daně a povolení splátek

Tabulka č. 31 zobrazuje za rok 2011 základní přehled o objemu předpisných a odpisných vět, kterými se evidují posečkání daně a placení daně ve splátkách.

Tabulka č. 31

(v mil. Kč)

Přehled posečkané daně a povolených splátek za rok 2011		
Druh příjmu	CELKEM posečkáno	*z toho v min. letech
Daň z přidané hodnoty	20 147	2 343
Daň spotřební	48	44
Daň z příjmů právnických osob	3 468	598
Daň z příjmů srážkou § 36	61	14
Daň silniční	283	42
Daň dědická	13	4
Daň darovací	53	40
Daň z převodu nemovitostí	389	110
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	1 701	609
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	321	95
Daň z nemovitostí	115	68
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	9 411	1 385
CELKEM NOVÉ DANĚ	36 009	5 353
Daň z příjmů obyvatelstva	4	4
Ostatní zrušené daně	117	109
CELKEM STARÉ DANĚ	121	113
CELKEM	36 130	5 466

* objem daně posečkávané k 31. 12. předchozího roku

b) Příslušenství daně

Příslušenstvím daně se rozumí úroky, penále (do 31. 12. 2006), penále (od 1. 1. 2007), pokuty a náklady řízení, pokud jsou uloženy podle daňových zákonů. Nejvýznamnější položku z příslušenství daně představuje úrok z prodlení, který je dlužník povinen zaplatit, nezaplatil-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Úrok z prodlení se v roce 2011 na příslušenství daně podílel 80,5 % a dosáhl 10 822 mil. Kč. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžité povahy. Pokutu za opožděné tvrzení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové přiznání. Ostatní příslušenství daně tvoří především exekuční náklady.

Tabulka č. 32 udává celkový objem předepsaného příslušenství daně za rok 2011. Nejvyšší položku představuje úrok z prodlení při placení daní, který byl ve výši 10 822 mil. Kč.

Tabulka č. 33 zobrazuje evidované prominutí příslušenství daně za rok 2011, které bylo ve výši 2 453 mil. Kč a které představovalo zhruba 18 % z celkového příslušenství daně předepsaného v uvedeném období. Největší položkou je prominuté příslušenství daně u odvodů za porušení rozpočtové kázně a to ve výši 2 014 mil. Kč. Prominutí se týká převážně příslušenství daně předepsané v minulých letech.

Tabulka č. 32

(v mil. Kč)

Přehled předepsaného příslušenství daně za rok 2011								
Druh příjmu	CELKEM	Exekuční náklady	Pokuty	Penále (do 31. 12. 2006)	Úrok z prodlení	Penále (od 1. 1. 2007)	Pokuta za opoždě né tvrzení daně	Úrok
Daň z přidané hodnoty	7 472	0	0	287	5 822	1 196	57	111
Daň spotřební	2	0	0	2	-	-	0	0
Daň z příjmů právnických osob	1 551	0	0	116	1 075	302	29	29
Daň z příjmů srážkou § 36	39	0	0	2	31	3	2	1
Daň silniční	163	0	0	3	143	4	11	2
Daň dědická	1	0	0	0	1	0	0	0
Daň darovací	4	0	0	1	2	0	1	0
Daň z převodu nemovitostí	208	0	0	27	158	0	21	2
Daň z příjmů FO z příznání	776	0	0	136	515	103	12	10
Daň z příjmů FO - záv. činnost	277	0	0	30	221	15	11	1
Daň z nemovitostí	50	0	0	3	37	2	8	0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	2 886	155	4	3	2 817	7	0	-100
CELKEM NOVÉ DANĚ	13 430	155	4	608	10 822	1 632	152	56
Daň z příjmů obyvatelstva	0	0	0	0	-	-	0	0
Ostatní zrušené daně	6	0	0	6	-	-	0	0
CELKEM STARÉ DANĚ	6	0	0	6	-	-	0	0
CELKEM	13 436	155	4	614	10 822	1 632	152	56

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 33

(v mil. Kč)

Přehled prominutého příslušenství daně za rok 2011	
Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně
Daň z přidané hodnoty	206
Daň spotřební	1
Daň z příjmů právnických osob	116
Daň z příjmů srážkou § 36	6
Daň silniční	10
Daň dědická	0
Daň darovací	0
Daň z převodu nemovitostí	7
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	71
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	21
Daň z nemovitostí	1
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	2 014
CELKEM NOVÉ DANĚ	2 453
Daň z příjmů obyvatelstva	0
Ostatní zrušené daně	0
CELKEM STARÉ DANĚ	0
CELKEM	2 453

c) **Prominutí daně**

Daně, které jsou spravovány správními orgány řízené ministrem financí, může z moci úřední prominout pouze ministr financí a to pouze z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů nebo při mimořádných, zejména živelných událostech. Na nových daních bylo za rok 2011 evidováno celkem prominutí daně za 2 293 mil. Kč. Odvody za porušení rozpočtové kázně se na celkovém prominutí daně podílely 98,4 % a dosáhly 2 257 mil. Kč. Podrobné údaje o výši evidovaného celkového prominutí daně podle jednotlivých druhů daní poskytuje **Tabulka č. 34**.

Tabulka č. 34 (v mil. Kč)

Přehled prominuté daně za rok 2011	
Druh příjmu	Prominutá daň
Daň z přidané hodnoty	2
Daň spotřební	0
Daň z příjmů právnických osob	0
Daň z příjmů srážkou § 36	0
Daň silniční	0
Daň dědická	1
Daň darovací	1
Daň z převodu nemovitostí	31
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	0
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	0
Daň z nemovitostí	0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	2 257
CELKEM NOVÉ DANĚ	2 293
Daň z příjmů obyvatelstva	0
Ostatní zrušené daně	0
CELKEM STARÉ DANĚ	0
CELKEM	2 293

5. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

V roce 2011 bylo podáno celkem **5 235 odvolání** proti rozhodnutím o vyměření daně, což je výrazné snížení oproti minulému roku, kdy bylo proti platebním výměřům podáno celkem 21 008 odvolání. I v porovnání s předchozími roky dochází k postupnému snižování počtu podaných odvolání.

Tabulka č. 35 dokumentuje počet podaných odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně, které vydaly finanční úřady za jednotlivé druhy daní daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

Údaje o způsobu vyřízení odvolání proti vyměření daně v roce 2011 jsou uvedeny odděleně podle toho, na jakém stupni daňové soustavy bylo o odvolání daňových subjektů rozhodnuto. V prvním sloupci **Tabulky č. 36** jsou uvedeny případy rozhodnuté na finančních úřadech a ve druhém sloupci případy, o kterých rozhodovala finanční ředitelství.

Tabulka č. 35

Druh příjmu	Počet odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně	
	v minulém roce a nevyřízená	ve sledovaném období
Daň z přidané hodnoty	2 144	3 098
Daň z příjmů PO	347	519
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	668	787
Daň z příjmů FO - závislá činnost	131	93
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	13	16
Daň z nemovitostí	88	252
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	222	381
Daň silniční	49	89
CELKEM	3 662	5 235

Tabulka č. 36

Druh příjmu	Způsob vyřízení (počet)					
	vyhověno		zamítnuto		zastaveno	
	u FÚ	u FR	u FÚ	u FR	u FÚ	u FR
Daň z přidané hodnoty	855	308	104	1294	428	19
Daň z příjmů PO	101	143	11	177	37	15
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	216	158	33	328	108	1
Daň z příjmů FO - závislá činnost	31	25	5	38	13	0
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	5	4	0	10	7	0
Daň z nemovitostí	159	8	9	35	32	0
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	92	37	9	118	43	2
Daň silniční	27	22	3	48	13	0
CELKEM	1486	705	174	2048	681	37

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení ve věcech žalob proti rozhodnutím územních finančních orgánů jsou prezentovány v **Tabulce č. 37**. Ve sloupci počet případů je uveden počet žalob podaných od počátku roku, rozdíl mezi celkovým počtem případů a součtem případů vyřízených a těch, o kterých dosud nebylo rozhodnuto jsou žaloby podané v předchozích letech. V ostatních sloupcích jsou údaje o žalobách, o kterých bylo rozhodováno v průběhu roku 2011, včetně případů z předchozích let.

V **Tabulce č. 38** je zobrazen přehled o kasačních stížnostech podaných správcem daně v průběhu roku 2011. Ve sloupcích zachycujících výsledek řízení o těchto stížnostech jsou zaznamenány jednotlivé způsoby vyřízení všech případů od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011, včetně případů podaných a do 31. 12. 2011 nevyřízených a rovněž nevyřízených i v předchozích letech. Také údaje ve sloupci dosud nerozhodnutých případů zahrnují i nevyřízené případy z předchozích let.

V **Tabulce č. 39** je oproti předchozí tabulce zobrazen přehled o kasačních stížnostech podaných daňovými subjekty v průběhu roku 2011. Ve sloupcích zachycujících výsledek řízení o těchto stížnostech jsou opět zaznamenány jednotlivé způsoby vyřízení všech případů od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011, včetně případů podaných a do 31. 12. 2011 nevyřízených a rovněž nevyřízených v předchozích letech. Údaje ve sloupci dosud nerozhodnutých případů zahrnují

také nevyřízené případy z předchozích let.

Tabulka č. 37

Částka (v tis. Kč)

Přehled o podaných žalobách k soudu proti rozhodnutí ÚFO a o výsledku řízení v roce 2011 (u daní daňové soustavy platné od 1. 1. 1993)					
Druh příjmu	Počet případů	Zamítnuto		Vyhověno	
		Počet	Částka	Počet	Částka
Daň z přidané hodnoty	253	167	3 597 156	61	57 519
Daň z příjmů PO	211	62	125 716	51	254 349
Daň z příjmů FO podávajících příznání	205	114	33 419	59	22 541
Daň z příjmů FO závislá činnost	25	8	917	7	19 729
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	0	0	0	0
Daň z nemovitostí	8	11	16	8	2 457
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	29	8	3 779	4	457
Daň silniční	5	1	53	1	1
Odvody za porušení rozpočtové kázně	32	8	17 723	7	3 346
Žaloby u Ústavního soudu	316	78	27 585	30	15 849
Ostatní	28	19	269 778	2	1 143
CELKEM	1 112	476	4 076 142	230	377 391

Tabulka č. 38

Částka (v tis. Kč)

Přehled o aktivních kasačních stížnostech u správních soudů a o výsledcích řízení v roce 2011 (u daní daňové soustavy platné od 1. 1. 1993)									
Druh příjmu	Počet případů	Výsledek řízení						Dosud nerozhodnuto	
		Zamítnuto		Vyhověno		Řízení zastaveno			
		Počet	Částka	Počet	Částka	Počet	Částka	Počet	Částka
Daň z přidané hodnoty	22	12	21 960	14	9 191	2	141	24	7 530
Daň z příjmů PO	15	3	2 833	8	35 828	2	1 331	9	64 827
Daň z příjmů FO podávajících příznání	12	9	11 312	8	6 013	1	3 637	13	4 516
Daň z příjmů FO závislá činnost	1	1	82	1	18 825	0	0	1	0
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň z nemovitostí	4	0	0	0	0	3	303	1	10
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	0	2	744	0	0	0	0	6	715
Daň silniční	0	0	0	0	0	0	0	1	34 980
Odvody za porušení rozpočtové kázně	6	4	2 581	1	7 200	0	0	2	470
Ostatní	34	17	16 652	12	3 826	3	3 778	38	42 893
CELKEM	94	48	56 164	44	80 883	11	9 190	95	155 941

Tabulka č. 39

Částka (v tis. Kč)

Přehled o pasivních kasačních stížnostech u správních soudů a o výsledcích řízení v roce 2011 (u daní daňové soustavy platné od 1. 1. 1993)									
Druh příjmu	Počet případů	Výsledek řízení						Dosud nerozhodnuto	
		Zamítnuto		Vyhověno		Řízení zastaveno		Počet	Částka
		Počet	Částka	Počet	Částka	Počet	Částka		
Daň z přidané hodnoty	90	72	3616814	13	165 964	18	51 128	80	533 895
Daň z příjmů PO	55	36	39 062	23	119 070	7	12 967	46	118 641
Daň z příjmů FO podávajících příznání	79	55	23 620	29	15 056	2	1 424	73	59 571
Daň z příjmů FO závislá činnost	12	7	4 485	0	0	0	0	10	3 381
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	1	1 189	0	0	0	0	0	0
Daň z nemovitostí	7	3	0	2	3	1	35	2	9 500
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	5	4	3 172	3	6 191	0	0	8	6 366
Daň silniční	1	0	0	0	0	0	0	3	53
Odvody za porušení rozpočtové kázně	5	2	5 437	1	0	0	0	6	10 360
Ostatní	29	21	21 099	5	96	10	1 649	34	27 184
CELKEM	283	201	3714878	76	306 380	38	67 203	262	768 951

6. SANKCE

Dne 1. 1. 2011 nabyl účinnosti nový procesní předpis DŘ, který kromě jiného i zcela upravil sankce ukládané v daňovém řízení.

Významný podíl v objemu sankcí uložených finančními úřady v roce 2011 tvořily **pořádkové pokuty podle ustanovení § 247 odst. 2 DŘ**. Finanční úřady ukládaly pořádkové pokuty daňovým subjektům podle tohoto ustanovení DŘ převážně za nedodržení povinností stanovených hmotně právními a procesně právními předpisy. Jednalo se nejčastěji o nevedení záznamní evidence pro daňové účely uložené správcem daně, případně nevystavení daňových dokladů za uskutečněná zdanitelná plnění (doklady neobsahovaly zákonem požadované náležitosti).

Dále finanční úřady ukládaly pokuty za porušení **zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti**, ve znění pozdějších předpisů, za provedení hotovostní platby nad zákonný limit. Porušení zákona o omezení plateb v hotovosti správci daně zjišťují převážně namátkově při kontrole ostatních daní, při místních šetření a ostatních daňových řízení. Vzhledem k novelizaci ustanovení § 6 tohoto zákona v roce 2008, kterou byla zrušena minimální výše uložené pokuty, došlo v některých případech k poklesu výše stanovené pokuty. Nicméně vzhledem k často podstatně vyššímu překročení limitu 15 000 EUR u jednotlivých případů a u některých subjektů k opakovanému porušování zmíněného zákona, dochází spíše k nárůstu výše stanovené pokuty.

V menší míře ukládaly finanční úřady i pokuty uložené podle **zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, ve znění pozdějších předpisů. Pokuty uložené za porušení zákona o účetnictví jsou

ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, popř. nevedení účetnictví vůbec a nerespektování povinností uložených správcem daně při vedení předepsaných účetní evidencí. Ukládány byly rovněž i pokuty za porušení **zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách**, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem uložení těchto sankcí je důrazné upozornění daňových subjektů na plnění zákonem uložených povinností, a to vesměs v těch případech, kdy je bez účinku zaslání výzev. Ve většině případů dochází k uvědomění si nutnosti spolupráce se správcem daně v daňovém řízení a nápravě protiprávního jednání. Tato rozhodnutí o uložení pokuty nejsou rovněž ani tak často předmětem odvolacího řízení.

Zcela novou sankcí ukládanou finančními úřady je **pokuta za opožděné tvrzení daně podle § 250 DŘ**. Oproti § 68 ZSDP, účinného do 31. 12. 2010, podle kterého byla tato pokuta ukládána na základě správního uvážení správce daně, vzniká nyní povinnost daňovému subjektu uhradit danou výši předmětné pokuty přímo ze zákona. Správce daně již nemůže její uložení nikterak ovlivnit. V případě existence skutečností daných v § 250 DŘ ukládá správce daně tuto sankci obligatorně ve výši dané tímto ustanovením, vždy však v minimální hodnotě 500,- Kč.

Přehled o sankcích ukládaných podle výše uvedených zákonů v roce 2011 podává **Tabulka č. 40**.

V souvislosti s novelou zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, provedenou zákonem č. 444/2005 Sb., **došlo 1. 1. 2006 k významné změně v oblasti tzv. „dělené správy“**. Podle ustanovení § 2 písm. d) a § 5 odst. 4 písm. m) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě, **celní orgány od 1. 1. 2006 zajišťují placení peněžitých plnění**, tzn. vybírání a vymáhání peněžitých plnění, která vznikla bez vydání správního aktu ze zákona, nebo která byla uložena jinými správními úřady v řízení podle správního řádu, a která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků.

Finanční úřady však na základě přechodných ustanovení novely zákona o územních finančních orgánech (zákon č. 444/2005 Sb.) **řeší dokončení řízení, která byla zahájena do dne nabytí její účinnosti**. To znamená, že peněžitá plnění přijatá k vybírání nebo k vymáhání územními finančními orgány do 31. 12. 2005 jsou i nadále spravována územními finančními orgány. Podle některých právních předpisů, u nichž nedošlo ke změně kompetencí na celní úřady, jsou finanční úřady nadále kompetentní k dělené správě pokut ukládaných za porušení povinností stanovených těmito právními předpisy.

Nicméně díky propojení celorepublikové databáze dlužníků (centrální evidence konečných zůstatků) se částečně daří uhrazovat nedoplatky přestupců z přeplatků na daních evidovaných na jiných finančních úřadech.

K významnému snížení počtu i objemu nedoplatků těchto pokut došlo oproti roku 2010 také z důvodu zániku nedoplatků podle § 264 odst. 16 DŘ, případně z důvodu prekluze podle § 160 DŘ.

Tabulka č. 41 uvádí počet případů pokut uložených jinými orgány za rok 2011 a předaných k vymáhání územním finančním orgánům.

Tabulka č. 42 uvádí vývoj v objemu pokut uložených jinými správními orgány a převzatých k vymáhání finančními úřady. V roce 2011 převzaly územní finanční orgány k vymáhání celkem **324 případů nevybraných pokut**, které byly uloženy jinými správními orgány v celkové částce **4 262 tis. Kč**. Z této tabulky je patrný výrazný pokles převzatých případů finančními úřady od roku 2007, což je způsobeno postupnou změnou kompetence v tzv. „dělené správě“.

Tabulka č. 40

Sankce uložena dle	Počet případů	Částka (v Kč)
zák.č. 280/2009 Sb., pokuty podle § 247 odst. 1 (včetně stvrzenek)	1	20 000
zák.č. 280/2009 Sb., pokuty podle § 247 odst. 1 (pouze stvrzenky)	4	900
zák.č. 280/2009 Sb., pokuty podle § 247 odst. 2	260	1 483 500
zák. č. 563/1991 Sb. o účet. - fyzickým osobám	32	304 742
zák. č. 563/1991 Sb. o účet. - práv. osobám	358	10 719 650
zák. č. 254/2004 Sb. o omezení plateb v hotovosti	467	7 021 565
Ostatní	2 866	8 458 227
CELKEM	3 988	28 008 584

Tabulka č. 41

Přehled o pokutách uložených jinými orgány, ale vymáhaných finančními úřady v roce 2011				
Ukládající orgán	Od počátku roku 2011			
	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v tis. Kč)	Počet případů	Částka (v tis. Kč)
ČOI	0	0	18	112
IBP	0	0	1	3
ČZPI	0	0	1	1
Okresní úřady	0	0	7	31
Policie - DI správní ř.	0	0	68	80
Policie - DI blokové ř.	0	0	426	1 375
Policie ČR	0	0	431	426
Ostatní	324	4 262	530	3 871
CELKEM	324	4 262	1 482	5 899

Tabulka č. 42

Vývoj objemu pokut uložených jinými orgány, ale vymáhaných finančními úřady v letech 2007 až 2011				
Rok	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
2007	1 144	175	111 062	125
2008	739	8	67 977	69
2009	459	8	44 394	44
2010	324	11	15 637	22
2011	324	4	1482	6

7. DAŇOVÉ SUBJEKTY

Na pojem „daňový subjekt“ byl zaveden dvojitý pohled, a to subjekt evidovaný v agendách správců daní a subjekt ekonomicky aktivní ve sledovaném období. Evidovaný počet daňových subjektů lze interpretovat jako víceméně reálný počet subjektů spravovaných správcem daně. Za aktivní počet daňových subjektů lze považovat počet skutečně aktivních daňových subjektů v sledovaném období.

Tabulka č. 43 udává počty daňových subjektů za rok 2011 v členění podle jednotlivých daní.

Tabulka č. 43

Daň	Počet daňových subjektů	
	evidovaných	aktivních
Daň z přidané hodnoty	757 549	534 904
Daň z příjmů PO	495 148	484 715
Daň z příjmů FO podávajících příznání	2 386 481	1 905 645
Daň z příjmů FO - závislá činnost	617 105	500 397
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	482 666	412 895
Daň z nemovitostí	4 554 847	3 991 993
Daň dědická, darovací a z přev. nemovitostí	850 053	269 542
Daň silniční	1 064 481	819 079
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	4	4
CELKEM	11 208 334	8 919 174

III. OSTATNÍ AGENDY

1. PLATBY A VRATKY DANÍ A POPLATKŮ

Výběr daní a poplatků a převod výnosu daní oprávněným příjemcům je jednou ze základních činností daňové správy.

Pro realizaci správy daní je pro jednotlivé finanční úřady otevřeno až **134 bankovních účtů** různého typu, na které daňoví dlužníci platí různé druhy platebních povinností nebo ze kterých jsou realizovány daňovým subjektům vratitelné přeplatky nebo převody prostředků oprávněným příjemcům.

Tabulka č. 44 udává za roky 2007 až 2011 údaje o celkovém objemu plateb došlých na účty FÚ, kdy se jedná o úhrady různých druhů povinností a o celkovém objemu plateb odesílaných z účtů FÚ, kdy se jedná především o „vratky“ daňovým subjektům nebo převody prostředků oprávněným příjemcům. **Tabulka č. 40** znázorňuje objem prostředků v absolutní hodnotě. V roce 2011 přesáhl celkový souhrn došlých a odesílaných plateb za Českou republiku hodnotu 1,5 bilionu Kč.

Tabulka č. 45 zobrazuje mezioční indexy uvedených hodnot v letech 2008 až 2011. V roce 2011 byl zaznamenán celkový růst o 4 %.

Tabulka č. 44

(v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Rozdíl 11-10
Na účty FÚ	1 038 573	1 111 242	967 365	1 003 458	1 041 836	38 378
Z účtů FÚ	451 188	492 084	434 358	451 972	476 145	24 173
CELKEM	1 489 761	1 603 326	1 401 723	1 455 430	1 517 981	62 551

Tabulka č. 45

Index	Index (%) 08/07	Index (%) 09/08	Index (%) 10/09	Index (%) 11/10
Na účty FÚ	107	87	104	104
Z účtů FÚ	109	88	104	105
CELKEM	108	87	104	104

2. REALIZACE PŘEVODŮ OPRÁVNĚNÝM PŘÍJEMCŮM

Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů provádějí FÚ převod výnosu některých typů vybraných daní do rozpočtu obcí, krajů a státních fondů. FÚ převádějí příslušným příjemcům (státní rozpočet, státní fondy, Národní fond) i výnosy některých typů odvodů za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska převodu výnosu daní lze rozdělit převáděné daně na daně sdílené se státním rozpočtem (DPH, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou) a daně, jejichž výnos je zcela příjmem jiného příjemce, kterým je převáděn (např. daň z nemovitostí, daň silniční, porušení rozpočtové kázně s prostředky státních fondů nebo Národního fondu).

Tabulka č. 46 podává údaje o objemu prostředků převedených FÚ různým typům příjemců v letech 2007 až 2011. V roce 2011 byl zaznamenán meziroční pokles v celkovém objemu převedených prostředků. Přesto celkový objem prostředků převedených FÚ v roce 2011 zůstává na vyšší úrovni než celkový objem prostředků převedených FÚ v roce 2009.

Tabulka č. 46

(v mil. Kč)

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
CELKEM	167 992	187 032	162 022	175 470	174 461	99,4	-1 009

Tabulka č. 47

(v mil. Kč)

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí - ochrana živ. prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	CELKEM
Obce	122 661	0,3	-	122 662
Kraje	46 535	0,4	-	46 535
SFŽP	-	1	9	10
Ostatní státní fondy	-	-	78	78
Národní fond	-	-	103	103
SFDI	5 074	-	-	5 074
CELKEM	174 270	2	190	174 461

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

Tabulka č. 47 zobrazuje objem prostředků převedených v roce 2011 místním rozpočtům a fondům dle příjemce. Z tabulky je identifikovatelné vnitřní rozdělení objemu převáděných prostředků podle typu jednotlivých příjemců. Příjemci největšího objemu prostředků jsou obce, a to zejména jako příjemci podílu na výnosu daní. FÚ též převádí výnosy silniční daně do státního fondu dopravní infrastruktury.

3. CENOVÁ KONTROLA

Cenové kontroly, které prováděla finanční ředitelství, se orientovaly na kvalifikačně nejnáročnější cenové kontroly. Provádělo je **55 cenových kontrolních pracovníků** finančních ředitelství. Celkový počet pracovníků cenové kontroly se trvale snižuje. Oproti počtu pracovníků před 10 lety je tento současný stav o 21 kontrolních pracovníků nižší.

Cenové kontroly finančních ředitelství byly v roce 2011 celkově zaměřeny tak jako v předchozích letech na ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem o cenách a dále na posouzení, zda u neregulovaných cen nedošlo ke zneužití hospodářského postavení. Kromě toho bylo kontrolováno také označování zboží cenou podle zákona o cenách a vedení cenové evidence.

V oblasti maximálních cen byly kontroly zaměřeny zejména na nájemné z pozemků nesloužících k podnikání nájemce na ceny mléčných výrobků pro žáky a služby spojené s užíváním nájemního bytu. Dále byly kontroly zaměřeny na ceny, u nichž se uplatňují věcně usměrňované ceny, jako např. ceny vody pitné, vody předané a odvedené kanalizací, ceny veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, ceny sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, ceny povinných technických prohlídek silničních vozidel a výkonů stanic měření emisí, ceny služeb krematorií (zpopelnění zemřelého, uložení popele do urny a pronájem obřadních místností), pronájmu obřadních síní pro smuteční obřady a hřbitovních služeb poskytovaných v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa.

Cenové kontroly zneužití hospodářského postavení byly prováděny na základě podnětů firem a občanů.

Hlavní pozornost cenové kontroly prováděné v tomto roce byla zaměřena na kontrolu cen dodávek vody pitné a cen vody odpadní a dále na sběr, přepravu, třídění a odstraňování komunálního odpadu.

Pracovníci oddělení cenové kontroly finančních ředitelství **uzavřeli v roce 2011 celkem 371 kontrolní akci.**

Ve správním řízení bylo vydáno **146 rozhodnutí** o uložení pokut za porušení cenových předpisů v celkové výši **10 175 tis. Kč**. V 11 případech byly pokuty zrušeny nebo sníženy, celkem o 5 387 tis. Kč. **Celková výše pravomocně uložených pokut činí 4 788 tis. Kč**. Do 31. 12. 2011 bylo uhrazeno 4 028 tis. Kč z pravomocně uložených pokut. Za období roku 2011 bylo řešeno 89 stížností z toho 52 stížnosti byly oprávněné.

V návaznosti na šetření, které proběhlo v oblasti mlékárenského průmyslu, byla v roce 2011 provedena třetí závěrečná etapa cenového kontrolního šetření mléka a mléčných výrobků, tj. přímá kontrola u zemědělských prvovýrobců. Z tohoto šetření vyplynulo, že se ceny prvovýrobců mléka v roce 2009 a částečně i v roce 2010 pohybovaly na hranici rentability nebo i pod touto hranicí. Záporný rozdíl mezi náklady a cenou představoval cca 1,- až 2,- Kč. Nejvážnější byla situace v roce 2009, kdy došlo oproti roku 2008 k meziročnímu snížení průměrné nákupní ceny mléka. Teprve v průběhu roku 2010 a v roce 2011 se situace zlepšila, když se rozdíl mezi náklady a cenou snížil a v některých případech se cena dostala i na úroveň nákladů. Tím se situace na trhu s mlékem částečně stabilizovala. Dosahovaná ztráta byla nepoměrně větší u drobných chovatelů s počtem stáda několika desítek kusů dojnic, kteří prakticky s výrobou kravského mléka pro nerentabilitu končí.

Do výběru šetřených subjektů byly původně zařazeny i samostatně hospodařící zemědělci - zemědělství podnikatelé, kteří však museli být vyřazeni, pro neporovnatelnost zjištěných údajů

a nemožnost jejich zjištění (zejména u mzdových a osobních nákladů, odpisů, režii apod.).

Rozhodujícími podklady při zjišťování informací byly skutečné údaje z evidence šetřeného subjektu při dodržení jednotnosti, srovnatelnosti a vypovídací hodnoty zjišťovaných údajů. Zejména byl kladen důraz na vyloučení duplicity.

S ohledem na hospodářské postavení šetřených společností v daném tržním prostředí a odlišné možnosti uplatnění běžné obchodní politiky u prvovýrobců, nevzniklo podezření na možné zneužití hospodářského postavení ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách.

Celkově lze tedy konstatovat, že výsledky činnosti cenové kontroly na finančních ředitelstvích zcela jednoznačně prokazují tak jako v minulých letech odůvodněnost výkonu cenové kontroly a nutnost jejího dalšího pokračování.

Výsledky kontrolní činnosti nadále potvrzují nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany značné části kontrolovaných subjektů. Toto dokazují i souhrnné výsledky, kdy z celkem 371 provedené kontrolní akce (včetně šetření) bylo v 146 případech zjištěno porušení cenových předpisů, což představuje cca 39% podíl.

4. FINANČNÍ KONTROLA

Oddělení finanční kontroly na finančních ředitelstvích (dále „OFK FŘ“) vykonávala v roce 2011 finanční kontroly v rámci zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, dále zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Praktický výkon kontrolní činnosti v této oblasti se řídil zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole.

Realizace kontrolní činnosti vycházela z obsahového zaměření zpracovaného na základě analýzy rizik Ministerstvem financí. Plán kontrolní činnosti jednotlivých Finančních ředitelství zároveň zohledňoval specifické potřeby a poznatky, které vyplynuly z jejich vlastních podmínek. Přednostně byly, stejně jako v minulých letech, realizovány mimořádné kontrolní akce podle požadavků ministerstva u subjektů, kde byla signalizovaná závažná porušení finanční kázně.

OFK FŘ prověřovala zejména oprávněnost použití peněžních prostředků státního rozpočtu a dodržování účelovosti a podmínek stanovených pro poskytování peněžních prostředků ze státního rozpočtu na financování programů ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Rovněž byla kontrolována správnost čerpání vybraných účelových dotací poskytnutých ze státního rozpočtu a spolufinancovaných z prostředků Evropské unie. Prověřovalo se vedení účetnictví stanovené zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, hospodaření s majetkem státu a plnění povinností vyplývajících ze zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Kontroly se zaměřily rovněž na plnění všeobecných podmínek pro poskytnutí investičních pobídek podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, a u vybraných nadací na plnění smluv v případech čerpání prostředků poskytovaných z Nadačního investičního fondu.

V roce 2011 pracovníci OFK FŘ uskutečnili celkem **183 finančních kontrol**, při nichž zjistili neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu nebo jiných peněžních prostředků státu ve výši cca **282 mil. Kč**. V souvislosti s těmito kontrolami odhalili také případy neoprávněného snížení základu daně z příjmů u právnických osob, nesprávného postupu u daně z přidané hodnoty. Daňové nedostatky byly vyčísleny ve výši cca **31 mil. Kč**.

Finanční kontroly zjišťovaly obdobné nedostatky jako v minulých letech. Jednalo

se především o nerespektování zásad hospodárného vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu. Při kontrolách bylo zjišťováno nedodržování závazných podmínek stanovených pro čerpání dotací, nedostatky byly zjišťovány i v oblasti vedení účetnictví či při hospodaření se státním majetkem. Výsledky kontrol ukazují na skutečnost, že nedostatky přetrvávají i v oblasti zadávání veřejných zakázek a v plnění stanovených podmínek pro poskytování investičních pobídek.

Při provádění finančních kontrol bylo rovněž prověřováno plnění povinností vyplývajících ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, a navazující vyhlášky č. 416/2004 Sb. Z výsledků kontrol lze usuzovat, že nastavený vnitřní kontrolní systém nepodával vždy žádoucí informace příslušným úrovním řízení o významných skutečnostech při uskutečňování operací, nedostatky v realizaci kontrolní činnosti byly zjišťovány prakticky na všech stupních řízení, což se projevovalo především v nedostatečné předběžné a průběžné kontrole.

Kontrolní činnost realizovaná pracovníky OFK FŘ přispěla podstatnou měrou k možnosti získání objektivního pohledu na hospodaření s prostředky státního rozpočtu u konečných příjemců v jednotlivých regionech. Poznatky z kontrolní činnosti OFK FŘ přispívaly ke zkvalitňování metodického řízení výkonu veřejnosprávních kontrol v celé veřejné správě a byly využívány především při kontrolách rozpočtových kapitol realizovaných z úrovně Ministerstva financí.

V roce 2011 realizovalo Ministerstvo financí ve spolupráci s OFK FŘ přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků. Způsob přezkoumání uloženého zvláštními právními předpisy stanovuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon č. 420/2004 Sb.“).

Z hlediska předmětu přezkoumání hospodaření stanoveného v § 2 zákona č. 420/2004 Sb. kontroloři z OFK FŘ prověřovali v průběhu roku 2011 nejčastěji včasnost a správnost vyúčtování vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, ke státním fondům a k jiným osobám, dále prověřovali náklady a výnosy podnikatelské činnosti, tvorbu a použití peněžních fondů, zadávání a realizaci veřejných zakázek a správnost vedení účetnictví kontrolovaných subjektů.

Celkem bylo zabezpečeno ve spolupráci s OFK FŘ přezkoumání hospodaření u 13 krajů a 7 Regionálních rad regionu soudržnosti. V roce 2011 byla v rámci přezkoumávání hospodaření krajských úřadů rozšířena kontrolní činnost v oblasti příspěvkových organizací zřízených krajskými úřady. Jednalo se zejména o oblast sociálních služeb a příspěvkové organizace zajišťující správu a údržbu silnic. Celkem bylo v roce 2011 v této oblasti 16 kontrolních akcí.

Kromě přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků se kontroloři OFK FŘ podíleli v roce 2011 na realizaci 69 dozorů státu nad výkonem přezkoumání hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí hl. m. Prahy. Prostřednictvím dozorové činnosti byl posuzován způsob výkonu přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků zabezpečovaných auditory nebo auditorskými společnostmi. Základním cílem při prováděných dozorech je zjistit, zda bylo vykonané přezkoumání hospodaření v souladu s platnými právními předpisy.

5. SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

K 1. 1. 2011 došlo na základě nové zákonné úpravy k reorganizaci útvarů finančních úřadů, zajišťujících výkon správy odvodů za porušení rozpočtové kázně. Věcná kompetence k výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně byla koncentrována z původních 88 finančních úřadů v sídlech bývalých okresů na 14 finančních úřadů v sídlech krajů. Nová „krajská“ místní příslušnost umožňuje operativnější a efektivnější využití lidských zdrojů podle aktuálních potřeb v rámci příslušného kraje. I nadále však byl zachován rozsah této kompetence. Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně stále představuje jediný instrument pro zpětné získání zneužitých nebo neoprávněně použitých prostředků státního rozpočtu nebo prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních fondů atd. formou dotací, návratných finančních výpomocí, či jiných obdobných forem prostředků poskytovaných ke konkrétnímu účelu (dále jen „dotací“). Výkon správy odvodů za porušení rozpočtové kázně je kompletním souhrnem úkonů v daňovém řízení, od vyhledávání daňových subjektů, přes kontrolu, jejímž předmětem je ověření, zda při nakládání s poskytnutými prostředky nedošlo k porušení rozpočtové kázně a vyměrování, vybírání uložených odvodů a penále, včetně řešení opravných prostředků proti rozhodnutím vydaným v daňovém řízení.

Výkon správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zajišťují územní finanční orgány a postihuje celé široké spektrum dotací poskytovaných do všech oblastí hospodářské činnosti všech právních forem příjemců dotací a zasahuje též i do oblasti prostředků, se kterými nakládají organizační složky státu a jejich příspěvkové organizace. V roce 2011 bylo v centrální evidenci dotací zaevidováno celkem **98 323** dotovaných projektů či akcí v celkovém objemu **148 miliard Kč**.

Z výše uvedeného vyplývá, že správa odvodů za porušení rozpočtové kázně, ač není považována za čistě daňovou agendu, je jednou z klíčových činností zajišťovaných územními finančními orgány, neboť je základním nástrojem ochrany veřejných prostředků a prostředků poskytnutých z veřejných zdrojů před jejich zneužitím.

Činnost finančních úřadů

Jedním z prioritních úkolů na úseku dotací bylo v roce 2011 organizační a systémové zajištění fungování nové organizační struktury a tím i organizace činnosti v této oblasti. Plnění tohoto úkolu zásadním způsobem ovlivnilo činnost finančních úřadů, zejména v prvním čtvrtletí roku 2011.

Jednou ze stěžejních činností finančních úřadů při výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně je činnost kontrolní. V jejím rámci jsou prověřovány skutečnosti zakládající povinnost zaplatit odvod a penále za porušení rozpočtové kázně. Těmito skutečnostmi jsou porušení právních předpisů, kterých se dopustily organizační složky státu při nakládání s prostředky státního rozpočtu, dále porušení podmínek stanovených rozhodnutími, dohodami, případně smlouvami a porušení právních předpisů, na jejichž základě byly poskytnuty prostředky ze státního rozpočtu, Národního fondu, státních finančních aktiv a státních fondů. Pokud jsou v rámci kontrol tyto skutečnosti prokázány, je prostřednictvím správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zajišťováno jejich vyměření, úhrada a vymáhání.

Personální situace

Organizační změny realizované v roce 2011 na základě nové právní úpravy, zejména přesuny části pracovních míst do sídel 14 „krajských“ finančních úřadů, zákonem pověřených

výkonem správy odvodů za porušení rozpočtové kázně, vyvolaly zvýšení fluktuace pracovníků. Přesto je možné hodnotit personální situaci na úseku správy odvodů za porušení rozpočtové kázně v roce 2011 jako stabilizovanou, i když v roce 2011 došlo k poklesu počtu pracovníků o 7,8 %. Celkem vykonávalo správu odvodů za porušení rozpočtové kázně na finančních úřadech v průměru 461 pracovníků.

Kontrolní činnost

Daňová kontrola je jednou ze stěžejních činností finančních úřadů v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně nejen pro to, že je pokladem pro vyměření odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně, ale plní i nezanedbatelnou funkci preventivní.

V roce 2011 bylo:

- provedeno celkem **9 503 kontrol a místních šetření,**
- zkontrolováno celkem **17 933 dotovaných akcí a projektů,**
- zkontrolováno celkem **55 179 555 tis. Kč.**

V rámci jedné kontroly byly tedy v průměru zkontrolovány prostředky v objemu **5 806,5 tis. Kč.** Přestože v roce 2011 došlo k poklesu počtu kontrol a počtu zkontrolovaných projektů, došlo naopak k výraznému nárůstu objemu zkontrolovaných prostředků, a to o 48 % oproti roku 2010. Z celkového počtu kontrol bylo ukončeno s nálezem porušení rozpočtové kázně celkem 2 200, přičemž pochybení byla zjištěna 2 674 akcí, resp. projektech, ve výši 5 027 420 tis. Kč. To znamená, že při jedné kontrole byly zkontrolovány průměrně dva projekty a více jak každá čtvrtá kontrola byla ukončena zjištěním porušení rozpočtové kázně.

Kontroly jsou vykonávány zejména na základě vlastní vyhledávací činnosti finančních úřadů. Každoročně je však zaznamenáván nárůst kontrol provedených na základě podnětu, a to jak poskytovatelů, tak i jiných kontrolních orgánů. Kontroly na základě podnětů byly prováděny přednostně před vlastní vyhledávací činností a podíl těchto kontrol vzrostl v roce 2011 na 22 % z celkového počtu kontrol. V roce 2011 finanční úřady na základě podnětů provedly celkem **2 084 kontrol,** přičemž 1 670 těchto kontrol skončilo nálezem porušení rozpočtové kázně. Vysoká četnost nálezů porušení rozpočtové kázně je způsobená především nárůstem počtu podnětů poskytovatelů, kdy je kontrola prováděna na základě již konkrétního podezření na porušení rozpočtové kázně, zjištěného vlastní činností poskytovatele nebo jiného kontrolního orgánu. Při těchto kontrolách bylo zkontrolováno **38 280 600 tis. Kč.** I v roce 2011 pokračoval trend v nárůstu četnosti podnětů, které se dotýkaly podezření na porušení rozpočtové kázně projektů a akcí spolufinancovaných z rozpočtu EU a tyto kontroly dosáhly již 38 % ze všech kontrol provedených na základě podnětu.

Zaměření kontrolní činnosti stále více ovlivňuje počet a především struktura podnětů podávaných ze strany poskytovatelů účelově určených prostředků (dotací) a jiných kontrolních orgánů. Přes to byla v roce 2011 kontrolní činnost v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně systematicky rozložena na všechny oblasti, do kterých jsou poskytovány prostředky ze státního rozpočtu, státních fondů a jiných veřejných zdrojů.

V roce 2011 pokračoval nárůst kontrol projektů a akcí spolufinancovaných ze zdrojů EU, resp. z Národního fondu. Podíl těchto zkontrolovaných projektů tvořil 8 % (1 428) z celkového počtu zkontrolovaných projektů. Zkontrolovaný objem prostředků však přesáhl 6 817 707 tis. Kč, což představuje 12,3 % z celkového zkontrolovaného objemu prostředků.

Vyměrování odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně

Na kontrolní činnost navazuje vyměrování odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně v případech prokázaného porušení rozpočtové kázně.

Na základě provedených kontrol bylo:

- **vyměřeno 5 027 421 tis. Kč na odvodech** za porušení rozpočtové kázně,
- **vyměřeno 2 741 572 tis. Kč na penále** za porušení rozpočtové kázně.

Opravné prostředky

Proti rozhodnutím finančních úřadů bylo v roce 2011 podáno celkem 196 odvolání směřujících proti částce 762 441 tis. Kč (tj. 9,8 % z celkové částky uložených odvodů a penále). V roce 2011 bylo:

- 30 odvolání bylo finančními úřady vyřízeno v rámci autoremedury,
- 53 odvoláním bylo rozhodnutími finančních ředitelství vyhověno plně nebo částečně,
- 84 odvolání bylo zcela zamítnuto.

V porovnání s předcházejícími roky 2009 a 2010 zůstal v roce 2011 téměř beze změny stav, kdy téměř polovina odvolání byla podána oprávněně. Ve vztahu k celkovému počtu vydaných rozhodnutí 5 319 se však jedná o zcela minimální počet odvoláním napadených rozhodnutí finančních úřadů.

Přezkoumání rozhodnutí finančních úřadů bylo realizováno pouze v 13 případech ve 4 případech bylo řízení obnoveno.

Subjekty, kterým byl uložen odvod a penále za porušení rozpočtové kázně, nejčastěji využívají možnost podání žádosti o jejich prominutí.

V roce 2010:

- bylo podáno **970 žádostí o prominutí**,
- **požadovaná částka** k prominutí činila **5 032 078 tis. Kč**.

V rámci placení odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně bylo povoleno:

- **672 posečkání** v celkové částce **4 826 590 tis. Kč**,
- **221 úhrad ve splátkách** v celkové částce **225 552 tis. Kč**.

Činnost finančních ředitelství

Působnost finančních ředitelství v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně spočívá zejména v postavení odvolacího orgánu vůči rozhodnutím finančních úřadů, zcela nepochybně v jejich metodickém vedení včetně dohlídkové činnosti a v neposlední řadě v zabezpečení vazby na Generální finanční ředitelství. Podobně jako na finančních úřadech je i na finančních ředitelstvích stabilizovaná personální situace.

V roce 2011 bylo na finančních ředitelstvích **zaevidováno celkem 2 905** spisů, což představuje oproti roku 2010 zhruba 24 % pokles. Na GFŘ bylo v roce 2011 postoupeno celkem 956 spisů, oproti 1 319 postoupeným spisům v roce 2010.

Finanční ředitelství obdržela v roce 2011 celkem:

- **189** odvolání,
- **19** žádostí či podnětů k přezkoumání rozhodnutí,
- **1 838** žádostí o prominutí (postoupených z FÚ),
- **56** žádostí o povolení posečkání či splátek (postoupených z FÚ),
- **115** ostatních podání.

Finanční ředitelství v roce 2011 vyřídila celkem:

- **137** odvolání,
- **35** nařízení k přezkoumání rozhodnutí,
- **927** žádostí o prominutí, o povolení posečkání či splátek (postoupené na Ministerstvo financí),
- **32** ostatních podání.

V roce 2011 byl zaznamenán také pokles u počtu podaných odvolání vyřizovaných v kompetenci finančních ředitelství, a to o téměř 18 %. Přesto jsou na pracovníky finančních ředitelství kladeny stále větší nároky na odbornou způsobilost, neboť bezvadné a kvalifikované vypořádání námitek odvolání je základem pro případný úspěch v soudních sporech. Z tohoto pohledu je vyřizování odvolání nejnáročnější částí agendy finančních ředitelství. **Z celkem 137 odvolání** vyřízených finančními ředitelstvími bylo v roce 2011 plně nebo částečně **vyhověno ve 53 případech**.

S ohledem na to, že naprostá většina subjektů, kterým byl odvod nebo penále za porušení rozpočtové kázně uložen, využije možnosti podání žádosti o jejich prominutí, tvořilo objemově významnou část agendy finančních ředitelství zpracování a postoupení žádostí subjektů o prominutí odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně Generálnímu finančnímu ředitelství.

Centrální evidence dotací - informační systém CEDR

Jako základní informační zdroj o poskytnutých dotacích a o jejich příjemcích slouží finančním úřadům soustava informačních systémů CEDR. V centrální evidenční databázi jsou registrována data o dotacích, návratných finančních výpomocích a dalších obdobných transferech z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, státních fondů, Národního fondu a státních finančních aktiv (dále jen „dotace“). Od počátku systému v roce 1998 předali poskytovatelé údaje o finančních prostředcích a jejich příjemcích v souhrnné výši 2.5 biliónu Kč.

V roce 2011 byla převedena správa informační soustavy CEDR z Ministerstva financí na Generální finanční ředitelství (dále „GFŘ“). Pravidelná komunikace GFŘ se zástupci poskytovatelů dotací se u většiny resortů projevila jejich zlepšeným přístupem k dodržování termínů pro předávání údajů o poskytnutých dotacích a jejich příjemcích, nežli tomu bylo v uplynulých letech. Do centrální evidence dotací (dále jen „CEDR III“) byly za rok 2011 poskytnuty údaje o dotacích v celkové výši 248 mld. Kč (více než 40 tisíc příjemců v úhrnném počtu téměř 100 tisíc projektů). Tato výše vykázaných prostředků není, podobně jako v předchozích letech, konečná, vzhledem k tomu, že konečný termín pro předání údajů za 4.Q roku 2011 je vyhláškou č. 286/2007 Sb., o centrální evidenci dotací (dále jen „vyhláška“) stanoven do 31. 3. 2012.

Ze strany GFŘ byla rovněž řešena úplnost a správnost vykazovaných dat do CEDR III, primárně byla přijata opatření ke zlepšení evidence v oblasti strukturálních fondů a údajů vykazovaných prostřednictvím systému MSC2007, která by do budoucna měla přinést zkvalitnění přesnosti a úplnosti evidence údajů, klíčových pro kontrolní činnost finančních úřadů. V průběhu roku 2011 bylo rovněž zprovozněno provizorní rozhraní mezi systémem CEDR III a EDS-SMVS (dříve ISPROFIN), do centrální evidence byly předány údaje za roky 2009 a 2010. V případě údajů roku 2011 se aktuálně čeká na uzávěrku systému EDS-SMVS pro daný rok, po které budou data do IS CEDR předána.

Kvalita a úplnost údajů předávaných do IS CEDR je ve značné míře ovlivňována vysokou fluktuací pracovníků na jednotlivých resortech, kdy není ze strany poskytovatelů zajištěna kontinuita evidence a vykazování údajů o poskytovaných dotacích. V situaci, kdy neexistuje zákonná sankce za pozdní nebo nepřesné vykazování údajů do centrální evidence, přistoupilo GFŘ ke zvýšenému počtu školení nových i stávajících pracovníků na jednotlivých resortech, od čehož lze očekávat dílčí zlepšení kvality a úplnosti vykazovaných údajů.

Z pohledu finančních úřadů a jejich práce s informačním systémem CEDR II byl rok 2011 ve znamení koncepčních změn. Infrastruktura systému byla upravena na krajské uspořádání kontroly dotací. Z hlediska informačního systému znamená krajské uspořádání kontroly dotací vyšší jednotnost evidence údajů, zkvalitnění statistických výstupů, zajištění informovanosti pracovníků o poskytnutých a aktuálně kontrolovaných dotacích v kraji a celkové sjednocení štábní

kultury v oblasti zpráv z kontrol, vydávaných rozhodnutí a předkládacích zpráv zasílaných na FŘ a GŘ.

Pozitivně lze hodnotit skutečnost, že i přes počáteční problémy s funkčností aplikace CEDR v rámci přetížené síťové infrastruktury daňové správy byla zajištěna kontinuita v evidenci výsledků kontrol pro webovou službu CEDR-VYKONT, kterou poskytovatelé dotací stále častěji využívají k získávání informací o výsledcích finančními úřady vykonaných kontrol u jimi poskytnutých prostředků. Aktuálně využívá přístupu na výsledky kontrol 14 poskytovatelů dotací. Ročně je na webovou službu učiněno přibližně 15 tisíc dotazů, z toho 80 % v souvislosti s kontrolami evropských prostředků.

Jako slabé místo webové služby CEDR-VYKONT se ukazuje evidence tzv. „doplňujících údajů“ z oblasti vymáhání odvodů za porušení rozpočtové kázně, které jsou jakožto účetní údaje primárně vykazovány v IS ADIS. Vzhledem k neexistenci rozhraní pro automatické přebírání údajů do IS CEDR tak musí být údaje z oblasti vymáhání zadávány ručně pracovníky finančních úřadů, což způsobuje časové prodlevy při vykazování dat, negativně přijímané ze strany Národního fondu, Ministerstva financí a dalších poskytovatelů evropských prostředků. Řešením tohoto stavu by měl být přechod na centralizovanou aplikaci CEDR II s příslušnými vazbami a rozhraními na informační systémy daňové, resp. finanční správy.

Závěr

Jak bylo uvedeno v úvodu, činnost územních finančních orgánů v roce 2011 zásadně ovlivnila realizace organizačních změn v souvislosti s přechodem na „krajský princip“ výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně. I přesto byl po celou dobu zachován plynulý chod jednotlivých oddělení dotací finančních úřadů a lze konstatovat, že přechod na krajský princip uspořádání a řízení byl zvládnut a oddělení dotací na finančních úřadech minimálně od 2. čtvrtletí roku 2011 fungují ve standardním režimu.

Činnost finančních úřadů i finančních ředitelství v roce 2011 v oblasti správy odvodů za porušení rozpočtové kázně lze hodnotit co do kvantity i kvality jako stabilizovanou. Zaměření kontrolní činnosti je systematicky rozloženo na všechny oblasti, kam jsou poskytovány veřejné prostředky, přičemž zaměření činnosti, zejména finančních úřadů stále více ovlivňuje objem podaných podnětů k zahájení řízení ze strany poskytovatelů a dalších kontrolních orgánů. Neustále vzrůstající tendenci má četnost řízení, vedených v případech projektů spolufinancovaných prostředky z rozpočtu Evropské unie, zejména těch, které prošly Národním fondem. Zde je kladen důraz na rychlost a bezchybnost řízení, neboť na jejich výsledcích stojí další realizace dotovaných projektů a programů.

V případech kontrol a následných daňových řízení u projektů spolufinancovaných ze zdrojů EU je činnost územních finančních orgánů a především její výsledky bedlivě sledována ze strany poskytovatelů. Ti informace o výsledcích řízení téměř ve všech případech vyžadují, neboť tyto informace potřebují pro další administraci projektů a programů. Pozitivně lze rovněž hodnotit funkčnost webové služby CEDR-VYKONT, která je využívána Národním fondem a dalšími poskytovateli dotací, čímž je zajištěna elektronická komunikace informací o průběhu a výsledcích kontrolních řízení a do značné míry tak odpadá administrativní náročnost spojená s vyřizováním písemných nebo telefonických dotazů poskytovatelů.

6. STÁTNÍ DOZOR NAD SÁZKOVÝMI HRAMI A LOTERIEMI

V průběhu roku 2011 provedli pracovníci finančních úřadů, kteří vykonávají podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, v platném znění (dále „loterní zákon“) státní dozor nad sázkovými hrami a loteremi, celkem **34 024 kontrol** zaměřených na dodržování příslušných norem zajišťujících řádné provozování loterií a sázkových her. Ze strany finančních úřadů bylo uloženo **535 pokut** v úhrnné výši **10 083 tis. Kč**.

Ve srovnání s rokem 2010 poklesl počet kontrol o 36 314, tj. o 51,6 %. Oproti tomu došlo k nárůstu počtu správních řízení o 245 % z 155 v roce 2010 na 535 v roce 2011. Na více než čtyřnásobek vzrostla výše vyměřených pokut a to o 7,6 mil. Kč.

Nejčastějšími porušeními byly nepřítomnost odpovědně osoby, nevyvěšení herních plánů, návštěvního řádu, neoznačené středisko, nevyvěšen zákaz vstupu osobám do 18 let, provozování bez platného povolení, provozování před nabytí právní moci rozhodnutí o povolení nebo po nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení, neoznámení zahájení nebo ukončení provozování.

Výši pokut uložených v roce 2011 včetně porovnání s rokem 2010 ukazuje **Tabulka č. 48**.

Za výraznými meziročními změnami v počtu kontrol, počtu správních řízení a výši uložených pokut státního dozoru nad sázkovými hrami a loteremi stojí reorganizace, která proběhla na počátku roku 2011, kdy byla při zachování celkového počtu úvazků provedena centralizace státního dozoru na finanční úřady v krajských městech.

V roce 2010 provádělo státní dozoru nad sázkovými hrami a loteremi cca 500 pracovníků na všech finančních úřadech, většinou pouze jako část své pracovní náplně. Finanční úřady vyměřili sankce na základě 0,22 % kontrol. V průměru mělo zkušenost se správním řízením jen 30 % pracovníků.

V roce 2011 provádělo státní dozoru cca 166 pracovníků na plný úvazek. Sankce byly vyměřeny na základě 1,57 % kontrol. V průměru připadají 3 správní řízení na jednoho pracovníka. Reorganizace umožnila také efektivnější výměnu zkušeností mezi jednotlivými finančními úřady.

Tabulka č. 48

Výše pokut (tis. Kč)	2010	2011	Index (%)	Rozdíl
			11/10	11-10
CELKEM	2 477	10 083	407,0%	7 606

IV. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

a) Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Oblast administrativní spolupráce, především pak praktické provádění mezinárodní spolupráce formou výměny informací jakožto účinného nástroje v boji proti daňovým únikům se v současné době řídí zákonem č. 253/2000 Sb. o mezinárodní pomoci při správě daní, kterým byla do českého právního řádu implementována směrnice Rady 77/799/EHS o vzájemné pomoci

mezi příslušnými orgány členských států v oblasti přímých daní a daní z pojistného (dále Směrnice 77/799/EHS). Stávající směrnice však již z důvodu obrovského vývoje mobility daňových poplatníků, počtu přeshraničních transakcí a internacionalizací finančních nástrojů v tomto směru nevyhovovala novým požadavkům správní spolupráce, a proto byl Evropskou komisí vypracován a projednáván v orgánech EU nový návrh směrnice o správní spolupráci.

Výsledkem práce členských států EU bylo přijetí Směrnice 2011/16/EU ze dne 15. 2. 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS (dále Směrnice 2011/16/EU), jejíž účinnost je stanovena na 1. 1. 2013. V této nové směrnici je zapracována řada změn, především používání standardizovaných formulářů, lhůty pro poskytování informací, povinná automatická výměna informací. Přijetím Směrnice 2011/16/EU je očekáváno významné zlepšení správní spolupráce a výměny informací zejména v oblasti daní z příjmů.

Aby mohla být Směrnice 2011/16/EU účinná od tohoto data, je nutno ji implementovat do tuzemského právního řádu každého členského státu. V ČR byl v současné době vypracován v této souvislosti návrh nového zákona, který je projednáván v rámci legislativního procesu tak, aby jeho účinnost byla od 1. 1. 2013.

Významným nástrojem pro mezinárodní výměnu informací jsou dále mezinárodní smlouvy, zejména příslušné články uzavřených smluv o zamezení dvojího zdanění (čl. 26 Modelové smlouvy OECD - Výměna informací).

Ve snaze o geografické rozšiřování tzv. dobré daňové správy, jejímiž charakteristickými rysy jsou výměna daňových informací, transparentnost a podpora spravedlivé daňové soutěže, jsou od roku 2010 uzavírány Dohody o výměně informací v daňových záležitostech, a to s jurisdikcemi, které do té doby s ostatními daňovými správami nespolupracovaly. Česká republika tím navázala na trend, kdy se boj proti škodlivým daňovým praktikám a s tím spojené zefektivňování mezinárodní spolupráce v oblasti daní stal mezinárodní prioritou a je podporován jak ze strany Evropské unie, tak OECD nebo skupiny G 20.

Přínosem těchto Dohod pro daňovou správu je zejména získání dalšího účinného nástroje, na jehož základě lze obdržet informace potřebné pro účely správy daní, tj. zejména možnost prověřit, zda příjem nebo majetek českých daňových subjektů byl řádně zdaněn, a to i bez ohledu na to, zda jsou potřebné informace v držení bank nebo jiných finančních institucí. V této souvislosti je třeba konstatovat, že bez účinné mezinárodní spolupráce nelze vykonávat efektivní správu daní. Neméně důležitý je také psychologický efekt na daňové subjekty ve smyslu uvědomění si, že již přestává být bezpečné spoléhat na daňové ráje jako na místo, kam lze bez rizika ukrýt svůj majetek a příjmy před daňovou správou.

V současné době bylo již uzavřeno 7 takovýchto Dohod, a to s následujícími jurisdikcemi Bermudy, San Marino, Kajmanské ostrovy, Jersey, Guernsey, Ostrov Man a Britské Panenské ostrovy. V jednání jsou dále Bahamy a Andorra.

Dalším nástrojem pro mezinárodní daňovou spolupráci jsou pracovní ujednání ve formě Memorand o porozumění o vzájemné administrativní spolupráci daňových správ, která upřesňují praktické postupy provádění mezinárodní spolupráce, zejména ve formě automatické výměny informací a simultánních daňových kontrol. Česká republika do současné doby uzavřela 14 takových Memorand a další dvě jsou nyní v jednání.

Na podkladě dvou z uzavřených Memorand o porozumění - se Slovenskou republikou a Spolkovou republikou Německo - probíhá tzv. přímá přeshraniční spolupráce ve formě výměny informací na úrovni pověřených finančních ředitelství (v případě Memoranda s Německem) či na úrovni pověřených finančních úřadů (v případě Memoranda se Slovenskem). Příslušní pracovníci, kteří tuto spolupráci provádějí v praxi, ji hodnotí velmi kladně, a to především z důvodu zajištění požadovaných informací v krátkém časovém termínu, což má za následek

podstatné zkrácení celkové délky trvání daňového řízení u daňového subjektu.

Mezinárodní poskytování informací se opírá o tři formy výměny informací: výměnu informací na dožádání, poskytování informací z vlastního podnětu (spontánní výměnu informací) a automatickou (pravidelnou) výměnu informací. Česká daňová správa plně využívá všechny uvedené formy. Pokud jde o četnost korespondence spojené s výměnou informací na dožádání a z vlastního podnětu bylo v roce 2011 zaznamenáno 1 153 výměn korespondence, a to celkem na GFŘ a přímo spolupracujících FŘ, což dokládá zásadní stabilitu tohoto ukazatele již od roku 2004. Mezinárodní výměna informací je od roku 2010 poskytována na elektronických formulářích prostřednictvím zabezpečeného komunikačního kanálu tzv. CCN mailu. V oblasti výměny informací na dožádání a z vlastního podnětu (spontánní) došlo v roce 2011 k zásadní administrativní změně, která spočívá ve využívání centrálně zpracovaných e-formulářů mezi centrálními daňovými správami EU. Vyhodnocení tohoto opatření se připravuje. V tuzemsku se pak v komunikaci s finančními ředitelstvími rovněž stále ve větší míře využívají příslušné technologie.

Výměna informací na dožádání a z vlastního podnětu

Česká republika obdržela ze zahraničí celkem 349 (v tomto objemu není zahrnuta hromadná zásilka z Německa obsahující 209 případů spontánní výměny informací) a do zahraničí odeslala celkem 221 žádostí o poskytnutí informací a sdělení daňových informací z vlastního podnětu. Uvedený počet obdržených žádostí je však značně deformován žádostmi a zejména spontánními výměnami informací přicházejícími na GFŘ jak z centrální úrovně německé daňové správy, tak i ze zemských daňových správ v Sasku a Bavorsku. Po očištění čísla přijatých žádostí o tyto případy v celkovém počtu 109 se dostaneme na číslo 240, což odpovídá dřívější tendenci přibližné rovnosti přijatých a zasílaných počtů výměn informací. V uvedeném očištěném počtu výměn informací je na druhé straně zahrnuta i tzv. přímá spolupráce mezi FŘ v Plzni a FŘ v Ústí nad Labem s Bavorskem a Saskem a FŘ v Brně a FŘ v Ostravě s vybranými slovenskými daňovými úřady. Největší objem spolupráce nadále zůstává se Spolkovou republikou Německo a Slovenskou republikou. Výměna informací se Spolkovou republikou Německo se stala specifickou různými způsoby zasílání příslušných požadavků, a to na centrální úrovni přímo mezi ústředními orgány, prostřednictvím tzv. přímé výměny informací mezi pověřenými územními orgány, tj. mezi FŘ v Ústí nad Labem a FŘ v Plzni na jedné straně a příslušnými daňovými orgány Saska a Bavorska na druhé straně a asymetricky daňovými orgány Bavorska a Saska na český ústřední orgán GFŘ. V roce 2011 se i nadále rozvíjela i přímá výměna informací mezi FŘ v Brně a FŘ v Ostravě a vybranými daňovými úřady ve Slovenské republice. I v roce 2011 zůstává zachována značná teritoriální rozmanitost zemí při výměně informací, která byla poprvé zaznamenána v roce 2008.

Automatická výměna informací

Automatická neboli pravidelná výměna informací se uskutečňuje na základě uzavřených memorand o porozumění nebo na základě principu reciprocit. Na rozdíl od informací na dožádání nebo poskytovaných z vlastního podnětu, kde existuje konkrétní podezření vztahující se k určitému daňovému subjektu, při automatické výměně informací jsou vyměňovány hromadně všechny informace určitého typu, přičemž dochází k prověřování všech relevantních daňových subjektů. Jedná se o jednorázové zasílání velkého objemu dat za účelem jejich ověření, které se uskutečňuje převážně v elektronické podobě ve struktuře záznamů doporučených OECD. U vytipovaných zahraničních smluvních států se informace získané tímto způsobem poskytují jako spontánní, a to za účelem vyvolání reciprocit ze zahraniční strany a tím zvýšení celkového teritoriálního pokrytí tímto typem informací.

Přes vysokou náročnost na zpracování přijatých informací je možné říci, že existence tohoto typu výměny informací je efektivní.

Zdaňování příjmů z úspor

V roce 2008 předložila Evropská komise legislativní návrh novely Směrnice 2003/48/ES (dále Směrnice 2003/48/ES). Předmětem novely této směrnice je kvalitnější zajištění zdanění příjmů úrokového charakteru, které jsou vypláceny prostřednictvím struktur osvobozených od daně, rozšíření působnosti Směrnice 2003/48/ES na příjmy rovnocenné úrokovým příjmům, které plynou z investic do některých inovativních finančních produktů, stejně jako do některých produktů životního prostředí.

Vzhledem k tomu, že v roce 2010 bylo v podstatě ukončeno projednávání Směrnice 2003/48/ES na technické úrovni, měla další jednání již směřovat k dosažení politické dohody o předkládaném textu revize této směrnice, neboť tato je základem pro vyjednávání smluv se třetími zeměmi.

V roce 2011 došlo k projednávání otázky ukončení přechodného období a vstupu v platnost nového znění Směrnice 2003/48/ES v kontextu smluv se třetími zeměmi. Prozatím však nedošlo k dosažení dohody na revizi této směrnice.

Pokud se jedná o daňový výnos ze srážkové daně, kterou aplikují některé státy namísto automatické výměny informací, bylo české daňové správě poukázáno v roce 2011 za zdaňovací období 2010 celkem 63,8 mil. Kč.

b) Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek

V porovnání s předchozím rokem došlo v roce 2011 k mírnému poklesu (cca o 7 %) absolutního počtu nově vyřizovaných žádostí agendy mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek Generálním finančním ředitelstvím a podřízenými územními finančními orgány podle zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění zákona č. 199/2010 Sb. Pokles byl zaznamenán u tuzemských žádostí, z čehož u žádostí o informace činil propad 61 % a u žádostí o vymáhání cca 9 % podle porovnání počtu žádostí předložených finančními úřady v roce 2010 a v roce 2011. Naopak k nárůstu došlo u zahraničních žádostí, zejména u žádostí o informace (+35 %) a u žádostí o vymáhání (+7 %). Podrobnější přehled o počtu nově vyřizovaných žádostí v roce 2011 je patrný z údajů v **Tabulce č. 49**.

Tabulka č. 49

Přehled nápadu nových žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání některých daňových pohledávek				
Žádost:	o informace	o doručení	o vymáhání	CELKEM
- zahraniční	27	14	111	152
- tuzemské	15	0	58	73
CELKEM	42	14	169	225

Tři čtvrtiny z celkového počtu zpracovaných žádostí ve sledovaném období tvořily žádosti o vymáhání pohledávky (75 %), následovaly žádosti o informace (19 %) a dle očekávání nejmenší část tvořily žádosti o doručení (6 %). To bylo způsobeno závěry rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR a Evropského soudního dvora v případě Kyrian (sp.zn. C-233/08). Největší počet

nových žádostí se tradičně týkal sousedních zemí - Slovenska (75) a Německa (73), s větším odstupem je pak následovali Rakousko, Velká Británie a Belgie. Ostatní země byly zastoupeny buď nevýznamně, nebo vůbec.

U celkového počtu zpracovávaných podání vztahujících se k jednotlivým žádostem o mezinárodní pomoc byl v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 zaznamenán strmý nárůst na více než trojnásobek (+313 %) a v souhrnu tak bylo evidováno a vyřizováno útvarem GFŘ již 3 618 podání. Nárůst lze zdůvodnit intenzivnější spoluprací Generálního finančního ředitelství jak se zahraničními partnery, tak i s tuzemskými správci daně, což se pozitivně odrazilo i ve vyšší efektivnosti realizované mezinárodní spolupráce.

Poměr počtu zpracovaných tuzemských žádostí k žádostem ze zahraničí ve sledovaném roce činil 1:2, což znamená, že na jednu tuzemskou žádost připadaly dvě žádosti ze zahraničí. Zaznamenaný převis (saldo) zahraničních žádostí lze přičítat zvýšené administrativní náročnosti zpracování žádostí o mezinárodní pomoc, chybějící úpravě automatizovaného zpracování standardních formulářů „e-forms“ i nízké povědomosti správců daně v tuzemsku o možnostech, jež jim rámcově poskytuje právní úprava mezinárodní spolupráce při vymáhání některých finančních pohledávek, s čímž souvisí i nedostatečné využívání tohoto prostředku k vymožení tuzemských pohledávek v zahraničí.

Po převzetí agendy mezinárodního vymáhání po 1. 1. 2011 od Ministerstva financí byla GFŘ provedena revize spisového materiálu a metodiky, byla vytvořena elektronická evidence případů, navázala se intenzivní komunikace se zahraničními partnery a územními finančními orgány v tuzemsku. Činnost byla v průběhu prvního pololetí ovlivněna přípravami na zajištění přechodu na novou verzi standardních elektronických formulářů v rámci EU (tzv. „e-forms“), jež s sebou přinesl celou řadu změn oproti dosavadní aplikační praxi. V této souvislosti byl také vznesen požadavek na zapracování poslední verze standardních formulářů „e-forms“ do automatizované úlohy vymáhání v systému „ADIS“ a za tímto účelem bylo vypracováno a předloženo i potřebné analytické zadání úlohy ADIS. Vedle toho koncem roku 2011 GFŘ intenzivně spolupracovalo na změnách a zavádění nové právní úpravy mezinárodního vymáhání (směrnice Rady 2010/24/EU, prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1189/2011 a prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 18. 11. 2011) a na implementaci nové směrnice do tuzemského právního řádu s účinností k 1. 1. 2012 (zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek).

V souvislosti s uvedenými legislativními změnami byly GFŘ uskutečněny vzdělávací akce (školení a semináře) s pracovníky územních finančních orgánů, nezbytné pro rozšíření a zkvalitnění činnosti jednotlivých finančních úřadů při poskytování a dožádání mezinárodní pomoci při vymáhání pohledávek. Byly projednány aktuální metodické dotazy a opatření na aplikaci nových právních úprav vyplývajících z jejich přijetí, včetně jednání členů garanční skupiny ADIS „Podpora výkonu exekucí“. V návaznosti na to byla přijata nezbytná opatření k tomu, aby standardní formuláře „e-forms“ byly do informačního systému ADIS zapracovány co nejdříve s požadovaným termínem spuštění v roce 2012.

c) Zdaňování nadnárodních podniků, problematika převodních cen

Převodní ceny, tj. ocenění transakcí mezi spojenými osobami, jsou již v rámci české daňové správy poměrně etablovanou problematikou. Dá se říci, že s ohledem na trvale se zvyšující podíl skupin podniků na tržním hospodářství České republiky se daňová správa na danou oblast zaměřuje kontinuálně s rostoucím důrazem několik let. Pro rok 2011 Generální finanční ředitelství za účelem efektivnější kontroly převodních cen zpracovalo pro finanční úřady specifickou

metodikou zaměřenou na oblast důkladnějšího monitorování řízených transakcí spojených osob podnikajících na území České republiky. Správci daně při daňových kontrolách spojených osob vychází kromě platných vnitrostátních právních předpisů také z doporučení a standardů OECD vydávaných formou směrnic k dané problematice. Česká daňová správa, coby člen OECD, také na přípravě těchto doporučení a standardů v rámci pracovní skupiny Výboru pro fiskální záležitosti participuje. Tyto standardy a doporučení jsou následně využívány nejen při daňových kontrolách u nadnárodních podniků, ale také při vydávání rozhodnutí o závazném posouzení způsobu, jakým jsou tvořeny ceny mezi spojenými osobami dle § 38nc ZDP. Již v předešlých letech daňová správa zaznamenala nejen žádosti o unilaterální závazné posouzení, nýbrž i o bilaterální (tzv. APA), které jsou tak řešeny na základě mezinárodního řešení případu dohodou dle smluv o zamezení dvojího zdanění. Lze očekávat, že se nejednalo v daných letech o výjimku a daňové subjekty budou o bilaterální závazné posouzení žádat i nadále, především u specifických a komplikovanějších případů.

V uplynulém roce bylo podáno 17 žádostí dle § 38nc ZDP. Celkem bylo za šestileté období, kdy poplatníci mohou v ČR žádat o vydání rozhodnutí o závazném posouzení způsobu tvorby ceny mezi spojenými osobami, podáno 98 žádostí o závazné posouzení, z toho 49 bylo odsouhlaseno, 23 bylo zamítnuto, 8 bylo vzato zpět a 18 je zatím v řešení. Délka posuzování žádostí je odvislá mimo jiné i od úrovně spolupráce s daňovým subjektem a kvality relevantních informací dodaných poplatníkem. Průměrně vydávají správci daně závazné posouzení po osmi měsících, v případě bilaterálních žádostí je doba podstatně delší z důvodu jednání se zahraniční daňovou správou.

V oblasti převodních cen mohou vzniknout mezi českou a zahraniční daňovou správou v souvislosti s následnou úpravou zisku u sdružených podniků spory. Ty jsou následně řešeny na úrovni centrálních orgánů, ať již dle smluv o zamezení dvojího zdanění, čl. 25 (tzv. MAP) nebo dle Arbitrážní konvence. V současné době je v řešení 1 případ dle MAP a dle Arbitrážní konvence je celkem 7 otevřených případů, 2 mezinárodní řízení již byla zakončena, obě bez nutnosti řešení případu za součinnosti poradní komise.

Jak již bylo uvedeno výše, převodní ceny jsou v současné době již stálou oblastí kontroly u daňových subjektů, které v příslušném období provedly řízené transakce. Lze konstatovat, že česká daňová správa doměřila na převodních cenách opětovně více než v předchozím roce. Dle databáze finančních úřadů bylo za zdaňovací období roku 2011 provedeno přes 300 kontrol a doměřeno na dani přes 200 mil. Kč, změna základu daně činila téměř 400 mil. Kč a daňová ztráta byla snížena o cca 1 mld. Kč. Uvedené lze přičítat mimo jiné specificky zaměřené metodické činnosti Generálního finančního ředitelství, jež měla za cíl v roce 2011 konkretizovat kontrolní činnosti v oblasti převodních cen. Kromě toho je zde patrný vliv neustále se zvyšujících odborných znalostí pracovníků daňové správy i narůstající počet těchto odborníků v rámci české daňové správy. Do budoucna bude česká daňová správa, i s ohledem na vznik Specializovaného finančního úřadu, klást důraz na další zvýšení úrovně kvality kontrolních aktivit u převodních cen, které by měly být již automaticky jedním z nejvýznamnějších cílů kontrol u spřízněných subjektů. Ze zkušeností zahraničních daňových správ rovněž vyplývá, že oblast převodních cen je považována za rizikovou. Proto je nezbytné, aby česká daňová správa za účelem ochrany českých daňových příjmů z řízených transakcí spřízněných subjektů i nadále pozorně sledovala mezinárodní vývoj v dané oblasti a co nejrychleji reagovala na aktuální rizika při posuzování a kontrole vnitroskupinových transakcí nebo podnikových restrukturalizací.

Z informací, které GFŘ v uplynulém roce 2011 obdrželo od jednotlivých lokálních finančních úřadů i od soukromé sféry vyplývá, že dochází v rámci převodních cen k vývoji a určitému přesunu důležitosti specifických oblastí vnitropodnikového oceňování. Lze zaregistrovat, že transakce zahrnující finanční segment (obchody s cennými papíry, deriváty

atd.) či komplikované podnikové restrukturalizace mohou v probíhajícím období znamenat pro daňovou správu další výzvy, které bude daňová správa řešit. Proto se Česká republika jako členský stát účastní diskuse s partnerskými daňovými správami a sdílení zkušeností v rámci jednání a akcí pořádaných mezinárodními organizacemi EU, OECD či IOTA. Závěry vzešlé z mezinárodních jednání zástupci GFR dále aplikují ve své metodické činnosti ve vztahu k jednotlivým finančním ředitelstvím, potažmo finančním úřadům.

d) Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

V roce 2011 v rámci české daňové správy pokračovala realizace, správa a vývoj činností v oblasti mezinárodní administrativní spolupráce týkající se DPH. Oblast těchto činností se řídí Nařízením Rady (EU) č. 904/2010, Nařízením Komise (ES) č. 1925/2004, včetně používání systému VIES (VAT Exchange Information System), Nařízením Rady (ES) č. 37/2009 a samozřejmě vybranými ustanoveními ZDPH.

Systém VIES umožňuje elektronickou výměnu informací v oblasti DPH. Hlavním smyslem tohoto systému je zamezit daňovým únikům a podvodům v rámci jednotného vnitřního trhu Evropské unie díky přesné výměně informací. S účinností od 1. 5. 2004 byla do ZDPH implementována pravidla a postupy týkající se tzv. intrakomunitárního dodání a pořízení zboží a s platností od roku 2010 i poskytnutí služeb s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 ZDPH, pokud je povinen přiznat a zaplatit daň příjemce služby. Systém VIES je napojen na systém ADIS (Automatizovaný daňový informační systém), běžně používaný pro zpracování daňové agendy. Tím je umožněno správcům daně získávat aktuální data z Evropské unie pro potřeby tuzemského daňového řízení. S tím souvisí zákonná povinnost plátců DPH podat souhrnné hlášení v případě uskutečnění dodání zboží do jiného členského státu (tzv. intrakomunitárního dodání zboží) a od roku 2010 i předmětných služeb. Za rok 2011 podalo 70 782 plátců DPH souhrnné hlášení o dodání zboží/služeb do jiného členského státu a přibližně 79 874 plátců DPH vykázalo v daňovém přiznání pořízení z jiného členského státu.

Postupy ohledně podávání souhrnných hlášení upravené současným zněním § 102 ZDPH (Směrnice Rady 2008/117/ES) jsou v platnosti od roku 2010. Tyto postupy znamenají povinnost podávat souhrnné hlášení do 25 dnů po skončení kalendářního měsíce, v případě, že plátce uskutečnil dodání zboží do jiného členského státu osobě registrované k dani v jiném členském státě, respektive zároveň i poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 ZDPH, pokud je povinen přiznat a zaplatit daň příjemce služby. Pokud však plátce uskutečňuje pouze poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 ZDPH, pokud je povinen přiznat a zaplatit daň příjemce služby, podává plátce souhrnné hlášení současně s daňovým přiznáním ve lhůtě pro podání daňového přiznání. Zohlednila se i povinnost České republiky splnit Nařízení Rady č. 37/2009, zmíněné v úvodu, které znamená podmínku předat data ze souhrnných hlášení v rámci EU do jednoho měsíce po období pro podání. Podání souhrnného hlášení za období od roku 2010 a další je možné učinit pouze elektronicky a za podmínek stanovených ZDPH.

Na základě prověřování konkrétních případů vykazování intrakomunitárních transakcí prostřednictvím údajů poskytnutých členskými státy Evropské unie (systém VIES) a údajů z daňových přiznání českých plátců DPH vztahujících se k roku 2011, pokračoval trend vysokého počtu žádostí o informace zaslaných do jiných členských států EU, jako tomu bylo v minulém roce. Celkem bylo za rok 2011 zpracováno přibližně 4 128 příchozích a odchozích žádostí o informaci a spontánních informací, včetně dotazů na registrační data plátců DPH. Od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 bylo z ČR do EU zasláno 2 308 žádostí o informaci a spontánních informací. Z jiných členských států EU jsme naopak v roce 2011 obdrželi 1 820 žádostí o informaci

a spontánních informací.

V souvislosti s postupy, platnými od 1. 1. 2010, pro vrácení daně z přidané hodnoty stanovené směrnicí 2006/112/ES osobám povinným k dani neusazeným v členském státě vrácení daně, ale v jiném členském státě, jež jsou upraveny ustanoveními § 82, § 82a a § 82b ZDPH (Směrnice Rady 2008/9/ES), je provozován elektronický systém pro tento proces vrácení daně. Pro odchozí žádosti o vrácení daně podávané z České republiky do členských států EU je k dispozici interaktivní aplikace „Vrácení DPH v rámci EU“ na Daňovém portále České daňové správy a pro příchozí žádosti z EU do České republiky, jako státu vrácení daně, pak v rámci ADIS je implementována interaktivní aplikace na Finančním úřadě pro Prahu 1, která umožní příchozí žádosti přijímat, evidovat, zpracovávat a elektronicky vyřizovat. Podpora veřejnosti ohledně poskytování informací o procesu vrácení daně v rámci EU pokračovala i v roce 2011. Počet obdržených žádostí zaslanych z EU do České republiky jako státu vrácení daně v roce 2011 činil 21 112 a naopak počet žádostí zaslanych českými žadateli do států EU byl pro uvedený rok 29 246. Nejvytíženějšími partnery v procesu vrácení daně týkající se obou směrů jsou pak sousední státy ČR - Německo, Slovensko a Rakousko.

V oblasti školení pracovníků daňové správy, zejména finančních úřadů, byl v roce 2011 kladen důraz efektivní zvládnutí administrativních a kontrolních procesů, které vyplývají, kromě národní legislativy, také z požadavků EU. Podporou při této činnosti je pracovníkům české daňové správy, kromě automatizovaného daňového informačního systému, také interní aplikace, která slouží pro přenos, evidenci dat a tvorbu statistických výstupů z oblasti mezinárodní výměny informací DPH. Aplikace umožňuje i rozlišení případů avizujících případné podvodné daňové jednání, které jsou vyřizovány přednostně. Jednoznačným posunem v technickém zpracovávání výměny informací v oblasti DPH byla implementace návrhu Evropské unie ohledně využití tzv. interaktivních formulářů .pdf/Java, které sjednotily strukturu a formát předávaných dat a tímto celý proces výměny zefektivnily. Dále byl v oblasti školení kladen také důraz na předvedení, dedukci a řešení možných případů a chyb, které se v souvislosti s výměnou informací z oblasti intrakomunitárního dodání, pořízení a při zpracování této agendy mohou vyskytovat.

V druhé polovině roku 2011 se daňová správa zaměřila i na zahájení přípravných prací k novému projektu Evropské Komise: „Zvláštní režim pro telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání nebo elektronické služby poskytnuté osobou povinnou k dani usazenou ve Společenství, avšak nikoli v členském státě spotřeby“ (tzv. systém „Mini-one-stop-shop, Mini1SS“) dle Směrnice Rady 2008/8/ES. Režim má být v platnosti od roku 2015 a měl by daňové veřejnosti přinést zjednodušení postupů při plnění daňových povinností v dané oblasti. Osoba povinná k dani provozující výše uvedené služby se k režimu zaregistruje v jednom členském státě identifikace (dle pravidel usazení) a prostřednictvím daňové správy státu identifikace bude podávat svá daňová přiznání k DPH a platit daň do států spotřeby. Odpadne tedy potřeba jednotlivě se registrovat k dani ve všech státech spotřeby (dodání). Registrace do režimu bude však pro daňovou veřejnost dobrovolná.

Členství v EU přináší rovněž povinnosti i daňovým subjektům. Z tohoto důvodu je veřejnost průběžně informována o změnách v této oblasti prostřednictvím internetových stránek České daňové správy (<http://cds.mfcr.cz>) provozovanými Generálním finančním ředitelstvím. Stejně tak je k dispozici i informační e-mailová adresa, která slouží k zodpovídání dotazů veřejnosti. V souvislosti s pravidly DPH u intrakomunitárních obchodů je pro veřejnost zavedena služba ověřování daňového identifikačního čísla (DIČ) osob registrovaných v jiných členských státech EU. Ověření bylo a je možné provést prostřednictvím aplikace Evropské Komise, jejíž webová adresa je uvedena na stránkách české daňové správy, dále u příslušného útvaru na centrální úrovni daňové správy nebo u místně příslušného finančního úřadu, a to telefonicky,

faxem, poštovní zásilkou, e-mailem, popřípadě v rámci osobní návštěvy. Od ledna do prosince roku 2011 bylo ověřeno v rámci celé daňové správy přes systém VIES 73 616 zahraničních DIČ.

e) Mezinárodní spolupráce daňových správ

Spolupráce s daňovou správou Makedonie

Začátkem října 2011 navštívila českou daňovou správu osmičlenná delegace zástupců daňové správy z Makedonie.

Hlavním předmětem jejich zájmu bylo získat zkušenosti české daňové správy v problematice zdaňování malého a středního podnikání v České republice. Dalším zájmem byla problematika nutných transformačních změn, které musí příslušná daňová správa podstoupit v souvislosti se vstupem do Evropské unie.

Tématicky šlo o oblasti správy daní, daňové kontroly, informačních technologií a výměny informací v oblasti DPH (VIES).

Zástupci makedonské daňové správy si velice pochvalovali profesionalitu českých přednášejících a také možnost diskuze nejen nad teoretickými, ale především nad praktickými příklady souvisejícími se shora uvedenými oblastmi.

Z tohoto důvodu byla i v rámci pracovního programu zorganizována návštěva Finančního úřadu v Příbrami, kde měli příležitost seznámit se s fungováním daňové správy přímo v praxi.

Aby jejich představa o činnosti české daňové správy byla úplná, na závěr pracovní cesty proběhla návštěva vzdělávacího zařízení Vltava ve Smilovicích, kde dostali příležitost si prohlédnout nejen prostory vzdělávacího zařízení, ale také se seznámit se způsobem vzdělávání pracovníků české daňové správy.

Spolupráce s daňovou správou Moldavska

Na konce června 2011 bylo v moldavském Kišiněvu podepsáno „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Moldavské republiky“. Generální ředitel české daňové správy Jan Knížek a generální ředitel moldavské daňové správy Nikolae Platon tak oficiálně svými podpisy stvrdili oboustranný zájem o spolupráci.

Sjednáním tohoto ujednání získala spolupráce mezi oběma daňovými správami punc důležitosti, čímž se české daňové správě otevřela možnost pro další výměnu zkušeností, postupů a praktik ve specifických oblastech činnosti daňové správy.

Spolupráce s daňovou správou Slovenska

Spolupráce se slovenskou daňovou správou patří tradičně mezi základní pilíře mezinárodní spolupráce se zahraničními daňovými správami. Rok 2011 nebyl v tomto ohledu výjimkou.

V rámci sjednané mezinárodní smlouvy „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“ se v roce 2011 uskutečnila řada pracovních setkání zaměřených na oblast činnosti daňové správy.

V návaznosti na předchozí setkání vrcholného vedení české a slovenské daňové správy byli zástupci české daňové správy pozváni na pracovní návštěvu Slovenska. Toto pracovní jednání se uskutečnilo ve Skalici a tématicky bylo zaměřeno na modernizační procesy, kterými procházejí obě daňové správy.

f) Česká daňová správa a mezinárodní daňové organizace

Evropská unie - program FISCALIS

Mezinárodní spolupráce probíhala rovněž i formou celé řady interních aktivit s cílem seznámit pracovníky daňové správy s praktickými zkušenostmi při správě daní v jiných členských zemích EU. Stejně tak jako v předešlých letech, i v roce 2011 se pracovníci daňové správy intenzivně zapojili do akcí realizovaných v rámci komunitárního programu FISCALIS v oblasti vzájemné výměny zkušeností uvnitř EU. V průběhu roku se aktivit programu Fiscalis zúčastnilo celkem 141 pracovníků české daňové správy. Konkrétně se jednalo o 17 účastníků seminářů, 17 účastníků projektových skupin, 20 účastníků multilaterálních kontrol, 33 účastníků workshopů, 35 účastníků Working Visit a 19 účastníků ostatních akcí. Česká republika naopak hostila v rámci pěti setkání tzv. "FISCALIS příchozí Working Visit" 19 zástupců daňových správ jiných členských států EU a zemí kandidátských. Jak je zřejmé z hodnotících formulářů, každý účastník těchto příchozích Working Visit vyzdvihl perfektní organizaci, vysokou kvalitu prezentací a vřelý přístup hostitelů.

Visegrádská šestka

V roce 2011 se uskutečnila dvě pracovní jednání zástupců tzv. Visegrádské šestky (dále jen "Visegrádská 6"). Na rozdíl od původního složení Visegrádské čtyřky, tedy České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska, je Visegrádská 6 rozšířena o Rakousko a Slovinsko.

První setkání nejvyšších představitelů daňových správ zemí Visegrádské 6 se uskutečnilo v polovině května 2011 v Praze. Hlavním tématem pražského jednání byla výměna poznatků a zkušeností týkajících se daňových úniků a karuselových podvodů na DPH, zejména pak v oblasti obchodování s pohonnými hmotami. Dalším, neméně důležitým bodem tohoto jednání byla revize návrhu šestistranného ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy.

Druhé setkání proběhlo v polovině října 2011 v polské Vratislavi. Významnou událostí tohoto jednání byl právě podpis memoranda o spolupráci mezi daňovými správami zemí Visegrádské 6, jehož smyslem bude posílit společné kroky v boji proti daňovým únikům prostřednictvím vzájemné výměny zkušeností, postupů a praktik při správě daní.

IOTA

I v roce 2011 se česká daňová správa intenzivně věnovala plnění závazků a povinností, které vyplývají z jejího členství v „Evropské organizaci daňových správ (IOTA)“.

Šlo zejména o využití možnosti účasti pracovníků české daňové správy na akcích pořádaných IOTA. V roce 2011 se zúčastnilo celkem 30 zástupců české daňové správy odborných seminářů realizovaných v rámci pracovního programu IOTA, což je o 20 % více než-li v předchozím roce.

Dále si česká daňová správa zachovala aktivitu i v oblasti publikační činnosti. Přispívala jak do interního časopisu IOTA, který je znám pod názvem „Tax Tribune“, tak své příspěvky publikovala na webových stránkách IOTA.

Své zkušenosti v oblasti činnosti daňové správy také zúročila i při zodpovídání řady odborných dotazů, které v průběhu roku 2011 přicházely prostřednictvím „Poradní komise IOTA“.

CIAT

Rok 2011 představoval pro českou daňovou správu ve vztahu k „Americké organizaci daňových správ (CIAT)“ obdobné plnění pracovních povinností, které má i k IOTA.

Jednalo se zejména o plnění administrativních záležitostí, které vycházejí z členství v této organizaci, ale také i zpracovávání odborných odpovědí na dotazy, které přicházejí ze sekretariátu této organizace. Mimo to se česká daňová správa aktivně podílela na programu Technické konference CIAT, kde v roli moderátora řídila odbornou část programu na téma posílení služeb poplatníkům při výběru daní. Kontakty v rámci této spolupráce v počátku členství přinesly snadnější postup zejména při vyjednávání v oblasti zamezení dvojímu zdanění a využití některých bezplatných služeb. Vzhledem k počtu uzavřených smluv o zamezení dvojímu zdanění se podstatně snížila důležitost a nutnost udržovat těsné vztahy s daňovými správami sdruženými v rámci CIAT.

V. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ A SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

a) Péče o vztahy s veřejností

Informace pro daňovou veřejnost

Hlavním informačním zdrojem, který může široká daňová veřejnost využít k nalezení veškerých informací souvisejících s činností české daňové správy způsobem umožňujícím dálkový přístup, jsou její internetové stránky - <http://cds.mfer.cz>. Stejně jako v předchozích letech, tak i v roce 2011, bylo naší prioritou pokračovat ve zlepšování kvality, rozsahu, aktuálnosti a dohledatelnosti zveřejňovaných informací.

Právě na internetových stránkách české daňové správy byla již v roce 2010 v rámci klientského přístupu zpřístupněna služba, kterou může široká veřejnost i nadále využívat k tomu, aby jejím prostřednictvím anonymně sdělila svůj názor na naši činnost. Na skutečnost, že tato služba neslouží k podání stížností nebo podnětů k zahájení daňového řízení, byla veřejnost předem upozorněna.

Dalším důležitým zdrojem informací jsou úřední desky územních finančních orgánů. Ty jsou umístěné v jejich sídlech nebo úřadovnách a každý orgán zde pro veřejnost zveřejňuje základní a důležité informace o své činnosti. Tímto způsobem pak mohou všichni, kdo nemají k dispozici internet, získat potřebné informace.

Již tradičně je důležitým zdrojem informací pro veřejnost osobní kontakt se správcem daně, a to jak v úředních hodinách, tak i mimo ně. V době podávání daňových příznání k dani z příjmů byly již tradičně úřední hodiny rozšířeny.

Nepostradatelnou roli v informování veřejnosti má zodpovídání písemných a ústních dotazů. Generální finanční ředitelství písemně zodpovědělo celkem na 1 876 položených odborných dotazů.

V souvislosti s novými pravidly pro uplatňování daně z přidané hodnoty při poskytování stavebních a montážních prací - tzv. režimu přenesení daňové povinnosti, byla v roce 2011 veřejnosti dána možnost využít speciální e-mailovou adresu zveřejněnou na internetových stránkách české daňové správy, kde měla daňová veřejnost možnost žádat o informace k této problematice. Na opakující se dotazy byly zpracovány obecné odpovědi, které byly pro širší informovanost a sjednocení postupů zveřejněny na internetových stránkách, dotazy vztahující se ke konkrétnímu specifickému problému byly zodpovídány individuálně. Písemně bylo

ve vztahu k této problematice zodpovězeno celkem 353 dotazů.

Dotazy v průběhu roku 2011 kladli i zástupci médií, kterým bylo poskytnuto 216 písemných odpovědí. Neméně důležitou skupinou tazatelů byli studenti vysokých škol, kteří údaje poskytnuté českou daňovou správou využili ve svých diplomových či bakalářských pracích. Studentům vysokých škol bylo v roce 2011 zodpovězeno 55 dotazů.

I v loňském roce naši odborníci, díky přetrvávajícímu zájmu ze strany daňové veřejnosti, vyjízďeli v rámci informační kampaně k podávání daňového přiznání k dani z příjmů za zdaňovací období 2010 do vybraných měst a obcí, které projevíly o tuto službu zájem, aby na kontaktních místech usnadnili daňové veřejnosti podání přiznání, zejména k dani z příjmů fyzických osob.

Součástí informační kampaně bylo i celoplošné pořádání bezplatných seminářů pro veřejnost, které mělo za cíl podpořit elektronickou komunikaci s daňovou správou.

V rámci pozitivní prezentace přístupu české daňové správy k veřejnosti, zvláště k mladé generaci, uspořádaly finanční úřady několik dnů otevřených dveří, kde se studenti středních škol dozvěděli základní informace z daňové oblasti a mohli se „na vlastní oči“ přesvědčit o výhodnosti dobrovolného plnění daňových povinností.

Ocenění právnických osob

Tradičně, v roce 2011 již po deváté, uspořádalo Ministerstvo financí slavnostní vyhlášení právnických osob, které největší měrou přispěly do státního rozpočtu na dani z příjmů právnických osob. Akce se konala v reprezentačních prostorách Břevnovského kláštera dne 12. května.

Symbolické ocenění a poděkování za příkladné plnění daňových povinností v roce 2011 převzali zástupci dvaceti právnických osob z rukou ministra financí Miroslava Kalouska a generálního ředitele Generálního finančního ředitelství Jana Knížka.

b) Svobodný přístup k informacím

Územní finanční orgány zveřejňují povinné informace podle ustanovení § 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ve svých sídlech a úřadovnách na všeobecně přístupném místě a též způsobem umožňujícím dálkový přístup. O své činnosti v oblasti poskytování informací za předcházející kalendářní rok zveřejňují územní finanční orgány podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím výroční zprávu. Níže uvedená tabulka uvádí souhrnnou informaci za rok 2011. Níže uvedená **Tabulka č. 50** uvádí souhrnnou informaci za rok 2011.

Shrnutí důvodů podaných stížností a způsobů jejich vyřízení:

Neodeslání informace v požadované formě - Stížnosti bylo vyhověno a informace byla poskytnuta v požadované formě.

Neodeslání informace v elektronické podobě - Stížnost byla shledána jako nedůvodná. Ač žadatel požadoval doručit odpověď v elektronické podobě, neměl zpřístupněnu datovou schránku umožňující elektronické doručování. Poskytnuté informace byly doručeny prostřednictvím provozovatele poštovních služeb a zveřejněny na úřední desce FÚ, umožňující dálkový přístup.

Odeslání rozhodnutí o odmítnutí žádosti na nesprávnou adresu - Stížnosti bylo vyhověno.

Nesouhlas s výší stanovené úhrady za poskytnutí informací - Stížnost byla shledána jako

nedůvodná a výše úhrady byla potvrzena.

Nevyřízení žádosti ve stanovené lhůtě

- Stížnost byla shledána jako nedůvodná. Žádost o poskytnutí informací byla vyřízena v termínu, avšak žadatel si listovní zásilku v dané lhůtě nepřevzal.
- Stížnost byla zamítnuta jako právně nepřipustná, jelikož byla podána po uplynutí zákonné lhůty.
- Rozhodnutí o odmítnutí žádosti bylo vydáno v zákonné lhůtě, avšak odesláno na adresu bývalého sídla žadatele. Stížnosti bylo vyhověno a rozhodnutí o odmítnutí žádosti bylo zasláno na platnou adresu žadatele.

Odpověď na žádost o informaci nebyla zveřejněna - Stížnost byla shledána jako nedůvodná, informace byla zveřejněna v zákonné lhůtě.

Žadatel nesouhlasil s odložením žádosti - Stížnost byla postoupena nadřízenému orgánu, který potvrdil rozhodnutí povinného subjektu.

Tabulka č. 50

Poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím za rok 2011				
Počet	FÚ	FŘ	GFŘ	CELKEM
podaných žádostí o informaci	283	26	25	334
odložených žádostí o informaci	58	8	1	67
vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	17	3	4	24
vydaných rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti	156	-	3	159
podaných odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí	14	2	1	17
podaných odvolání proti rozhodnutí o částečném odmítnutí	14	3	-	17
opisů podstatných částí rozsudku soude ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace	1	2	-	3
počet stížností podaných podle ust. § 16a	28	2	4	34

Opisy podstatných částí rozsudku soudu:

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích č.j. 10 Af 35/2011-34 z 24. 6. 2011

Poskytnutí informace může povinný subjekt omezit dle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím, jestliže se vztahuje výlučně k vnitřním pokynům povinného subjektu. Zápisy z porad zachycují pouze názory zúčastněných pracovníků na výklad sporných ustanovení a jejich aplikaci na určité skutečnosti, které nejsou závazné, ale jsou pouze doporučené. Soud proto uzavřel, že postup žalovaného dle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, dle něhož povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, byl správný, jestliže obsahem požadovaných informací jsou názory na aplikaci předpisů o DPH.

Soud proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 s.r.s. zamítl.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 1 As 107/2011-70 ze dne 19. 10. 2011:

Rozsudek Krajského soudu v ČB č.j. 10 As 35/2011 - 34 ze dne 24. 6. 2011 se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že vyluka práva na informace obsažená v § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se týká pouze názorů povinného subjektu, které dosud nebyly formálně zaujaty.

Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 9 Ca 363/2008 - 52-61 ze dne 15. 6. 2011:

Povinný subjekt nebyl povinen na žádost o poskytnutí informací poskytnout názory diskutované na poradách metodiků ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím.

V souvislosti se soudním řízením v oblasti poskytování informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím nebyly v roce 2011 vynaloženy žádné výdaje.

Další informace vztahující se k uplatňování zákona o svobodném přístupu k informacím je možno nalézt na internetových stránkách české daňové správy <http://cds.mfer.cz>.

VI. INFORMATIKA

a) Automatizovaný daňový informační systém (ADIS)

Automatizovaný daňový informační systém (ADIS) je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory, včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu české daňové správy a podpory služeb Daňového portálu. V oblasti správy daní zajišťuje i mezinárodní výměnu informací v rámci EU i OECD. Každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují.

Zásadní vliv na rozvoj systému v roce 2011 měl **DŘ**. Již od roku 2010 probíhaly analýzy jednotlivých ustanovení tohoto zákona, které byla postupně v roce 2011 implementovány do všech daňových procesů.

V oblasti **obecné správy daní** byly realizovány:

- Změny v souvislosti s účinností **DŘ**, zejména pořadí úhrady daně podle § 152 DŘ, převádění přeplatku, posečkání daně a upuštění od předepsání úroku z posečkání, potvrzení o stavu osobního daňového účtu (ODÚ), vztah k insolvenčnímu řízení a další.
- Zpracování nového § 109 a § 109a ZDPH ručení za nezaplacenou daň.
- Úpravy pro Specializovaný finanční úřad, které vycházejí z nové organizační struktury úřadu.

V oblasti **obecné správy daní - vymáhání** byly zpracovány:

- Zásadní změny, které přinesl **DŘ**, zejména § 178 odst. 3, kdy se nařízená daňová exekuce zvyšuje o úrok z prodlení, zajištění úhrady na dosud nestanovenou nebo nesplatnou daň, ručení a lhůty pro placení daně podle § 160 DŘ.
- Zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek na základě Prováděcího nařízení komise (EU) č. 1189/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření.

V oblasti **obecná správa - kontroly** bylo realizováno:

- Evidence Výzvy k zahájení daňové kontroly.
- Aplikace změn DŘ do všech úloh v oblasti obecné správy daní - kontroly.

V oblasti **obecná správa - konkursy** bylo realizováno:

- Právomocné pohledávky podle § 243 odst. 2 DŘ.

V oblasti **evidence daní a převody** bylo realizováno:

- Aplikace změn DŘ, zejména dobrovolné úhrady nedoplatků po vyrozumění dle § 153/3.
- Úhrada daně příjemcem plnění podle § 109a ZDPH.
- Úpravy pro SFÚ.
- Úpravy zpracování převodů pro rok 2012.
- Tvorba inventurních sestav pro úroveň GFŘ a FÚ.

V oblasti **daně z přidané hodnoty** byly realizovány dosud nezpracované změny plynoucí z DŘ, který nabyl účinnosti 1. 1. 2011, jednalo se zejména o:

- Bylo upraveno paragrafové a textové znění písemností podle DŘ, zapracována pokuta za opožděné tvrzení daně podle §250 DŘ, sjednotilo se zpracování opravných prostředků, tak aby byly shodné s příjmovými daněmi, včetně dopracování na stejnou úroveň.
- Změny aplikační oblasti, které byly vyvolány novelou ZDPH č. 47/2011 Sb. účinnou od 1. 4. 2011.
- Úloha na zpracování novým zněním §92a - §92e ZDPH, ze které vznikla povinnost vést a podávat Výpis z evidence a jeho zpracování do úlohy ADIS.
- Úprava důvodů pro zrušení registrace DPH.

V **daňových úlohách** byly zapracovány dopady DŘ a novel jednotlivých daňových zákonů, zejména:

- Zpracování v oblasti daně z příjmů ze závislé činnosti a vybírané srážkou - změna z daně předepisované na daň vyměřovanou a s tím spojených nových funkcí, zpracování nové funkce - výzva k podání dodatečných daňových příznání daně silniční, vazby k insolvenčnímu řízení a pokuty za opožděné tvrzení daně.
- Každoroční implementace změn plynoucích z novel daňových zákonů pro zdaňovací období započaté v roce 2010 spojených s následnou úpravou daňových příznání, vstupních i výstupních tiskopisů, výpočetních a kontrolních algoritmů (novely § 15 ZDP - Evidence listin k odčitatelné položce; novely § 23 ZDP - Evidence příznaku).
- Automatizace zjištěné daňové povinnosti z kontroly za zdaňovací období, na nějž nebylo podáno daňové příznání.
- Úprava zápisu vozidel na elektrický pohon do II. oddílu daňového příznání daně silniční.
- Rozšíření množiny informací z daňového příznání DPFO předávaných ČSÚ.

V oblasti **daně z nemovitosti a daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí**

- se pokračovalo v realizaci změn, které s sebou přináší platnost DŘ, mimo jiné i centrální zpřístupnění hromadných předpisných seznamů.
- Bylo započato s analýzou nutných změn ve vazbě na zákon o Finanční správě České republiky.

Do aplikace **sběru dat pro sledování cen nemovitostí** byla implementována novela vyhlášky o oceňování majetku.

V oblasti **interních registrů subjektů ADIS** na základě zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, a Nařízení vlády č. 161/2011 Sb., o stanovení harmonogramu a tech. způsobu provedení opatření podle § 64 až 69 zákona o základních registrech byla zapracována analýza připojení IS ADIS na IS základních registrů.

V oblasti **změny místní příslušnosti**:

- Z důvodů přenášení stále více objemných dat v rámci změny místní příslušnosti (dále „ZMP“) daňových subjektů byla provedena optimalizace přenosu dat ZMP. Ta přinesla zmenšení časové náročnosti manipulace s daty ZMP.

- Pro lepší přehlednost a kontrolu stavu průběhu ZMP byl vytvořen modul pro sledování ZMP. V rámci tohoto modulu jsou testovány i daňové subjekty - možní adepti pro stěhování na/z SFÚ.

V oblasti evidence písemností ADIS:

- Pokračovaly práce na zavedení elektronického spisu, které byly v roce 2009 pozastaveny z důvodu prací na komunikaci s informačním systémem datových schránek (ISDS) a roce 2010 obnoveny.
- V rámci klientského přístupu daňové správy k daňovým subjektům byla aplikace pro elektronické podání písemností (EPO) rozšířena o nové elektronické formuláře pro podání přihlášek k registraci.

V rámci **mezinárodní výměny informací v oblasti DPH** v roce 2011 pokračovaly činnosti:

- Související se změnami **Systému VIES** (VAT information exchange system = systém pro výměnu informací mezi členskými státy EU v oblasti DPH), který poskytuje správcům daně na FÚ podporu v oblasti kontrolní činnosti při správě DPH; kde bylo přistoupeno k novému způsobu zpracování nesrovnalostí mezi daňovým podáním DPH podaným v tuzemsku a informacemi o pořízeném zboží a službách ze zahraničí.
- **V rámci Systému VAT Refund** (vracení DPH plátcům v jiných členských zemích) došlo k odstranění nejasností, které provázely uvedení systému do provozu.

Prostřednictvím daňového portálu komunikuje sedm bank (KB, ING Bank, The Royal Bank of Scotland, Česká spořitelna, Unicredit Bank, Oberbank, Citibank).

S účinností DŘ byly zpracovány úpravy úloh:

- Statistické přehledy za FÚ - vyvolané přechodem ze ZSDP na DŘ (odvolání, prominutí, posečkání, odpisy, sankce z činnosti územních finančních orgánů, úprava statistiky vymáhání),
- Audit FÚ,
- Zpracování terminologických změn v důsledku DŘ do statistických sestav.

V roce 2011 byla uzavřena nová dohoda s ČSÚ o rozšíření předávaných dat z DPH, VIES, DPPO a DPFO. Smlouva o vzájemném poskytování dat a služeb se Státním zemědělským intervenčním fondem.

V oblasti **Systémových prací** došlo k:

- Povýšení hardware pro ADIS EPO v lokalitě Lazarská a Voctářova.
- K přechodu na vyšší verzi databázového systému Informix na ÚFO (11.50.FC8XE, 11.50.UC8X4).
- Převodu licencí systémového SW (Informix, Lotus Notes) z MF na GFŘ.
- Přípravě smluvního zajištění standardní údržby a podpory systémového SW (Informix, TSM).
- Zajištění systémového prostředí pro testování a provoz aplikace ADIS na SFÚ; testování systémových částí aplikace.

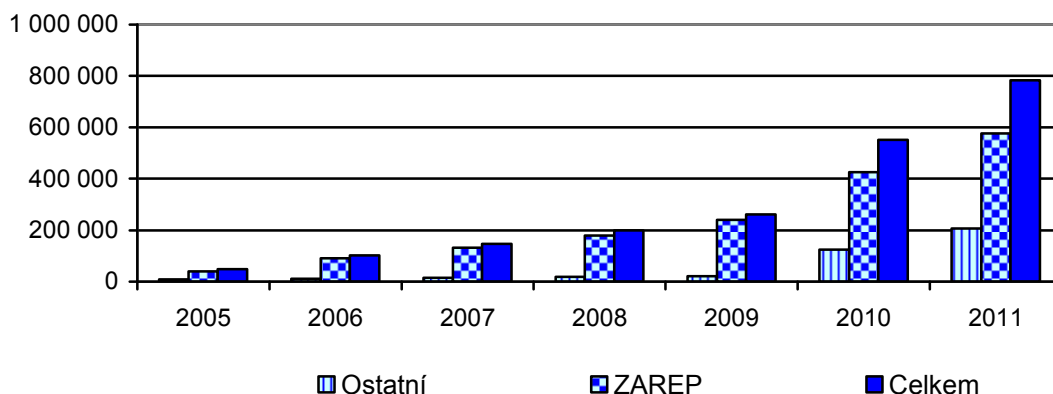
V roce 2011 proběhla **obnova serverů** pro aplikaci ADIS. Jednalo se o nahrazení výkonnostně nevyhovujících serverů na vybraných lokalitách pořízených v letech 2003 a 2004. Při obnově serverů byly brány v úvahu organizační změny (vznik GFŘ) i předpokládané legislativní změny (Zákon o Finanční správě a JIM). Z těchto důvodů byly pořízeny servery podporující virtuální technologie, které byly umístěny na současných finančních ředitelstvích. Tímto krokem byly vytvořeny základní podmínky efektivní správy těchto technologií i pro budoucí centralizaci datové základny.

Tabulka č. 51

Počty elektronických podání		2007	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10
Daň z nemovitostí	1)	1 264	1 813	2 308	3 251	3 869	119
	2)	1 621	2 332	2 001	4 604	8 471	184
	3)	2 885	4 145	4 309	7 855	1 2340	157
Daň z přidané hodnoty	1)	77 342	102 777	134 256	202 280	248 864	123
	2)	7 010	7 777	10 673	20 017	38 075	190
	3)	84 352	110 554	144 929	222 297	286 939	129
Souhrnné hlášení VIES	1)	4 615	6 224	8 246	94 949	107 758	113
	2)	456	498	714	88 644	114 794	130
	3)	5 071	6 722	8 960	183 593	222 552	121
Daň silniční	1)	7 577	10 123	12 561	15 782	22 022	140
	2)	1 459	1 634	1 690	2 300	4 731	206
	3)	9 036	11 757	14 251	18 082	26 753	148
Daň z příjmů FO	1)	5 573	8 217	10 454	12 516	14 662	117
	2)	3 619	5 628	4 858	6 321	8 645	137
	3)	9 192	13 845	15 312	18 837	23 307	124
Daň z příjmů PO	1)	4 670	6 674	9 314	12 427	15 816	127
	2)	411	554	716	1 051	1 859	177
	3)	5 081	7 228	10 030	13 478	17 675	131
Obecná podání	1)=3)	17 196	24 561	34 200	34 647	32 376	93
Hlášení platebního zprostředkovatele	1)	134	133	106	81	79	98
	2)	123	59	58	33	37	112
	3)	257	192	164	114	116	102
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	1)	2 736	4 188	5 755	8 831	16 038	182
	2)	387	530	536	1 037	6 954	671
	3)	3 123	4 718	6 291	9 868	22 992	233
Daňová informační schránka	1)=3)	5 625	6 110	7 034	6 098	6 637	109
Daňový portál - služby	1)=3)	5 225	6 148	7 131	6 845	7 066	103
Podání státních orgánů a bank	1)=3)	-	2 740	9 139	13 287	9 467	71
Žádost o přístup do aplikace pro vracení daně v rámci EÚ	1)=3)	-	-	12	5 518	3 530	64
Daň vybíraná srážkou	1)	-	-	1	6 200	11 804	190
	2)	-	-	-	755	3 662	485
	3)	-	-	1	6 955	15 466	222
Žádost dle § 35d ZDP	1)	-	-	-	2 486	6 762	272
	2)	-	-	-	208	350	168
	3)	-	-	-	2 694	7 112	264
Výpis z evidence pro daňové účely podle § 92a ZDPH	1)	-	-	-	-	18 501	-
	2)	-	-	-	-	19 512	-
	3)	-	-	-	-	38 013	-
Přihlášky k registraci	1)	-	-	-	-	652	-
	2)	-	-	-	-	254	-
	3)	-	-	-	-	906	-
CELKEM	1)	132 115	179 880	240 718	425 468	576 113	135
	2)	15 154	19 082	21 331	125 053	207 344	128
	3)	147 269	198 962	262 049	550 521	783 457	133

1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, 2) Ostatní - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu, 3) Celkem

Graf č. 3
Počty elektronických podání

V rámci klientského přístupu daňové správy k daňovým subjektům každoročně dochází k úpravám a rozvoji aplikací **pro elektronické podání písemností (EPO)**. Tato aplikace prošla v roce 2011 dalšími úpravami směřujícími ke zvyšování uživatelského komfortu a to zejména přechodem elektronického formuláře daně z nemovitostí na novou technologii aplikace EPO, která snižuje nároky na konfiguraci PC uživatele a umožňuje vyplnění formulářů v alternativních prohlížečích.

Z **Tabulky č. 51** a **Grafu č. 3** vyplývá meziroční nárůst elektronických podání. Celkově bylo v roce 2011 podáno o 33 % více elektronických podání.

Nově byly zveřejněny **EPO formuláře**, které jsou již realizovány v serverové technologii a nesou označení „EPO2“:

- Výpis z evidence pro daňové účely podle § 92a ZDPH (DPHEVD),
- Přihláška k registraci/Oznámení změny reg. údajů pro fyzické osoby (IRSRFO),
- Přihláška k registraci/Oznámení změny reg. údajů pro právnické osoby (IRSRPO),
- Přihláška k registraci/Oznámení změny reg. údajů pro plátcovy pokladny (IRSRPP),
- Přihláška k registraci k dani z přidané hodnoty (IRSRPH).

Současně se zveřejněním formulářů byly na Daňovém portálu zveřejněny i nové struktury XML souborů, včetně schéma XSD.

Další vývoj automatizovaného daňového informačního systému se zaměří zejména na následující oblasti:

- Úpravy systému vyplývající ze změn legislativy;
- Rozvoj a úprava systému ve vazbě na zákon o Finanční správě České republiky;
- Napojení IS ADIS na základní registry (Zákon o základních registrech);
- Zapracování novely zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a podobných hrách;
- Úprava účetních výkazů podle vyhlášky č. 383/2009 Sb., a vyhlášky č. 410/2009 Sb. o účetních záznamech a účetnictví;
- Analýzy a řešení II. pilíře důchodové reformy (opt out);
- Zapracování novel daňových zákonů.

b) Automatizovaný vnitřní informační systém (AVIS^{ME})

Informační systém AVIS^{ME} je vyvíjen na základě potřeb ministerstva financí, generálního finančního ředitelství a generálního ředitelství cel. Skládá se z modulů, které lze rozdělit do pěti

oblastí:

- Obslužné moduly - Globální číselníky, Registr zaměstnanců, Generátor sestav, Hot-line, Hotfixátor
- Účetní moduly - Účetnictví a výkaznictví, Pokladna, Fakturace, Smlouvy a objednávky, Styk s bankou
- Rozpočtové moduly - Rozpočet, Investice, Obchodní případ, ISPROFIN
- Majetkové moduly - Evidence majetku, Účetní sklady
- Nadstavbové moduly - Servis, Spisová služba, Datové schránky

Na začátku roku 2011 byl informační systém centralizován do jedné databáze. Přineslo to jednodušší správu systému a také bylo možné, díky sjednocení postupů na jednotlivých pracovištích, optimalizovat vývoj nových částí systému.

Během roku 2011 byly zapracovány požadavky, které vyplynuly z potřeb uživatelů - šlo hlavně o požadavky, které se vyskytly díky nové třívrstvé struktuře pracovišť v jedné databázi (generální finanční ředitelství - finanční ředitelství - finanční úřad).

Systém byl také upravován z důvodů změn legislativy. Byly zapracovány změny, které umožní systému komunikovat s integrovaným systémem státní poklady. Byly zapracovány druhy pohybů analytického členění a také změny k možnosti odpisování. V modulu rozpočet došlo k úpravám, aby byl systém připraven na vznik center služeb.

AVIS^{ME} představuje komplexní řešení problematiky vnitřního informačního systému organizační složky státu a účetní jednotky. Hlavních cílů projektu AVIS^{ME}, které byly stanoveny pro rok 2011, se podařilo dosáhnout.

c) Systém VEMA

Informační systém Vema je pro daňovou správu komplexním systémem pro podporu řízení lidských zdrojů, zpracování mezd, práce zaměstnanců personálních útvarů na generálním finančním ředitelství a finančních ředitelstvích, správu vzdělávání zaměstnanců, včetně řízení vzdělávacích zařízení, systemizaci pracovních míst podle legislativních požadavků a vrcholové řízení lidských zdrojů daňové správy na generálním finančním ředitelství. Na některých pracovištích je využíván systém pro docházkovou evidenci.

Během roku 2011 došlo k centralizaci systému do jedné databáze. Byly centralizovány všechny agendy, vyjma modulu vzdělávání, kde stále zůstávají dvě lokální databáze vzdělávacích zařízení, a modulu docházky, který kromě generálního finančního ředitelství využívají tři finanční ředitelství. Také byla zatím zachována resortní databáze s personálními údaji.

Nad centrální databází byl spuštěn jednotný intranetový portál přístupný pro všechny zaměstnance, na kterém naleznou potřebné personální informace o sobě popř. o svých podřízených.

d) Ostatní informační systémy

V roce 2011 byl zabezpečován vývoj, rozvoj a provoz webových aplikací GFŘ včetně Internetových a Intranetových stránek, Redakčního systému na platformě CMS RedDot a celá řada dalších webových aplikací. Dále byl smluvně zajišťován vývoj a technická podpora pro vnitřní informační systémy GFŘ.

Jde zejména o výukový systém TaxTest, fulltext-hypertextovou knihovnu Konzultant, SW IDEA pro kontrolu účetnictví, NEM3000 pro kontrolu oceňování, CEDR II a III pro evidenci dotací, SMS komunikaci s daňovými poplatníky, analyticko-monitorovací SW AVMRS, přístup do evropských databází AMADEUS a mnoho dalších drobných specializovaných aplikací.

Většina informačních systémů je přístupná všem pracovníkům daňové správy, některé informační systémy využívají i na MF a GŘC.

IS TaxTest je prostřednictvím Internetu ČDS přístupný široké veřejnosti, stejně jako možnost využívat inteligentní daňové formuláře.

VII. PERSONALISTIKA A VZDĚLÁVÁNÍ

Dnem 20. 12. 2011 nabyl platnosti zákon č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, který předpokládá vytvoření jednoho inkasního místa pro daně, clo a veřejnoprávní pojistné na bázi orgánů daňové správy. Po stránce institucionální by měl být JIM vytvořen na bázi orgánů dnešní daňové správy, kam by měly být převedeny kompetence k výběru pojistného na sociální a zdravotní pojištění z České správy sociálního zabezpečení, resp. zdravotních pojišťoven na JIM (stávající výdajové kompetence ČSSZ a zdravotních pojišťoven by jim měly zůstat zachovány).

Jako příprava na výše uvedené změny v souvislosti s Projektem JIM byl schválen zákon č. 199/2010 Sb., kterým se mimo jiné novelizoval zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl dne 1. 1. 2011 účinnosti. Tímto dnem byla zřízena soustava územních finančních orgánů a v jejím rámci bylo zřízeno Generální finanční ředitelství, 8 finančních ředitelství a 199 finančních úřadů. Generální finanční ředitelství se stalo účetní jednotkou. Pro účely hospodaření s majetkem státu, včetně prostředků státního rozpočtu, účetnictví a pracovněprávních vztahů mají finanční ředitelství a finanční úřady postavení vnitřních organizačních jednotek Generálního finančního ředitelství. Stávající skupina 051 MF - Ústřední finanční a daňové ředitelství byla k 1. 1. 2011 vyčleněna z Ministerstva financí a stala se základní součástí Generálního finančního ředitelství.

Touto změnou se mimo jiné stali zaměstnanci všech územních finančních orgánů zaměstnanci Generálního finančního ředitelství, neboť dle přechodných ustanovení čl. VI. odst. 5 a 6 zákona č. 199/2010 Sb. přešel výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů zaměstnanců ve finančních ředitelstvích ke dni 1. 1. 2011 na Generální finanční ředitelství. Zároveň přešel výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů zaměstnanců Ministerstva financí ke dni 1. 1. 2011 na Generální finanční ředitelství, pokud se tyto zaměstnanci podíleli na výkonu působnosti Ministerstva financí podle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění účinném do dne 31. 12. 2010, které přešly ke dni 1. 1. 2011 na Generální finanční ředitelství.

K zabezpečení nezbytných činností GFR nejen v personální oblasti a ke sjednocení postupů v rámci ÚFO bylo nutné v průběhu roku 2011 vydat množství vnitřních předpisů (organizační řád, pracovní řád, ...) a formulářů.

a) Stav zaměstnanců

Schválený počet systemizovaných zaměstnanců územních finančních orgánů k 1. 1. 2011 byl ve výši **15 268** (v roce 2010 15 598). K 1. 4. 2011 došlo **ke snížení** počtu systemizovaných

míst na FŘ a na FÚ v jejich působnosti, aby bylo možné vytvořit rezervu pro další restrukturalizaci struktury územních finančních orgánů. Od 1.10.2011 byl vytvořen na Generálním finančním ředitelství Samostatný odbor specializované kontroly, jehož úkolem byla příprava vzniku Specializovaného finančního úřadu k 1. 1. 2012 na základě ust. § 9a) zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění p. p., který se vznikem Specializovaného finančního úřadu ke dni 31. 12. 2011 zanikl.

Rezerva systemizovaných míst byla vytvořena pro vznik Specializovaného finančního úřadu k 1. 1. 2012, budoucí orgány Finanční správy k 1. 1. 2013 a pro přípravu na vznik Jednotného inkasního místa ve smyslu zákona č. 458/2011 Sb., o změně zákonů souvisejících se zřízením jednotného inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů k 1. 1. 2014.

Schválený počet zaměstnanců stanovený k 31. 12. 2011 na 15 268 zaměstnanců byl ke stejnému datu plněn na **96 %**. K nenaplnění tohoto ukazatele došlo z důvodu nenaplnění výše uvedených rezerv a v souvislosti s přirozenou obměnou zaměstnanců.

Tabulka č. 52

Plnění limitu počtu zaměstnanců ve fyzických osobách	2007	2008	2009	2010	2011
Schválený počet zaměstnanců k 1. 1.	15 861	15 598	15 598	15 598	15 268
Schválený počet zaměstnanců k 31. 12.	-	-	-	15 117	15 268
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	15 575	15 408	15 391	14 744	14 662
Podíl plnění (%)	98,1	98,8	98,7	97,5	96,0

Struktura zaměstnanců územních finančních orgánů v roce 2011 posuzovaná podle různých hledisek je uvedena v **Tabulkách č. 53 až 55**.

Tabulka č. 53

Základní přehled	Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2011	14 662	100,0
a) z hlediska organizačních složek:		
zaměstnanci řídicí složky Generálního finančního ředitelství	468	3,2
zaměstnanci řídicí složky finančních ředitelství	1 162	7,9
zaměstnanci finančních úřadů	13 032	88,9
b) podíl odborných zaměstnanců	14 532	99,1
c) podíl žen	11 525	78,6
d) podíl zaměstnanců s VŠ vzděláním	5 765	39,3

Tabulka č. 54

Rozdělení zaměstnanců podle věku		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2011		14 662	100,0
z toho	do 30 let	1 030	7,0
	od 31 do 40 let	3 211	21,9
	od 41 do 50 let	4 965	33,8
	nad 50 let	5 456	37,2

Tabulka č. 55

Přehled odborných zaměstnanců podle délky trvání pracovního poměru		Počet	Podíl (%)
Odborní zaměstnanci v pracovním poměru k 31. 12. 2011		14 662	100,0
z toho v pracovním poměru	více než 5 let	12 046	82,2
	od 1 roku do 5 let	1 957	13,3
	do 1 roku	659	4,5

Průměrný věk zaměstnanců ÚFO v roce 2011 dosáhl výše **46,16 roků**. Z dlouhodobého pohledu má tento ukazatel velmi nepříznivý trend a trvale se zvyšuje. Za zvlášť alarmující je možné označit stále se snižující počet zaměstnanců ve věku do 30 let a ve věku od 31 do 40 let a naopak trvale narůstající počet zaměstnanců ve věku od 41 do 50 let a nad 50 let.

b) Obměna zaměstnanců

V roce 2011 bylo do pracovního poměru **přijato 998** zaměstnanců (6,8 %), tj. o 371 zaměstnanců více než v roce 2010 (4,3 %). Pracovní poměr byl **ukončen s 1 285** zaměstnanci (8,8 %), tj. o 40 více než v roce 2010 (8,1 %).

Vývoj míry fluktuace (tj. podíl neplánovaných odchodů ke stavu zaměstnanců) dosáhl v roce 2011 4,6 % (v roce 2010 3,7 %).

Tabulka č. 56

Počet nových a ukončených pracovních poměrů		2007	2008	2009	2010	2011
Počet zaměstnanců ke konci sled. období = evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.		15 575	15 408	15 391	14 744	14 662
Nově uzavřené pracovní poměry		1 173	1 278	1 237	627	998
Ukončené pracovní poměry		1 220	1 389	1 245	1 278	1 285
z toho	Neplánované odchody	522	616	425	543	669
	Ostatní odchody	698	773	820	735	616
Míra fluktuace (%)		4,1	4,9	2,8	3,7	4,6

c) Odměňování zaměstnanců

Vzhledem k omezenému rozpočtu prostředků na mzdy (snížení o 10 % proti roku 2010) muselo GFŘ přistoupit ke snížení platu zaměstnanců ÚFO o tři platové stupně, resp. od 1. 4. 2011 o 2 platové stupně, a následně od 1. listopadu 2011 již mají všichni zaměstnanci ÚFO stanoven plat pouze o jeden platový stupeň nižší, než který by jim náležel před novelizací nařízení vlády č. 564/2006 Sb. nařízením vlády č. 381/2010 Sb. Díky tomu bylo zabráněno dalšímu prohlubujícím se propadu platů zaměstnanců ÚFO vůči ostatním zaměstnancům státní správy. Kromě snížení platů prostřednictvím platových stupňů došlo také k zastavení platového postupu v závislosti na praxi. I přesto zůstaly tarifní platy sníženy o jeden platový stupeň (snížení o tři platové stupně znamenalo propad o 10,3 % z průměrného tarifního platu 20 804 Kč k 1. 1. 2011 na úroveň 18 654 Kč, snížení o dva platové stupně znamenalo propad o 7,2 % na úroveň 19 307 Kč, ale i snížení o jeden platový stupeň stále znamená propad o 3,8 % proti 1. 1. 2011 na úrovni 20 024 Kč, což je i tak pod průměrem zaměstnanců státní správy). V rámci připravované koncepce Projektu JIM je srovnání platových podmínek zaměstnanců ÚFO, ČSSZ

a zdravotních pojišťoven nezbytným předpokladem, což vyplývá ze závěrů jednání Světové banky a ze Studie proveditelnosti Projektu JIM, prováděné společností Deloitte.

V roce 2011 bylo také nezbytné urychleně optimalizovat a sjednotit pravidla pro poskytování jednotlivých složek platu u zaměstnanců Generálního finančního ředitelství (platová politika jednotlivých FŘ do konce roku 2010 byla sice metodicky usměrňována z úrovně ÚFDŘ, nicméně přístup každého FŘ se i při dodržení zákonných norem mírně odlišoval) a provést v roce 2011 nezbytné úpravy pravidel přiznávání výše zvláštního příplatku, příplatku za vedení a osobního příplatku tak, aby se předešlo diskriminaci zaměstnanců. Tyto změny probíhaly postupně v několika etapách - k 1. 5., k 1. 8. a k 1. 11. 2011.

Vývoj platů ve sledovaném období byl z tohoto důvodu následující:

Tabulka č. 57

Plán, skutečnost a struktura platu	2007	2008	2009	2010	2011
Plánovaná výše průměrného měsíčního platu (Kč)	23 095	24 034	25 159	24 805	23 648
Průměrný měsíční plat (Kč)	23 442	24 376	25 599	25 794	24 601
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	19 630	19 801	20 553	20 723	19 259
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	83,7	81,2	80,3	80,3	78,4
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě a obraně, sociálním zabezpečení *	25 040	26 209	27 045	26 958	26 349

* údaje od roku 2007 v celé časové řadě jsou upraveny dle nového konceptu ČSÚ, dle klasifikace NACE Rev. 2, zdroj: ČSÚ (<http://www.czso.cz/>).

Vzhledem k výše uvedeným opatřením v oblasti odměňování se **podíl tarifního platu** v průměrném měsíčním platu zaměstnance v roce 2011 snížil proti předchozím letům na 78 %, tj. na **19 259 Kč**. Proti roku 2010 se v roce 2011 průměrný tarifní plat výrazně snížil o 1 464 Kč. Je nutné konstatovat, že snížení platu nepříznivě ovlivňuje možnosti zaměstnavatele motivovat zaměstnance ÚFO k pracovnímu výkonu.

V průběhu roku 2011 probíhalo sjednocování tabulek a číselníků v HR VEMA, tak aby mohlo dojít ke sjednocení 9 databází a od listopadu 2011 jsou mzdy všech zaměstnanců ÚFO zpracovávány v jedné databázi.

d) Napadení zaměstnanců

U zaměstnanců územních finančních orgánů dochází jak při výkonu pracovní činnosti, tak v souvislosti s ní, k případům verbálního i fyzického napadení.

Tabulka č. 58 uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení pracovníků územních finančních orgánů v letech 2007 - 2011.

Tabulka č. 58

	2007	2008	2009	2010	2011
Napadení při výkonu zaměstnání	30	34	38	44	45
fyzické napadení	1	7	6	2	4
verbální napadení	29	27	32	42	41
Napadení pro výkon zaměstnání	13	9	12	7	11
fyzické napadení	0	0	1	0	1
verbální napadení	13	9	11	7	10
Ostatní případy*	3	6	7	4	5
fyzické napadení	3	3	1	0	2
verbální napadení	0	3	3	0	2
poškození majetku	0	0	3	4	1
CELKEM	46	49	57	55	61
fyzické napadení	4	10	8	2	7
verbální napadení	42	39	46	49	53
poškození majetku	0	0	3	4	1

* Ostatní případy - případy fyzického i verbálního napadení zaměstnanců ÚFO, u kterých nelze prokázat, že byly vedeny v souvislosti s činností ÚFO.

e) **Vzdělávání zaměstnanců**

Vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů bylo realizováno v souladu s Pravidly vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech schválených usnesením vlády č. 1542 ze dne 30. 11. 2005 (dále jen „Pravidla“) a se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Na výkonu správy daní a oblastech se správou daní souvisejících je plně závislá valná většina finančních funkcí státu. V tomto smyslu usilují územní finanční orgány o účinnou realizaci daňové povinnosti. K tomuto účelu je potřeba prohloubit odborné znalosti, dovednosti a kompetence zaměstnanců ÚFO propracovaným systémem vzdělávání včetně vazby na evropské standardy. Pro úspěšné nastavení systematického vzdělávání zaměstnanců ÚFO se primárně vycházelo ze vzdělávacích potřeb těchto zaměstnanců. Při dosažení potřebné úrovně a výkonnosti institucí daňové správy, byla uplatňována zásada, že každý úřad v rámci zkvalitňování profesionální úrovně svých zaměstnanců zajišťuje prakticky nepřetržitý vzdělávací proces, a to formou tzv. „učící se organizace“.

V souvislosti s reorganizací daňové správy a vznikem Generálního finančního ředitelství, připadla koordinační, metodická a kontrolní činnost v oblasti vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů Samostatnému odboru personálnímu - Oddělení vzdělávání. Byl zahájen systém pravidelných pracovních seminářů pro oblast vzdělávání zaměstnanců, jejichž prostřednictvím se zejména projednávají vnitřní předpisy, metodické postupy, pracovní postupy, školí se zaměstnanci finančních ředitelství odpovědní za oblast vzdělávání, řeší se pracovní problémy, poskytují se aktuální informace a rozvíjí se informační systém pro oblast vzdělávání.

Stav vzdělávání za období roku 2011

Vstupní vzdělávání úvodní a vstupní vzdělávání následné probíhalo v souladu s Pravidly.

V oblasti **odborného rozvoje** bylo v rámci systematického vzdělávání dle Pracovní a učební pomůcky **TaxTest** proškoleny za uplynulé období **6 130** zaměstnanců ÚFO

ve vzdělávacích zařízeních Vltava - Smilovice a Přebrada - Pozlovice. V rámci 340 **regionálních akcí** pořádaných jednotlivými finančními ředitelstvími bylo proškoleno **21 625** zaměstnanců.

Manažerské vzdělávání bylo průběžně realizováno na základě potřeby vedoucích zaměstnanců a proškoleny bylo celkem **428** vedoucích zaměstnanců ÚFO.

Jazykové vzdělávání probíhalo v souladu se Systémem jazykové kvalifikace vydané v Pravidlech a podle interních předpisů vydaných jednotlivými finančními ředitelstvími k této problematice.

V daňové správě v rámci všech regionů působilo v roce 2011 celkem 257 lektorů. Jednalo se o lektory interní, kterými jsou zaměstnanci daňové správy - odborníci na konkrétní daňovou problematiku a externí lektori, kterými jsou erudovaní odborníci z vysokých škol, státních institucí nebo soukromého sektoru, jejichž znalostí jsme využívali jak v odborných daňových tématech, tak v oblastech zaměřených zejména na obecné principy práva, psychologie, pedagogiky, řízení, finančnictví aj., počet lektorů daňové správy v letech 2007 až 2011 je uveden v **Tabulce č. 59**.

Tabulka č. 59

Počet lektorů DS	2007	2008	2009	2010	2011
Interní lektori*	221	203	212	233	212
Externí lektori	50	45	40	38	45
CELKEM	271	248	252	271	257

* včetně dohod o provedení práce a dohod o pracovní činnosti

V roce 2011 se podařilo získat pro zaměstnance ÚFO finanční prostředky **Světové banky** pro zajištění kurzů - „**Technická asistence v oblasti finančního výkaznictví**“ (Financial Reporting Technical Assistance Project), financovaný z grantu Programu švýcarsko - české spolupráce. Uvedenými vzdělávacími akcemi se v uplynulém období proškolilo celkem **20** zaměstnanců ÚFO v časové dotaci 64 hodin. Tento vzdělávací program bude pokračovat i v roce 2012 tak, aby byla naplněna celková časová dotace projektu - 282 hodin. Plánuje se proškolit dalších 80 zaměstnanců.

V roce 2011 byl realizován projekt **Zvyšování počítačové gramotnosti zaměstnanců správních úřadů (ECDL)**, který je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR. Vysílající úřad se na financování nepodílel. ECDL je mezinárodní koncept testování počítačové gramotnosti, který je používán nejen v rámci států EU, ale i mnoha dalších zemí světa. ECDL Certifikát je v rámci států Evropské unie doporučen a používán jako standard základní počítačové vzdělanosti. Tento certifikát deklaruje, že jeho držitel úspěšně absolvoval mezinárodní testy a aktivně zvládá základní praktické dovednosti pro všestrannou a efektivní práci s počítačem. Je určen pro běžné uživatele, u kterých se nepředpokládá předchozí hlubší vzdělání ani znalosti z oblasti počítačové techniky. K 31. 12. 2011 bylo do projektu přihlášeno **353** zaměstnanců ÚFO, doposud bylo úspěšně otestováno **129** zaměstnanců ÚFO. Celkové náklady z prostředků Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost činily cca **3 353 tis. Kč**. Uvedený projekt bude dále pokračovat i v roce 2012.

Dalším projektem hrazeným z ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost byla **Příprava projektových manažerů státní správy na certifikaci podle IPMA stupně "D"** (International Project Management Association). Profese projektového manažera vyžaduje celou řadu znalostí a dovedností. Projektovým manažerům, kteří chtějí úroveň svých znalostí a dovedností potvrdit, jsou určeny certifikační zkoušky, které průřezově ověřují znalosti kandidátů. K 31. 12. 2011 bylo do projektu přihlášeno **22** zaměstnanců ÚFO, doposud

bylo úspěšně otestováno 5 zaměstnanců ÚFO, ostatní účastníci očekávají výsledky testování začátkem roku 2012. Celkové náklady z prostředků Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost činily **1 240 tis. Kč**.

Dalším významným krokem bylo schválení projektového záměru projektu GFŘ „**Efektivní daňová správa**“. Projekt „**Zdokonalení systému učící se organizace ve finančních územních orgánech**“ bude financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost v celkové předpokládané výši **50 000 tis. Kč**. Ke dni 31. 12. 2011 probíhalo schvalovací řízení.

Projekt je zaměřen na profesní prohlubující a specializační vzdělávání pro cílovou skupinu 120 zaměstnanců - vedoucích zaměstnanců a odborníků, kteří budou do vzdělávacího systému zařazeni na základě výběrového řízení. Výběr zaměstnanců do vzdělávacího projektu bude zohledňovat poměrné zastoupení zaměstnanců z jednotlivých finančních ředitelství a dojde tak ke zmírnění regionálních rozdílů v poskytování veřejných služeb v oblasti správy daní. Vzdělávání bude zaměřeno zejména na makroekonomické a finanční souvislosti daňové správy, prioritně na vyšší efektivitu daňových výnosů a dále na oblast práva pro daňovou politiku, mezinárodní spolupráci, standardy a pro další úzce specializovanou odbornou problematiku. Po absolvování jednotlivých částí studia budou probíhat testy ověřování znalostí. V průběhu vzdělávacího projektu budou vybráni kandidáti pro další specializační vzdělávání. Absolventi vzdělávacího programu se stanou lektory ostatních zaměstnanců ÚFO, proto budou do vzdělávacího programu zařazeny části věnující se jak didaktice vzdělávání dospělých, tak i andragogice.

Vybraným absolventům předchozího odborného vzdělávacího kurzu, kteří jsou anglickým jazykem vybaveni na úrovni B1 až C1 (středně pokročilý až velmi pokročilý uživatel anglického jazyka podle Společného evropského referenčního rámce Rady Evropy pro jazyky), bude umožněno studium mezinárodního zdaňování a účtování, a to v anglickém jazyce.

Další části účastníků odborného vzdělávacího kurzu bude umožněno studium pro zaměstnance veřejné správy se zaměřením na daňovou problematiku. Jedná se o dvouletý manažerský studijní program, zakončený obhajobou disertační práce. Počty proškolených zaměstnanců ve vybraných vzdělávacích aktivitách v letech 2007 až 2011 je uveden v **Tabulce č. 60**.

Zaměstnancům ÚFO byly poskytnuty také nabídky **zahraničních studijních pobytů a stáží v Japonsku, Indii a Belgii** hrazených z prostředků pořádajících institucí. V rámci ÚFO byla delegována na základě předepsaných výběrových kritérií jedna zaměstnankyně pro roční studium v Japonsku. Výběrové řízení na uvedené studium bude probíhat prostřednictvím Japonského velvyslanectví v Praze v roce 2012.

V druhé polovině roku 2011 zahájil útvar vzdělávání systematickou metodickou činnost týkající se informačního systému VEMA (IS VEMA) - modul vzdělávání (VZD) a současně se aktivně zúčastňoval prací na projektu centralizace IS VEMA. Cílem centralizace z pohledu vzdělávání zaměstnanců ÚFO bylo sjednotit dosud používané databáze, odbourat přenosy dat z jednotlivých FŘ a umožnit získávat aktuální údaje z IS VEMA a tyto dále analyzovat.

V průběhu roku 2011 na základě různých dílčích analýz v oblasti vzdělávání uskutečněných útvarem vzdělávání a ve spolupráci s personálními odděleními FŘ, odborem 30 MF, firmou Fiscalis, s.r.o., firmou VEMA, a.s. a dalšími spolupracujícími subjekty došlo k úpravě procesů v oblasti vzdělávání.

Tabulka č. 60

Počty proškolených zaměstnanců ÚFO	2007	2008	2009	2010	2011
Odborné vzdělávání (v souladu s PUP TaxTestem) realizované ve vzdělávacích zařízeních Vltava Smilovice a Přehrada Pozlovice	6 478	7 261	6 716	6 245	6 130
Manažerské vzdělávání	392	409	459	237	428
Vzdělávací projekt Světové banky (Financial Reporting Technical Assistance Project) *	0	0	0	0	20
Vzdělávací projekt ESF OP LZZ „Zvyšování počítačové gramotnosti zaměstnanců správních úřadů“ (ECDL) **	0	0	0	0	139
Vzdělávací projekt ESF OP LZZ „Příprava projektových manažerů státní správy na certifikaci podle IPMA stupně "D" (International Project Management Association) ***	0	0	0	0	5
Regionální vzdělávací akce ****	27 950	29 559	29 850	40 676	21 625
CELKEM	36 827	39 237	39 034	49 168	30 358

* projekt pokračuje i v roce 2012;

** úspěšně otestovaných k 31. 12. 2011 z celkem přihlášených více než 400 zaměstnanců, projekt pokračuje i v roce 2012;

*** úspěšně otestovaných k 31. 12. 2011 z celkem přihlášených 22 zaměstnanců, testování se dokončuje v roce 2012;

**** celkový počet 340 akcí.

VIII. HOSPODAŘENÍ

a) Příjmy ÚFO

Schválený rozpočet **příjmů** na rok 2011 ve výši 1 562 149 tis. Kč byl k 31. 12. 2011 upraven na 1 560 378 tis. Kč, celkový rozpočet příjmů činil 1 561 686 tis. Kč. Skutečné plnění rozpočtu celkových příjmů ve výši 1 517 961 tis. Kč znamená jeho plnění na 97,2 %.

Daňové příjmy (závazný ukazatel) jsou součástí rozpočtu příjmů územních finančních orgánů od počátku roku 2009 (byly převedeny z kapitoly VPS). Plnění daňových příjmů (správních poplatků) ve výši 1 210 998 tis. Kč k 31. 12. 2011 představuje 93,3 % jejich rozpočtu.

Plnění **nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a přijatých transferů celkem** (závazný ukazatel) ve výši 306 963 tis. Kč představovalo v roce 2011 překročení upraveného rozpočtu o 45 169 tis. Kč. Po odpočtu přijatého pojistného plnění převedeného na příjmové účty ve výši 1 308 tis. Kč byl rozpočet nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých transferů překročen o 43 861 tis. Kč.

Z hlediska druhového třídění příjmů dle rozpočtové skladby se na plnění rozpočtu **nedaňových příjmů** ve výši 297 288 tis. Kč podílely zejména přijaté sankční platby, tj. příjmy, které přešly do rozpočtu územních finančních orgánů z kapitoly VPS s účinností od 1. ledna 2009. Přijaté sankční platby k 31. 12. 2011 činily 254 058 tis. Kč, tj. 211,7 % rozpočtu. Zároveň tyto příjmy činí 85,5 % nedaňových příjmů. Jedná se o příjmy nahodilé, jejichž vývoj lze jen těžko předvídat.

Objemově významné jsou i příjmy z pronájmu majetku, které činily 29 322 tis. Kč, tj. 117,5 % celkového rozpočtu. Oproti roku 2010 jsou příjmy z pronájmu majetku vyšší o 7 431 tis. Kč, nárůst je způsoben především příjmy z pronájmu, které přešly do rozpočtu Generálního finančního ředitelství přesunem z Ministerstva financí na základě delimitačního protokolu (skutečné plnění ve výši 8 165 tis. Kč), příjmy z pronájmu plněné jednotlivými finančními ředitelstvími poklesly oproti loňskému roku o 734 tis. Kč především v důsledku ukončení několika nájemních smluv v souvislosti s uplatňováním úsporných opatření na straně výdajů.

Ostatní nedaňové příjmy ve výši 10 392 tis. Kč, tj. 141,3 % celkového rozpočtu, tyto příjmy jsou o 1 694 tis. Kč nižší než v loňském roce, tj. o 14 %. Příjmy zahrnují například množstevní slevy České pošty za poštovné spotřebované v roce 2010, přijaté platby za vyúčtování služeb energií z roku 2010, úhradu exekučních nákladů, náhradu nákladů soudních a správních řízení, ale i přijatá pojistná plnění, která činí 1 519 tis. Kč.

Nadalikvótního plnění bylo dosaženo i u příjmů z vlastní činnosti, jejich výše k 31. 12. 2011 činila 2 812 tis. Kč, tj. 175,9 % celkového rozpočtu. Významnou složkou těchto příjmů jsou příjmy za stravování zaměstnanců (2 381 tis. Kč, z nichž 1 653 tis. Kč se stalo součástí rozpočtu Generálního finančního ředitelství až od 1. 1. 2011 na základě delimitačního protokolu). Dalšími druhy příjmů v tomto podseskupení jsou odměny členům věřitelského výboru (zaměstnancům FŘ) zastoupeným u soudu, příjmy z nápojových automatů, příjmy za poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. a příjmy za kopírování. Příjmy z vlastní činnosti jsou o 2 516 tis. Kč vyšší, než za stejné období loňského roku, tj. o 950,0 %, což je způsobeno především delimitací části rozpočtu Ministerstva financí do rozpočtu Generálního finančního ředitelství.

Příjmy z úroků v částce 670 tis. Kč dosahují jen 24,6 % celkového rozpočtu, plnění těchto příjmů je odvozeno od výše prostředků uložených na daňových účtech a účtu FKSP.

Celkový rozpočet příjmů z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku byl v roce 2011 splněn jen na 25,0 %, když plnění dosáhlo částky 16 tis. Kč. Nízké plnění tohoto druhu příjmu souvisí s realizací úsporných opatření na straně výdajů, v jejichž důsledku nedochází k obměně starého nábytku, ale ani osobních počítačů.

Ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let od jiných veřejných rozpočtů, které nejsou rozpočtovány, činily 19 tis. Kč. Jedná se o vratku DPH zaplacenou v roce 2010.

Kapitálové příjmy představovaly částku 6 811 tis. Kč a jejich plnění činilo 926,7 % celkového rozpočtu. Plnění souviselo zejména s prodejem vyřazených osobních automobilů, které byly nahrazeny novými vozy pořízenými v závěru roku 2010. K 31. 12. 2011 byly proti loňskému roku vykázány kapitálové příjmy vyšší o 5 183 tis. Kč, tj. o 318,4 %.

Ve schváleném rozpočtu Generálního finančního ředitelství byla na rok 2011 alokována částka 107 440 Kč jako **příjmy z rozpočtu Evropské unie**. Jedná se o 85% podíl prostředků na financování projektů z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. V rámci neinvestičních přijatých transferů ze zahraničí bylo rozpočtováno 42 840 tis. Kč, na investiční přijaté transfery bylo rozpočtováno 64 600 tis. Kč. Ve třetím čtvrtletí byl rozpočet investičních přijatých transferů upraven na 62 829 tis. Kč. V letošním roce nedošlo k plnění tohoto druhu příjmu, neboť původní zamýšlený projekt Vzdělávání zaměstnanců daňové správy nebyl realizován, byl zpracován projekt nový, a to Efektivita daňové správy. Tento projekt byl na základě výzvy č. 79 OSF MV ČR v září 2011 předán k posouzení. Do konce roku 2011 nebyl schválen.

Vykázaný objem nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivnily nerozpočtované příjmy v seskupení položek převody z vlastních fondů ve výši 2 864 tis. Kč. Tyto

příjmy tvořily prostředky převedené na příjmový účet z depozitního účtu, jedná se o prostředky určené na výplatu prosincových mezd a související výdaje, o které bylo v závěru roku 2010 deponováno více, než bylo v lednu 2011 skutečně vyplaceno. Jsou o 896 tis. Kč vyšší než v loňském roce.

b) Výdaje ÚFO

Schválený rozpočet **výdajů** Generálního finančního ředitelství (závazný ukazatel) ve výši 7 200 794 tis. Kč byl k 31. 12. 2011 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 996 516 tis. Kč na 8 197 310 tis. Kč. Skutečné **celkové výdaje** rozpočtu v roce 2011 činily 7 972 021 tis. Kč (97,2 % celkového rozpočtu). Proti roku 2010 byly výdaje v roce 2011 o 547 878 tis. Kč vyšší (tj. o 7,4 %), běžné výdaje byly nižší o 38 555 tis. Kč (tj. o 0,5 %), kapitálové výdaje byly naopak ve srovnání s rokem 2010 vyšší o 586 433 tis. Kč (tj. o 292,7 %). Meziroční srovnání čerpání rozpočtu výdajů významně ovlivňuje vznik Generálního finančního ředitelství a přesun části výdajů Ministerstva financí do této nově vzniklé účetní jednotky. Část rozpočtu výdajů Ministerstva financí, které se staly výdaji Generálního finančního ředitelství, byla zahrnuta již ve schváleném rozpočtu (497 122 tis. Kč), další část (především platy a související výdaje, ostatní běžné výdaje mimo programy reprodukce majetku a výdaje na ICT) byly do rozpočtu Generálního finančního ředitelství převedeny v prvním čtvrtletí roku 2011 rozpočtovými opatřeními na základě dílčích delimitačních protokolů (114 990 tis. Kč). Nejen rozpočet, ale i jeho čerpání bylo významně ovlivněno vznikem Generálního finančního ředitelství, v prvních třech čtvrtletích roku bylo minimalizováno čerpání běžných výdajů, neboť byla připravována výběrová řízení na centrální zakázky, které byly realizovány až v posledním čtvrtletí, což mělo za následek výrazně nerovnoměrné čerpání rozpočtu výdajů.

Čerpání rozpočtu **celkových výdajů** bylo významně ovlivněno i trvalým uplatňováním razantních úsporných opatření, která vedla především k nižšímu čerpání běžných výdajů.

Běžné výdaje

Schválený rozpočet celkových **běžných výdajů** ve výši 6 988 378 tis. Kč byl v průběhu roku zvýšen o 279 478 tis. Kč. Upravený rozpočet ve výši 7 267 856 tis. Kč byl k 31. 12. 2011 čerpán na 98,8 % (v roce 2010 byl upravený rozpočet běžných výdajů čerpán na 99,9 %).

Mzdové prostředky včetně příslušenství tvořily 81,7 % běžných (neinvestičních) výdajů, samotné platy a ostatní platby za provedenou práci 60,6 % běžných (neinvestičních) výdajů.

Mzdové prostředky na platy zaměstnanců jsou rovny částce přidělené ze státního rozpočtu (čerpání na 100,0 %).

Průměrný plat 24 601 Kč znamená 104,0 % plnění rozpočtovaného průměrného platu. Ve srovnání s loňským rokem se průměrný plat snížil o 726 Kč.

Čerpání prostředků na **ostatní platby za provedenou práci** představovalo 21 708 tis. Kč, tj. 96,5 % celkového rozpočtu. Největší podíl na čerpání ostatních plateb za provedenou práci má odstupně ve výši 16 175 tis. Kč, které bylo vyplaceno zaměstnancům, jejichž pracovní poměr skončil z organizačních důvodů daných změnami souvisejícími se vznikem Generálního finančního ředitelství. Za dohody uzavřené s externími zaměstnanci na zajištění odborných činností, a to především za dohody o provedení práce (různé jednorázové opravy a údržba budov, odměny lektorům za školení zaměstnanců) a za dohody o pracovní činnosti (údržbáři, topiči a uklízečky) bylo vyplaceno 5 533 tis. Kč.

Ukazatel regulace zaměstnanosti - **počet zaměstnanců** (v průměrném přepočteném počtu)

k 31. 12. 2011 činil 14 677 zaměstnanců. Nenaplněno zůstalo v průměrném přepočteném počtu 591 pracovních míst. Vzhledem k připravovanému zřízení Specializovaného finančního úřadu a s tím související potřebou nových systemizovaných míst nedošlo k úpravě závazného ukazatele počtu zaměstnanců. Na Specializovaný finanční úřad by vzhledem k jeho náplni činnosti měli být zařazeni mimořádně odborně zdatní zaměstnanci s rozsáhlými zkušenostmi.

Zákonné pojistné a příděly do FKSP odpovídají vývoji mzdových prostředků, pojistné i příděly do FKSP jsou čerpány na 100 %.

Ostatní běžné výdaje včetně IT činily celkem 1 312 445 tis. Kč, tj. 94,1 % jejich celkového rozpočtu a 132,0 % skutečných výdajů roku 2010, tj. o 317 855 tis. Kč více. Nárůst čerpání je způsoben přesunem části výdajů Ministerstva financí do rozpočtu Generálního finančního ředitelství. Proti nárůstu způsobenému vlivem vzniku Generálního finančního ředitelství se projevuje opačný vliv daný trvajícím uplatňováním úsporných opatření zavedených již v roce 2009.

Objemově největší položku ostatních běžných výdajů představovaly výdaje za **nákupy služeb** (seskupení 516), které k 31. 12. 2011 činily 763 202 tis. Kč, tj. 58,2 % ostatních běžných výdajů. Oproti roku 2010 byly tyto výdaje vyšší o 279 025 tis. Kč, výdaje samotného generálního ředitelství (tj. ta část výdajů, která na Generální finanční ředitelství přešla z Ministerstva financí) činily 268 187 tis. Kč. Z uvedeného je zřejmé, že výdaje na nákup služeb finančních ředitelství a vzdělávacích zařízení při srovnatelné základně oproti loňskému roku vzrostly o 10 838 tis. Kč.

Objemově významnou položkou ostatních věcných výdajů jsou výdaje za **spotřebu vody, paliv a energie** ve výši 210 969 tis. Kč, tj. 16,1 % ostatních běžných výdajů. Ve srovnání s rokem 2010 vzrostly výdaje na tomto podseskupení položek celkem o 12 662 tis. Kč, což je způsobeno především klimatickými podmínkami v prvním čtvrtletí roku, neustálým růstem cen energií a pohonných hmot a přesunem části výdajů souvisejících s bývalým Ústředním finančním a daňovým ředitelstvím z Ministerstva financí do rozpočtu Generálního finančního ředitelství.

V rámci **ostatních nákupů** (181 356 tis. Kč) byly výrazně nejvyšší výdaje za **opravy a udržování** hrazené jednak v rámci programů reprodukce majetku, kde se jednalo o opravy a údržbu výpočetní techniky, jednak mimo programy - opravy a údržba budov, zařízení, služebních aut a ostatního majetku. Ve srovnání s rokem 2010 byly v loňském roce výdaje za údržbu vyšší o 47 667 tis. Kč., tj. o 44,1 % a činily 155 869 tis. Kč. Především v druhé polovině roku byly provedeny významné opravy budov finančních úřadů (opravy střech, výměny oken, vstupních dveří, zastaralých svítidel, opravy fasád, elektroinstalací, hygienických zařízení, malování kancelářských prostor atp.).

Mimorozpočtové zdroje

V rámci čerpání běžných výdajů mimo programy reprodukce majetku byly čerpány přijaté pojistné náhrady (1 308 tis. Kč). Nároky z nespotřebovaných výdajů finančních ředitelství vzniklé k 31. 12. 2011 s vznikem Generálního finančního ředitelství zanikly.

Běžné výdaje programového financování jsou komentovány v rámci výdajů ICT.

Čerpání kapitálových výdajů

Vývoj kapitálových výdajů v rozpočtu ÚFO

Veškeré **kapitálové výdaje a výdaje určené na financování IT** (kapitálové i běžné výdaje) jsou čerpány výhradně v rámci programů reprodukce majetku.

Tabulka č. 61

(v tis. Kč)

	Kapitálové výdaje
Schválený rozpočet na r. 2010	92 799
Schválený rozpočet na r. 2011	212 416
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	119 617
Skutečnost r. 2010	200 359
Skutečnost r. 2011	786 792
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	586 433

Výdaje na tituly reprodukce majetku

Kapitálové a běžné prostředky jsou určeny na programy:

112V12 Rozvoj a obnova MTZ územních finančních orgánů

112V13 Pořízení, obnova a provozování ICT územních finančních orgánů

Ve schváleném rozpočtu výdajů na rok 2011 bylo na všechny **programy reprodukce majetku** (průřezový závazný ukazatel Výdaje vedené v IS programového financování EDS/SMVS) určeno celkem 578 779 tis. Kč, z toho 212 416 tis. Kč kapitálových výdajů. Závazné ukazatele výdajů na financování programů reprodukce majetku zahrnují ve schváleném rozpočtu na rok 2011 nejen veškeré kapitálové výdaje, ale v titulu 112V13 také část běžných výdajů (z celkového objemu schválených ostatních běžných výdajů ve výši 1 356 049 tis. Kč bylo na programové financování rozpočtováno 366 363 tis. Kč).

Upravený rozpočet programového financování je proti schválenému rozpočtu o 766 681 tis. Kč vyšší, z toho kapitálové výdaje se zvýšily o 717 038 tis. Kč a běžné výdaje o 49 643 tis. Kč.

Na program (titul) 112V12 byly v roce 2011 čerpány výdaje státního rozpočtu v celkové výši 176 180 tis. Kč. Nevyčerpaný byly finanční prostředky v celkové výši 33 110 tis. Kč a jako nároky z nespotřebovaných výdajů budou použity v roce 2012 na financování dokončení probíhajících a již dříve zahájených akcí.

V titulu 112V12 bylo k 31. 12. 2011 registrováno 17 akcí (projektů) stavebního charakteru a akce investiční vybavenosti daňové správy.

V roce 2011 byly ukončeny stavební akce:

FÚ v Kroměříži - rekonstrukce budovy č.p. 535,

FÚ ve Veselí nad Moravou - výstavba nového FÚ,

FÚ v Tachově - výstavba nového FÚ,

FŘ v Brně - celková rekonstrukce domovní předávací stanice tepla,

FÚ v Ostravě III - vybudování výměňkové předávací stanice tepla,

FÚ v Opavě - rekonstrukce plynové kotelny,

FÚ v Přerově - stavební úpravy,

FŘ v Ústí nad Labem - výměna garážových vrat,

GFŘ - stavební úpravy v budově Lazarská 15/7.

Výdaje ÚFO na ICT (viz Tabulka č. 62)

Tabulka č. 62

(v tis. Kč)

Přehled o hospodaření ÚFO s prostředky na ICT v r. 2011 (titul 112V13)						
Výdaje	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutečné čerpání k 31. 12. 2011			
			Čerpání rozpočtu	Čerpání NNV	CELKEM	% plnění
	1	2	3	4	5=3+4	6=5/2
Běžné	366 363	416 006	402 211	0	402 211	96,7
Kapitálové	185 816	720 164	610 612	0	610 612	84,8
CELKEM	552 179	1 136 170	1 012 823	0	1 012 823	89,1

Významný podíl na celkovém rozpočtu programově financovaných výdajů mají **výdaje na výpočetní a komunikační techniku (ICT)**.

Rozpočet kapitálových výdajů (v tis. Kč) byl použit na:

servery a jejich příslušenství	94 774
vybavení serveroven	2 018
datové a současně telefonní a silové sítě (výdaje za komunikace)	17 269
PbÚ a jejich příslušenství	10 176
PC a jejich příslušenství	0
systemy EZS a EPS	9 330
projekční a prezentační technika	0
CELKEM	133 567
programové vybavení (SW)	477 045
kapitálové výdaje - CELKEM	610 612

Rozpočet běžných výdajů (v tis. Kč) byl čerpán takto:

ADIS	279 297
AVIS	29 040
VEMA	23 040
TAXTEST	14 040
Ostatní	18 429
IS CELKEM	363 846
+ komunikace	38 365
CELKEM ICT 112V130	402 211

Následující **Tabulka č. 57** ukazuje vývoj příjmů a výdajů ÚFO v letech 2007 - 2011.

Tabulka č. 63

(v tis. Kč)

Rok	PŘÍJMY CELKEM	VÝDAJE (skutečnost k 31. 12. daného roku)			
		CELKEM	Kapitálové (investiční)	Běžné (neinvestiční)	Na jednoho zaměstnance
2007	31 645	7 635 423	335 421	7 300 002	488
2008	50 363	7 928 825	488 791	7 440 034	515
2009	1 956 276	7 983 688	250 757	7 732 931	521
2010	1 855 498	7 424 143	200 359	7 223 784	503
2011	1 517 961	7 972 021	786 792	7 185 229	543

c) Vyhodnocení nákladovosti a efektivity

Interpretace ukazatelů nákladovosti a efektivity veřejné služby je obtížná. Vývoj efektivity a nákladovosti územních finančních orgánů ukazují **Tabulky č. 64 až 66**.

V **Tabulce č. 66** jsou uvedeny upravené ukazatele o nákladovosti daňové správy, které jsou plně srovnatelné s jinými zeměmi (do celkové částky upraveného daňového inkasa za daňovou správu jsou promítnuty i nadměrné odpočty a vrácení DPH a vrácení daně spotřební).

Tabulka č. 64

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2007	2008	2009	2010	2011
Daňové příjmy celkem v tom:	576 506 000	606 664 861	522 237 038	547 975 947	560 922 994
kap. 398 - VPS	576 506 000	606 664 861	520 933 983	546 662 171	559 711 996
kap. 312 - MF	0	0	1 303 055	1 313 776	1 210 998
Nedaňové příjmy kap. 312 - MF	31 645	50 363	653 221	541 722	306 963
PŘÍJMY CELKEM	576 537 645	606 715 224	522 890 259	548 517 669	561 229 957
VÝDAJE CELKEM	7 635 423	7 928 825	7 983 688	7 424 143	7 972 021
z toho: běžné výdaje	7 300 002	7 440 034	7 732 931	7 223 784	7 185 229
VÝDAJE (bez tvorby RF)	7 458 474	7 928 825	7 983 688	7 424 143	7 972 021
z toho: běžné výdaje	7 269 592	7 440 034	7 732 931	7 223 784	7 185 229
POČET zaměstnanců	15 629	15 379	15 330	14 768	14 677

Tabulka č. 65

Efektivnost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Příjmy na	2007	2008	2009	2010	2011
1 Kč výdajů	77,30	76,52	65,49	73,88	70,40
1 zaměstnanec	36 888 966	39 450 889	34 108 954	37 142 312	38 238 738
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na	2007	2008	2009	2010	2011
100 Kč příjmů	1,29	1,31	1,53	1,35	1,42
1 zaměstnanec	477 220	515 562	520 789	502 718	543 164
Běžné výdaje na	2007	2008	2009	2010	2011
1 zaměstnanec	465 135	483 779	504 431	489 151	489 557

Tabulka č. 66

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2007	2008	2009	2010	2011
PŘÍJMY CELKEM	576 537 645	606 715 224	522 890 259	548 517 669	561 229 957
nadměrné odpočty DPH	239 899 000	261 624 000	216 776 596	230 864 533	257 249 910
vratky daně spotřební	20 000	2 000	2 386	620	105
UPRAVENÉ PŘÍJMY	816 456 645	868 341 224	739 669 241	779 382 822	818 479 972
VÝDAJE (bez tvorby RF)	7 458 474	7 928 825	7 983 688	7 424 143	7 972 021
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na 100 Kč	2007	2008	2009	2010	2011
upravených příjmů	0,91	0,91	1,08	0,95	0,97

Pozn.: případné rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

IX. KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST

a) Interní audit

Činnost interního auditu byla v rámci vnitřní organizační struktury územních finančních orgánů zařazena od 1. 1. 2011 na GFŘ, které vzniklo jako správní úřad s celostátní působností a zároveň jako orgán veřejné správy podle ustanovení § 2 písm. a) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Na finančních ředitelstvích, která byla účetními jednotkami do 31. 12. 2010, byly útvary interního auditu zrušeny, a na GFŘ bylo vytvořeno samostatné oddělení interního auditu. Tento útvar je podle ustanovení § 29 odst. 1 zákona o finanční kontrole přímo podřízen generálnímu řediteli GFŘ, který zajišťuje jeho funkční nezávislost a organizační oddělení od řídicích výkonných struktur. Organizace interního auditu a stanovení Statutu a Etického kodexu interního auditora GFŘ vycházejí z Mezinárodních standardů pro profesní praxi interního auditu v návaznosti na ustanovení § 5 zákona o finanční kontrole. V roce 2011 interní audit zajišťoval zejména konzultační služby se zaměřením na oblast tvorby a vydávání vnitřních předpisů a zavádění vnitřního kontrolního systému územních finančních orgánů.

b) Vnitřní kontrola

Útvar vnitřní kontroly na GFŘ koordinuje a provádí vnitřní kontrolu, jejíž výsledky slouží jako základ pro operativní rozhodování generálního ředitele (podávání trestních oznámení, vydání příkazů ke změně dosavadních postupů, apod.). Organizuje, koordinuje a zajišťuje vyřizování stížností, peticí a ostatních podání podle příslušných právních předpisů. Prověruje podezření z trestných činů souvisejících s výkonem státní správy a zabezpečuje protikorupční šetření.

V návaznosti na Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012 a naplnění koncepce Usnesení vlády č. 1 ze dne 5. ledna 2011 byl vydán Interní protikorupční program ÚFO aplikovaný do podmínek daňové správy. Za účelem vymezení a stanovení standardů chování zaměstnanců ÚFO a informování daňové veřejnosti o chování, které je oprávněna od zaměstnanců očekávat, byl vydán Kodex etiky a chování zaměstnanců GFŘ. Tento Kodex je morálním pravidlem pro zaměstnance ÚFO.

V průběhu roku 2011 GFŘ evidovalo 16 podání vztahujících se k činnosti územních finančních orgánů, z toho 9 anonymních. Podání byla prošetřena podle § 175 a souvisejících ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Předmětem podání občanů byly stížnosti a podněty na způsob jednání a chování pracovníků územních finančních orgánů, v některých případech i podezření z korupce. Část zmíněných podání byla šetřena oddělením Inspekce Ministerstva financí, případně pracovníky finančních ředitelství.

Přehled počtu podání směřujících proti jednotlivým územním finančním orgánům a podle věcného zaměření je uveden v následující **Tabulce č. 67**.

Tabulka č. 67

Přehled počtu podání podle věcného zaměření stížnosti				
Zaměření stížností	CELKEM vyřízené stížnosti	MF	FŘ	FÚ
Chování a jednání	13	1	2	10
Korupce	3	-		3
CELKEM	16	1	2	13

GFR mělo v roce 2011 zaevidováno celkem 13 podání vůči zaměstnancům finančních úřadů, z toho 8 bylo anonymních podnětů. 3 anonymní podání poukazovala na možné korupční jednání. Podání byla prověřována výše uvedenými orgány a ve 12 případech se skutečnosti v nich uvedené neprokázaly, v jednom případě bylo podání posouzeno jako částečně důvodné.

Útvar vnitřní kontroly provedl následné šetření v záležitosti anonymního podání poukazujícího na podezření z korupčního jednání, které bylo přijato MF a šetřeno finančním ředitelstvím. Skutečnosti uvedené v podání nebyly prokázány, ale ze strany útvaru vnitřní kontroly GFR byla navržena opatření za účelem eliminování možných korupčních jevů. Zbývající podání byla zaměřena zejména na nevhodné jednání pracovníků správců daně a špatný klientský přístup.

Ve vztahu k finančním ředitelstvím byla evidována dvě podání, z toho jedno anonymní. Na základě zjištěných skutečností bylo jedno podání posouzeno jako částečně důvodné. Druhé podání bylo posouzeno jako nedůvodné, jelikož skutečnosti uvedené v podání se neprokázaly, ale při šetření tohoto případu byly zjištěny skutečnosti, které vedly k přijetí opatření.

Ve vztahu k MF bylo evidováno jedno podání. Útvar, na který bylo podání učiněno je v současné době součástí GFR. V podání byla namítána liknavost ve vyřízení dřívějšího podání a učinění nesprávného závěru, resp. nevyhovění podání. Vzhledem k liknavosti ve vyřízení podání bylo toto posouzeno jako částečně důvodné.

Shrnutí způsobu vyřízení všech stížností zobrazuje **Tabulka č. 68.**

Tabulka č. 68

Přehled počtu podání podle způsobu vyhodnocení				
Způsob vyhodnocení	CELKEM řešených stížností	MF	FŘ	FÚ
Důvodné	-	-	-	-
Částečně důvodné	3	1	1	1
Nedůvodné	13	-	1	12
CELKEM	16	1	2	13

c) Stížnosti vyřizované na ÚFO dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

V roce 2011 bylo na územních finančních orgánech celkem přijato **57 stížností**, řešených dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb. Detailnější informace o oprávněnosti stížností jsou uvedeny v následující **Tabulce č. 69.**

Tabulka č. 69

Oprávněnost stížností vyřizovaných dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb.			
Oprávněnost stížností	CELKEM	Na činnost	
		FŘ	FÚ
		2	55
Důvodná	7	-	7
Částečně důvodná	8	-	8
Nedůvodná	42	2	40

X. ZÁVĚR

V roce 2012 čekají daňovou správu úkoly související se zabezpečením zásadních organizačních změn pro realizaci zákona o Finanční správě České republiky, která představuje přechod na dvoustupňovou soustavu daňové správy. Důležitým úkolem bude příprava a zajištění fungování důchodové reformy od roku 2013 (II. důchodový pilíř - zavedení nové agendy tzv. opt-out) a příprava realizace projektu JIM od roku 2015.

Obecným cílem změn je vybudovat moderní integrovanou finanční správu s vysokou efektivitou a produktivitou, která klade důraz na dobrovolné plnění finančních a jiných povinností vůči státu a vykazuje vysokou kvalitu služeb kompetentních a motivovaných úředníků, za existence vzájemné důvěry těchto úředníků a subjektů, vůči nimž veřejná správa vykonává své kompetence.

SEZNAM ZKRATEK POUŽITÝCH V TEXTU

ADIS	Automatizovaný daňový informační systém
ČDS	Česká daňová správa
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
DS	Daňová správa
EPO	Elektronické podání písemností
FŘ	Finanční ředitelství
FÚ	Finanční úřad
GFŘ	Generální finanční ředitelství
JIM	Jedno inkasní místo pro příjmy veřejných rozpočtů
MF	Ministerstvo financí
OFK	Oddělení finanční kontroly
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
ÚFO	Územní finanční orgány
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
ZMP	Změna místní příslušnosti
ZSDP	Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

Informace
o činnosti Celní správy České republiky
za rok 2011

OBSAH

I. ÚVOD	128
II. VÝSLEDKY CELNÍHO A DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ	129
1. VÝVOJ CELNÍCH A DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ	129
2. DAŇOVÉ A CELNÍ NEDOPLATKY	132
3. CELNÍ A DAŇOVÉ ÚLEVY.....	135
4. CELNÍ ŘÍZENÍ.....	136
5. SPRÁVA SPOTŘEBNÍCH A ENERGETICKÝCH DANÍ	141
6. VÝKON NĚKTERÝCH DALŠÍCH KOMPETENCÍ	146
7. PROVÁDĚNÍ ANALÝZY RIZIK V CS.....	150
8. ODHALOVÁNÍ PŘÍPADŮ PORUŠOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ	151
9. OBLAST BEZPEČNOSTI CS.....	162
III. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	163
1. MEZINÁRODNÍ DOHODY	163
2. ÚKOLY SPOJENÉ S ČLENSTVÍM ČR V EU.....	163
3. MEZINÁRODNÍ VÝMĚNA INFORMACÍ.....	166
4. MEZINÁRODNÍ VYMÁHÁNÍ	169
5. MEZINÁRODNÍ DORUČOVÁNÍ ROZHODNUTÍ CELNÍCH ORGÁNŮ	170
IV. INFORMATIKA A STATISTIKA	171
1. HODNOCENÍ PROJEKTU BEZPEČNOST INFORMAČNÍHO SYSTÉMU CELNÍ SPRÁVY	171
2. VÝVOJ A ÚDRŽBA CELNÍCH A DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ.....	172
3. OBLAST STATISTIKY A SPRÁVY DAT	174
4. PROVOZ INFORMAČNÍHO CENTRA (IC)	175
5. SYSTÉMOVÁ PODPORA.....	176
6. TECHNICKÁ PODPORA	178
7. HELPDESK IS CS.....	179
V. PERSONALISTIKA	180
1. SYSTEMIZACE A ORGANIZACE	180
2. LIMIT ROZPOČTOVÝCH PROSTŘEDKŮ NA PLATY A OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI.....	180
3. LIMIT PROSTŘEDKŮ NA POVINNÉ POJISTNÉ PLACENÉ ZAMĚSTNAVATELEM.....	181
4. ROZPOČTOVÉ PROSTŘEDKY NA SOCIÁLNÍ DÁVKY	181
5. VÝVOJ V OBLASTI KVALIFIKAČNÍ A VĚKOVÉ STRUKTURY ZAMĚSTNANCŮ	181
6. VZDĚLÁVÁNÍ	183
VI. FINANCE	184
1. PLNĚNÍ PŘÍJMŮ	184
1.1. DAŇOVÉ PŘÍJMY	184
1.1.1. DANĚ A POPLATKY Z VYBRANÝCH ČINNOSTÍ A SLUŽEB (PODSESKUPENÍ POLOŽEK 136 ROZPOČTOVÉ SKLADBY).....	184
2. HOSPODAŘENÍ S ROZPOČTEM VÝDAJŮ	187
2.1. CELKOVÉ VÝDAJE ZA ROK 2011	187
2.2. VÝDAJE NA FINANCOVÁNÍ PROGRAMŮ REPRODUKCE MAJETKU V ROCE 2011	188
2.3. BĚŽNÉ VÝDAJE ZA ROK 2011.....	189
3. VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	193

VII. PROVOZNÍ ZABEZPEČENÍ CELNÍ SPRÁVY	195
1. INVESTIČNÍ VÝSTAVBA	195
2. AUTOPROVOZ	195
3. TECHNIKA	195
4. VÝSTROJNÍ ZABEZPEČENÍ	196
VIII. INTERNÍ AUDIT A KONTROLNÍ ČINNOST	196
1. INTERNÍ AUDIT	196
2. KONTROLNÍ ČINNOST	197
IX. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM.....	199
X. VZTAHY S OBCHODNÍ I LAICKOU VEŘEJNOSTÍ.....	199
XI. ZÁVĚR.....	200

I. ÚVOD

Plnění úkolů Celní správy ČR (dále jen „CS“) se v roce 2011 uskutečnilo v souladu s probíhajícím projektem modernizace CS, zahrnující změny organizačního, legislativního i nelegislativního charakteru s cílem přechodu na dvoustupňové organizační uspořádání. Současně probíhaly práce na Projektu vytvoření Jednoho inkasního místa (JIM) - priority programového prohlášení vlády a zahájeny byly i práce na Projektu Reformy kontrolních a dohledových procesů (RKDP) v resortu ministerstva financí, od kterých se očekává transformace CS do podoby moderní kontrolní a dohledové instituce. V oblasti vnitřních procesů pokračovala realizace Projektu Výzvy č. 59 z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) „Komplexní zavedení procesního řízení a procesní optimalizace v Celní správě ČR“ s cílem dokončení implementace strategického a procesního řízení, metod měření výkonnosti a optimalizace lidských zdrojů, zavedení systému řízení nákladů ABC/ABM (Activity Based Costing / Activity Based Management) a zavedení manažerského rozvoje vyššího managementu a vybraných zaměstnanců CS.

Strategické cíle se soustředí především na zvyšování efektivity a účinnosti hlavních, podpůrných a obslužných procesů. Předpokladem je jejich spolehlivá měřitelnost a trend dalšího snižování nákladů, mzdových, provozních a investičních výdajů. Z těchto důvodů byla zahájena centralizace především podpůrných procesů – finančních, týlových a infromatických, formou zřízení detašovaných pracovišť po daný region. Ve sledovaném období pokračoval dlouhodobá tendence snižování personálních stavů (celníků i občanských zaměstnanců). Výsledky předchozích činností poskytují prostor pro přesun služebních a pracovních míst z útvarů méně zatížených na útvary zatížené více.

Působnost celní správy je vymezena zejména zákonem o celní správě č. 185/2004Sb., Celním kodexem Společenství (NR a EP 2913/92), celním zákonem č. 13/1993Sb. a zákonem č. 353/2003Sb, o spotřebních daních. Její kompetence jsou dále součástí dalších více než 100 právních předpisů. Současně nabyl platnosti zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, který nově stanoví dvoustupňové organizační uspořádání a to s účinností od 1.1.2013.

II. VÝSLEDKY CELNÍHO A DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ

Fiskální výsledky CS ČR zobrazují stavy účtů, kdy k 31.12.2011 je evidováno celkem 145 793,2 mil. Kč (není zde započítán odvod cla do EU ve výši 5 325,7 mil. Kč). V porovnání s rokem 2010 došlo k nárůstu inkasa celkových příjmů CS ČR o 2 776,6 mil. Kč. Nejvyšší podíl 96,4 % připadá na vnitrostátní spotřební daň. Dělená správa se na příjmech podílí 2,2 %, příjmy vyplývající z dovozu tvoří 1,4 %.

Tabulka č. 1: Zůstatky na účtech CS k 31.12.2011

(v mil. Kč)

Název účtu	Příjmy			
	z dovozu	vnitrostátní SPD	vnitrostátní ostatní	celkem
Daň z přidané hodnoty	205,6			205,6
SPD z vína	2,7	310,0		312,7
SPD z minerálních olejů	6,1	83 384,7		83 390,8
SPD z lihu a lihovin	25,9	6 739,9		6 765,8
SPD z piva	0,1	4 488,2		4 488,3
SPD z tabákových výrobků	0,4	21,3		21,7
SPD z tabákových nálepek		44 936,2		44 936,2
Vratky-ozbr. silám cizích států		-0,1		-0,1
Vratky-zelená nafta		-1 823,6		-1 823,6
Vratky-pro výrobu tepla		-617,5		-617,5
Vratky-ostatní benzíny		-11,7		-11,7
Vrácení daně osobám s imunitou		-11,7		-11,7
Clo před vstupem do EU	1,3			1,3
Clo po vstupu do EU	1 725,7			1 725,7
Správní poplatky	7,7			7,7
Příslušenství	15,0		20,1	35,1
Ostatní příjmy			0,4	0,4
Blok. pokuty na místě zaplacené			355,6	355,6
Pokuty v řízení správním			559,5	559,5
DES ostatní			2 229,2	2 229,2
Daň z elektřiny		1 386,9		1 386,9
Daň z plynů		1 322,7		1 322,7
Daň z pevných paliv		477,1		477,1
Vrácení daně z elektřiny		0,0		0,0
Vrácení daně z plynů		-0,1		-0,1
Vrácení daně z pevných paliv		0,0		0,0
Pokuty z.13/97 Sb. a 111/94			0,0	0,0
Odvod za odnětí půdy do SR			35,6	35,6
C E L K E M	1 990,5	140 602,3	3 200,4	145 793,2

* v této části není započítán výběr cla do EU

1. VÝVOJ CELNÍCH A DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

1.1. Celní a daňové příjmy v celním řízení

Celkové příjmy v daném období dosáhly výše 1 990,5 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2010 došlo k nárůstu o 277,4 mil. Kč, tj. o 16,2 %. Největší podíl (86,8%) tvoří clo. Předpokládaný příjem státního rozpočtu pro rok 2011 z výběru cla byl stanoven na 1 200 mil. Kč. Skutečný příjem dosáhl částky 1 727,0 mil. Kč, což představuje splnění na 141,7 %.

Tabulka č. 2: Porovnání vývoje příjmů cla a daní v roce 2010 a 2011 – celní řízení (v mil. Kč)

Rok	2010	2011	2011/2010 rozdíl	2011/2010 index
DPH	-34,2	205,6	239,8	x
SPD celkem	64,0	35,2	-28,8	55,1
z toho SPD:				
z vína	4,7	2,7	-2,0	57,4
z minerálních olejů	34,3	6,1	-28,2	17,8
z lihu a lihovin	25,2	25,9	0,7	102,8
z piva	0,3	0,1	-0,2	33,3
z tabákových výrobků	-0,5	0,4	0,9	X
Clo celkem*	1 661,2	1 727,0	65,8	104,0
- z toho:				
před vstupem do EU	13,0	1,3	-11,7	10,0
po vstupu do EU	1 648,2	1 725,7	77,5	104,7
Správní poplatky	6,5	7,7	1,1	117,6
Příslušenství	15,5	15,0	-0,5	96,6
Příjmy úhrnem	1 713,1	1 990,5	277,4	116,2

* v této částce není započítán výběr cla do EU

1.2. Inkaso a vratky spotřebních daní

Celkové příjmy v daném období (včetně dovozu a po odečtení vrácené SPD) dosáhly výše 140 637,6 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2010 došlo ke zvýšení inkasa o 2 376,2 mil. Kč, tj. o 1,7 %. Odhad celkového příjmu státního rozpočtu pro rok 2011 ze spotřebních daní byl stanoven na 144,2 mld. Kč., což znamená naplnění ukazatele na 97,6 %.

Tabulka č. 3: Porovnání vývoje příjmů spotřebních daní v roce 2010 a 2011 (v mil. Kč)

Inkaso SPD				
Druh spotřební daně	2010	2011	2011/2010 rozdíl	2011/2010 index
SPD z vína a meziproduktů	319,5	312,7	-6,8	97,9
SPD z minerálních olejů	83 722,0	83 390,8	-331,2	99,6
SPD z lihu a lihovin	6 523,4	6 765,8	242,4	103,7
SPD z piva	4 297,2	4 488,4	191,2	104,4
SPD z tabákových výrobků a nálepek	42 466,8	44 957,9	2 491,1	105,9
Daň z elektřiny	1 417,9	1 386,9	-31,0	97,8
Daň ze zemního plynu a dalších plynů	1 338,8	1 322,7	-16,1	98,8
Daň z pevných paliv	494,5	477,1	-17,4	96,5
Celkem	140 580,1	143 102,3	2 522,2	101,8
Vrácená SPD				
Druh vrácené SPD	2010	2011	2011/2010 rozdíl	2011/2010 index
Vrácení SPD z min.olejů /technické benziny/	-605,5	-617,5	-12	102,0
Vrácení SPD z min.olejů /zelená nafta/	-1 679,0	-1 823,6	-144,6	108,6
Vrácení SPD z min.olejů /dle § 56a SPD/	-20,5	-11,7	8,8	57,1
Vrácení daně ozbr. silám NATO	-1,4	-0,1	1,3	7,1
Vrácení daně osobám s diplomat.imunitou	-12,2	-11,7	0,5	95,9
Vrácená daň z elektřiny osobám s imunitou	-0,1	-0,1	0,0	100,0
Vrácená daň z plynů osobám s imunitou	-0,1	-0,1	0,0	100,0
Vrácená daň z pev. paliv osobám s imunitou	0,0	0,0	0,0	x
Celkem	-2 318,8	-2 464,8	-146,0	106,3
Celkové čisté inkaso	138 261,3	140 637,5	2 376,2	101,7

1.2.1. Spotřební daň z minerálních olejů

Za rok 2011 činily celkové příjmy spotřební daně z minerálních olejů po odečtení vrácené daně 80,94 mld. Kč, což oproti roku 2010 znamená pokles o 0,48 mld. Kč (-0,6 %). Odhad příjmu z této daně uvedený ve státním rozpočtu byl splněn na 97,4 %.

Hlavními příčinami snížení příjmů je ztráta tempa růstu HDP spolu s přetrvávající vysokou cenou pohonných hmot, jejichž nákup se především pro nákladní dálkovou dopravu

trvale přesunuje z České republiky do okolních států, v nichž jsou prodejní ceny motorové nafty nižší (mnohdy až o 4 Kč), než v ČR. Dalším faktorem jsou daňové výpadky zapříčiněné nelegálními dopravami zejména motorové nafty do ČR a daňové výpadky způsobené nelegálním užitím dopravovaných minerálních olejů (v rozporu s deklarovaným účelem jejich použití), zejména formových nebo základových olejů, které jsou pak spolu s biopalivy (MEMK) nelegálně přimíchávány do motorové nafty a následně distribuovány na vybrané čerpací stanice (přidávané formové oleje ani biopaliva nejsou zatíženy spotřební daní). Inkaso spotřební daně z minerálních olejů nepříznivě ovlivnila i výše vratek, které byly v porovnání s rokem 2010 vyšší o cca 146 mil. Kč a finanční podpora biopaliv uplatněných pro dopravní účely (cca 700 mil. Kč).

1.2.2. Spotřební daň z lihu a z lihovin

Za rok 2011 byly celkové příjmy spotřební daně z lihu 6,8 mld. Kč, což oproti roku 2010 znamená nárůst o 0,2 mld. Kč (3,7 %). Odhad příjmu z této daně uvedený ve státním rozpočtu byl splněn na 89,0 %.

Mezi hlavní příčiny změn na trhu s lihovinami lze zařadit přesun nákupních preferencí konzumentů, tedy nahrazování konzumace „klasických“ lihovin s lihovitostí 40 % objemových levnějšími alkoholickými nápoji (např. pivo, tiché víno (zdaněno sazbou 0 Kč/hl) a levnější lihoviny (s lihovitostí nižší než 40 % objemových - snížení lihovitosti při výrobě lihovin je nový trend roku 2011).

Podle údajů výrobců lihovin došlo v roce 2011 významným způsobem k poklesu spotřeby lihovin (v porovnání s rokem 2010 až o 5 %). Údaje výrobců lihovin o dlouhodobém trendu snižování spotřeby alkoholu potvrzují i data Českého statistického úřadu.

1.2.3. Spotřební daň z vína a meziproductů

V komoditě víno a meziproducty bylo v roce 2011 inkasováno celkem 0,3 mld. Kč, což je mírný pokles ve srovnání s inkasem za stejné období předcházejícího roku. Odhad příjmu z této daně uvedený ve státním rozpočtu byl splněn na 104,2 %.

Při porovnání s předcházejícími kalendářními roky lze zaznamenat jen nepatrné výkyvy ve spotřebě dotčených vybraných výrobků. Přestože obliba a spotřeba výrobků podléhajících spotřební daní z vína a meziproductů na daňovém území České republiky neustále mírně stoupá, nebyly v příjmu daně dané komodity zaznamenány významné výkyvy.

1.2.4. Spotřební daň z piva

V komoditě pivo bylo v roce 2011 inkasováno celkem 4,49 mld. Kč, což oproti roku 2010 znamená nárůst o 0,19 mld. Kč (4,4 %). Odhad příjmu z této daně uvedený ve státním rozpočtu byl splněn na 99,7 %.

Nejvýznamnější příčinou mírného nárůstu lze považovat návrat turistů do České republiky (Český svaz pivovarů a sladoven, Czech Tourism). Za další z důvodů mírného nárůstu inkasa v roce 2011 je třeba považovat i změny týkající se stupňovitosti piva uvedeného do volného daňového oběhu (více piva stupňovitosti v rozmezí 9 až 15 stupňů Plato na úkor piva stupňovitosti v rozmezí 5 až 8 stupňů Plato). Budoucí trend tuzemských výrobců piva lze tedy spatřovat ve stále větší orientaci zaměřující se na export vyrobených produktů.

1.2.5. Spotřební daň z tabákových výrobků

V komoditě tabákových výrobků dosáhlo inkaso za rok 2011 částky 45,04 mld. Kč, což představuje ve srovnání s inkasem za rok 2010 nárůst o 2,5 mld. Kč (5,9 %). Dosažené inkaso představuje 99,0 % předpokládaného příjmu spotřební daně z tabákových výrobků pro rok 2011.

Vývoj inkasa v komoditě tabákových výrobků byl v závěru tohoto roku mírně ovlivněn změnou sazeb daně u tabákových výrobků (účinnost od 1. ledna 2012), kdy u některých výrobců a dovozců cigaret bylo na základě analýz objednávek a odběrů tabákových nálepek (při porovnání se shodným obdobím roku 2010) zaznamenáno mírné předzásobením.

Trh s cigaretami v ČR je ovlivněn pokračující hospodářskou recesí a změnou životního stylu. Český statistický úřad zaznamenává od roku 2008 meziroční pokles (např. při porovnání let 2009 a 2010 vykazuje ČSÚ pokles spotřeby o 2,1%).

V roce 2011 bylo jednotlivými výrobci a dovozci cigaret odebráno celkem 1,125 mld. kusů tabákových nálepek na cigarety, což po přepočtu odpovídá celkem 23,128 mld. kusů cigaret, vyrobeným pro maloobchodní trh v ČR. Kladný rozdíl cca 1,5 mld. kusů cigaret oproti dlouhodobým celoročním produkčním průměrům je zřejmě způsoben již zmíněným mírným předzásobením cigaretami s nižší sazbou daně v souvislosti se zvýšením sazeb daně od 1. ledna 2012.

1.2.6. Energetické daně

Celkové příjmy z energetických daní představovaly v roce 2011 částku 3,2 mld. Kč. V porovnání s rokem 2010 se jedná o mírný pokles v objemu 0,1 mld. Kč (-2,0 %). Příjmy představují 96,6 % předpokládaného příjmu z energetických daní pro rok 2011.

U žádné z energetických daní nebylo dosaženo odhadovaných příjmů a ani výše příjmů v roce 2010. Rozdíl mezi celkovým příjmem a jeho odhadovanou výší činí však pouze 113,4 mil. Kč. Příčinou této situace je reálný meziroční pokles spotřeby elektrické energie, zemního plynu i pevných paliv.

1.3. Odvod z tradičních vlastních zdrojů (clo) do rozpočtu EU

Do EU bylo v roce 2011 odvedeno 5,3 mld. Kč. Ve srovnání s minulým rokem došlo k nárůstu o 613,4 mil. Kč. Na odděleném účtu B (rozhodnutí o stanovení výše cla bylo právně napadeno nebo clo není zcela zajištěno) byla na konci roku 2011 evidována částka 395,1 mil. Kč, což je o 62,9 mil. Kč více než v roce 2010.

1.4. Dělená správa

V období od 1.1.2011 do 31.12.2011 bylo v rámci dělené správy zaevidováno 541 530 předpisů v celkové hodnotě 3,5 mld. Kč. Největší část příjmů v dělené správě tvoří příjmy z poplatků a odvodů (cca 65 %). Z pohledu počtu převzaly CÚ 454 551 pokut uložených Policií České republiky v blokovém řízení v celkové částce 411 mil. Kč. Z této částky bylo vymoženo 251 mil. Kč, tj. 61,18 %. Ve srovnání s rokem 2010 je vidět pokles počtu předaných pokut k vymáhání cca o 10%. V roce 2011 se však zvýšily, ve srovnání s rokem 2010, o 11 % příjmy z pokut na místě zaplacených. Lze předpokládat, že k nárůstu platební morálky subjektů došlo v souvislosti s používáním platebních terminálů k úhradám pokut, a také efektivnějším vymáhání neuhrazených pokut.

Na základě žádostí jednotlivých ukladatelů v rámci institutu obecného správce daně (§ 106 zákona č. 500/2004 Sb., Správní řád, ve znění pozdějších předpisů) byla celní správa v roce 2011 požádána o vymáhání 4 397 rozhodnutí v celkové výši 13 mil. Kč, což znamená, že nárůst peněžitého plnění vyplývající z předaných rozhodnutí oproti roku 2010 je 15%.

2. DAŇOVÉ A CELNÍ NEDOPLATKY

2.1. Rozbor pohledávek a nedoplatků v celním řízení k 31.12.2011

Pro účel zpracování rozboru se pohledávkou rozumí neuhrazená částka splatného cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení včetně příslušenství bez ohledu

na zákonnou lhůtu splatnosti. Po uplynutí lhůty splatnosti se stává tato neuhrazená pohledávka nedoplatkem.

Celková výše pohledávek činila ke dni 31.12.2011 částku 5 067 mil. Kč. V této sumě pohledávek jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě následných kontrol, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také platební výměry na úrok z prodlení a penále při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu.

Ke dni 31.12.2011 činí stav nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení celkem 4 896 mil. Kč. Z toho podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu:

Nedoplatky cla a daní vyměřených v rámci celního řízení.....	4 506,6 mil. Kč
Příslušenství: penále, úroky.....	291 mil. Kč
pokuty	21, 8 mil. Kč
exekuční náklady	76,2 mil. Kč
správní poplatky mimo kolků	1 tis. Kč
Nedoplatky v celním řízení CELKEM	4 896,0 mil. Kč

Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl:

– nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti částkou.....	3 574,6 mil. Kč, tj. 73,0 %
– nedoplatky z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením JSD, částkou	1 044,4 mil. Kč, tj. 21,3 %
– nedoplatky z penále a úroků z prodlení a nedoplatky z neobchodního zboží částkou.....	276,8 mil. Kč, tj. 5,7 %

Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu:

do roku 2003 (včetně)	4 048,5 mil. Kč
rok 2004.....	47,2 mil. Kč
rok 2005.....	228,5 mil. Kč
rok 2006.....	54 mil. Kč
rok 2007.....	65,4 mil. Kč
rok 2008.....	145,9 mil. Kč
rok 2009	48,2 mil. Kč
rok 2010	175,5 mil. Kč
rok 2011 (k 31.12.2011)	82,4 mil. Kč
CELKEM	4 896,0 mil. Kč

Tabulka č. 4: Snížení/zvýšení celkového stavu nedoplatků vždy za jednotlivá čtvrtletí (v tis. Kč)

Nedoplatky ke dni					Rozdíl	
31.12.2010	31.3.2011	30.6.2011	30.9.2011	31.12.2011	Zvýšení	Snížení
5 023 190						
	5 029 304				6 114	
		5 002 030				27 274
			4 942 131			59 899
				4 895 957		46 174

Tabulka č. 5: Porovnání nedoplatků podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu (v tis. Kč)

Druh příjmu	3. čtvrtletí 2011	4. čtvrtletí 2011	Rozdíl: zvýšení + / snížení -
Clo	565 802	572 832	7 030
Daň z přidané hodnoty	1 421 934	1 401 843	- 20 091
Spotřební daně	2 564 603	2 532 023	- 32 580
Nedoplatky cla a daní	4 552 339	4 506 698	- 45 641
Příslušenství: penále, úroky	291 715	291 143	- 572
pokuty	21 718	21 857	139
exekuční náklady	76 357	76 258	- 99
správní poplatky	2	1	- 1
Nedoplatky celkem	4 942 131	4 895 957	- 46 174

Celní úřady v období od 1.1.2011 do 31.12.2011 odepsaly pro nedobytnost pohledávky v celkové výši 124 354 tis. Kč.

2.2. Rozbor nedoplatků vnitrostátní SPD a energetických daní k 31.12.2011

Celková výše nedoplatků ke dni 31.12.2011 činila 3 926,2 mil. Kč a z toho 3 920,4 mil. Kč vnitrostátní SPD a 5,8 mil. Kč energetické daně. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky SPD z minerálních olejů ve výši 2 787,3 mil. Kč a SPD z lihu ve výši 1 012,4 mil. Kč.

Tabulka č. 6: Celkový přehled nedoplatků vnitrostátních spotřební daní k 31.12.2011 (v tis. Kč)

Celní ředitelství	SPD						Celkem
	z vína	z minerál. olejů	z tabák. výrobků	Z tabák. nálepek	z piva	z lihu a lihovin	
Brno	444,6	41 298,5	510,4	0,0	8,4	379 096,6	421 418,5
České Budějovice	0,0	108 322,9	1 277,6	0,0	1 115,7	911,2	111 627,4
Hradec Králové	10,3	234 697,2	907,0	0,0	0,0	149 016,7	384 631,2
Olomouc	132,0	11 577,3	4,3	0,0	0,0	9 289,3	21 002,9
Ostrava	6,1	221 534,8	15 515,7	0,0	1,2	154 251,6	391 309,4
Plzeň	9,5	64 149,8	62 535,9	0,0	12,6	117,7	126 825,5
Praha	244,5	1 573 362,5	29 961,1	0,0	1 155,8	319 330,8	1924 054,7
Ústí nad Labem	0,0	532 382,0	6 749,2	0,0	16,5	387,1	539 534,8
CELKEM	847,0	2 787 325,0	117 461,2	0,0	2 370,2	1 012 401,0	3 920 404,4

Tabulka č. 7: Celkový přehled nedoplatků energetických daní k 31.12.2011 (v tis. Kč)

Celní ředitelství	Daň			Celkem
	z elektřiny	ze zemního plynu	z pevných paliv	
Brno	26,9	49,9	257,4	334,2
České Budějovice	0,0	0,0	0,0	0,0
Hradec Králové	0,0	0,0	2,9	2,9
Olomouc	35,7	1,4	0,0	37,1
Ostrava	2 977,3	0,0	1 506,4	4 483,7
Plzeň	4,3	4,8	34,2	43,3
Praha	216,5	403,7	275,5	895,7
Ústí nad Labem	1,8	10,3	1,9	14,0
Celkem	3 262,5	470,1	2 078,3	5 810,9

3. CELNÍ A DAŇOVÉ ÚLEVY

3.1. Celní řízení

Struktura celních a daňových úlev vykazovaných v rozbořech nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení vždy ke dni 31.12. příslušného roku rozhodnutí o úlevě.

Tabulka č. 8: Celní a daňové úlevy vždy k 31.12. příslušného roku (v tis. Kč)

Druh úlevy	Neuhrazená částka ke dni 31.12. roku									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Splátky	45 664	90 954	101 550	31 234	269 889	385 031	326 401	333 386	366 207	374 880
Posečkání	161 131	60 129	46 724	144 320	92 729	85 412	15 195	39 407	180 148	228 692
Odklad	10 059	10 016	10 132	10 016	0	0	1 667	130	2 573	2 617
Celkem	216 854	161 099	158 406	185 570	362 618	470 443	343 263	372 923	548 928	606 189

Tabulka č. 9: Celní a daňové úlevy podle druhu příjmů k 31.12.2011 (v tis. Kč)

Druh úlevy	Počet případů	Aktuální dlužná částka							Neuhrazeno celkem
		Clo do 30.4.2004	Clo od 1.5.2004	DPH	SPD z dovozu	Pokuty v celním řízení	Exekuční náklady	Úrok/penále	
Splátky	186	0	2 617	0	0	0	0	0	2 617
Posečkání	503	168	223 626	4 120	289	0	18	471	228 692
Odklad	471	3 973	63 188	116 233	181 581	14	6 875	3 016	374 880
Celkem	1 160	4 141	289 431	120 353	181 870	14	6 893	3 487	606 189

V oblasti daňových a celních úlev je ke dni 31.12.2011 evidováno celkem 1 160 případů neuhrazených nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v souvislosti s celním řízením, u kterých bylo v souladu s celním zákonem na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkání nebo splátek celního dluhu.

3.2. Vnitrostátní spotřební daně

V důsledku se zrušením zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků a jeho nahrazení zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád se s účinností od 1.1.2011 nerozlišuje mezi posečkáním a placením daně ve splátkách. Tato úleva se zahrnuje pod skupinu posečkání.

Tabulka č. 10: Posečkání k 31.12.2011

	Povoleno [mil. Kč]	Zbývá k úhradě [mil. Kč]
Posečkání	5 024,8	63,3

K 31.12.2011 je celní správou na předpisech evidováno 5 024,8 mil. Kč posečkání a z toho zbývá k úhradě 63,3 mil. Kč.

Prominutí daně

Ve spolupráci s celními úřady a celními ředitelstvími předkládá Generální ředitelství cel k rozhodovací činnosti Ministerstva financí žádosti daňových subjektů o prominutí spotřebních a energetických daní.

Následující tabulka uvádí informace o výši prominutých spotřebních a energetických daní, případně příslušenství těchto daní (mimo celní řízení) Ministerstvem financí. Údaje se vztahují k období, ve kterém bylo o prominutí rozhodnuto bez ohledu na zdaňovací období, ke kterému se daňová povinnost vztahovala.

Tabulka č. 11: Prominutá daň a příslušenství daně (tis. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011
Prominutá daň	8 110,4	22 276,6	0,0	0,0
Prominuté příslušenství	9 355,5	1 064,4	2 833,4	672,7

4. CELNÍ ŘÍZENÍ

4.1. Údaje o provozu na státních hranicích

Česká republika vzhledem ke své geografické poloze nemá žádné hraniční přechody na pozemní hranici, kde by sousedila s jiným než členským státem EU s výjimkou hraničních přechodů na mezinárodních letištích.

Přes hraniční přechody na mezinárodních letištích přestoupilo v roce 2011 celkem 12 734 482 cestujících, což je o 598 278 více než v roce 2010 (4,9 %). K přepravě uvedeného počtu cestujících bylo v roce 2011 použito 162 643 letadel.

V rámci plnění oznamovací povinnosti peněžních prostředků dle zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, bylo přijato celkem 535 oznámení v úhrnné hodnotě 4 440,2 mil Kč. V rámci kontrolní činnosti byly odhaleny celkem 22 případů nesplnění oznamovací povinnosti v úhrnné hodnotě 23 517 525 Kč.

4.2. Počty celních prohlášení

V roce 2011 přijaly celní orgány celkem 1 900 434 celních prohlášení na propuštění dováženého a vyváženého zboží do jednotlivých celních režimů, s výjimkou režimu tranzitu, což je o 35% více než v roce 2010.

V roce 2011 bylo zahájeno celkem 245 492 tranzitních operací, což je o 18 % více než v roce 2010 a ukončeno celkem 390 598 tranzitních operací, což je nárůst o 13 %.

4.3. Celní politika, pravidla původu zboží, pozastavení všeobecných cel

Došlo k zahájení prozatímního uplatňování Dohody o oblasti volného obchodu mezi Evropským společenstvím na jedné straně a Republikou Korea na straně druhé. Dále došlo k zahájení uplatňování nových pravidel původu zboží pro Všeobecný systém preferencí (GSP).

V průběhu roku na úrovni EK probíhala intenzivní jednání, kde se i aktivně účastní zástupci GŘC (212) na přípravě a rozšiřování preferenčního systému EU, zejména ve vztahu k pravidlům původu, jako např.:

- zahájení jednání, týkající se reformy/úpravy nového Všeobecného systému celních preferencí (GSP);
- pokračující vyjednávání o dohodách o oblasti volného obchodu s Kanadou, Singapurem, Malajsií, Indií, se zeměmi ACP (Afrika, Karibik, Pacifik) z regionu západní Afriky;
- pokračování v jednáních ohledně povinného uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí neboli označování původu zboží značením „Made in ...“;
- pokračování v reformě pravidel původu zboží v rámci Evropsko-středomořských dohod „EUROMED“;
- pokračování ve vyjednávání o nových možnostech kumulace původu u produktů, které vstupují na trh EU v kontextu kumulace v rámci EPAs (Dohod o hospodářském partnerství).

Z hlediska prokazování původu zboží došlo k nárůstu kontrolní činnosti na základě podnětů a poskytnutých informací Evropského úřadu proti podvodům (OLAF).

Následují tabulky s přehledem údajů o počtech schválených vývozců v oblasti původu zboží a verifikací důkazů původu týkajících se vybraných zemí.

Tabulka č. 12: Počet schválených vývozců v oblasti původu zboží k 31.12.2011

Celní ředitelství	Počet schválených vývozců
Brno	90
České Budějovice	49
Hradec Králové	81
Olomouc	122
Ostrava	85
Plzeň	56
Praha	126
Ústí nad Labem	98
Celkem	707

Tabulka č. 13: Následné verifikace důkazů původu týkající se vybraných zemí

Země původu	Počet verifikovaných důkazů původu	Výsledek verifikace		
		Původní	Nepůvodní	Neuzavřené
Čínská lidová republika	10	3	-	7
Švýcarsko	98	46	28	24
Stát Izrael	5	1	-	4
Kambodžské království	14	-	-	14
Svatý Kryštof	86	-	-	86
Malajsie	9	-	-	9
Thajské království	38	-	-	38
Jihoafrická republika	15	-	-	15
CELKEM	275	50	28	197

Celkový počet provedených následných verifikací důkazů původu v roce 2011 byl 249 (to je 448 důkazů původu). V rámci zajištění informovanosti celní a obchodní veřejnosti se zveřejňují předpisy a informace týkající se původu zboží na internetu a intranetu CS a jsou pravidelně aktualizovány.

Pozastavení všeobecných cel (suspenze cla) a autonomní celní kvóty nad rámec mezinárodních závazků EU: v této oblasti GRČ (212) spolupracuje a aktivně se podílí na systému EU, který umožňuje deklarantům z jednotlivých členských států (tedy i ČR) prostřednictvím celní správy podávat žádosti o suspenzi cla (snížení celních sazeb) nebo o autonomní celní kvótu, pokud nejsou materiály využívané deklarantem pro vlastní výrobu dostupné v rámci EU. V roce 2011 za ČR došlo k podání 2 žádostí o celní suspenze, do dalších 6 žádostí ČR vstoupila jako spolužadatel nebo oponent apod.

4.4. Celní hodnota

Oblast předpisová, metodická a mezinárodní spolupráce

Během roku 2011 byla zajištěna účast na zasedáních Výboru pro celní kodex – sekce celní hodnocení (dále jen „CCC-VS“). Lektorsky byl zabezpečen rovněž seminář k celnímu hodnocení pro účastníky z celní správy Albánie a dále odborná podpora lektorům na semináři k celnímu hodnocení na Taiwanu. CCC-VS byly též předány informace týkající se statistiky dovozu ovoce a zeleniny do tuzemska za rok 2010 (předchozí rok dle vybraných komodit).

4.5. Celní tarifování (sazební zařazení zboží)

K hlavním činnostem Celní správy České republiky (dále jen „CS“) v oblasti sazebního zařazení zboží v roce 2011, patřilo zejména vydávání:

- Závazných informací o sazebním zařazení zboží
- Nezávazných vyjádření k sazebnímu zařazení zboží a stanovisek k sazebnímu zařazení zboží

4.5.1. Závazné informace o sazebním zařazení zboží (dále jen "ZISZ")

ZISZ jsou vydávány v souladu s článkem 12 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, celní kodex Společenství, a to na základě žádostí podaných fyzickými osobami, právníckými osobami nebo pokud tak stanoví platné právní předpisy i sdruženími osob uznanými jako způsobilé k právním úkonům, ačkoli nemají právní subjektivitu právníckých osob.

ZISZ je zboží zařazováno do celní a statistické nomenklatury pro zamýšlené dovozy / vývozy ze / do třetích zemí.

Účelem vydávání ZISZ je poskytnout, zejména obchodní veřejnosti, náležité právní záruky, zajistit jednotnost a správnost používání celní a statistické nomenklatury ve všech členských státech Společenství, zajistit určení správné výše celní sazby, která je stanovena pro dovoz a zároveň použití všech jiných právních ustanovení, která závisí na sazebním zařazení zboží a zajistit určení správného použití dovozních anebo vývozních certifikátů nebo certifikátů stanovených společnou zemědělskou politikou nebo výpočet vývozních náhrad atd. ZISZ jsou právně závazné pro celní orgány všech členských států Společenství, bez ohledu na členský stát, ve které byla ZISZ vydána.

V rámci České republiky je jediným útvarem pro podávání žádostí o ZISZ a vydávání ZISZ oddělení 30 Celního ředitelství Praha.

Dle evropské databáze závazných informací (EBTI-3) bylo v roce 2011 podáno 743 žádostí o ZISZ, což je oproti roku 2010 pokles o cca 21 %. Nejvíce žádostí bylo podáno na stroje a přístroje. Na základě podaných žádostí bylo v roce 2011 vydáno 606 ZISZ, což je pokles oproti roku 2010 o cca 25 %.

4.5.2. Nezávazná vyjádření k sazebnímu zařazení zboží (dále jen „NVSZ“) a stanoviska k sazebnímu zařazení zboží (dále jen „SSZ“)

NVSZ a SSZ jsou vydávány v souladu s článkem 11 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, celní kodex Společenství, kdy NVSZ jsou vydávána pro fyzické a právnícké osoby a SSZ jsou vydávána pro orgány veřejné moci, včetně útvarů CS. Žádosti o vydání NVSZ resp. SSZ jsou podávány prostřednictvím elektronického formuláře aplikace Elektronická evidence nezávazných vyjádření a stanovisek (dále jen „aplikace EENVS“), který je volně přístupný na internetových a intranetových stránkách CS.

V podané žádosti z oblasti sazebního zařazení konkrétního zboží, obecných dotazů z oblasti sazebního zařazení zboží, případně výkladu kombinované nomenklatury (příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 ze dne 23. července 1987, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění) je možno současně požádat i o další informace vztahující se přímo k tomuto sazebnímu zařazení (např. kód TARIC, celní sazba, případné zákazy a omezení).

NVSZ a SSZ jsou vydávány v případech, kdy nelze požádat o vydání ZISZ, tedy případy, kdy se nejedná o zamýšlený dovoz / vývoz ze / do třetích zemí (pro účely DPH, SPD, Intrastatu atd.) anebo by byl proces vydání ZISZ příliš zdlouhavý a žadatel potřebuje znát relevantní informace co nejdříve.

Oprávněnými celními orgány pro vydávání NVSZ a SSZ jsou referát Celní nomenklatury odboru 21 Generálního ředitelství cel, v případech celostátního nebo mezinárodního významu a pro útvary CS dle Organizačního řádu CS, a v ostatních případech oddělení 22 jednotlivých celních ředitelství.

V roce 2011 bylo podáno prostřednictvím aplikace EENVS 6.145 žádostí o vydání NVSZ resp. SSZ. V porovnání s rokem 2010 se jedná o nárůst o cca 4 %. V této souvislosti je třeba uvést, že velké množství těchto žádostí se týkalo sazebního zařazení více druhů zboží a tudíž výsledné číslo podaných informací o sazebním zařazení zboží je o několik set vyšší.

K dalším významným činnostem v oblasti sazebního zařazení zboží v roce 2011 patřilo i zpracování a publikace obsahující všechny změny harmonizovaného systému a kombinované nomenklatury (včetně stručného vysvětlení jednotlivých změn), které vstoupily v platnost dnem 1. ledna 2012. S realizací těchto změn byly spojeny kontroly a následné korektury několika cizojazyčných textů.

4.6. Integrovaný tarif – TARIC – CZ a celní kvóty

V oblasti integrovaného tarifu je základním úkolem správa datové základny integrovaného tarifu - TARIC_CZ. Tato platforma zajišťuje zejména jednotný postup celních úřadů v oblasti vyměřování cla a daní z dováženého zboží a uplatňování dalších obchodně politických opatření při dovozu nebo vývozu zboží. TARIC_CZ je vytvářen spojením integrovaného tarifu TARIC_EU, který je spravován Evropskou Komisí - DG TAXUD a je aktualizován pomocí změnových souborů, a národním integrovaným tarifem, který obsahuje informace vyplývající z národní legislativy a předpisů vycházejících v úředních věstnících EU, které nejsou z její úrovně zapracovány. V roce 2011 obdržela celní správa 261 změnových souborů.

V roce 2011 CS obdržela 2 691 požadavků na čerpání celních kvót. Z toho bylo do EK - DG TAXUD odesláno 2 669 požadavků a stornováno 22 požadavků. V roce 2011 došlo u zasilání dohledových dat do DG TAXUD k dalšímu výraznému navýšení sledovaných kódů. Bylo zkontrolováno a následně odesláno do DG TAXUD přes 2 887 000 záznamů.

4.7. Celně technické laboratoře

Činnost CTL je realizována ve shodě s normami ČSN EN ISO/IEC 17025 a ČSN EN ISO 9001 včetně aplikace procesního přístupu v oblastech laboratorního zkoumání a analýz vzorků zboží pro celní, daňové a další kontrolní účely, včetně odběru a manipulace se vzorky. Prověrkami akreditačním a certifikačním orgánem bylo konstatováno, že zavedený systém řízení kvality je dlouhodobě dobře dokumentován a uplatňován a je tudíž vhodný, funkční, efektivní a v souladu s požadavky norem EN ISO 9001 a ISO 17025 a je neustále rozvíjen a zlepšován. V rámci provedených auditů nebyly identifikovány žádné kritické neshody. V rámci auditu Českým institutem pro akreditaci došlo mimo jiné k rozšíření rozsahu akreditace o jednu zkoušku a řadu parametrů v oblasti zkoušení omamných a psychotropních látek a prekurzorů.

Ve struktuře posuzovaných vzorků a požadovaných odborných expertizách v roce 2011 v CTL i nadále převažovala kontrola z pohledu spotřebních daní. Spektrum analyzovaných vzorků zahrnovalo zejména líh, pohonné hmoty a další ropné produkty, alkoholické nápoje, tabák, kontrolní pásy na lihovinách a tabákových výrobcích; z dalších vzorků pak zemědělské a potravinářské produkty. Současně CTL rozšířila analytické možnosti zkoumání narkotik a prekurzorů a zintenzivnila přípravu zkoušek orientovaných na nefiskální problematiku v rámci zkoušení obecné bezpečnosti výrobků. Srovnáním s předchozím obdobím lze konstatovat, že se počet odebíraných vzorků zvýšil v roce 2011 z cca 7000 vzorků na cca 8600 pro CS (celkový počet, tj. i vzorky odebraných jinými subjekty, dosáhl 9081), což představuje nárůst o více než 25 %. Nárůst byl zčásti způsoben zvýšením počtu cílených mimořádných kontrolních akcí pořádaných v roce 2011. Z celkového počtu prováděných zkoušek překročil v roce 2011 podíl akreditovaných zkoušek 50 %, což svědčí o účelnosti výběru zkoušek určených k akreditaci, jakož i o účelnosti odebíraných vzorků. Počet vykonaných zkoušek na jeden vzorek zaujímal v CTL v roce 2011 cca 3,7.

Celně kriminalistické pracoviště zkoumalo v roce 2011 celkem 1 029 žádostí s počtem zkoumaných vzorků cca 123 000. V roce 2010 bylo podáno 701 žádostí s cca stejným počtem zkoumaných vzorků. Vzhledem k akcím DISTRIBUCE, GASTRO IV. a GASTRO V. převažovaly žádosti na kontrolu pravosti kontrolních pásek povinného značení lihu. Dále

bylo v této problematice ještě zajištěno 255 analýz pravosti olovených celních závěr. V oblasti OPL pak bylo 133 žádostí na cca 1 465 vzorků a v oblasti analýzy cigaretových obalů 30 žádostí, což zahrnovalo počet vzorků přesahující 95 000. V oblasti průmyslových diamantů, materiálů dvojího užití a vojenského materiálu zůstala celková situace neměnná, převažovaly okamžité telefonické a emailové konzultace. Celně kriminalistické pracoviště také nadále zajišťovalo vzdělávací činnost v různých oblastech při výuce kriminalistiky a duálních materiálů.

V roce 2011 CTL začala provádět rozsáhlé provozní testování aplikace LIMS modul Klient, která umožňuje vydávat výstupy z rozborové činnosti laboratoře elektronicky a sledovat průchod vzorku laboratoří „tzv. *sample flow*“ v reálném čase a to i na vzdálených pracovištích. Data do/z této aplikace se automaticky přenáší mezi používanými aplikacemi používanými v celní správě – TIS-EEV (Elektronická evidence vzorků) a eSAT (Spisová agenda). V následujícím období se předpokládá používání aplikace LIMS modul Klient v rámci provozu CTL a její další rozvoj ve smyslu zpracování údajů ke statistickým a monitorovacím účelům. Další rozvoj zaznamenala také samotná aplikace EEV a to zejména souvislosti s aktualizací SP č. 3/2011, o odběrech vzorků.

CTL se i nadále zabývala koordinačním a metodickým řízením oblasti odběrů vzorků pro celní, daňové a další kontrolní účely prováděné útvary celní správy a dalšími podpůrnými činnostmi, které s touto problematikou souvisí.

4.8. Společná zemědělská politika

V roce 2011 pokračoval sestupný trend v počtu předložených vývozních celních prohlášení, na jejichž základě jsou požadovány vývozní náhrady z důvodu pokračování ve snižování počtu zemědělských produktů, pro které byly v roce 2011 stanoveny vývozní náhrady.

V souvislosti s používáním systému řízení rizik byla od 01.01.2010 v souladu s čl. 6 odst. 2 písm. b) nařízení Komise (ES) č. 1276/2008 nahrazena 5% míra fyzických kontrol sledovaná za celní úřad a odvětví produktů v daném kalendářním roce mírou 5% zahrnující celé území ČR a všechna odvětví produktů v daném kalendářním roce, přičemž se na jedno odvětví produktů uplatnila minimální 2 % míra. V roce 2011 tak celní úřady provedly 22 fyzických kontrol z celkového počtu 127 vývozních celních prohlášení, což představuje míru kontrol 17,32 %.

4.9. Společná rybářská politika

V souvislosti s nařízením Rady (ES) č. 1005/2008, kterým se zavádí systém Společenství pro předcházení, potírání a odstranění nezákonného, nehlášeného a neregulovaného rybolovu, je od 01. 01. 2010 dovoz produktů mořského rybolovu podmíněn předložením osvědčení o úlovku. Osvědčení o úlovku musí být potvrzeno příslušným orgánem třetí země, pod jejíž vlajkou pluje plavidlo provádějící odlov, a současně v něm musí být příslušným orgánem členského státu EU na základě provedení ověření uvedeno, zda je dovoz produktů povolen.

Za období od 01. 01. 2011 do 31. 12. 2011 bylo předloženo k ověření 800 osvědčení o úlovku. Ověřováním osvědčení o úlovku nebyly zjištěny důvody pro nepovolání dovozu produktů rybolovu v nich uvedených.

4.10. Integrované kontroly po propuštění zboží

V roce 2011 bylo zahájeno 567 kontrol po propuštění zboží a ukončeno celkem 609 kontrol po propuštění zboží, z nichž bylo 356 pozitivních, tj. došlo ke zjištění porušení právních předpisů. Celkový únik na celních a daňových zbožích propuštěných do volného oběhu, odhalený integrovanou kontrolou, je odhadován na cca 62,2 mil. Kč.

Nejčastěji se opakující formou porušení celních předpisů v roce 2011 bylo nesprávné sazební zařazení zboží, nezapočítání dopravného do celní hodnoty, dvojí fakturace, neoprávněné přiznání preferenční sazby a nezapočítání nákladů na služby spojené s pojištěním či balením dovezeného zboží. Došlo k nárůstu odhalování zboží, které uniklo celnímu dohledu. V souvislosti s tímto byl zjištěn výpadek na DPH a to ve výši 16,2 mil. Kč (oproti roku 2010 došlo ke zvýšení o 125,4%).

Kromě kontrol po propuštění zboží zaměřených na možné krácení cla a daní, byly rovněž prováděny kontroly se zaměřením na dovoz a vývoz vojenského materiálu, vývoz zboží dvojího užití a vývoz zboží, které podléhá mezinárodním sankcím.

Tabulka č. 14: Přehled počtu a výsledků integrovaných kontrol v letech 2007 - 2011

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Zahájené kontroly	1 048	806	726	664	567
Ukončené kontroly	1 101	848	724	698	609
Kontroly s pozitivním výsledkem	541	408	390	403	356
Výslednost následných kontrol v %	49,13	48,11	53,87	57,74	58,46
Zjištěný výpadek na cle, daních a poplatcích (mil. Kč)	192,97	93,1	94,7	249,5	62,2

4.11. OWNRES (Tradiční vlastní zdroje)

V souladu s Nařízením Rady (ES, EURATOM) č. 1150/2000 čl. 6 odst. 5 mají členské státy povinnost hlásit Evropské komisi případy o zjištěných podvodech a nesrovnalostech týkajících se tradičních vlastních zdrojů (cla), ve kterých dodatečně stanovená částka cla přesahuje hodnotu 10 000 EUR.

V roce 2011 bylo Evropské Komisi nahlášeno celkem 31 případů zjištěných podvodů a nesrovnalostí s celkovou vyměřenou částkou cla ve výši 1 471 021 EUR. Ke dni 31.12.2011 bylo 29 případů uzavřeno a celková uhrazená částka činila 1 410 449 EUR, což je 95,88 % z celkového počtu vyměřených částek.

Převážná většina případů uvedených v systému OWNRES byla klasifikována jako nesrovnalost. Nejčastějším důvodem pro dodatečné vyměření celního dluhu bylo nesprávné sazební zařazení zboží (17 případů v částce 889 763 EUR). Podvodné jednání nebylo prokázáno, ani případně evidováno.

WOMIS - je informační webový systém umožňující efektivní zpracování, evidenci a zaslání zpráv týkajících se odpisů částek tradičních vlastních zdrojů Společenství přesahujících hodnotu 50 000 EUR Evropské Komisi. Je spravován přímo Komisí a je vyhrazen pro oprávněné uživatele v členských státech a v Komisi. Dle ustanovení článku 17 odst. 2 nařízení Rady (ES, EURATOM) č. 1150/2000 ze dne 22. května 2000, v platném znění, nejsou členské státy povinny poskytnout Komisi částky odpovídající stanoveným nárokům tradičních vlastních zdrojů Společenství, které nemohou být vybrány z důvodu vyšší moci nebo z jiných důvodů, které nemohou být přičítány členskému státu.

Prostřednictvím webové aplikace WOMIS byly podány tři zprávy o odpisu tradičního vlastního zdroje v celkové výši 211 500 EUR, přičemž jejich stav byl ke konci roku veden se statusem „Projednává se, očekává se odpověď Komise“.

5. SPRÁVA SPOTŘEBNÍCH A ENERGETICKÝCH DANÍ

Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSpD“) byl v roce 2011 novelizován zákony č. 95/2011 Sb., č. 221/2011 Sb. a č. 420/2011 Sb., přičemž změny dotčených ustanovení vyplývající ze zákonů č. 221/2011 Sb. a 420/2011 Sb. nabyly účinnosti až k datu 1. 1. 2012.

Novelizací provedenou zákonem č. 95/2011 Sb., došlo k úpravě znění některých ustanovení obecné části, kde byly, mimo menších úprav znění příslušných ustanovení

týkajících se zejména jednotlivých druhů povolení provedeny nejrozsáhlejší změny v ustanovení § 42 upravujícím postup celních orgánů při zajištění, propadnutí a zabrání vybraných výrobků a dopravních prostředků.

Ve zvláštní části byly úpravy provedeny v částech týkajících se komodity minerálních olejů, lihu a tabákových výrobků (při překročení množstevního limitu stanoveného pro pěstitelské pálení uplatnění základní sazby daně, úprava definice předmětu daně v souvislosti s novelou normy pro motorové benziny ČSN EN 228 (vyšší podíl biopaliv), definování nového předmětu daně pro palivovou směs těžkých topných olejů s jinými minerálními oleji určenou pro pohon motorů a doplnění zkapalněného bioplynu do předmětu daně, zpřesnění definice vzniku nároku na vrácení daně minerálních olejů za líh obsažený v palivové směsi Ethanol E85, sjednocení osvobození od daně pro minerální oleje používané pro plavby po vodách na daňovém území České republiky se Směrnicí 2003/96/ES.

Došlo ke zrušení regulace předzásobení tabákovými nálepkami v případech očekávané změny sazeb spotřební daně a byly upraveny podmínky provázání aktuální ceny cigaret s okamžikem uvedení cigaret do volného daňového oběhu. Je zavedena povinnost uvádět cigarety do volného daňového oběhu v době, kdy je cena pro konečného spotřebitele uvedená na tabákové nálepce aktuální. Novela ZSpD v neposlední řadě rozšiřuje podmínky pro osvobození od daně, kdy mohou být osvobozeny tabákové výrobky určené pro vývoz do třetích zemí nebo dopravu do jiného členského státu za podmínky, že dojde k jejich znehodnocení pod úředním dohledem.

Uvedené změny měly dopad na vlastní správu daně a faktický výběr spotřební daně. V souvislosti s celkovou revizí definic tabákových výrobků (především doutníků a cigarillo) došlo po 1. 5. 2011 k útlumu distribuce některých sporných výrobků, deklarovaných jako doutníky a zdaňovaných v uplynulých letech nižší sazbou daně. Významný vliv na celkové výsledné roční inkaso daně měly zvýšené odběry tabákových nálepek (předzásobení) výrobci a dovozci cigaret v měsících září a říjen, v souvislosti se zvýšením sazeb daně od 1. ledna 2012 (faktický meziroční nárůst odběrů tabákových nálepek činil 1,5 mld. kusů, v porovnání s rokem 2010).

Úpravou zákona č. 311/2006 Sb., o pohonných hmotách a čerpacích stanicích pohonných hmot a o změně některých souvisejících zákonů (novelizován zákonem č. 91/2011 Sb.) byla s účinností od 21. 4. 2011 zavedena povinná registrace distributorů pohonných hmot. S účinností od 1. 7. 2011 pak byla provozovatelům čerpacích stanic stanovena povinnost vést evidenci množství prodaných nebo vydaných pohonných hmot.

V roce 2011 byla schválena novela zákona číslo 61/1997 Sb., o lihu a o změně a doplnění zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Novela reaguje na rozsudek Nejvyššího správního soudu České republiky týkající se praktického uplatňování trvalé výjimky pro úpravu pěstitelského pálení v České republice, která byla dohodnuta při jednáních o přistoupení České republiky k Evropské unii. Novela s účinností od 1. 5. 2011 jednoznačněji vymezuje podmínky pěstitelského pálení, včetně upřesnění možnosti uplatnění sazby daně stanovené pro líh obsažený v ovocných destilátech z pěstitelského pálení.

5.1. Registrační a povolovací řízení u spotřebních a energetických daní

Tabulka č. 15: Stav plátců spotřebních a energetických daní evidovaných k 31.12. příslušného roku

Komodita	Počet plátců	
	2010	2011
Minerální oleje	576	589
Pivo	355	399
Víno a meziprodukty	2 980	3 150
Líh	2 280	2 319
Tabákové výrobky	464	465
Elektřina	499	520
Pevná paliva	207	226
Zemní plyn a některé další plyny	480	516

Povolovací řízení v rámci spotřebních daní v letech 2010 a 2011

V rámci výkonu správy spotřebních daní vydávají celní úřady a celní ředitelství na základě žádostí daňových subjektů a po provedeném řízení celkem 10 typů povolení.

Tabulka č. 16: Počet platných povolení k 31.12. příslušného roku

Druh povolení*	Počet povolení	
	2010	2011
Zvláštní povolení na přijímání a užívání VV výrobků osvobozených od daně	467	516
Povolení k provozování daňového skladu	595	640
Oprávněný příjemce pro opakované přijímání vybraných výrobků	566	672
Držitel povolení k nákupu zkapalněných ropných plynů uvedených do volného daňového oběhu	850	778
Oprávněný příjemce pro jednorázové přijetí vybraných výrobků	118	125
Prodej za ceny bez daně (letišť)	16	15
Zvláštní povolení na přijímání a užívání lihu osvobozeného od daně	457	228
Povolení ke značení lihu	488	472
Povolení ke značkování a barvení vybraných výrobků	10	14
Povolení ke značkování vybraných výrobků	2	3

* povolení pro daňového zástupce pro zasílání vybraných výrobků nebylo dosud vydáno žádné

Povolovací řízení v rámci energetických daní v letech 2010 a 2011

V rámci výkonu správy tzv. energetických daní vydávají celní úřady na základě žádostí daňových subjektů a po provedeném řízení celkem 6 typů povolení.

Tabulka č. 17: Počet platných povolení k 31.12. příslušného roku

Druh povolení*	Počet povolení	
	2010	2011
Povolení k nabytí elektřiny bez daně	171	184
Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně	457	456
Povolení k nabytí plynu bez daně	84	98
Povolení k nabytí plynu osvobozeného od daně	528	541
Povolení k nabytí pevných paliv bez daně	215	243
Povolení k nabytí pevných paliv osvobozených od daně	163	165

* povolení pro daňového zástupce pro zasílání vybraných výrobků nebylo dosud vydáno žádné

Počet registrovaných distributorů pohonných hmot k datu 31.12.2011 (povinnost zavedena s účinností od 21.4.2011) – 1065 distributorů.

5.2. Daňové kontroly

V roce 2011 zahájily celní úřady 328 daňových kontrol a ukončily 334 daňových kontrol. V tomto údaji se za jednu kontrolu považuje kontrola daní, ke kterým je daňový subjekt registrován bez ohledu na počet zdaňovacích období. Na základě provedených daňových kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů ve 134 případech a následně tak doměřeno celkem 217,187 mil. Kč.

Tabulka č. 18: Přehled výsledků daňových kontrol v roce 2010-2011 dle jednotlivých komodit

Komodita	Počet subjektů, kterým bylo doměřeno		Doměřeno celkem [mil. Kč]	
	2010	2011	2010	2011
Minerální oleje	75	73	82,1	13,44
Tabák	4	4	1,4	130,87
Líh	28	24	3,9	24,05
Pivo	7	6	0,5	41,72
Víno	6	8	0,0	0,01
Elektřina	3	7	0,0	0,08
Zem. a ostatní plyny	5	5	0,6	6,47
Pevná paliva	4	7	0,6	0,54
Celkem	132	134	89,1	217,18

Tabulka č. 19: Přehled počtu a výsledků daňových kontrol provedených v letech 2010 - 2011

Rok	2010	2011
Zahájené daňové kontroly	349	328
Ukončené daňové kontroly	360	334
Neukončené daňové kontroly	83	89
Kontroly s pozitivním výsledkem	132	134
Doměřeno v mil. Kč	89,2	217,2

5.3. Dopravy vybraných výrobků

Dnem 1. ledna 2011 byl ve všech členských zemích uveden do provozu systém EMCS (Excise Movement and Control System) - elektronický systém pro dopravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani. Smyslem EMCS je zabezpečení lepší kontroly a sledování dopravy vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od daně v rámci Evropské unie. Systém EMCS vznikl především za účelem boje proti podvodům v oblasti spotřebních daní. Podstatou systému EMCS je nahrazení papírových průvodních dokladů podle Nařízení Komise 2719/92/EHS elektronickými průvodními doklady (dále jen „průvodní doklad e-AD“).

Od 1. ledna 2011 jsou všechny schválené průvodní doklady e-AD zasílány mezi členskými zeměmi EU pouze elektronicky – prostřednictvím systému EMCS, tzn. také v případě vývozu vybraných výrobků z území EU (kdy celním úřadem určení je výstupní celní úřad, který potvrdí výstup vyvážených vybraných výrobků mimo daňové území EU). Každou zásilku vybraných výrobků musí doprovázet stejnopis průvodního dokladu e-AD nebo obchodní doklad obsahující referenční kód (ARC).

V rámci ČR bylo v roce 2011 v režimu podmíněného osvobození od daně realizováno celkem 54 274 doprav vybraných výrobků.

Tabulka č. 20: Dopravy VV v režimu podmíněného osvobození od daně v letech 2010 a 2011

Členský stát	Z EU do ČR		Z ČR do EU	
	2010	2011	2010	2011
AT - Rakousko	21 847	20 774	3 000	4 506
BE - Belgie	790	771	189	155
BG - Bulharsko	195	236	474	493
CY - Kypr	5	5	25	21
DE-Spolková republika Německo	16 112	27 497	15 517	13 517
DK - Dánsko	72	50	348	353
EE - Estonsko	5	12	72	92
ES - Španělsko	2 290	2 303	254	276
FI - Finsko	105	120	417	385
FR - Francie	6 126	5 682	359	560
GB - Velká Británie	530	560	1 878	1 577
GR - Řecko	0	179	1	179
HU - Maďarsko	3 628	3 486	1 110	1 078
IE - Irsko	175	204	86	39
IT - Itálie	7 648	7 000	1 996	1 728
LI - Litva	0	404	0	303
LU - Lucembursko	18	9	5	5
LV - Lotyšsko	0	11	0	128
NL - Nizozemsko	918	1055	234	314
PL - Polsko	4 401	4 766	4 081	3 772
PT - Portugalsko	267	300	2	2
RO - Rumunsko	217	260	316	331
SE - Švédsko	289	202	1 680	1 643
SI - Slovinsko	16	535	412	290
SK - Slovensko	6 831	8 405	19 165	19 634
MT - Malta	0	0	1	0
CELKEM	72 485	84 826	51 622	51 381

5.4. Kontroly v oblasti přepravy a prodeje vybraných výrobků

V roce 2011 provedly skupiny mobilního dohledu 172 783 kontrol v oblasti přepravy a prodeje vybraných výrobků podle zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů.

Současně byly provedeny čtyři celorepublikové akce tematicky zaměřené na kontroly prodeje lihovin a tabákových výrobků především v gastronomických zařízeních nižší kategorie.

Tabulka č. 21: Výsledky kontrol zaměřených na přepravu a prodej vybraných výrobků v roce 2011

Komodita	Počet případů	Hodnota	Výpadek	Množství
VV-alkohol (líh)	39	1 923 758	3 950 146	16 348 litrů
VV-lihoviny (destiláty, likéry)	692	12 506 732	9 041 112	69 598 litrů
VV-ovocné destiláty z pěstitelského pálení	3	3 606	4 360	26 litrů
VV-pivo	11	80 215	16 495	3 060 litrů
VV-tabák	129	6 503 189	22 221 189	16 613 kg
VV-tabákové výrobky (cigarety, doutníky)	400	9 913 886	13 312 472	6 360 702 kusů
VV-minerální oleje	101	26 452 681	11 561 960	1 069 987 litrů
VV-minerální oleje – těžké topné oleje	7	4 562 286	1 515 740	171 760 kg
Celkem	1 382	61 946 353	59 654 475	

6. VÝKON NĚKTERÝCH DALŠÍCH KOMPETENCÍ

6.1. Kontroly zaměstnávání cizinců

Kontroly zaměstnávání cizinců provádí celní úřady podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) a zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontroly jsou celními úřady vykonávány v průběhu celého roku, kontrolované osoby jsou vybírány dle vlastních informací a zjištění a také na základě předaných poznatků jiných státních orgánů, fyzických a právnických osob a anonymních podání.

Při provádění kontrolní činnosti a ve spolupráci s jinými státními orgány jsou celními úřady zjišťovány nové trendy v oblasti nelegálního zaměstnávání cizinců v ČR. Jedním z nich je např. zastřený pracovně-právní vztah, kdy zejména státní příslušníci Vietnamu a Ukrajiny vykonávají práci na základě živnostenského oprávnění, a je složité prokazovat, že se jedná o závislou práci.

K 1. lednu 2011 došlo novelou zákona o zaměstnanosti k rozšíření kontrolních kompetencí celních orgánů. Od tohoto data mohou celníci kontrolovat také plnění oznamovacích povinností u osob pocházejících z Evropské unie či u cizinců, kteří pracovní povolení nepotřebují (např. s trvalým pobytem).

Celkové výsledky výkonu této kontrolní činnosti od roku 2008 jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka č. 22: Statistika kontrol zaměstnávání cizinců v období 2008 - 2011

Rok	2008	2009	2010	2011
Počet provedených kontrol	1 727	1 632	1 660	1 770
z toho s pozitivním výsledkem	654	602	640	705
Počet kontrolovaných cizinců	6 881	6 195	6 322	4 601
Počet cizinců porušujících zákon o zaměstnanosti	2 340	1 966	2 008	1 263
Počet osob bez povolení k pobytu	91	54	54	72
Počet kontrol. osob EU				2 873
Počet osob nesplňující oznamovací povinnost				1 565

Mezi nejpočetnější skupiny cizinců porušujících zákon o zaměstnanosti patří stejně jako v uplynulých letech Ukrajinci (762), následováni Vietnamci (340), Moldavany (78) a Čiňany (20). Ostatní cizinci nejsou z hlediska počtu zjištění pro statistiku významní.

V průběhu roku 2011 byly realizovány dvě celostátní kontrolní akce v oblasti kontrol zaměstnávání cizinců:

- V logistických centrech, potravinářské výrobě a v oblasti zpracování odpadu celkem 123 kontrol, z nichž ve 46 případech (37,4 %) vzniklo důvodné podezření z porušení zákona o zaměstnanosti. V rámci této akce bylo zkontrolováno 432 cizinců ze třetích zemí pracujících v prostorách kontrolovaných osob. U 134 cizinců (31 %) bylo konstatováno podezření z porušení zákona o zaměstnanosti.
- V rámci další kontrolní akce zaměřené v první části na subjekty provozující činnost v oblasti stavebnictví, prioritně zateplování budov bylo provedeno 169 kontrol, celkem bylo zkontrolováno 491 cizinců ze třetích zemí pracujících v prostorách kontrolovaných osob, z nichž v 95 případech (56,2 %) vzniklo důvodné podezření z porušení zákona o zaměstnanosti.

Tabulka č. 23: Celostátní kontrolní akce 2010-2011

AKCE	akce GRILL 5/2010	akce FRÉZIE 10/2010	akce BOBR 3/2011	akce ŠKVOR 10/2011
Počet kontrol celkem	105	103	123	169
Kontroly v součinnosti s jinými státními orgány	39	46	44	34
Kontroly s jinými státními orgány	37,14 %	44,66 %	35,77%	20,12%
Počet pozitivních kontrol	33	49	46	95
Pozitivních kontrol	31,43 %	47,57 %	37,40%	56,21%
Počet zkontrolovaných cizinců	219	1 001	432	491
Počet cizinců bez platného povolení k pobytu	0	11	3	15
Počet cizinců podezřelých z porušení zákona o zaměstnanosti	60	265	134	229
Počet zkontrolovaných cizinců vs. cizinci podezřelí z porušení zákona o zaměstnanosti	27,40 %	26,47 %	31,02%	46,64%
Počet zkontrolovaných občanů EU			295	433
Počet osob, u nichž byla porušena oznamovací povinnost			66	370

6.2. Následné kontroly Intrastatu

Význam následných kontrol Intrastatu spočívá zejména v preventivním působení na zpravodajské jednotky při vykazování údajů o obchodu uvnitř Společenství mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropské unie. Na základě výsledků kontrol jsou nejen upřesňována statistická data Intrastatu, která byla zpravodajskými jednotkami vykázána, ale jsou získávány i údaje od subjektů, které údaje vůbec nevykazovaly. Největší objem nevykázaných statistických údajů o zboží v částce několika miliard, byl zjištěn u subjektů, které nemají v ČR sídlo ani trvalý pobyt a jsou tu pouze registrovány k DPH. Kvalitu výkonu následných kontrol Intrastatu dokládá skutečnost, že u 71,4 % ukončených kontrol byl zjištěn nesoulad vykázaných statistických údajů se skutečností nebo fakt, že zpravodajská jednotka nevykazuje údaje, ač takovou povinnost má.

Tabulka č. 24: Přehled počtu a výsledků následných kontrol Intrastatu provedených v letech 2007 - 2011

Rok	2007	2008	2009	2010	2011
Zahájené následné kontroly Intrastatu	1 941	1 520	1 197	877	842
Ukončené následné kontroly Intrastatu	1 967	1 544	1 192	877	844
Kontroly s pozitivním výsledkem	979	802	762	575	601
Výslednost následných kontrol Intrastatu v %	49,8	51,9	63,9	65,6	71,4

6.3. Obecná bezpečnost výrobků a bezpečnost potravin

V oblasti obecné bezpečnosti výrobků celní orgány v roce 2011 na základě § 11 zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků, ve znění pozdějších předpisů, zaslaly orgánům dozoru 1022 hlášení. Z těchto žádostí o stanovisko bylo v 919 případech potvrzeno podezření, že výrobek vykazuje znaky, které vyvolávají podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při používání tohoto výrobku nebo, že nebyl řádně označen nebo nebyl doprovázen potřebnou dokumentací. V ostatních případech se tato skutečnost nepotvrdila. Jednalo se zejména o spolupráci s Českou obchodní inspekcí, Orgány ochrany veřejného zdraví a především Státním ústavem pro kontrolu léčiv. Mimo jiné se jednalo o výrobky, které vykazovaly znaky bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti (např. výrobky určené pro děti ve věku do tří let: obuv, zapalovače, hračky, elektrické spotřebiče, různá léčiva) nebo u kterých chybělo požadované značení a průvodní dokumentace.

V oblasti bezpečnosti potravin v roce 2011 celní orgány, v rámci spolupráce se Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí, nahlásily 799 zásilek všech sledovaných komodit (z toho 276 zásilek ovoce a zeleniny).

6.4. Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění

Od 1. ledna do 31. prosince 2011 bylo v rámci kontrolní činnosti v oblasti výkonového zpoplatnění zjištěno celkem 42981 případů porušení právních předpisů, což je o 3960 případů více než za stejné období roku 2010. Zásadní část zjištěných porušení byla vyřešena v blokovém řízení a výše uložených blokových pokut činí 33,1 mil. Kč. V porovnání s rokem 2010 bylo v letošním roce zjištěno o 10,14 % případů porušení právních předpisů více a v blokovém řízení bylo uloženo o 1,3 mil Kč více, což je o cca 4,2 % více než v roce loňském.

Oproti roku 2010 se v roce 2011 výrazně snížil počet zjištěných případů postoupených do správního řízení. Toto snížení lze odůvodnit skutečností, že v platném znění zákona o pozemních komunikacích došlo v průběhu legislativního procesu k faktické chybě, která spočívá v absenci výše sankce ve správním řízení většiny skutkových podstat přestupku řidiče vozidla v systému elektronického mýtného. Tato chyba byla napravena změnou zákona o pozemních komunikacích s účinností od 1. 7. 2011.

V oblasti kontrolní činnosti časového zpoplatnění bylo zjištěno celkem 23832 porušení právních předpisů a výše uložených blokových pokut činí celkem cca 20 mil. Kč.

V rámci obou kontrolních kompetencí bylo za rok 2011 uloženo celkem 53,2 mil. Kč, což je o 6,7 mil. Kč více než v roce 2010.

Ve 2. polovině roku 2011 byla provedena změna zákona č. 13 /1997 Sb. o pozemních komunikacích. Touto legislativní změnou došlo k rozšíření oprávnění celníka o možnost vybrat kauci od řidiče motorového vozidla v souvislosti s porušením právních předpisů v oblasti výkonového, časového zpoplatnění a v oblasti nízkorychlostního kontrolního vážení.

Tabulka č. 25: Zjištěná porušení předpisů v systému elektronického mýtného a časového zpoplatnění

Oblast	Počet zjištěných porušení právních předpisů		Počet případů postoupených ke správnímu řízení		Výše uložených blokových pokut v tis. Kč	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Elektronické mýtné	39021	42 981	1808	1 100	31 851,8	33 188,5
Časové zpoplatnění	17 092	23 832	67	84	14 773,8	20 012,2
CELKEM	56 113	66 813	1875	1 184	46 625,6	53 200,7

6.5. Státní odborný dozor v silniční dopravě a ADR

Tabulka č. 26: Přehled výsledků v oblasti SOD za rok 2010

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v tis.Kč	Jiné příjmy v tis. Kč	Postoupení
Přepravní povolení	14 289	169	0	0	15	241 000	5 130 000	0
Státní odborný dozor	14 272	1 283	9	9 500	615	10 995 000	130 000	25
ADR	1 248	28	0	0	6	145 000	0	2
CELKEM	29 809	1 480	9	9 500	636	11 381 000	5 260 000	27

Tabulka č. 27: Přehled výsledků v oblasti SOD za rok 2011

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v tis.Kč	Jiné příjmy v tis. Kč	Postoupení
Přepravní povolení	12 876	158	1	1 000	9	185 000	4 395 000	1
Státní odborný dozor	7 001	1 242	1	1 000	689	14 354 500	240 000	26
ADR	557	27	0	0	5	165 000	0	0
CELKEM	20 434	1 427	2	2 000	703	14 704 500	4 635 000	27

6.6. Pěstování máku setého a konopí

Výkon kompetencí v oblasti pěstování máku setého a konopí byl Celní správě České republiky svěřen zákonem č. 362/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl na účinnosti dne 1.1.2005. Od té doby ukládá zákon o návykových látkách osobám pěstujícím mák setý nebo konopí na

ploše větší než 100 metrů čtverečných ohlašovací povinnost, jejíž princip spočívá v předání hlášení podle § 29 uvedeného zákona celnímu úřadu, který je místně příslušný podle místa pěstování. V průběhu roku 2011 bylo provedenými kontrolami odhaleno porušení zákona o návykových látkách v 78 případech. Oproti předcházejícímu roku tak došlo ke snížení počtu porušení zákona o návykových látkách o 44 případů. Stejně jako v roce 2010 se zpravidla jednalo o pozdní předání příslušných hlášení ze strany pěstitelů.

6.7. Kontrola v železniční dopravě

V roce 2011 byla kontrolní činnost v oblasti nákladní železniční dopravy zaměřena zejména na vozové jednotky převážející minerální oleje. Spolu s těmito kontrolami byla zaměřena pozornost rovněž na osobní vlaky, zvláště na mezinárodní spoje z Ruska, Ukrajiny, Polska a států jihovýchodní Evropy. Výsledky jsou zachyceny v následujících tabulkách:

Tabulka č. 28: Kontroly v železniční dopravě za rok 2011

Dopravní prostředek	Počet ČR	Počet EU	Počet mimo EU
Vlak nákladní	22	36	32
Vlak osobní	311	680	209
Cisterny s MO	214	46	0
CELKEM	547	762	241

Tabulka č. 29: Přehled zajištěného zboží v železniční dopravě za rok 2011

Druh zboží	Počet případů	Množství
VV – tabákové výrobky (cigarety, doutníky)	14	132 500 ks
VV - tabák	1	13,5 kg
VV – minerální oleje, paliva	1	64 407 l
OPL – marihuana	1	24,3 g
OPL - kokain	1	1000 g

6.8. Kontrola přeshraniční přepravy odpadů

V roce 2011 byly zjištěny celkem 3 případy porušení právních předpisů v oblasti přeshraniční přepravy odpadů. Přestože se oproti roku 2010 zvýšil počet kontrol, došlo celkově k poklesu zjištěných případů. Ve všech zjištěných případech se jednalo o nedostatky administrativního charakteru. Ve všech případech bylo postupováno v úzké spolupráci s oblastními inspektoráty ČIŽP. Zároveň probíhala úzká spolupráce s MŽP ČR a ČIŽP v rámci společných kontrolních hlídek zaměřených na přeshraniční kontrolu odpadů.

Tabulka č. 30: Výsledky oblasti přeprav odpadů

Rok	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet kontrol	3 693	885	1 105	124,9
Počet porušení	1	7	3	42,9
Množství přepravovaného odpadu [t]	24	145	59	40,7

6.9. Kontrola v oblasti ochrany trhu a spotřebitele

V roce 2011 bylo v rámci kontrol zaměřených na ochranu spotřebitele a vnitřního trhu zajištěno celkem 1 959 359 ks zboží podezřelého z porušování práv k duševnímu vlastnictví, jehož prodejem by vznikla škoda majitelům práv duševního vlastnictví ve výši 814,2 mil. Kč. V porovnání množství zajištěného zboží byl v porovnání s r. 2010 zaznamenán znatelný nárůst.

Zaměření kontrolní činnosti vycházelo především z priorit výkonu služby útvarů mobilního dohledu pro rok 2011. V oblasti kontrol stánkového prodeje byla kontrolní činnost zaměřena prioritně na:

- tržnice, v nichž dochází k otevřené nabídce zboží porušujícího práva duševního vlastnictví, včetně nových práv duševního vlastnictví,
- nelegální prodej a skladování lihu, lihovin a tabákových výrobků.

Činnost útvarů mobilního dohledu při ochraně trhu a spotřebitele byla v rámci kontrol stánkového prodeje zaměřena především na tržnice. Nejvýraznější dlouhodobá kontrolní činnost byla realizována na tržnici ve Strážném, kde od listopadu do prosince roku 2011 probíhal stálý dohled. V rámci kontrolní činnosti byl kladen velký důraz na zapojení a součinnost místně příslušného živnostenského úřadu a stavebního úřadu. Cílem užší spolupráce a komunikace s uvedenými úřady bylo především nastavit na tržnici dodržování právního stavu, dosáhnout tak posunu v počtu zaregistrovaných a řádně označených provozoven jejich provozovateli.

Z celorepublikového hlediska je možno konstatovat, že na většině tržnic se podařilo udržet stav, při němž otevřená nabídka zboží porušujícího práva duševního vlastnictví ve stánkovém prodeji byla potlačena. Přetrvávajícím negativním trendem stánkového prodeje je skrytá forma prodeje zboží porušujícího práva duševního vlastnictví.

Paralelně s kontrolami stánkového prodeje proběhlo 117 kontrol zaměřených na kamenné provozovny a skladové prostory.

Tabulka č. 31: Výsledky kontrolní činnosti za období 2008- 2011

Rok	2008	2009	2010	2011
Počet zajištěného zboží [ks]	4 843 360	3 637 400	2 640 410	5 607 802
Škoda způsobená majitelům práv [tis.Kč]	3 911 581	3 134 115	4 473 255	3 484 658
Podíl zboží stánkového prodeje [%]	80,7	40	35,9	66,2

Tabulka č. 32: Případy zajištěného padělaného zboží skupinami mobilního dohledu CS ČR v roce 2011

Název ochranné známky	Druh zboží
COLD STEEL, BUCK, SOG, BOKER, SMITH & WESSON	zavírací nože
BATERIA	tužkové baterie
STIHL	motorové pily
BOSCH	elektrická a bourací kladiva
OSRAM	lampičky
SWAROWSKI	náušnice, prsteny, náhrdelníky
RAXSKI	lyže, lyžařské hole
FAG, SKF	ložiska
HUSQVARNA	olej pro motorové pily
STOP GEL	prostředky na hubení škůdců
REXONA	antiperspirant
STOLICHNAYA	vodka
VINACZ	vína různých druhů
KRIMSKOYE IGRISTOE	sekt
PILSNER URQUELL, GAMBRINUS	české pivo

7. PROVÁDĚNÍ ANALÝZY RIZIK V CS

7.1. Obecné analytické produkty

V roce 2011 bylo analytickými útvary CS zpracováno celkem 459 analytických produktů, což je ve srovnání s rokem 2010 (499 analytických produktů) pokles o 8%.

Na zpracovaných analytických produktech mají největší podíl produkty celostátního (59,7 %) a regionálního (38,8 %) významu, kdy se v největší míře jednalo o analytické informace (51,6%) a povolovací řízení (36,3%).

Z hlediska věcného zaměření převažovaly stejně jako v roce 2010 analytické produkty v oblasti správy spotřebních a energetických daní (46,2%).

7.2. Finanční analýzy

Finanční analytici CS ČR zpracovali pro rozhodnutí příslušných povolovacích řízení v roce 2011 celkem 405 finančních analýz (v roce 2010 to bylo 442), tj. pokles o 8,4%. K meziročnímu poklesu došlo vyloučením žádostí o finanční analýzu v případech bagatelních

částek nedoplatků ve vztahu k výši majetku hodnoceného subjektu, jakož i v případech krátké doby posečkáni.

Ze 405 prověřených subjektů bylo 95 shledáno finančně nestabilních, tj. 23,5 % subjektů představujících pro celní orgány zvýšené riziko vzniku nedoplatku, podkladem pro povolovací řízení v rámci správy cel bylo 233 finančních analýz, tj. 57,5 %, pro povolovací řízení v rámci správy spotřebních a energetických daní bylo 135 finančních analýz, tj. 33,3 %, pro povolovací řízení v rámci dělené správy 37 finančních analýz, tj. 9,2 %.

8. ODHALOVÁNÍ PŘÍPADŮ PORUŠOVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

8.1. Porušování předpisů a charakteristika vývoje

Pro celní orgány působící v oblasti pátrání a dohledu byly pro rok 2011 stanoveny priority v odhalování porušování právních předpisů, a to především v oblasti spotřebních daní, do které lze zahrnout odhalování nezákonných obchodů s minerálními oleji, lihem, tabákem a tabákovými výrobky a dále nelegální výrobu cigaret a alkoholických nápojů.

Tabulka č. 33: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 až 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Podezření ze spáchání trestného činu	715	1 080	1 238	1 033	83,4
Zjištěné celní přestupky	1 624	1 758	1 640	1 135	69,2
Zjištěné jiné správní delikty	6 090	5 532	4 935	3 408	69,1
Zjištěné celní delikty	2 623	2 438	1 982	1 733	87,4

Tabulka č. 34: Přehled o uložených pokutách, propadlém nebo zabraném zboží v letech 2010 a 2011

Rok	2010			2011		
	Počet	Uložené pokuty (Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (Kč)	Počet	Uložené pokuty (Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (Kč)
Zjištěné celní přestupky	1 640	2 608 426	3 958 488	1 135	1 520 644	3 598 190
Zjištěné jiné správní delikty	4 935	19 655 065	242 004 245	3 408	20 355 441	205 533 321
Zjištěné celní delikty	1 982	6 086 802	1 409 764	1 733	5 149 273	369 414
CELKEM	8 557	28 350 293	247 372 497	6 276	27 025 358	209 500 925

8.2. Činnost pověřených celních orgánů v trestním řízení

I v roce 2011 byla pověřenými celními orgány v rámci úkonů trestního řízení šetřena trestná činnost spočívající zejména v nejzávažnějších porušování práv duševního vlastnictví, ve zkrácení spotřebních daní u tabákových výrobků, lihu, lihovin a minerálních olejů, neoprávněném dovozu či vývozu OPL a jedinců a exemplářů chráněných druhů živočichů.

Po roční účinnosti nového trestního zákoníku je možné používání tohoto právního předpisu označit za bezproblémově osvojené. Zmíněná rekonstrukce přináší i komplikace spočívající zejména v dekriminální přípravě k trestnému činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku. Dále jde o změny vyvolané v oblasti trestního práva procesního v oblasti podmínek použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 trestního řádu, kdy došlo k zúžení okruhu trestných činů, kdy je tento institut možné použít. Tyto změny se projeví i na činnosti pověřených celních orgánů, kdy dosažení stanovených cílů je podstatně obtížnější při nemožnosti použití potřebných trestně procesních prostředků a kdy přípravné jednání ke spáchání daňové trestné činnosti není z pohledu trestního práva postizitelné téměř vůbec, což umožňuje pachatelům se „pohodlně“ připravit na úmyslné zkrácení daně v podobě např. chystané nelegální výroby tabákových výrobků.

V průběhu roku 2011 bylo pověřenými celními orgány založeno celkem 657 trestních spisů (dále jen „TS“), v rámci kterých bylo prověřováno celkem 765 podezření ze spáchání

TČ (skutkových podstat podle trestního zákoníku). Ve smyslu ustanovení § 162 odst. 1 trestního řádu bylo předáno do vyšetřování orgánům P ČR celkem 349 TS. Státnímu zástupci bylo v rámci zkráceného řízení podle § 179c trestního řádu předáno 84 TS. Ve smyslu ustanovení § 159a odst. 1 až 5 trestního řádu bylo odloženo nebo odevzdáno 205 TS, z důvodu věcné nepříslušnosti byly příslušným orgánům P ČR předány 3 TS.

V roce 2011 došlo v porovnání s rokem 2010 k poklesu jak u založených TS (pokles 4%), tak u množství případů šetřených podezření ze spáchání TČ (pokles o 11%). Naproti tomu došlo k nárůstu počtu úspěšně realizovaných případů o 10%.

Tabulka č. 35: Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Založeno trestních spisů	457	566	683	657	96,2
Podezření ze spáchání trestného činu	527	672	861	765	88,9
z toho: trestného činu krácení daně	71	65	80	52	65,0
v částce (mil.Kč)	507	299	386	191	49,5
Předáno do vyšetřování TS	258	286	301	349	115,9
Realizováno ve zkráceném řízení (§ 179c)	9	46	93	84	90,3
Odevzdáno a odloženo (§159a)	231	194	224	205	91,5

Tabulka č. 36: Porovnání prověřovaných podezření ze spáchání trestného činu v období let 2008 – 2011

Skutková podstata	2008	2009	2010	2011	Rozdíl 2011/2010
§ 124 (§ 261)	4	2	8	5	-3
§124a-f (§§ 262 až 267) z toho	1	6	5	4	-1
(§ 265)	-	-	4	4	0
(§ 267)	-	-	1	0	-1
§145a (§ 245)	0	0	4	2	-2
§148 (§ 240)	71	65	80	52	-28
§148a (§ 244)	50	93	149	133	-16
§150 (§ 268)	241	285	326	305	-21
§151 (§ 269)	17	17	57	49	-8
§152 (§ 270)	67	89	102	43	-59
§176 (§ 348)	0	0	1	0	-1
§181f (§ 299)	6	8	4	7	+3
§181g (§ 300)	0	0	1	0	-1
§187 (§ 283)	67	102	117	149	+32
§194a (není kodifikováno)	3	5	0	4	+3
§ 129a (§ 260)	0	0	1	11	+5
§ 218a (§ 288)	0	0	6	1	+1
CELKEM TČ	527	672	861	765	-96

V roce 2011 byl zaznamenán celkový pokles o 96 trestných činů oproti roku 2010.

8.3. Formy a výsledky odhalování obchodních podvodů

8.3.1. Zboží zatížené spotřební dani

Cigarety a tabák

Nezákonný obchod s tabákem a tabákovými výrobky patří dlouhodobě mezi nejvýnosnější organizovanou trestnou činnost. V průběhu roku 2011 bylo v oblasti nelegálního obchodování s cigaretami a tabákem odhaleno celkem 337 případů porušení dotčených právních předpisů. Celkový únik na cle a daních dané komodity, odhalený kontrolní činností, je odhadován na cca 185 milionů Kč, přičemž zajištěno bylo více jak 8 milionů ks cigaret a 228 tun tabáku.

Tabulka č. 37: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	333	368	404	337	83,4
Cigarety (mil. kusů)	71	40	29	8	27,6
Tabák (t)	160	142	118	228	193,2
Výpadek cla a daní (mil. Kč)	396	169	161	185	114,9

V hodnoceném období došlo k poklesu počtu odhalených případů, současně však došlo k navýšení zajištěného množství tabáku oproti minulým obdobím, nárůstu výpadku na cle a daních. V rámci celé EU byl zaznamenán pokles zadrženého množství ilegálních tabákových výrobků o 40% oproti roku 2010, v některých zemích nastal až 80 % propad.

Celní správa sledovala do roku 2011 tři směry tohoto druhu trestné činnosti. Prvním směrem bylo a nadále je odhalování ilegálních přeprav tabáku a tabákových výrobků po tzv. východoevropské trase. Tato je tvořena bývalými státy Sovětského svazu, Polskem a Slovenskem. Po této trase proudí do České republiky zejména originály renomovaných značek vyráběných na území Ukrajiny a Ruska. Zásilky byly v minulosti přepravovány prostřednictvím kamionové přepravy. V současnosti došlo ke změně modu operandi. Dovozy jsou děleny do malých zásilek, které jsou přepravovány prostřednictvím většího množství osobních automobilů. Druhým sledovaným směrem je odhalování ilegální produkce na tzv. asijské trase. Ilegální tabákové výrobky jsou dováženy z Číny a Vietnamu přes západoevropské přístavy dále do Evropy. Jednalo se a jedná se převážně o padělky tabákových výrobků renomovaných výrobců. Na asijské trase došlo také ke změně modu operandi ve směru přeprav těchto výrobků. V současné době nejsou tyto výrobky směřovány do západoevropských přístavů, ale do přístavů jihoevropských, zejména pak do Řecka. Odsud jsou dále distribuovány v zásilkách s tropickým ovocem po celé západní Evropě. Třetím sledovaným směrem bylo odhalování ilegálních továren na padělky tabákových výrobků na území České republiky. S ohledem na novelu trestního zákoníku a složitého prokazování této nelegální činnosti došlo k výraznému poklesu odhalených případů této trestné činnosti.

S ohledem na skutečnost, že v případě ilegálního obchodu s tabákovými výrobky jde o vysoce sofistikovanou trestnou činnost s mezinárodním prvkem, je nezbytná úzká mezinárodní spolupráce mezi orgány, které se bojem s touto trestnou činností zabývají. Rovněž je nezbytná spolupráce s legálními výrobci tabákových výrobků.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě celkem 135 trestních spisů. Z tohoto počtu bylo 63 trestních spisů předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání a 44 spisů bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

Minerální oleje

V hodnoceném období roku 2011 bylo u této komodity v rámci Celní správy ČR zjištěno 172 případů porušení celních a daňových předpisů. Celkový únik na cle a daních dané komodity, odhalený kontrolní činností, je odhadován na cca 284 mil. Kč. Z níže uvedených údajů vyplývá, že v roce 2011 došlo jak k nárůstu počtu případů, tak k nárůstu částky zjištěných výpadků na cle a daních.

Tabulka č. 38: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	81	75	106	172	162,3
Výpadek cla a daní (mil. Kč)	136	862	193	284	147,2

Trendy ve způsobu obcházení celních a daňových předpisů v této komoditě jsou konstantní. Případy jsou ale z hlediska objemu nelegálně zobchodovaného zboží daleko rozsáhlejší a způsob páčání je stále sofistikovanější. Jedná se zejména o nelegální dovoz

minerálních olejů nezatížených spotřební daní na území České republiky z jiných členských států EU pod různými obchodními názvy (například FORMEX) s deklarovaným využitím jako formovací či základové oleje KN 27101999, které jsou administrativně (fakturačně) zaměňovány za minerální oleje KN 27101941 podléhající spotřební dani. Za využití různých druhů přeprav (automobilová nebo železniční) a různých přepravních obalů (například 1000 l plastové nádoby) jsou následně minerální oleje dodávány do sítě čerpacích stanic nebo výdejních míst pohonných hmot velkokapacitních přepravečů, aniž by z těchto minerálních olejů byla řádně odvedena spotřební daň. Konkrétně se jedná o nelegální dovozy minerálních olejů původem z Polska, Litvy, Slovenska, Rakouska či Německa. Souvisejícím trendem bylo v roce 2011 míchání pohonných hmot s jinými minerálními oleji a ostatními chemickými látkami nezatížených spotřební daní.

Další formou obcházení daňových předpisů byla tzv. „řízená insolvence“, kdy u daňových subjektů docházelo k vyhlášení konkurzu či insolvence za účelem dalšího neodvedení daní (SPD či DPH) tak, že byl v konkrétním daňovém období nejprve enormně navýšen objem dovezených pohonných hmot z jiného členského státu.

V neposlední řadě je narůstající tendencí porušování předpisů spočívající v dovozu minerálních olejů z členských států EU a následné neodvedení daně z přidané hodnoty finančním úřadům jako správcům této daně. I přes věcnou nepřislusnost celní správy k dani z přidané hodnoty docházelo mezi jednotlivými správci daní k intenzivní výměně informací tak, aby bylo možné eliminovat důsledky neodvádění daně z přidané hodnoty. Příkladem vzájemné kooperace bylo několik společných kontrolních akcí, při nichž došlo v rámci výkonu exekucí k zajišťování automobilových cisteren pohonných hmot.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě celkem 10 TS. Z tohoto počtu byly 4 TS předány P ČR k zahájení trestního stíhání.

Etylalkohol a alkoholické nápoje

V průběhu roku 2011 bylo v oblasti nelegálního obchodování se zbožím zatíženým spotřební daní – lihem, resp. zbožím obsahujícím lih odhaleno celkem 507 případů porušení předpisů. Celkový únik na cle a daních dané komodity, odhalený kontrolní činností, je odhadován na cca 72 mil. Kč. Předmětem šetřených případů bylo celkem téměř 8,8 mil. litrů alkoholu.

Tabulka č. 39: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index (%) 2011/2010
Počet případů	436	381	641	507	79,1
Množství (mil. litrů)	1,1	0,3	0,4	8,8	2 200,0
Výpadek cla a daní (mil. Kč)	71	14	25	72	288,0

V porovnání s rokem 2010 došlo v roce 2011 v této komoditě ke snížení počtu odhalených případů, naproti tomu došlo ke zvýšení hodnoty zjištěného výpadku cla a daní. Nárůst hodnoty množství u této komodity je způsoben jediným případem, kdy bylo následnou kontrolou u daňového subjektu zjištěno propuštění vybraných výrobků (pivo a lih, cca 7 520 000 l) do režimu volného oběhu bez přiznání spotřební daně.

V hodnoceném období byly vedle již tradiční nelegální výroby lihových nápojů v malých „garážových“ výrobnách a skladování nezdaněných lihových nápojů mimo prostor daňových skladů zaznamenány i případy zneužití režimu podmíněného osvobození od daně, kdy bez vědomí správce daně byly do České republiky dopraveny lihové nápoje z některých zemí EU.

Současným trendem je opakované používání kontrolních pásek ke značení lihových nápojů ve spotřebitelském balení větším než 1,5 litru (5 – 6 litrové plastové barely). Samostatnou kapitolou jsou padělky kontrolních pásek. I když počet zjištěných případů

použití padělků v roce 2011 oproti předchozímu období nevzrostl, lze na základě dostupných informací konstatovat, že do budoucna bude tato oblast na vzestupu.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě celkem 76 TS. Z tohoto počtu bylo 26 předáno P ČR k zahájení trestního stíhání a 36 bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

8.3.2. Potravin y a zemědělské produkty

V roce 2011 bylo v oblasti zemědělských produktů zjištěno 42 případů porušení celních předpisů, a to v celkové hodnotě přesahující 2,5 mld. Kč. Celkový únik na cle a daních dané komodity, odhalený kontrolní činností, je odhadován na cca 1 mil. Kč.

Tabulka č. 40: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index (%) 2011/2010
Počet případů	76	72	38	42	110,5
Hodnota zboží (mil. Kč)	230	339	218	2 542	1 166,1
Výpadek cla a daní (mil. Kč)	3	3	32	1	3,1

V porovnání s rokem 2010 došlo k nárůstu počtu zjištěných případů porušení celních předpisů, stejně tak u hodnoty zboží. Naopak došlo ke značnému nárůstu v případě výpadku cla a daní. Nárůst u hodnoty zboží byl způsoben překročením asimilačního prahu v rámci intrakomunitárního pohybu zboží, s čímž souvisí neplnění vykazovací povinnosti údajů pro Intrastat dle ustanovení § 319 zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve stanovené lhůtě.

Tato na první pohled okrajová komodita je velmi důležitá z hlediska dotační politiky EU. Z tohoto důvodu celní orgány monitorují tuto komoditu a zaměřují se zejména na oblasti obchodních podvodů spočívajících ve vědomé záměně země původu při dovozech ze třetích zemí či uvádění chybného sazebního zařazení zboží.

8.3.3. Elektronika a elektrodíly

U komodity elektronika, elektrodíly a náhradní díly k nim bylo v roce 2011 zjištěno celkem 225 případů porušení celních předpisů. Hodnota předmětného zboží byla vyčíslena na více jak 29,5 mld. Kč a výpadek na cle a daních byl vyčíslen částkou ve výši cca 64 mil. Kč.

Tabulka č. 41: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	161	267	312	225	72,1
Hodnota zboží (mil. Kč)	772	1 390	2 687	29 531	1 099,0
Výpadek cla a daní (mil. Kč)	20	34	185	64	34,6

Oproti předchozímu roku 2010 došlo u této komodity k poklesu počtu odhalených případů porušení celních předpisů. Předpokládaná hodnota a výpadek na cle a dani také zaznamenaly pokles. Nárůst u hodnoty zboží byl způsoben především překročením asimilačního prahu v rámci intrakomunitárního pohybu zboží, s čímž souvisí neplnění vykazovací povinnosti údajů pro Intrastat dle ustanovení § 319 zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve stanovené lhůtě. Konkrétně se jednalo o jeden případ s celkovou hodnotou zboží přesahující 24 mld. Kč.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě jeden trestní spis a to odložením ve smyslu § 159a odst. 1 trestního řádu.

8.3.4. Porušování práv k duševnímu vlastnictví

Celní správa ČR disponuje v oblasti ochrany některých práv duševního vlastnictví oprávněním zasahovat v souladu s příslušnou legislativou proti porušování těchto práv v rámci celního řízení při kontrole zboží pocházejícího z třetích zemí, ale rovněž i v rámci

dozoru nad ochranou spotřebitele na tuzemském trhu. Kromě zmíněných oprávnění Celní správa ČR působí jako orgán činný v trestním řízení, přičemž těchto svých kompetencí využívá především při odhalování distribučních kanálů padělků a nedovolených napodobenin a odhalování ilegálních výroben, skladů a provozoven.

Oblast celního řízení

Nejčastěji zajišťovaným zbožím je v rámci celního řízení textil a obuv. V roce 2011 v porovnání s rokem 2010 výrazně poklesl počet zajištěného zboží v kategoriích potraviny a nápoje, nahrané nosiče CD a DVD. V roce 2011 se oproti roku 2010 zvýšil počet zajištěného zboží v kategoriích parfémů a kosmetika, textilní výrobky (ručníky, ložní prádlo), počítačové vybavení a zapalovače. Množství zadržovaného zboží v roce 2011 se oproti roku 2010 mírně navýšilo, v případě škody způsobené majitelům práv došlo k výraznému poklesu oproti roku 2010, zejména v oblasti textilu a obuvi. V oblasti dovozů padělaného zboží byly odhalovány kontejnerové zásilky pocházející především z oblasti jihovýchodní Asie. Přetrvává tak trend z minulých let, kdy oblast nelegálního obchodu s padělaným zbožím je řízena organizovanými zločineckými skupinami z Asie operujícími na území ČR, PL, SK, HU.

Tabulka č. 42: Výsledky činnosti celních orgánů - celní řízení

Rok	2010	2011	Index 2011/2010
Počet (tis.ks)	1 453	1 863	128,2
Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	3 115	1 931	62,0

Oblast vnitřního trhu

Další významné záchyty zboží, u kterého byla porušena práva k duševnímu vlastnictví, byly realizovány v rámci kontrolní činnosti zacílené především na stánkový prodej. V rámci kontrol vnitřního trhu zaměřily celní orgány svoji pozornost nejen na kontroly tržnic v příhraničních oblastech, ale rovněž na kontroly provozoven a skladů ve vnitrozemí. Na většině tržnic se podařilo dosáhnout stavu, při němž otevřená nabídka zboží porušujícího práva duševního vlastnictví ve stánkovém prodeji byla eliminována. V průběhu roku 2011 se Celní správě ČR rovněž podařilo úspěšně identifikovat několik objektů sloužících k nelegální výrobě či skladování padělaného textilu a fonografických médií. Obchodování s padělaným zbožím na vnitřním (tuzemském) trhu se především věnuje vietnamská komunita žijící v ČR.

Tabulka č. 43: Výsledky činnosti celních orgánů – vnitřní trh v roce 2011

Správní řízení	Počet (tis. ks)	1959
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	814
Trestní řízení	Počet (tis. ks)	1786
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	740
Celkem oblast vnitřního trhu	Počet (tis. ks)	3745
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	1554

Činnost útvaru Mobilního dohledu

Zaměření kontrolní činnosti vycházelo především z priorit výkonu služby útvarů mobilního dohledu pro rok 2011. V oblasti kontrol stánkového prodeje byla kontrolní činnost zaměřena na:

- tržnice, v nichž dochází k otevřené nabídce zboží porušujícího práva duševního vlastnictví, včetně nových druhů ochranných známek,
- nelegální prodej a skladování lihu, lihovin a tabákových výrobků.

Velký důraz byl při kontrolní činnosti kladen na zapojení a součinnost jednotlivých místně příslušných živnostenských úřadů a stavebních úřadů. Cílem součinnosti s uvedenými

úřady bylo především dosažení vyšší počtu zaregistrovaných provozoven jejich provozovateli na problematických trznicích.

V důsledku aktivního působení dotčených orgánů a samosprávy byla přijata opatření ke zlepšení situace v oblasti porušování zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (výrazné potlačení otevřené nabídky, prodeje a skladování zboží porušujícího práva duševního vlastnictví), zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů (potlačení nabídky nezdaněných vybraných výrobků), zákona č. 676/2004 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů (potlačení nabídky neznačených lihovin kontrolní páskou), zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (prodávající jsou zapsáni i s evidenčním číslem své provozovny do registru živnostenského podnikání a jejich provozovny jsou řádně označeny v souladu se zákonem o živnostenském podnikání).

Útvary odhalování organizované trestné činnosti

Pověřené celní orgány disponují kompetencemi orgánů činných v trestním řízení v postavení policejního orgánu v řízení o trestných činech spáchaných porušením celních předpisů a předpisů o dovozu, vývozu nebo průvozu zboží - tedy i v řízení o trestných činech, jejichž objektem je zájem na ochraně práv k duševnímu vlastnictví. Z toho důvodu jsou při odhalování a šetření trestné činnosti související s právy duševního vlastnictví oprávněny používat i tzv. operativně pátrací prostředky jako je předstíraný převod či sledování osob a věcí, nebo jsou například oprávněny provádět a vyhodnocovat odposlechy a záznamy telekomunikačního provozu.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v oblasti porušení práv duševního vlastnictví celkem 324 TS. Z tohoto počtu bylo 204 TS předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání a 23 TS bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

Hlavní trendy v problematice ochrany práv k duševnímu vlastnictví a boje s padělkami

Před několika lety se Celní správa ČR setkávala především s padělkami nejrůznějších oděvů, oděvních doplňků, obuvi a elektroniky. V současné době se na trhu stále častěji objevují padělané výrobky, které mohou být pro konečného spotřebitele škodlivé a v některých případech i životu nebezpečné - jde například o padělkami kosmetiky, hraček, různých specifických součástek v automobilovém průmyslu, ale také např. mobilních telefonů a další elektroniky, alkoholických nápojů či léků. Negativním trendem stánkového prodeje je v současné době skrytá forma prodeje zboží porušujícího práva duševního vlastnictví z nebytových prostor nebo přímo ze zaparkovaných nebo odstavených vozidel. Tato vozidla se z velké části nacházejí na soukromých pozemcích areálů trznic.

V rámci kontrol prováděných v souvislosti s celním řízením, ale rovněž při kontrolách na vnitřním trhu zaznamenávají celní orgány stále častěji speciální způsob krytí padělané obuvi. Jde o přešití markantu, kterým je předmětná obuv označena, a který porušuje práva k duševnímu vlastnictví „neznámým vzorem“. Tento „neznámý vzor“, který neporušuje žádná práva k duševnímu vlastnictví, je z výrobku lehce odstranitelný.

Velmi nebezpečný a obtížně postižitelný je v posledních letech velký nárůst prodeje padělek přes internet. Díky rozvoji elektronických „aukčních“ portálů a vzrůstu oblíbenosti elektronického obchodování získává tato forma distribuce stále větší význam. S ohledem na skutečnost, že jde o velmi „pohodlnou“ a vysoce anonymní možnost nabídky a distribuce padělaného zboží, lze i do budoucna předpokládat rostoucí trend tohoto problému.

Celní správa ČR reagovala na tento trend zesíleným monitorováním internetového prostředí. Za tímto účelem vzniklo v rámci Celní správy ČR v roce 2009 specializované pracoviště - Referát internetové kriminality, které provádí aktivní monitoring internetového obchodování. Význam tohoto pracoviště spočívá jak v portfoliu jeho zaměření, tak i v propojenosti na ostatní podobné útvary v národním či mezinárodním kontextu.

Významné postavení v oblasti porušování práv k duševnímu vlastnictví v současné době představují padělky léčivých přípravků a podpůrných prostředků. Padělání léčiv a podpůrných prostředků je vysoce výnosný organizovaný zločin. Je páchan na velmi sofistikované úrovni a mnohdy má mezinárodní charakter. Padělatelé a distributoři aktivně sledují poptávku a potřeby spotřebitelů - orientují se především na přípravky na léčbu erektilní dysfunkce (VIAGRA, CIALIS, LEVITRA) nebo na podpůrné léčebné přípravky s anabolickým nebo steroidním účinkem. Většina tohoto zboží je zajišťována Celním úřadem Praha Ruzyně v rámci kontrol poštovních zásilek směřujících do ČR ze třetích zemí. V České republice jsou padělky léčivých přípravků a podpůrných prostředků nabízeny a distribuovány zejména na internetových inzertních serverech.

8.4. Ostatní ve specifických oblastech

8.4.1. Omamné a psychotropní látky

V roce 2011 bylo celními orgány České republiky v celkem 147 záchytech realizováno 148 kg omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“).

Tabulka č. 44: Přehled záchytů OPL podle jejich druhu v letech 2008 až 2011

OPL	2008		2009		2010		2011	
	počet	hmotnost [g]	počet	hmotnost [g]	počet	hmotnost [g]	počet	hmotnost [g]
Marihuana	71	173 371,3	92	79 432,6	79	36 474,5	69	77 833,8
Marihuana-sazenice							1	
Hašiš	25	567,6	37	1 066,0	18	423,8	14	393,4
Amfetamin	0	0,0	2	1 117,0	2	32,5	1	1 041,6
Metamfetamin	18	152,4	16	1 153,4	11	7 541,0	15	362,0
Heroin	9	25 401,5	4	14 564,6	2	9 871,0	2	1 077,4
Kokain	3	5 492,5	12	8 116,2	11	13 099,0	12	13 281,2
Extáze	7	4 679,3	5	0,0	1	0,0	0	0
Koka listy	1	197,6	1	250,0	0	0,0	0	0
LSD	2	0,0	3	0,0	1	0,0	1	
Efedrin	0	0,0	0	0,0	5	5 835,0	9	1 952,0
Khat	-		-		-		1	48 857,0
Lysohlávky	-		-		-		2	3,2
Methylon	-		-		-		2	692,2
Pseudoefedrin	-		-		-		2	2 837,0
Pseudoefedrin v tabletách	-		-		-		16	
CELKEM	136	209 862,2	176	105 900,2	130	73 276,80	147	148 330,8

Tabulka č. 45: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet záchytů	136	176	130	147	113,1
Hmotnost (kg)	209,2	105,9	73	148,3	203,2

Ve srovnání s rokem 2010 došlo jak k nárůstu počtu odhalených případů porušení celních předpisů (+ 17), tak i k nárůstu hmotnosti zachycených OPL. Spolu s OPL, které jsou uvedeny v tabulce, celní orgány zadržely 350 396 ks tablet obsahujících pseudoefedrin, 2 570 tablet s efedrinem, 100 ks tripů LSD či 1 730 ks rostlin marihuany (konopí).

V Evropě, a také v České republice byl od počátku roku 2010 a též v celém roce 2011 zaznamenáván nový trend v dovozu „imitací“ omamných a psychotropních látek převážně z Číny a Indie. Jednalo se především o chemické látky na bázi syntetického katinonu (účinné látky rostliny kathy jedlé, „catha edulis“), které mají stimulační účinky („náhrada“ metamfetaminu, kokainu), včetně mediálně známého mefedronu a také látky ze skupiny syntetických kanabinoidů - skupina látek typově označovaná JWH. Mezinárodně se u těchto látek začal používat název „designers drugs / legal highs“. Nové syntetické látky představovaly a představují závažné zdravotní a společenské riziko. Předmětné chemické látky byly při dovozu do ČR deklarovány jako koupelové soli, vykuřovací směsi či pod jiným chemickým názvem. Celníci, převážně z letiště v Praze – Ruzyni, od března 2010 do dubna 2011 zadrželi a následně předali k provedení chemické analýzy cca 250 kilogramů nových syntetických látek, z toho cca 80 kilogramů mediálně známého mefedronu. Dne 22. 4. 2011 vyšel ve Sbírce zákonů zákon č. 106/2011 Sb., kterým se mění zákon o návykových látkách a který rozšiřuje stávající přílohy omamných a psychotropních látek o 33 nových látek. Od účinnosti tohoto zákona se dovoz těchto nových syntetických látek prakticky zastavil, zadrženo bylo pouze cca 700 gramů methylonu.

Jedním z častých a také oblíbených způsobů „dopravy“ drog do ČR je poštovní letecká přeprava. V těchto případech se jedná převážně o dovoz nebo vývoz marihuany nebo hašiše v malých množstvích do 100 gramů. Zde je oproti minulosti změna – marihuana se do ČR nelegálně dovážela především z Nizozemí. V současnosti je patrný nárůst nelegálního vývozu marihuany z ČR (indoorové pěstírny) leteckou poštovní přepravou do Velké Británie či USA. Potřeba (spotřeba) marihuany v ČR je z většiny pokryta „tuzemskou výrobou“.

Z důvodu „neregulace“ prodeje tablet s obsahem pseudoefedrinu (prekurzor drog Kategorie I, v ČR převážně využíván k výrobě metamfetaminu) se ze sousedního Polska tyto tablety pašují do ČR převážně v osobních automobilech. K ukrytí není většinou využíváno „tajných schránek“. Tablety jsou volně v cestovních zavazadlech v kufru vozidla, případně na sedadlech.

Také v roce 2011, stejně jako v minulých letech, jsou trendem tzv. polykači. V „našem případě“ se jedná převážně o občany Nigérie, kteří pašují (především kokain) ve svých tělních dutinách. Hmotnost pašované drogy je od 10 gramů do jednoho kilogramu.

„Novinkou“ může být také to, že koncem roku 2011 byli na ruzyňském letišti zadrženi dva občané Řecka, kteří se pokoušeli do ČR nelegálně dovést cca 5 kilogramů kokainu z Jižní Ameriky.

Oproti roku 2010 bylo zajištěno větší váhové množství u marihuany, khatu a tablet s obsahem pseudoefedrinu (30 – 120 mg).

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily v této oblasti 147 TS, z nichž 72 předaly P ČR k zahájení trestního stíhání podle § 162 odst. 1 trestního řádu.

8.4.2. Zbraně, výbušniny, radioaktivní látky a vojenské materiály

CS vykonává dohled v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem, výbušninami a zbožím dvojího užití. Jedná se především o kontrolu licencí pro obchodování s tímto materiálem. V této souvislosti spolupracují celní orgány s MPO - Licenční správou a rovněž se zpravodajskými službami. V rámci mezinárodní spolupráce se zástupci CS zúčastňují mezinárodních akcí a seminářů.

Celní orgány v hodnoceném období prováděly v 22 případech šetření z důvodu podezření z nelegálního obchodování s vojenským materiálem. V případě vojenského materiálu se především jednalo o špatné sazební zařazení, nepředloženi licence či dovozních nebo vývozních povolení. V roce 2011 byl zjištěn jeden případ porušení předpisů souvisejících s jaderným materiálem, a to při dovozu zboží deklarovaného jako umělé

radioaktivní materiály (KN 28444020). Spolu s dalším zbožím, které bylo propuštěno do režimu tranzit, nebylo celnímu úřadu určení předloženo, proto celní úřad přistoupil k sepsání protokolu o zjištěném celním deliktu. Celková hodnota zboží dosahuje výše 2 mil. Kč.

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily 7 trestních spisů, z nichž jeden byl předán P ČR k zahájení trestního stíhání podle § 162 odst. 1 trestního řádu.

V oblasti zahraničního obchodu s radioaktivním materiálem celní orgány dohlíží, zda dovoz, vývoz a průvoz tohoto materiálu je prováděn v souladu se stanovenými předpisy a nařízeními. Kontrola přepravy těchto komodit je realizována prostřednictvím skupin mobilního dohledu, které působí na celém území ČR. Tyto skupiny zároveň vykonávají kontrolní činnost v rámci radiační monitorovací sítě, provádějí jak pravidelná, tak namátková měření výše radioaktivity pomocí mobilních i stacionárních detekčních přístrojů na celém území ČR. V oblasti měření radioaktivity spolupracuje CS s dalšími orgány státní správy, především s SÚJB (Státní úřad pro jadernou bezpečnost), se kterým dochází k pravidelné výměně informací.

8.4.3. CITES

Nelegální dovoz exemplářů CITES do České republiky (dále jen „ČR“) je ve většině případů realizován přes mezinárodní letiště, a to jak v ČR, tak i v dalších zemích Evropské unie (dále jen „EU“). Za nejrizikovější letiště v EU z pohledu dovozu exemplářů CITES jsou považována letiště v Portugalsku, neboť se jedná o letiště, která jsou díky přímým letům z Jižní Ameriky prvními ze vstupních míst do EU. Jedním z nejfrekventovanějších a nejrizikovějších vstupních míst v ČR je letiště Ruzyně Praha, kde se zejména jedná o případy dovozů exemplářů CITES turisty, kteří nevědí, že svým jednáním porušují zákon. V roce 2011 celní správa řešila celkem 69 případů porušení celních předpisů v souvislosti s CITES. Jsou to především dovozy tzv. neživých exemplářů – suvenýrů, a to korálků, lastur, kaktusů, orchidejí a různých výrobků z exemplářů CITES. Další případy jsou z oblasti obchodních dovozů výrobků tzv. „čínské medicíny“, které obsahují extrakty z exemplářů CITES, například ze žluče medvěda apod.

Tabulka č. 46: Výsledky činnosti orgánů v letech 2008-2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	71	58	56	69	123,2
Počet kusů	2 389	2 078	930	889	95,6

Nebezpečnou skupinu v oblasti nelegálního obchodu s exempláři CITES tvoří mezinárodní organizované skupiny, ve kterých jsou v mnoha případech zapojeni i občané ČR, o čemž svědčí jejich zadržení v různých státech světa, např. v Argentině, Bali apod., a to právě při pokusech o nelegální vývoz exemplářů CITES z tzv. „třetích zemí“. Velmi závažný je obchod s nosorožčím rohem, který realizuje „Irská skupina“ po celé EU. V uplynulých měsících Celní správa ČR obdržela signály o lovu nosorožců v JAR, který je pravděpodobně organizován z ČR.

Další neméně nebezpečnou skupinou je skupina, která realizuje nelegální obchod s exotickými papoušky z Jižní Ameriky a z dalších exotických zemí. Celní správa České republiky se podílela na potírání trestné činnosti pašování samotných exemplářů vzácných druhů papoušků, ale i vajec ohrožených druhů papoušků, které jsou do ČR dováženy na zakázky jednotlivých chovatelů, u kterých se pak v líhních uměle odchovávají a následně jsou vydávány za tzv. domácí odchovy. Organizovaná trestná činnost v oblasti nelegálního obchodu s exempláři CITES jde společnou cestou s další organizovanou trestnou činností: obchod s drogami, daňovými podvody či legalizací výnosů z trestné činnosti, které dosahují vysokých částek.

Na přelomu ledna a února 2011 se Celní správa zapojila do mezinárodní kontrolní akce Operace GAPIN, kterou organizovala WCO. Tato kontrolní akce probíhala zejména na mezinárodních letištích a byla zaměřena na nelegální obchod s lidoopy, slonovinou, rohy nosorožců, výrobky ze slonoviny, nosorožčích rohů a masem z chráněných druhů fauny (tzv. bushmeat) z vybraných afrických států. V rámci této akce Celní správa ČR zkontrolovala 1718 pasažérů, 62 zásilek a zadržela v poštovní zásilce odřezek sloního klu.

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily 2 TS, z nichž byl jeden odevzdán ve smyslu § 159a odst. 1 písm. a) České inspekci životního prostředí k projednání správního deliktu a druhý byl odložen ve smyslu § 159a odst. 5 trestního řádu, neboť se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání.

8.5. Služební kynologie

CS ČR v roce 2011 zařazovala do výkonu služby 56 služebních psů. Z toho 27 určených k vyhledávání omamných a psychotropních látek, 20 k vyhledávání cigaret a tabákových výrobků, 3 k vyhledávání chráněných exemplářů CITES a živočišných produktů podléhajících zákazu dovozu, 2 všestranní a 4 strážní psi. V souladu s prioritami CS ČR (kontrola přepravy vybraných výrobků a pátrání po zboží uniklém a odňatém celnímu dohledu) zejména s ohledem na fiskální zájmy státu byly navyšovány počty psů určených k vyhledávání cigaret a tabákových výrobků. Na základě rozhodnutí vedení GRC byla zrušena kategorie psů určených k vyhledávání výbušnin. Další výraznou změnou bylo snížení počtu všestranných psů.

Z důvodu zvýšení připravenosti týmů u kategorie psů určených k vyhledávání cigaret a tabákových výrobků zajistil odbor Dohledu ve spolupráci s firmou Philip Morris praktický výcvik. Služební kynologie se výrazně podílela na činnosti skupin mobilního dohledu. V rámci této součinnosti se psůvodi aktivně podíleli na národních i mezinárodních akcích Dálnice, Barrel, Bezděz, Jih, Karavana – M, Karavana – P, Karavana – R, Mrazík – I., Railway, Region 2, SKASOD-III.-11 BUS, SKASOD-IV.-11, SPEEDWAY a TRIANGL.

Psůvodi s kategorií všestranných a strážních psů plnili úkoly související zejména s ochranou celních orgánů a střežením skladových objektů.

Tabulka č. 47: Vývoj počtu záchytů dle jednotlivých komodit

Rok	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Drog	122	153	137	89,5
Cigaret	67	124	60	48,4
Živočišných produktů	75	122	79	64,8

Vedle těchto komodit služební psi detekovali v 19 případech tzv. zájmový pach (např. pach kožešin, částí těl zvířat, trofejí a výrobků ze zvířat). Ve třech případech ČIŽP posoudila nálezy na mezinárodním letišti Ruzyně jako exempláře chráněné Washingtonskou konvencí (CITES B příloha II).

Dále se služební psi ve 3 případech podíleli na záchytech nelegálních zbraní a střeliva. Zvláště významným záchytem bylo zajištění 5400 kg tabáku přepravovaného v nákladním vozidle z Polska.

Na základě uzavřeného Memoranda o porozumění mezi Světovou celní organizací a CS ČR byli ve Výcvikovém zařízení služební kynologie v Heřmanicích vyškoleni 2 instruktoři výcviku a 9 psůvodů z Ruska a Moldavska. Současně bylo vycvičeno 10 psů pro služební potřeby obou států.

8.6. Činnost Stálé pracovní skupiny mobilního velkokapacitního rentgenu

Stálá pracovní skupina mobilního velkokapacitního RTG (dále jen „SMR“) v roce 2011 zahájila po provedení servisního zásahu na RTG svou činnost ve spolupráci s hlídkami

mobilních dohledů CÚ a ČR. Zároveň SMR poskytovala součinnost Službě cizinecké policie v rámci celostátní akce „ÚKRYT“ a Vězeňské službě. Při své činnosti se SMR zaměřovala zejména na důkladné prohlídky silničních dopravních prostředků a kontejnerovou přepravu.

V roce 2011 útvary mobilního dohledu za pomoci mobilního velkokapacitního RTG zkontrolovaly 4844 vozidel a odhalily 5 případů nelegální přepravy vybraných výrobků (6.000 ks cigaret a 797 l motorové nafty) a 1 celostátně hledanou osobu, která se ukrývala před kontrolními orgány v kabině nákladního vozidla.

9. OBLAST BEZPEČNOSTI CS

9.1. Ochrana utajovaných informací v oblasti personální bezpečnosti

V oblasti personální bezpečnosti jsou na základě zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti a vyhlášky č. 527/2005 Sb., o personální bezpečnosti, prováděny opakovaně prověrky osob, těmto osobám byly ponechány případně vydány nová „Oznámení“ o splnění podmínek k přístupu k utajovaným informacím stupně utajení „Vyhrazené“. V této oblasti z hlediska vývoje a sledování trendů v daném časovém období roku 2011 nedošlo ke změnám.

9.2. Ochrana utajovaných informací v oblasti informačních systémů

V oblasti ochrany informačních systémů je na základě požadavků útvarů CS a pro efektivní práci s utajovanými informacemi účelné využívat výpočetní techniku a vytvořit v zabezpečených oblastech a objektech CS nezbytný počet informačních systémů vyhovující předepsaným bezpečnostním požadavkům a to pro stupeň utajení „Vyhrazené“ a „Důvěrné“. Nedílným předpokladem certifikace je zpracování typových projektů k informačním systémům v zabezpečených oblastech objektů CS a zpracování typové bezpečnostní dokumentace IS/D a IS/V-LAN.

Další činností referátu z hlediska ochrany IS je provádění následných reakreditací již certifikovaných systémů Národním bezpečnostním úřadem. Tyto reakreditace je nutné realizovat při změnách zejména dislokačních, změnách HW a SW vybavení IS a dalších, kdy je nutné ztotožnit provedené změny s certifikační zprávou NBÚ. V oblasti bezpečnosti ochrany utajovaných informací jsou prováděny pravidelné kontroly provozní bezpečnosti IS/V, pravidelná posouzení fyzického prostředí IS/V i IS/D a v rámci obsazení bezpečnostních rolí v IS/V a IS/D prováděno pravidelné roční školení bezpečnostních správců v souladu s § 19 odst. 2 vyhlášky č. 523/2005 Sb.

Na základě usnesení vlády č. 203/2008 ze dne 5. března 2008 byl realizován projekt využití utajované části systému EU Extranet ČR pro vnitrostátní distribuci utajovaných dokumentů Rady Evropské unie. Systém se po dobu svého provozu osvědčil a to vzhledem ke skutečnosti, že v rámci ČR neexistuje jiný meziresortní systém pro přenos a vyřizování utajovaných dokumentů Rady EU. V roce 2010-2012 se připravuje rozšíření funkcionality tohoto systému. Snížení finančních prostředků vedlo k ukončení provozu utajované části systému Extranet-R. V současnosti uživatelé CS, kteří mají vytvořené účty v tomto systému, využívají „nejbližší“ generický uzel provozovaný ministerstvem financí.

III. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

1. MEZINÁRODNÍ DOHODY

1.1. Bilaterální

V průběhu roku 2011 byl v důsledku požadavku Evropské unie předložen vládě ke schválení návrh na změnu Smlouvy mezi Českou republikou a Brazílskou federativní republikou o vzájemné správní pomoci v celních otázkách. Vláda navržené znění textu Smlouvy schválila, v současnosti je Smlouva z hlediska české strany připravena k podpisu.

Bylo zahájeno jednání s polskými celními orgány ve věci Dohody o spolupráci při předcházení a odhalování porušování právních předpisů v oblasti celnictví.

1.2. Multilaterální

Prezident republiky vyslovil souhlas s ukončením platnosti Úmluvy vypracované na základě článku K. 3 Smlouvy o Evropské unii o používání informační technologie pro celní účely, ze dne 26. července 1995 a souvisejících protokolů, a to v návaznosti na přijetí rozhodnutí Rady ze dne 30. listopadu 2009 o používání informačních technologií pro celní účely, které od 27. května 2011 tuto Úmluvu nahradilo.

2. ÚKOLY SPOJENÉ S ČLENSTVÍM ČR V EU

2.1. Resortní koordinační podskupina pro cla

CS ČR zajišťovala řízení a koordinaci zapojení expertů celní správy do jednání v rámci EU. Členové Resortní koordinační podskupiny se účastnili pravidelných jednání výborů a pracovních skupin Rady a Komise. Byla organizována zasedání tzv. „Užší skupiny“ členů RKP, dále byla poskytnuta pomoc při zajištění koordinace a přípravy všech realizovaných i plánovaných jednání v EU vztahujících se k problematice celní správy. Součástí je i spolupráce s celním atašé na Stálém zastoupení ČR při EU v Bruselu, zajištění spolupráce v této oblasti s Ministerstvem financí ČR, včetně účasti na činnosti Resortní koordinační skupiny pod vedením náměstka ministra financí pro problematiku EU. Tyto aktivity jsou doplňovány zveřejňováním zpráv ze zasedání užší RKP i zahraničních jednání na Intranetu CS a dále rámcových pozic pro Parlament v databázi DMS a DAP II.

2.2. 3. pilíř – celní spolupráce

S ohledem na úkoly v oblasti koordinace celní spolupráce byla zajištěna účast v Pracovní skupině pro celní spolupráci (CCWP) v rámci Rady EU. Průběžně byly zabezpečovány nebo koordinovány všechny související činnosti – komunikace s předsednictvím, odpovědi na dotazníky apod. V roce 2011 se zástupci CS ČR také účastnili jednání projektové skupiny zřízené za účelem zlepšení činnosti CCWP v oblasti prosazování zájmů celních správ ve vztahu k institucím EU a ostatním aktérům na úrovni EU.

2.3. Zastupování zájmů ČR na jednáních v institucích EU

CS ČR zastupovala Českou republiku na jednáních CPG - Skupiny pro celní politiku na úrovni GR nebo jejich zástupců, v Pracovní skupině pro celní spolupráci, v Pracovní skupině pro celní unii, jednotlivých sekcích Výboru pro celní kodex Společenství a dalších pracovních jednáních organizovaných Radou EU nebo Evropskou komisí. Dále se jednalo o zasedání na úrovni GR nebo jejich zástupců zajišťovaných členskými zeměmi EU ve spolupráci s EK jako jsou Klub GR nebo neformální jednání GR organizovaných v rámci předsednictví.

2.4. Zajišťování a koordinace mezinárodní technické pomoci

2.4.1. Program Customs 2013

Program Customs 2013 je komunitárním programem Evropského společenství a je zaměřen na podporu a rozvoj činnosti celních správ členských zemí EU s cílem jednotného a účinného provádění celních předpisů, včetně implementace metod odpovídajících novým trendům v celní oblasti. Jeho realizace je konkretizována v ročních plánech, které jsou diskutovány na jednáních členských zemí zúčastněných v programu a schvalovány vždy na další rok na podzimních jednáních řídicího výboru. Plán na rok 2012 byl schválen 28. listopadu 2011. Funkční doba programu skončí v roce 2013.

CS ČR se v roce 2011 aktivně účastnila všech činností v rámci programu a z hlediska plnění úkolů patří i nadále mezi dobře hodnocené členské státy. Realizace cílů a hlavních priorit programu probíhalo prostřednictvím 5 pracovních skupin a to:

- Skupina pro elektronické celnictví (ECG) - elektronizace prostředí v celních správách (Electronic customs), zejména v oblasti zjednodušeného postupu, standardizace údajů, harmonizace připojení, zdokonalování komunikace s obchodní sférou, odstraňování překážek obchodu apod.
- Skupina pro IT záležitosti - koordinace a implementace nových IT systémů.
- Skupina pracovních metod - řízení rizik, kontrolní standardy, audit a bezpečnost obchodu.
- Skupina pro koordinaci vzdělávání - školicí a jiné aktivity podporující cíle a politiku komunitárního programu Customs 2013 (e-learningové projekty).
- High Level Steering Group (HLSG) - kontrola implementace prováděcích předpisů k modernizaci celního kodexu.

Mezi nejvýznamnější aktivity programu patří vedle činnosti pracovních a projektových skupin také semináře, školicí aktivity, benchmarkingové projekty a pracovní návštěvy. Od dubna do konce roku 2011 se v rámci programu uskutečnilo celkem 125 akcí, kterých se zúčastnilo 250 příslušníků CS ČR. Navíc v rámci programu Fiscalis (obdobu programu Customs v daňové oblasti) se aktivit tohoto programu zúčastnilo celkem 19 příslušníků CS ČR. V hodnoceném roce měl rovněž pokračovat benchmarkingový projekt na problematiku „Malé zásilky porušující práva duševního vlastnictví“, kterého se pod vedením maďarské celní správy dále zúčastnili zástupci CS ČR, Itálie a Polska. Závěrečné zasedání k vyhodnocení projektu, které mělo být v roce 2011 v Maďarsku, se však dosud neuskutečnilo.

V oblasti využívání pracovních návštěv patří CS ČR k nejaktivnějším členským státům EU. Vzhledem k tomu, že finanční rok je v rámci programu Customs realizován vždy od dubna daného roku do března roku následujícího, bylo v roce 2011 dosud zrealizováno 42 pracovních návštěv (oproti 25 návštěvám v roce 2010) pracovníků CS ČR v členských či kandidátských zemích EU, kterých se zúčastnilo celkem 112 osob a to zejména na Slovensku a v Německu. Na druhé straně se CS ČR stala hostitelskou zemí pro uskutečnění dosud 22 návštěv celkem 74 pracovníků z členských či kandidátských zemí, což oproti roku 2010 sice znamená snížení o 4 návštěvy, avšak zvýšení počtu účastníků o 28. Tradičně největší zájem o pracovní pobyty v ČR mělo Slovensko, dále Lotyšsko, Turecko, Slovinsko, Itálie, Rumunsko, Dánsko, Holandsko a nově pak zejména Srbsko a Litva.

Pro finanční rok 2011 programu Customs 2013 (od 1. 4. 2011 do 31. 3. 2012) obdržela CS ČR z EU částku ve výši 283.500,- EUR (v roce 2010 to bylo 285.000,- EUR). Z těchto finančních prostředků byly hrazeny veškeré aktivity v rámci programu a k 31. 12. 2011 bylo vyčerpáno téměř 218 tisíc EUR. CS ČR má možnost požádat o navýšení limitu až na

315.000,- EUR, ale vzhledem k omezování či rušení některých programových aktivit a akcí tuto možnost s největší pravděpodobností nevyužije.

Začátkem roku 2011 byl vyplněn obsáhlý dotazník k vyhodnocení programu Customs 2013 v polovině jeho realizace, na který navázalo hodnocení programu v jednotlivých zemích formou pohovorů a případových studií, kterého se zúčastnila i CS ČR. Ze závěrů tohoto střednědobého hodnocení vyplynulo, že cíle programu odpovídají potřebám jeho uživatelů a program jako takový umožnil národním celním správám implementovat potřebná opatření efektivněji a za nižší náklady. Hodnocení doporučilo pokračovat v realizaci programu.

Počátkem roku 2012 vytvoří DG TAXUD návrh Akčního plánu na realizaci opatření, kde ke každému výše uvedenému doporučení vypracuje soubor opatření na jeho realizaci, termín provedení a zodpovědný orgán. Zhodnocení procesu realizace navržených doporučení jak na úrovni DG TAXUD, tak zúčastněných zemí, se uskuteční v polovině roku 2013.

Porada s regionálními koordinátory programu Customs 2013 se uskutečnila na GŘC v listopadu 2011. Účastníci porady byli seznámeni s vyhodnocením dosavadní spolupráce v průběhu roku a dále s návrhem plánu programu na rok 2012. Při poradě proběhla podrobná instruktáž k přihláškám na pracovní návštěvu, jejich průběhu a následném hodnocení včetně finančního vyúčtování. Celkově bylo konstatováno zlepšení úrovně práce regionálních koordinátorů, což se odrazilo i ve zvýšeném zájmu pracovníků CS ČR o pracovní návštěvy v zahraničí.

2.5. Zajišťování organizace mezinárodních akcí

CS ČR zajistila organizaci konference Mezinárodní asociace celních muzeí (IACM), která se poprvé v historii uskutečnila v Praze a to ve dnech 21. – 23. září. Jednalo se již o 19. konferenci této asociace a zúčastnilo se jí celkem 32 zástupců z členských zemí IACM a jako hosté dále zástupci CS Švýcarska a USA. V rámci konference se též uskutečnila návštěva muzea CS ČR v Plzni.

V roce 2011 bylo realizováno celkem 749 zahraničních služebních cest.

2.6. Zajišťování překladu a tlumočení

V roce 2011 CS ČR zajistila překlad 2155 stran textů, včetně expresních objednávek překladů, z čehož více než třetina (660 stran) byla přeložena vlastními pracovníky. V případě rozsáhlejších dokumentů byly překlady zajišťovány ve spolupráci s překladatelskou agenturou, vybranou na základě výběrového řízení. Agentura mj. zajistila např. překlady z čínštiny, ale také překlady do bulharštiny, maďarštiny, makedonštiny, vlámštiny, slovinštiny apod. Agentura rovněž zajistila několik překladů opatřených tlumočnickou doložkou pro účely správních či trestních řízení.

Dále bylo vlastními zaměstnanci zajištěno 580 hodin tlumočení z/do těchto jazyků: němčina, holandština, angličtina, francouzština, ruština. Přes agenturu bylo zajištěno tlumočení v rozsahu pouze 100 hodin.

2.7. Evropská celní sportovní asociace, dále jen „ECSA“

Ve spolupráci s ustanovenými zaměstnanci ČR České Budějovice byla zajištěna organizace Mistrovství Evropské celní sportovní asociace ve střelbě ze služebních zbraní. Této akce se zúčastnilo celkem 36 zástupců z členských zemí ECSA včetně Prezidenta asociace a jako hosté také soutěžní tým Policie ČR.

Zaměstnanci CS se zúčastnili celkem tří sportovních akcí ECSA v zahraničí. Jednalo se o tradiční půl-maraton v Bruselu (květen), 4denní pochod v holandském Nijmegenu (červenec), a Mistrovství ECSA ve volejbale pořádané finskou celní správou v Helsinkách (září).

Celkem se v roce 2011 účastnilo sportovních akcí v zahraničí organizovaných pod záštitou ECSA 16 zaměstnanců CS ČR. Pod záštitou ECSA se uskutečnil v ČR, v Maxičkách, běh na 10 km, tzv. Krušnohorská desítka, kterého se zúčastnilo celkem 22 zahraničních závodníků.

3. MEZINÁRODNÍ VÝMĚNA INFORMACÍ

3.1. Administrativní spolupráce v celních záležitostech

3.1.1. Činnost národní koordinační jednotky

Nedílnou součástí úspěšného šetření porušování celních předpisů je i vzájemná pomoc v celních záležitostech, uplatňovaná podle platných mezinárodních smluvních dokumentů, případně předpisů EU.

V průběhu roku 2011 zpracovala CS ČR celkem 116 dožádání zaslaných zahraničními celními správami, které byly žádostmi o vzájemnou administrativní pomoc. Za výše uvedené období bylo ze strany CS ČR zahraničním celním správám adresováno celkem 21 mezinárodních žádostí o vzájemnou administrativní pomoc. Celkem bylo tedy zpracováno 137 mezinárodních dožádání.

Tabulka č. 48: Výsledky činnosti celních orgánů (NKJ) v letech 2008 - 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Žádosti ze zahraničí	116	158	119	116	97,5
Žádosti do zahraničí	17	39	21	21	100,0
MA zprávy	77	64	38	53	114,9

Nejčastěji byla vyřizována zahraniční dožádání zaslaná celními správami Ukrajiny (24), Slovenska (18), Ruska (12), Německa (10), Polska a Bosny a Hercegoviny (po 7). Předmětem dožádání byly převážně žádosti o prověření celní hodnoty, verifikaci dokladů (faktur, smluv, plné moci apod.).

Nejvíce zahraničních dožádání bylo odesláno do Číny (6), Německa a na Slovensko (po 3). V rámci těchto dožádání požadovala CS ČR prověření existence subjektů, verifikaci dokladů (faktur, přepravních dokumentů), prověření dodání zboží, ověření správnosti popisu nebo sazebního zařazení zboží.

V rámci mezinárodní spolupráce CS ČR vyřizovala také upozornění na možné porušování celních předpisů, která jsou jednotlivým členským státům EU zasílána OLAFem (Evropský úřad boje proti podvodům) ve formě MA zpráv (Mutual Assistance messages). V roce 2011 Národní koordinační jednotka GŘC přijala od OLAFu celkem 52 MA zpráv. Z celkového počtu MA zpráv se 13 případů vztahovalo k šetření zemědělských komodit, 27 případů k šetření průmyslového zboží a 12 případů k šetření obchodu s látkami, které mohou být zneužívány jako prekurzory užívané pro nelegální výrobu OPL. Ve vztahu ke všem těmto MA zprávám byla Národní koordinační jednotkou přijata příslušná opatření, která vždy vycházela z požadavků OLAFu. Jednalo se zejména o zpracování analýz, zahájení konkrétních šetření v působnosti jednotlivých celních ředitelství, provedení následných nebo dokumentačních kontrol po propuštění zboží do navrženého režimu v tuzemsku nebo nastavení specifických kontrolních a blokačních mechanismů, které znemožňují projednání určitého druhu zboží bez vykonání příslušné nebo požadované kontroly při dovozu zboží do tuzemska.

Mezi jednotlivými členskými státy EU je rovněž možná vzájemná pomoc a to na základě ustanovení Úmluvy vypracované na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vzájemné pomoci a spolupráci mezi celními správami (Úmluva Neapol II). Cílem Úmluvy Neapol II je nejen předcházení a odhalování porušování vnitrostátních předpisů

(administrativní oblast), ale rovněž slouží ke stíhání a trestání porušování vnitrostátních celních předpisů a celních předpisů EU (trestně právní oblast).

Podle příslušných ustanovení Úmluvy Neapol II přijala CS ČR v roce 2011 ze zahraničí celkem 28 žádostí o pomoc, 6 spontánních informací a 4 žádosti o zvláštní formy spolupráce (2 sledované zásilky a 2 přeshraniční sledování). Ve sledovaném období roku 2011 se CS ČR dožadovala do zahraničí podle Úmluvy Neapol II v 10 případech a v jednom případě bylo uskutečněno přeshraniční sledování.

Na základě mezinárodních smluv o právní pomoci ve věcech trestních se CS ČR zabývala 12 žádostmi o zvláštní formy spolupráce (přeshraniční sledování a sledovaná zásilka).

CS ČR se v roce 2011 aktivně zapojila do společných (celních) operací organizovaných zejm. OLA Fem a WCO zaměřených mj. na odhalování:

- nelegálního obchodu s lidoopy, slonovinou, rohy nosorožců a masem z chráněných druhů fauny;
- dopravy zboží, u kterého vzniklo podezření z porušení práv duševního vlastnictví, na území EU prostřednictvím silniční přepravy;
- nelegálního obchodu s originálními i padělanými léčivy prostřednictvím internetu;
- nelegálního obchodu s kulturními statky v rámci EU vč. dovozu/ vývozu těchto z/do třetích zemí;
- nezákonné přepravy tabákových výrobků a prekurzorů k výrobě omamných a psychotropních látek ze třetích zemí do EU prostřednictvím nákladní železniční přepravy.

3.1.2. Úloha a výsledky CS ČR v rámci struktur EU v oblasti celní spolupráce

V rámci Pracovní skupiny pro celní spolupráci (CCWP) se CS ČR aktivně zapojila do tvorby nového akčního plánu pro celní spolupráci v oblasti prosazování práva na období 1. 7. 2011 - 31. 12. 2012, od něž se činnost CCWP v daném období odvíjí. Na návrh CS ČR byla do tohoto plánu zařazena akce zabývající se problematikou boje proti porušování celních předpisů spojeného s využitím Internetu. CS ČR se v červenci t.r. ujala vedení uvedeného akčního bodu. Jeho cílem je především výměna zkušeností mezi útvary specializovanými na oblast internetové kriminality a s ní souvisejících pracovních a vyšetřovacích technik, vybavení a spolupráce s ostatními donucovacími, popř. jinými dotčenými orgány.

CS ČR byla rovněž zastoupena v projektu zaměřeném na spolupráci centrálních koordinačních jednotek a na problematiku poskytování vzájemné pomoci v celních věcech uplatňované podle platných mezinárodních smluv, který navazuje na jednu z priorit českého předsednictví v Radě EU. S ohledem na strategický význam daného dokumentu se CS ČR dále aktivně zapojila do diskuze o podobě nového Usnesení Rady k budoucí celní spolupráci v oblasti prosazování práva. Toto vytváří základ pro novou strategii, jež by měla plně odrážet aktuální situaci stran nového právního prostředí zavedeného vstupem Lisabonské smlouvy v platnost a měla by dále napomáhat rozvíjení celní spolupráce v oblasti boje proti porušování právních předpisů, vč. spolupráce celních orgánů s ostatními donucovacími orgány a příslušnými institucemi/agenturami EU.

3.1.3. Styčný celní úředník působící při Národní jednotce Europolu

V roce 2011 pokračovala prostřednictvím styčného celního úředníka spolupráce mezi odbornými útvary CS ČR a Národní jednotkou Europolu a Národní ústřednou Interpolu, které jsou organizačními složkami Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR. Spolupráce byla zaměřena zejm. na vzájemnou aktivní výměnu informací využívaných k předcházení, odhalování a vyšetřování trestné činnosti s mezinárodním dopadem mj. v oblastech nezákonného nakládání s omamnými a psychotropními látkami,

CITES, nelegální výroby a přepravy tabákových výrobků a dále na předávání pracovních zkušeností prostřednictvím setkání odborných pracovníků GŘC a Národní jednotky Europolu.

3.1.4. Styčný celní úředník na Celním kriminálním úřadě (ZKA) v SRN

V roce 2011 byly dále udržovány a prohlubovány kontakty s relevantními součinnostními bezpečnostními, příp. justičními orgány SRN. Spolupráce byla rozvíjena rovněž se styčnými celními a policejními atašé třetích států akreditovanými v SRN.

V průběhu roku 2011 vyřizovala kancelář styčného celního úředníka celkem 214 případů (dožádání, podněty, podpora šetření apod.). V prioritní oblasti boje proti nelegálnímu mezinárodnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami bylo vyřízeno celkem 93 případů. V rámci odhalování trestné činnosti v oblasti spotřebních daní bylo vyřízeno celkem 48 případů, zejména v souvislosti s pašováním a nelegální výrobou cigaret, podvodů s minerálními oleji a dalšími komoditami.

Nezanedbatelnou část vyřizované agendy představovaly případy porušování předpisů upravujících problematiku zahraničního obchodu se zbraněmi a vojenským materiálem (12 případů), ochrany práv duševního vlastnictví (8 případů) a CITES (12 případů). Spolupráce dále spočívala ve výměně informací o skutečnostech souvisejících s výše uvedenými, příp. dalšími oblastmi činnosti (celkem 24 případů).

Stejně jako v předchozím období představovala významnou náplň činnosti styčného celního úředníka organizace a koordinace studijních pobytů. Jednalo se zejména o společná cvičení, výměnné stáže, návštěvy a služební jednání na poli spolupráce speciálních jednotek celních správ ČR a SRN, služební přípravy, vztahů s veřejností apod. V této oblasti bylo vyřizováno celkem 17 záležitostí.

Z organizačního zařazení styčného celního důstojníka rovněž vyplývá plnění úkolů uložených Zastupitelským úřadem České republiky v Berlíně. Jedná se zejména o součinnost s konzulárním oddělením ZÚ, celkem se jednalo o 2 konkrétní případy. Kromě toho byla v dalších případech poskytována konzultační podpora.

3.1.5. Společná centra policejní a celní spolupráce

V současnosti existuje celkem 6 společných center policejní a celní spolupráce - po 2 s Polskem a se SRN a po jednom se Slovenskem a Rakouskem. CS ČR je zapojena do činnosti společných center policejní spolupráce v Petrovicích, Schwandorfu (pro spolupráci s orgány vymáhání práva Spolkové republiky Německo), Kudowa Słone a Chotěbuzi (pro spolupráci s orgány vymáhání práva Polské republiky).

3.2. Spolupráce v oblasti spotřebních daní

Úřad ELO (Excise Liaison Office) jako národní styčný úřad pro spotřební daně je zařazen v rámci struktury GŘC. Tento úřad funguje v každé z členských zemí EU a jeho hlavním úkolem je zajištění výměny informací v oblasti spotřebních daní mezi členskými zeměmi.

ELO využívá databázi **SEED** (System for Exchange of Excise Data) - Systém pro výměnu dat o daňových subjektech - která obsahuje údaje o daňových subjektech v rámci EU obchodujících s vybranými výrobky podléhajícími spotřební dani a provozovatelích daňových skladů.

Tabulka č. 49: Statistika žádostí o ověření oprávnění subjektů nakládat s vybranými výrobky – SEED ID

Rok	2008	2009	2010	2011
Počet SEED ID	1 772	468	265	54

Systém MVS (Movement Verification System) - systém kontroly přepravy vybraných výrobků se týká výměny informací na základě žádostí, které jsou specifikovány v příslušném elektronickém formuláři. Účelem předložení formuláře MVS je poskytnout, potvrdit, vyžádat

anebo opravit informaci týkající se zásilky vybraných výrobků dopravovaných v rámci EU nebo dokladů s ní spojených.

Tabulka č. 50: Statistika žádostí MVS

Rok	2008	2009	2010	2011
Odeslané MVS	139	223	312	258
Přijaté MVS	132	173	155	212

Prostřednictvím EWSE (Early Warning System Excise) - systémem včasného upozornění na přepravu vybraných výrobků je avizována přeprava rizikových zásilek, tj. takových, které svým objemem převyšují limity stanovené Evropskou Komisí. EWSE zprávy byly v převážné většině nahrazeny elektronickými průvodními doklady zasílanými prostřednictvím systému EMCS.

Tabulka č. 51: Statistika zpráv EWSE

Rok	2008	2009	2010	2011
Odeslané EWSE	5 284	5 199	4 750	0
Přijaté EWSE	1 594	5 392	1 738	3

K další činnosti, zajišťované v rámci mezinárodní spolupráce v oblasti spotřebních daní náleží administrování nestandardních dotazů a informací, které není možné vyřídit formou MVS nebo EWSE. Níže je uveden přehled o počtu odeslaných a přijatých žádostí.

Tabulka č. 52: Statistika nestandardních žádostí

Rok	2008	2009	2010	2011
Odeslané žádosti	48	67	156	169
Přijaté žádosti	40	61	73	98

4. MEZINÁRODNÍ VYMÁHÁNÍ

Mezinárodní vymáhání bylo v roce 2011 prováděno na základě směrnice Rady 2008/55/ES

ze dne 26. května 2008 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření, nařízení Komise (ES) č. 1179/2008 ze dne 28. listopadu 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2008/55/ES o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z některých dávek, cel, daní a jiných opatření a zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek (dále jen „ZMPV“).

Poskytování mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek se vztahuje pouze k pohledávkám ve vztahu k členským státům EU nebo ke státům, s nimiž ČR uzavřela smlouvu o spolupráci při vymáhání pohledávek veřejných rozpočtů.

Orgánem, od kterého je mezinárodní pomoc podle ZMPV dožadována, nebo orgánem, který mezinárodní pomoc dožaduje, je orgán určený státem (dále jen "příslušný orgán"). V České republice je příslušným orgánem Ministerstvo financí. Na základě pověření ministra financí čj.:152/59 096/2005 ze dne 02. června 2005 je příslušným orgánem i GŘC.

V roce 2011 přijalo GŘC v rámci mezinárodní pomoci při vymáhání finančních pohledávek celkem 44 žádostí s celkovou dlužnou částkou 146 mil. Kč, a odeslalo 20 žádostí s celkovou dlužnou částkou 5,6 mil. Kč. Z žádostí odeslaných v letech 2004 - 2011 vymohly dožadující státy EU pro CS ČR v roce 2010 celkem 820 tis. Kč. CS ČR v roce 2011 vymohla u žádostí přijatých v letech 2004 - 2011 pro dožadující státy EU celkem 446,6 tis. Kč. Nejvíce žádostí v roce 2011 přijalo GŘC od německé a slovenské celní správy, a odeslalo polské celní správě.

5. MEZINÁRODNÍ DORUČOVÁNÍ ROZHODNUTÍ CELNÍCH ORGÁNŮ

V rámci agendy mezinárodního doručování rozhodnutí celních orgánů bylo zajištěno úřední doručení 415 písemností. Z tohoto celkového počtu doručených písemností tvořily skoro polovinu písemnosti ze zahraničí, doručované na žádost celních orgánů jiných států, zejména Slovenska, Polska, Rakouska a Maďarska, právníkům či fyzickým osobám majícím sídlo nebo bydliště v ČR. Ve většině případů se jednalo o doručení platebních výměrů. Počet doručení rozhodnutí českých celních orgánů osobám či firmám v zahraničí je ve srovnání s rokem 2010 přibližně na stejné úrovni. Tyto žádosti o doručení směřovaly zejména do Polska, SRN, Švýcarska, Rakouska, Maďarska, Slovenska, Nizozemí a Slovinska.

IV. INFORMATIKA A STATISTIKA

1. HODNOCENÍ PROJEKTU BEZPEČNOST INFORMAČNÍHO SYSTÉMU CELNÍ SPRÁVY

Plnění úkolů v této oblasti navazovalo na řešení projektu Bezpečnost ISCS v r.2010, přičemž byly respektovány ČSN ISO/IEC 20000, ČSN ISO/IEC 17799 a ČSN ISO/IEC 27001. Důvodem byla skutečnost, že CS v r.2010 získala certifikát podle ČSN ISO/IEC 20000, jehož součástí je i řešení managementu bezpečnosti ISCS a v r.2011 přistoupila k certifikaci podle normy ČSN ISO/IEC 27001.

Hlavním úkolem, který byl v r.2011 plněn, bylo zavedení Systému managementu bezpečnosti informací v rámci GŘC – odboru 12 (dále jen „ISMS“), dopracování chybějící dokumentace a implementace chybějících bezpečnostních opatření pro získání výše uvedeného certifikátu. Tento úkol byl splněn a v prosinci byl nezávislým certifikačním orgánem vydán odboru 12 GŘC certifikát pro poskytování systémových integrovaných IT služeb ve shodě s požadavky normy ČSN ISO/IEC 27001.

Pro rok 2011 byl stanoven věcný plán zahrnující dvě části - část ISMS a část IS/OUI CS SecM (management bezpečnosti IS/OUI CS).

Část ISMS obsahovala:

Oblast dokumentace:

- a) vydána Pravidla řízení bezpečnosti informačního systému celní správy (dále jen „ISCS“);
- b) vydána Zásady el.školení k bezpečnému užívání a řízení bezpečnosti ISCS;
- c) vydána Pravidla zvládání bezpečnostních incidentů ISCS;
- d) vydána novela Pravidel řízení přístupu v ISCS;
- e) zpracován SP k ISMS vč.Politiky ISMS;
- f) zpracována novela Bezpečnostní politiky ve vztahu k zavedení ISMS

Oblast implementace:

- a) zpracován a schválen Plán zvládání reálných rizik ISCS,
- b) zpracován a schválen dokument Prohlášení o aplikovatelnosti ISMS
- c) zpracovány Realizační plány vydaných bezpečnostních předpisů,
- d) zahájen provoz systému eLearnigové školení v oblasti bezpečnosti ISCS,
- e) zřízena a obsazena role interního auditora ISMS.

Oblast monitoringu/dohledu:

- a) provedena tématická kontrola bezpečnosti ISCS na ČR České Budějovice a ČR Ostrava,
- b) provedeny operativní kontroly bezpečnosti ISCS dvou bezpečnostních domén GŘC,
- c) proveden dohled Plánu zvládání reálných rizik ISCS v rámci všech bezpečnostních domén,
- d) proveden interní audit ISMS v rámci bezpečnostní domény GŘC č.09 a 10 a dvou bezpečnostních domén ČR č.04 Olomouc a č.08 Ústí nad Labem.

Oblast souvisejících úloh:

- a) prováděny kontrolní dny činnosti ISCS SecM (44 KD),
- b) prováděny porady SB/SBD ISCS (2 porady),
- c) prováděna bezpečnostní školení SBD ISCS v rámci porad SB/SBD ISCS,
- d) zpracována Analýza připravenosti ISCS na certifikaci ISMS,

- e) prováděno zpracování posudků, analýz, stanovisek apod. podle aktuálních potřeb CS,
- f) prováděno zpracování akvizičních a vývojových bezpečnostních záměrů a specifikací podle aktuálních potřeb CS.

Část IS/OUI CS SecM obsahovala:

Oblast řízení bezpečnosti IS/OUI CS - prováděny kontrolní dny činnosti IS/OUI CS SecM (10 KD).

Oblasti bezpečnostní dokumentace IS/OUI CS byl

- a) zpracována 1.změnová Typová BD systému IS/D a 2. změnová Typová BD systému IS/V CS,
- b) zpracována Bezpečnostní dokumentace IS/V-LAN VILA3,
- c) zpracován Změnový list 1.revize BD IS/V-LAN POVEL.

V oblasti změn IS/OUI CS byla průběžně poskytována odborná pomoc organizačním útvarům CS jako provozovatelům IS/V a IS/D.

V oblasti certifikace a akreditace IS/OUI CS byla/byly

- a) prováděna odborná pomoc při certifikaci IS/V-LAN POVEL,
- b) provedeny reakreditace IS/V při změnách, zejména dislokačních (12 reakreditací),
- c) provedeny akreditace IS/D (3 akreditací).

V oblasti školení bezpečnostních správců a správců IS/OUI CS bylo

- a) provedeno pravidelné roční školení správců IS/OUI CS.

V oblasti testování bezpečnosti IS/OUI CS byly/byla

- a) prováděny pravidelné kontroly provozní bezpečnosti IS/V (11 KPB),
- b) prováděny pravidelné kontroly provozní bezpečnosti IS/D (4 KPB),
- c) prováděna pravidelná bezpečnostní posouzení fyzického prostředí IS/V (13 BP),
- d) prováděna pravidelná bezpečnostní posouzení fyzického prostředí IS/D (5 BP).

2. VÝVOJ A ÚDRŽBA CELNÍCH A DAŇOVÝCH SYSTÉMŮ

2.1. Systém Electronic Customs ICS/AIS (e-Dovoz)

V roce 2011 pokračoval vývoje systému ICS/AIS. Byly implementovány další funkcionality, především pro podporu aktivního zušlechťovacího styku pro Hyundai a Panasonic. Dále byla zavedena funkčnost pro podporu procesů probíhajících v poštovní oblasti. V současné době jsou všechny hlavní funkčnosti zavedeny.

e-Vývoz (ECS)

Většinu roku probíhala standardní úprava aplikací na základě provozních požadavků a vedoucí k zlepšení řízení procesů a tím i zvýšení bezpečnosti celého systému. Další práce probíhaly v souvislosti se zaváděním dalších funkcí do systému ICS/AIS, především AZS/N.

NCTS

Většina prací probíhala ve vztahu k systému ICS/AIS (Import Control System/Automated Control System) a to především v souvislosti se zavedením systému

AZS/N pro Hyundai a Panasonic. Byly také zavedeny další funkce zvyšující bezpečnost systému a zlepšení procesů.

EMCS

Vývoj EMCS byl zaměřen především na realizaci Fáze 3, která znamenala zásadní změnu funkcí a to především zavedení nových zpráv v souvislosti s novou legislativou. Vývoj byl ukončen v prosinci 2011 a systém byl úspěšně nasazen 2. ledna 2012 do provozu.

EOS

Vzhledem k finančním prostředkům přidělených na tento projekt byl realizován minimální vývoj. Byly upraveny některé funkce pro optimalizaci systému a byla provedena analýza na napojení na Centrální registr subjektů.

CRS

V systému CRS bylo provedeno především napojení na registr obyvatel, který je teď v testovacím provozu.

2.2. Systém pro správu SPD a DĚS (ME-SPD)

Systém byl upravován na základě změn v legislativě a na základě uživatelských požadavků z provozu.

Hlavní oblastí úprav bylo dopracování dalších funkcí souvisejících se zákonem 280/2009 Sb., daňový řád, jehož účinnost začala k 1. 1. 2011.

Byly také upraveny výstupy pro další systémy jakou je CEPAN, Datový sklad a komunikace s eSAT.

2.3. Finanční moduly

Jedním z hlavních úkolů v této oblasti bylo dopracování zbývajících funkcí souvisejících se zákonem 280/2009 Sb., daňový řád, které neměly zásadní vliv na celkovou funkčnost a jejich realizace mohla být odložena na rok 2011.

Dále byly dále vylepšovány funkce v souvislosti se spuštěním systému eDovoz.

2.4. Pomocné aplikace

Vzhledem ke stavu finančních prostředků byl vývoj v této oblasti utlumen a většinou se omezil na řešení nejnepalčivějších problémů. Vývoj se soustředil především na tři nejdůležitější systémy.

Vývoj se soustředil především na systém ZJP/ASEO, který se upravoval v souvislosti se systémem eDovoz.

2.5. ČSN ISO/IEC20000 (metodologie ITIL)

Ve dnech 3. – 4. 10. 2011 proběhl dozorový audit prováděný externí firmou TAYLLOR & COX s.r.o. Audit konstatoval plnou shodu s normou a vydal doporučení k některým procesům, která budou realizována v roce 2012.

2.6. Strukturální fondy EU

Celní správa již druhým rokem financuje některé projekty z prostředků strukturálních fondů EU (Integrovaný operační program – IOP). V červenci 2011 byla podána první žádost o platbu v souvislosti s ukončením I. etapy projektu. Tato žádost byla akceptována a relevantní část finančních prostředků (85%) byla proplacena.

3. OBLAST STATISTIKY A SPRÁVY DAT

V roce 2011 bylo zajišťováno pokračování projektů CCN/CSI, Číselníky, Datový sklad, Taric. Dále byly zajišťovány datové toky směrem z Celní správy, včetně realizace nových požadavků (data z oblasti EMCS pro ČSÚ).

3.1. CCN/CSI

V rámci plánovaného rozvoje CCN/CSI infrastruktury řízeného DG Taxud proběhlo v lednu – únoru 2011 rozšíření paměti na CCN bráně a výměna řadiče diskového pole.

- Od dubna 2011 probíhají instalace nové verze CCN/CSI klientského software na aplikačních serverech. Poslední přechod na verzi CCN/CSI stack 5.5.3 provedlo GFR se systémem VIES.
- V květnu 2011 se česká Celní správa úspěšně zúčastnila cvičení přepnutí provozu CCN bran na záložní bránu po simulované chybě. Naše účast (jedna z dosud tří zemí) byla v Bruselu pozitivně hodnocena.
- Rovněž jsme se aktivně účastnili projektu CCN2 a to jak na úrovni pracovních jednání, tak zpracováním písemných materiálů.

Průběžně byly zajišťovány provozní činnosti CCN bran, nastavování oprávnění, konfigurace přístupujících aplikací a front (zejména SEED, EBTI, EMCS a VIES) a řešení problémů v rámci pohotovostní služby.

3.2. Číselníky

Provoz číselníků probíhal na systému CESDIČ nad databází FOXpro, ve druhé polovině roku pak paralelně na systému APAC nad databází MS SQL. Pokračoval vývoj nové aplikace APAC na správu číselníků a migrace číselníkových skriptů. Vývoj aplikace APAC zahrnoval vytvoření nových funkcí, zejména:

- implementace zamezení možnosti přepisování tabulek vzájemně běžícími skripty,
- odesílání chybových hlášení při běhu skriptu či chybě ve skriptu,
- integrace s dodavatelem dat na vstupním rozhraní, s odběratelem dat z výstupního rozhraní a integrace s databází auditovaných událostí při zpracování číselníků,
- validace kompozic a skriptů, rozšíření kontrol zadávaných parametrů, hromadné úpravy datových polí,
- příprava specifických aktivit pro zpracování bankovních kurzů a měnových dat,
- vytvoření programové podpory pro migraci skriptů CESDIČ do APAC.

Ve druhém čtvrtletí byla zahájena migrace číselníkových skriptů do nového prostředí. Po vyhodnocení situace v létě 2011 byli do migrace zapojeni v rámci stáže pracovníci informatiky ČR Brno. Spolupráce se osvědčila. Vzhledem k velkému objemu prací ovšem migrace nebyla dosud dokončena. Dokončení migrace a následné ukončení provozu aplikace CESDIČ předpokládáme v roce 2012. V rámci omezení počtu pracovníků pohotovostní služby došlo v roce 2011 ke sloučení pohotovostí pro číselníky s pohotovostí pro CCN/CSI.

3.3. Datový sklad

V roce 2011 probíhal další rozvoj datového skladu na základě požadavků uživatelů. Většina požadavků vycházela ze změn aplikací a datových struktur na straně jednotlivých primárních systémů, jejichž data do datového skladu vstupují. Byly provedeny následující úpravy stávajících částí datového skladu:

- dokončení realizace výstupů pro datové tržiště e-Dovoz (druhá etapa),

- analýza a realizace úprav datového tržiště ME-SPD/DES na základě změn v legislativě k 1.1.2011,
- úprava relační vrstvy datového skladu v souvislosti se změnami provedenými v primárních systémech ECS, NCTS, GLZ od počátku roku 2010,
- analýza a implementace změn provedených v číselnících CesDič před implementací projektu APAČ,
- analýza a realizace úprav datového tržiště ME-SPD/DAP zahrnující dosud chybějící typy daní (energetické daně),
- analýza a realizace úprav relační vrstvy datového skladu v souvislosti se změnami v primárních systémech AIS a ICS,
- úprava relační vrstvy datového skladu v souvislosti s novými požadavky na datové tržiště SPR,
- úprava relační vrstvy datového skladu v souvislosti se změnami v primárním systému EMCS .

Dále byly z datového skladu vytvářeny sestavy pro odběratele uvnitř i mimo Celní správu a ad hoc dotazy na data. Část reportů byla vytvořena vlastními silami pracovníků Celní správy.

3.4. Taric

Systém Taric byl v roce 2011 provozován plně ve verzi Taric3 a se vstupními daty ve formátu xml. Další rozvoj systému Taric byl v roce 2011 realizován z důvodu úspor finančních prostředků jen velmi omezeně v rámci technické podpory. Tomu, že jsme mohli centrální aplikace Taric a NIT ponechat bez významnějšího rozvoje, napomohla i skutečnost, že termín pro dokončení přechodu na verzi Taric3 v členských zemích EU byl na žádost některých zemí prodloužen do roku 2012. Ze strany EU jsou změny v systému Taric tedy rovněž de facto pozastaveny do dokončení přechodu. Systém Taric po sloučení s daty kvót (na konci roku 2010) vykazoval poněkud vyšší chybovost dat přijímaných z EU. Situace byla v rámci pohotovostní služby zvládnuta a postupně se stabilizovala. V rámci projektu Taric jsme se rovněž aktivně účastnili práce technické pracovní skupiny e-customs pro tarifní systémy.

4. PROVOZ INFORMAČNÍHO CENTRA (IC)

V průběhu celého roku 2011 nebyl zaznamenán výpadek provozu centra IS CS zaviněného poruchou centrálního HW, nebo infrastruktury IC. Robustní řešení založené na zdvojení všech klíčových komponent infrastruktury datacentra a clusterových a virtualizačních technologiích se zárukou vysoké dostupnosti se plně osvědčilo.

Byla rozšířena kapacita virtualizační farmy o 2 výkonné servery, byly dokoupeny potřebné licence a tím byla vytvořena možnost dokončit centralizaci IS CS převodem provozu projektu ODYSEA do centra, včetně prostoru pro dokončení koncentrace výpočetních kapacit virtualizováním fyzických serverů centra u nichž je virtualizace efektivní a možná. Tím dojde k znatelnému úbytku fyzicky provozovaných serverů a tím i k nezanedbatelným úsporám na provozních nákladech. Současně byla zahájena nutná obměna diskových úložišť z důvodu končící životnosti HW. Nákup nového diskového pole umožňuje plně využívat nejmodernější virtualizační technologie v oblasti ukládání dat.

5. SYSTÉMOVÁ PODPORA

5.1. Adresářová služba Active Directory (AD)

V průběhu roku byl dokončen upgrade Active Directory na verzi 2008 a postupně docházelo k integraci dalších systémů do AD, což má vliv na další zvýšení bezpečnosti provozu IS CS, zjednodušení správy těchto systémů a přístupových práv do nich. V rámci dalšího rozvoje pokračovaly během roku práce hlubší integrací certifikační autority a rozšíření způsobu přihlašování uživatelů CS. Průběžně probíhala úprava stávajících bezpečnostních doménových politik, rozvoj instalace aplikací pomocí GPO, deployment tiskáren. U centrálních tiskových služeb bylo na GŘC využito nových funkcí v Active Directory ve verzi 2008. Probíhá příprava využití dalších nových funkcí pro potřeby ISCS.

5.2. Poštovní systém

V průběhu roku byla zprovozněna další funkčnost poštovního systému a to služba Active Sync pro synchronizaci s mobilními zařízeními, kde bezpečnost je dále posílena použitím certifikátu Exchange serveru. Postupně docházelo ke konfiguračním změnám pravidel dle aktuálního poštovního provozu, jejich cílem je zejména další zvýšení bezpečnosti a stability provozu IS CS. Nadále jsou využívány nastavení pro omezení maximální velikosti schránky, zásilek a automatické mazání starších odstraněných zásilek. Veškeré emailové zásilky jsou zálohovány a archivovány v systému Mail Archiver, kde jsou přístupné přes webové rozhraní. Postupně docházelo k přechodu na novou verzi GFI Mail Archiveru, úpravě databází, čímž bylo dosaženo větší bezpečnosti tohoto archivačního systému.

5.3. Portál CS

V první polovině roku byla testována a v pilotu nasazena komponenta SPLocalConnector, sloužící k ověřování tlustých klientů proti Active Directory. Dále byla k dispozici nová verze Hermes Frameworku, určeného pro vývoj webových aplikací v prostředí CS, nahrazující zastarávající AFP Framework. S touto změnou docházelo k postupnému přechodu portálových aplikací na tuto novou technologii. Většími úpravami prošla i aplikace Helpline. Ke konci roku byla provedena migrace Intranetového portálu na novou technologii Microsoft Sharepoint Foundation 2010 (WSS 4.0). V souvislosti s nasazováním aplikací byla přepracována aplikace UCManager, sloužící ke konfiguraci aplikačních rolí a oprávnění těmito rolím příslušejícím.

5.4. Ostatní systémy

V oblasti „Centrální antivirové ochrany“ jsou centrální správou obsluhovány stanice, servery i notebooky (zařazené do AD). V roce 2011 byla sjednocena verze F-secure na 9.20 pro stanice a 9.01 pro všechny servery, která účinně odhaluje a odstraňuje virová napadení. Na centrální správě se podílí v rámci svých oblastí pověření a proškolení pracovníci IT ČR. Byla přeinstalována centrální konzole CAVO na verzi 10, práce s ní je oproti starší verzi daleko efektivnější.

V oblasti "Pravidel užívání a správy programových prostředků informačního systému" byla v roce 2011 aktualizována centrální provozní evidence (AW Caesar). Na portálu CS je zveřejněna a využívána aplikace "Specifikační list" jejímž prostřednictvím uživatelé výpočetní techniky stvrzují stav SW a HW. Kromě plnění Směrnice č. 3/2008 MF je skenováním SW zabezpečeno používání legálního SW.

V oblasti "SCOM 2007" je monitorován technický stav 288-ti serverů GŘC, DC na ČR, a serverů ČR Ostrava, jako např. dosažitelnost serveru, obsazenost paměti, disků apod. Podle stanovených pravidel jsou zaslány buď e-maily nebo SMS odpovědným pracovníkům IT.

V oblasti zabezpečení dat na notebookích je na základě VP 36/2010 „Zásady šifrové ochrany notebooků v CS“ a instalován na všechny šifrovací systém TrueCrypt.

5.5. Systém řízení provozu sítě Internet (ISA)

V průběhu roku byly započaty přípravy pro upgrade stávajícího systému, dokončení upgrade je plánováno na první polovinu roku 2012. Během roku postupně docházelo ke konfiguračním změnám pravidel dle aktuálního internetového provozu, což mělo vliv na další zvýšení bezpečnosti a stability provozu IS CS. Z důvodu nasazení dalších systémů s požadavky na zajištění přístupu do sítě internet byly pro tyto systémy tvořeny speciální pravidla s garantovaným přístupem na definované adresy. Monitorovací systém WebSpy, pomocí kterého je monitorován a vyhodnocován přístup jednotlivých uživatelů do internetu byl v průběhu roku dále rozvíjen, byl proveden upgrade na novou verzi, což mělo vliv na další zvýšení bezpečnosti a stability.

5.6. Datové služby

Na konci března 2011 skončila platnost „Rámcové smlouva na poskytování datových služeb komunikační infrastruktury informačních systémů veřejné správy“, kterou uzavřelo Ministerstvo informatiky ČR (nástupcem MI je MV jako centrální zadavatel) na straně jedné a poskytovateli na straně druhé. Vzhledem k časové tísní byly prováděcí smlouvy prodlouženy Ministerstvem Vnitra na dvakrát šest měsíců se stávajícími poskytovateli tedy do konce března 2012.

V průběhu roku začaly práce na nové rámcové smlouvě tak aby nová rámcová smlouva mohla začít platit od dubna 2012. Za Celní správu byly zaslány požadavky na datové a hlasové služby centrálnímu zadavateli dle jeho požadavku.

Z důvodu snižování finančních prostředků na investice byla uskutečněna pouze jediná investice do komunikační infrastruktury CS a to obnova firewallové soustavy CS. V rámci této investice byla zajištěna zvýšená dostupnost datových zdrojů pro interní a externí uživatele, dále byla zajištěna bezpečnější komunikace mezi GŘC a MF a zároveň CS splnila usnesení vlády ČR číslo 727 z 8.6.2009 o dostupnosti institucí veřejné správy na internetovém protokolu verze 6 (IPv6).

5.7. Hlasové služby

V prvním čtvrtletí byly dokončeny změny telefonních služeb na CÚ Nupaky. V lokalitě Nupaky a Ruzyně byly optimalizovány provozní podmínky s důrazem na úsporu finančních prostředků.

Byla dokončena příprava dodatku k rámcové smlouvě s poskytovatelem mobilních služeb Telefonica O2 a tento dodatek byl podepsán. Na základě cenových zvýhodnění byla sledována ekonomika provozu mobilních telefonů a byly dle nových smluvních podmínek provedeny změny tarifů tak, aby došlo k úspoře finančních prostředků. Rostoucí požadavky na datové přenosy přes mobilní sítě bylo možné díky výhodnějším tarifům dále rozšiřovat. Průběžně docházelo k rozšíření využívání možnosti přijímat e-mail v mobilním telefonu u vybraných vedoucích pracovníků a techniků. Využitím této služby je zvyšována operativnější činnost uvedených pracovníků i mimo pracoviště.

V druhé polovině roku proběhlo ověřování provozu hlasových služeb na CÚ Hr. Králové převážně přes mobilní sítě a průběžně bylo sledováno a postupně vyhodnocováno. Předběžně lze konstatovat, že toto řešení je provozuschopné a hlavně ekonomické. Dokončení testování je předpokládáno po skončení prvního čtvrtletí 2012.

Během celého období probíhalo zpracování, kontrola a vyhodnocování provozu pevných i mobilních linek GŘC a tím došlo ke značné úspoře finančních prostředků.

Pracoviště v působnosti ČR Praha s poplatky za volání do mobilních sítí přes pevné linky byly vybaveny GSM bránami a tak došlo k dalším finančním úsporám za hlasové služby.

V průběhu roku bylo prováděno zpracování faktur za pevné hlasové linky, mobilní linky a servisní činnost pracovišť GŘC a pracovišť ČR Praha. V rámci GŘC probíhalo celkové zajištění oprav mobilních komunikačních zařízení a to včetně záručních oprav. Díky průběžnému sledování vývojových trendů a neustálým testováním jsou hlasové prostředky v CS postupně modernizovány a aktualizovány a tím je zajištěno alespoň minimální vybavení nezbytné pro zachování provozu a zachování efektivnosti hlasových a datových služeb i v době kdy chybí dostatečné finanční prostředky. Jako náhrada za dosluhující telefonní systémy byly nainstalovány náhradní telefonní systémy Siemens, které byly získány bezúplatně od MPSV.

Situace se v CS po zrušení výběrového řízení na Hlasové služby rezortu MF sice značně zkomplikovala, ale průběžně se daří hlasové systémy udržet v provozním stavu. Tento stav je však se sníženými finančními prostředky ohrožen.

6. TECHNICKÁ PODPORA

6.1. Zabezpečení HW

Finanční prostředky na podprogram ICT byly i v roce 2011 značně omezené, což se citelně dotklo oblasti HW. Centrální nákupy VT nebyly ze strany MF pro CS realizovány, technika PC a Notebooků tedy nemohla být obměňována. Nákup nového hardware byl realizován v souladu s pravidly zadávání veřejných zakázek a se zřetelem na možnost uplatnění zápočtu náhradního plnění. Všude, kde to bylo možné, byli vybráni dodavatelé zaměstnávající osoby se ZPS.

V rámci IOP E-Customs byly pořízeny nové doménové kontrolery (103ks serverů), výkonný server Dell PE R910 pro rozšíření VM Ware farmy a nové diskové pole. Další diskové pole bylo pořízeno pro zajištění archivace dat spisové služby CS. Ostatní HW - multifunkční tiskárny, dokumentační skenery, notebooky, speciální technika.

6.2. Upgrade techniky, spotřební materiál

Potřebný upgrade techniky v regionech zajišťovaly odbory informatiky, centrální upgrade nebyl z úrovně GŘC realizován. V IC CS byla u 10 serverů zvýšena kapacita paměti. Průběžně byl nakupován spotřební materiál k VT, včetně zajištění výroby CHIP karet pro všechny útvary CS a renovace tonerů a náplní do tiskáren.

6.3. Servis VT

Nová technika je pořizována převážně s prodlouženou záruční dobou, ve které je servis zajištěn vždy příslušným dodavatelem. Pro všechny starší HW prostředky ICT je průběžně zajišťován pozáruční servis prostřednictvím smluvních servisních organizací i vlastními silami v rámci služby Helpline. Nadstandardní servisní zabezpečení je zajištěno uzavřenými smlouvami o technické podpoře na serverovou farmu a disková pole v IC CS na GŘC a také na klíčové servery v celém IS CS. Opravy tiskáren byly zajištěny smlouvami s firmou Z+M SERVIS a JVM Computers, opravy UPS firmou ZIP ELECTRONIC.

6.4. Vyřazování techniky, evidence, kontrolní činnost

Nefunkční, zastaralá a nepotřebná technika je vyřazována z evidence dle zákona, přičemž v roce 2011 (vzhledem ke stavu techniky) byla veškerá technika předána k ekologické likvidaci. Na GŘC bylo vyřazeno a ekologicky zlikvidováno 733 ks starší VT, na ČR Praha dalších 496 ks. Důsledkem redukce finančních prostředků pro ICT dochází k zastarávání PC, Notebooků a tiskáren.

7. HELPDESK IS CS

7.1. Elektronické celní řízení (ECR)

Helpdesk ECR poskytuje podporu deklarantům a celním úřadům v oblastech NCTS, ECS a ICS. V roce 2011 bylo těžiště práce v oblasti e-Dovozu, jež byl spuštěn v na sklonku předcházejícího roku 2010. V roce 2011 byly ve čtvrtletních periodách postupně implementovány nové funkčnosti.

Mezi nejvýznamnější změny funkčnosti patří tyto úpravy:

- Tisk rozhodnutí o propuštění zboží do režimu VO
- Zjednodušené celní prohlášení
- neobchodní zboží České pošty
- Zavedení AZS/N – Hyundai
- Vratky cla
- Povinnost uvádění sekundárních kódů při použití záruk
- Platební výměry

Vzhledem k provázanosti systému ICS s dalšími systémy, mělo nasazení mnohých funkčností vliv také na úpravu systémů ASEO, GLZ, ECS a NCTS. Každé nové verzi předcházelo ze strany pracovníků ECR Helpdesku důkladné otestování jak samotného systému ICS, (včetně modulu určeného deklarantské veřejnosti), tak i provázaných subsystémů. V současnosti převzal systém ICS veškeré podstatné funkčnosti jeho předchůdce WDIS, který již nadále nebude aktualizován. Každá nová verze vždy rapidně zvýšila počet dotazů ze strany deklarantů i celníků. Při zodpovídání dotazů či hledání řešení pracovníci mnohdy spolupracují s odbornými útvary GŘC, dodavatelskou firmou Aquasoft i výrobci komerčních SW.

7.2. Spotřební daně (SPD)

V průběhu roku 2011 došlo k nasazení pěti verzí aplikace EMCS, u kterých prováděl referát SPD testování a ladění nových funkčností. V třetím čtvrtletí probíhalo intenzivní testování této aplikace v rámci EU a členských států při přípravě nasazení Fáze 3, jejíž implementace je plánována na počátek roku 2012. V průběhu celého roku referát prováděl podporu jak pracovníkům CS, tak i uživatelům z řad deklarantské veřejnosti, kteří již komunikují, nebo se průběžně připojují a přistupují k elektronické komunikaci s CS v rámci projektu EMCS a aplikace Webklient pro podání daňových přiznání SPD. Pracovníci referátu SPD se také podíleli na proškolení daňových subjektů a v závěru roku prováděli školení pracovníků CS pro novou verzi aplikace EMCS Fáze3.

7.3. Intrastat

Nejdůležitější změnou v roce 2011 bylo ukončení možnosti zasílání dat Intrastat prostřednictvím Portálu veřejné správy (veřejné rozhraní státní správy pro příjem dat od jednotlivých resortů). Zpravodajské jednotky již nemohou odesílat data z komerčních aplikací a data musí odesílat pouze prostřednictvím aplikací poskytovaných celní správou, do kterých se data pořizují nebo importují.

V průběhu roku byl dokončen vývoj offline aplikace InstatDesk, která byla nasazena do rutinního provozu a plně nahradila původní aplikaci IDES. Stabilizaci provozu a sběru dat výrazně napomohlo, že v roce 2011 nedošlo ke změně vyhlášky č. 201/2005 Sb. o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství. Aktuálně je pro vykazování dat v systému Intrastat možno použít aplikace InstatDesk a InstatOnline, které využívají formát zpráv instat. xml, jež je mezinárodním standardem definovaným Eurostatem.

V. PERSONALISTIKA

1. SYSTEMIZACE A ORGANIZACE

CS měla pro rok 2011 stanoven celkový počet systemizovaných míst (dále jen „SM“) v jednotlivých kategoriích následovně:

Tabulka č. 53: Přehled SM

Kategorie celník (SM)	4 364
Kategorie občanský zaměstnanec (SM)	1 520
CELKEM (SM)	5 884

V souvislosti se snížením rozpočtových prostředků CS ČR (investice a provozní výdaje) pro rok 2012 bylo k 31.12.2011 zrušeno celkem 140 SM, z toho v kategorii celník 90 SM a v kategorii občanský zaměstnanec 50 SM. V návaznosti na schválení zákona č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, bylo ve prospěch Generální inspekce bezpečnostních sborů zrušeno k 31.12.2011 dalších 9 SM v kategorii celník. V oblasti organizačního uspořádání CS došlo v rámci racionalizace útvarů ke zrušení pěti vzdělávacích a rehabilitačních zařízení CS ČR (Lanžhot, Slatiňany, Lopeník, Bílá, Horní Lipka) a dvou výkonných detašovaných oddělení CÚ, a to v Pisku a Havlíčkově Brodě. Dále průběžně dochází v návaznosti na přirozenou fluktuaci lidských zdrojů k optimalizaci vnitřních organizačních struktur celních úřadů s cílem snížení počtu jejich organizačních útvarů a tím také počtu vedoucích funkcionářů (zvýšení počtu přímo řízených pracovníků).

2. LIMIT ROZPOČTOVÝCH PROSTŘEDKŮ NA PLATY A OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI

Limit rozpočtových prostředků na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci pro rok 2011 byl Generálnímu ředitelství cel, na základě zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, stanoven správcem kapitoly 312 Ministerstvo financí v celkové výši 2 124,7 mil. Kč, z toho platy zaměstnanců 2 115,3 mil. Kč a ostatní platby za provedenou práci 9,3 mil. Kč. Součástí závazného ukazatele ostatní platby za provedenou práci byly v roce 2011 i výdaje na financování projektu „Zavedení eCustoms - elektronické a harmonizované celnictví EU“ ve výši 1,4 mil. Kč. Tento projekt je spolufinancován z prostředků Evropské unie v rámci Integrovaného operačního programu.

Tabulka č. 54: Závazné rozpočtové ukazatele pro rok 2011

Ukazatel	Částka v mil. Kč
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	2 124,7
z toho: Platy zaměstnanců	2 115,3
v tom: Platy zaměstnanců ozbrojených sborů a složek ve služebním poměru	1 694,5
Ostatní platby za provedenou práci	9,3

Tabulka č. 55: Čerpání závazných rozpočtových ukazatelů k 31.12.2011

Ukazatel	Částka v mil. Kč
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	2 123,8
z toho: Platy zaměstnanců	2 115,3
v tom: Platy zaměstnanců ozbrojených sborů a složek ve služebním poměru	1 694,5
Ostatní platby za provedenou práci	8,4

Čerpání prostředků na platy v roce 2011 se při porovnání s rokem 2010 snížilo o 6,78 %, což v absolutním vyjádření představuje částku 153,8 mil. Kč. Hlavním faktorem, který ovlivnil čerpání prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci v roce 2011 bylo rozhodnutí Vlády ČR o snížení objemu prostředků na platy a ostatní platby za provedenou

práci o 10 %, kdy výchozí základnou pro toto snížení byl stanoven schválený rozpočet na rok 2010.

3. LIMIT PROSTŘEDKŮ NA POVINNÉ POJISTNÉ PLACENÉ ZAMĚSTNAVATELEM

Platby pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vychází ze zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a platby pojistného na všeobecné zdravotní pojištění ze zákona č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Výdaje zahrnují pojistné na důchodové pojištění, pojistné na nemocenské pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění hrazené z titulu funkce zaměstnavatele. Limit rozpočtových prostředků na povinné pojistné pro rok 2011 byl stanoven ve výši 722,4 mil. Kč. Finanční prostředky na povinné pojistné byly čerpány ve výši 722,1 mil. Kč.

Vzhledem k přímé vazbě výdajů na povinné pojistné hrazené zaměstnavatelem na vývoj v oblasti platů byly celkové výdaje na povinné pojistné ovlivněny stejnými faktory jako výdaje na platy zaměstnanců celní správy.

4. ROZPOČTOVÉ PROSTŘEDKY NA SOCIÁLNÍ DÁVKY

Schváleným rozpočtem na rok 2011 byly stanoveny celkové výdaje na sociální dávky celníkům ve výši 589 mil. Kč, které byly rozčleněny na pododdíl 412 – Dávky nemocenského pojištění ve výši 22,2 mil. Kč a pododdíl 415 – Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru ve výši 566,7 mil. Kč.

Počet osob pobírajících výsluhový příspěvek se v roce 2011 zvýšil z 3 728 osob k 31. 12. 2010 na 3 739 osob k 31. 12. 2011, tj. nárůst o 11 osob, jimž je vyplácen výsluhový příspěvek (rozdíl mezi počtem nově vyplácených výsluhových příspěvků a počtem zastavených výplat výsluhového příspěvku). Celkové čerpání finančních prostředků na jednotlivé sociální dávky v roce 2011 je uvedeno v tabulce níže.

Tabulka č. 56: Čerpání finančních prostředků na sociální dávky celníků v roce 2011

Položka	Čerpání v mil. Kč
5410 Sociální dávky	414,2
pododdíl 412 celkem	14,2
z toho: 54101 - Nemocenské pro celníky	8,5
54102 – Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	0,010
54103 - Peněžité pomoci v mateřství	5,7
pododdíl 415 celkem	405
z toho: 54105 - Výsluhový příspěvek	383,9
54107 - Úmrtné	0
54108 - Odchodné	16

5. VÝVOJ V OBLASTI KVALIFIKAČNÍ A VĚKOVÉ STRUKTURY ZAMĚSTNANCŮ

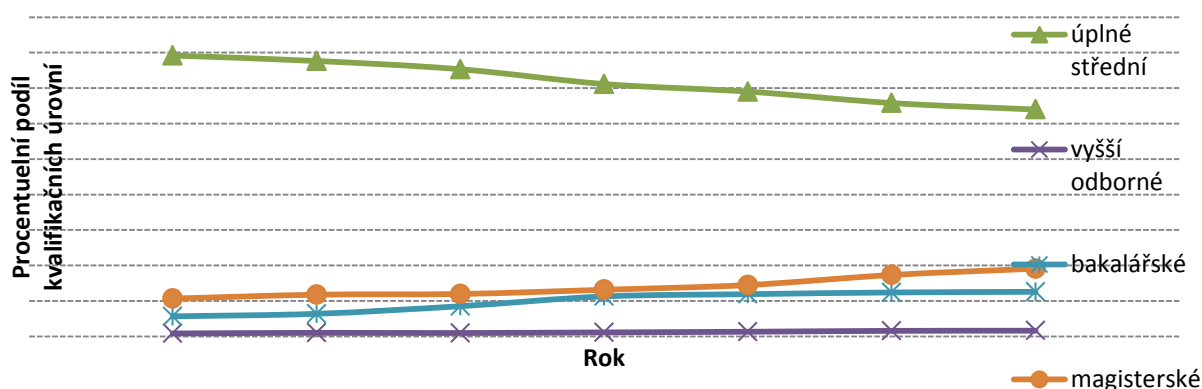
Přehled o kvalifikační a věkové struktuře zaměstnanců celní správy, v členění dle jednotlivých kategorií zaměstnanců k 31. 12. 2011 je uveden v níže uvedených tabulkách.

Tabulka č. 57: Kvalifikační struktura zaměstnanců CS k 31. 12. 2011

Školní vzdělání	Celníci	Občanští zaměstnanci	CS celkem
	% podíl	% podíl	% podíl
základní	0,00%	2,33%	0,62%
střední odborné	0,05%	7,89%	2,11%
úplné střední	63,96%	64,04%	63,98%
vyšší odborné	1,67%	1,44%	1,61%
bakalářské	14,68%	6,66%	12,57%
vš	19,64%	17,64%	19,11%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%

V porovnání s rokem 2010 došlo v rámci kategorie celníci ke snížení podílu zaměstnanců s úplným středním vzděláním (o 1,92%) a navýšení podílu zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním (o 1,98%). Obdobný vývoj byl zaznamenán i u kategorie občanští zaměstnanci, kde došlo ke snížení podílu zaměstnanců s úplným středním vzděláním (o 1,54%) a současně k navýšení podílu zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním (o 1,24%). V celkovém pohledu se v porovnání s rokem 2010 snížil podíl zaměstnanců s úplným středním vzděláním ve prospěch zaměstnanců s bakalářským a vysokoškolským vzděláním. V ostatních kvalifikačních stupních není rozdíl oproti roku 2010 tak markantní. Z dlouhodobého hlediska je patrný trend zvyšování kvalifikační úrovně zaměstnanců celní správy ve všech kategoriích.

Obrázek č. 1: Kvalifikační vývoj zaměstnanců

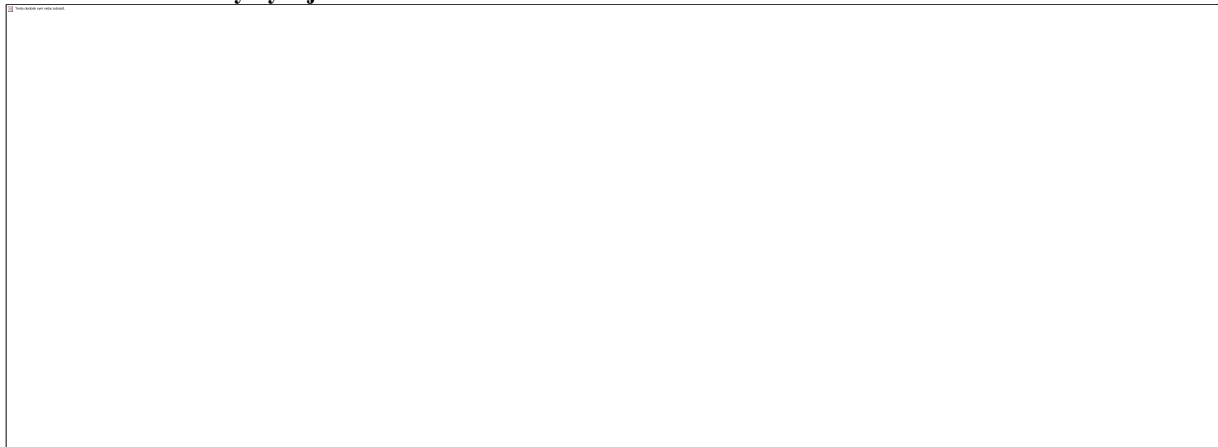
Tabulka č. 58: Věková struktura zaměstnanců CS k 31.12.2011

Věk	Celníci	Občanští zaměstnanci	CS celkem
	% podíl	% podíl	% podíl
do 35 let	24,67%	18,28%	22,98%
od 36 do 50 let	68,43%	49,55%	63,46%
nad 50 let	6,90%	32,17%	13,56%
Celkem	100,00%	100,00%	100,00%

V rámci věkové struktury zaměstnanců celní správy zaujímala v roce 2011 největší podíl věková kategorie zaměstnanců 36 – 50 let, a to jak v jednotlivých kategoriích, tak i v souhrnném pohledu. V porovnání s rokem 2010 tak nedošlo ke změně v zastoupení jednotlivých věkových kategorií, přičemž skupina zaměstnanců ve věku 36 – 50 let je nejpočetněji zastoupenou věkovou kategorií i z dlouhodobého pohledu.

Trend věkového vývoje zaměstnanců celní správy lze označit jako „stárnutí“, což potvrzuje zvětšující se rozdíl mezi věkovou kategorií do 35 let a kategorií od 36 – 50 let a dále dlouhodobě rostoucí průměrný věk zaměstnanců.

Obrázek č. 2: Věkový vývoj

6. VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání v celní správě bylo, obdobně jako v minulém roce, zajišťováno Institutem vzdělávání v souladu s „Koncepcí profesní přípravy zaměstnanců CS ČR na období 2010 – 2012“, a to především ve vlastních vzdělávacích zařízeních.

Základní odbornou přípravu absolvovalo ve 3 bězích základního celního kurzu 81 celníků, kteří úspěšně složili základní celní zkoušku. Speciální odbornou přípravu, která navazuje na přípravu základní, absolvovalo 582 celníků v některém z 21 typů certifikovaných specializačních kurzů. Dalších 915 zaměstnanců celní správy úspěšně absolvovalo některou z ostatních odborně zaměřených vzdělávacích akcí. Základní pedagogickou přípravu lektorů a instruktorů služební přípravy absolvovalo 10 účastníků.

Provádění služební zkoušky podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, bylo v roce 2011 nově upraveno služebním předpisem č. 8/2011, který upřesnil její organizaci v tom, že termín zkoušky, místo konání a složení zkušební komise jsou nyní nově stanovovány rozkazem generálního ředitele GŘC. Nadále pokračovala příprava vedoucích zaměstnanců v „Základním manažerském kurzu“, který ve 4 bězích absolvovalo celkem 58 posluchačů.

V oblasti jazykové přípravy organizoval Institut vzdělávání výuku zaměstnanců GŘC a rovněž zajišťoval účast zaměstnanců CS v intenzivní výuce jazyků na vyšších policejních školách. Tuto přípravu úspěšně absolvovalo 209 celníků a občanských zaměstnanců. Mimo tyto akce byla zajišťována jazyková příprava vybraných zaměstnanců na Francouzském institutu a Goethe institutu.

Celkově bylo v různých formách profesní přípravy zařazeno v roce 2011 celkem 1855 zaměstnanců celní správy. V souvislosti s rozhodnutím o úsporných opatřeních a návrhem modernizace CS bylo schváleno využití e-learningu ve vzdělávání zaměstnanců a v průběhu podzimu 2011 byl zahájen jeho provoz. Dalším významným krokem souvisejícím s oblastí vzdělávání bylo schválení materiálu k dislokaci Institutu vzdělávání ve Školícím středisku celní správy Jíloviště.

VI. FINANCE

1. PLNĚNÍ PŘÍJMŮ

Schválený rozpočet příjmů celkem pro GŘC na rok 2011 činil 1 505 851 tis. Kč, z toho daňové příjmy celkem 603 193 tis. Kč, tj. příjmy ze správních poplatků 2 450 tis. Kč a příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti 600 743 tis. Kč, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem 902 658 tis. Kč, tj. nedaňové příjmy a transfery (dříve kapitola VPS) 782 757 tis. Kč, ostatní nedaňové a kapitálové příjmy 74 980 tis. Kč a příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem 44 921 tis. Kč.

Schválený rozpočet příjmů byl v srpnu 2011 upraven rozpočtovým opatřením o souvztažné navýšení příjmů ve výši 1 771 tis. Kč, a to z důvodů zahájení projektu „Komplexní zavedení procesního řízení a procesní optimalizace v Celní správě ČR“ v rámci operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Upravený rozpočet příjmů celkem pro GŘC na rok 2011 k 31.12.2011 činil 1 507 622 tis. Kč, nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem 904 429 tis. Kč, z toho příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem 46 692 tis. Kč.

Na celkovém plnění příjmů se podílely:

Daňové příjmy	548 990 tis. Kč
Nedaňové příjmy	1 041 501 tis. Kč
Kapitálové příjmy	42 711 tis. Kč
Přijaté transfery	47 929 tis. Kč

1.1. Daňové příjmy

1.1.1. Daně a poplatky z vybraných činností a služeb (podseskupení položek 136 rozpočtové skladby)

Daňové příjmy (závazný specifický ukazatel) v uvedeném podseskupení položek tvořily správní poplatky realizované za rok 2011 ve výši 7 676 tis. Kč, tj. 313,3 % rozpočtu. Oproti roku 2010 došlo ke zvýšení těchto příjmů o 1 150 tis. Kč, tj. o 17,6 %. Jedná se o poplatky stanovené zákonem o správních poplatcích za správní úkony a správní řízení, jehož výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony. Vyšší plnění příjmů ze správních poplatků ovlivnily novely zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, podle kterých jsou zpoplatněny některé další úkony, které dříve správnímu poplatku nepodléhaly.

1.1.2. Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na st. politiku zaměstnanosti (podseskupení položek 161 rozpočtové skladby)

Rozpočet **příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti** (závazný specifický ukazatele) byl za rok 2011 splněn na 90,1 %. Příjmy z pojistného ve výši 541 314 tis. Kč tvořilo:

pojistné na důchodové pojištění ve výši	481 171 tis. Kč,
z toho: pojistné na důchodové pojištění od zaměstnavatele	369 452 tis. Kč,
pojistné na důchodové pojištění od celníků	111 719 tis. Kč,
pojistné na nemocenské pojištění a příspěvky na SPZ ve výši	60 143 tis. Kč,
z toho: pojistné na nemocenské pojištění od zaměstnavatele	39 523 tis. Kč,
příspěvky na st. politiku zaměstnanosti	20 620 tis. Kč.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti se vztahují k průměrnému přepočtenému počtu 4 161 celníků. Průměrná

měsíční částka pojistného na důchodové pojištění od zaměstnavatele činila 30 788 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 7 399 Kč), od celníků 9 310 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 2 237 Kč). Průměrná měsíční částka pojistného na nemocenské pojištění od zaměstnavatele činila 3 294 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 792 Kč). Průměrná měsíční částka příspěvků na státní politiku zaměstnanosti od zaměstnavatele činila 1 718 tis. Kč (v přepočtu na 1 celníka 413 Kč).

Skutečné příjmy vykázané k 31.12.2011 odpovídají 90,1 % rozpočtu. Ve srovnání se skutečností roku 2010 byly příjmy z pojistného za rok 2011 nižší o 47 818 tis. Kč, tj. o 8,1 %.

Výše příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti je přímo úměrná k počtu celníků, k vyměřovacímu základu podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, kterým je u organizace částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů celníků a u celníka úhrn příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském nebo důchodovém pojištění, a k výši sazby pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na st. politiku zaměstnanosti. V hodnoceném období jsou v souladu s §3 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění p. p., zapracovány příjmy za prosinec 2010 – listopad 2011.

Nižší plnění příjmů z pojistného vyplývá ze skutečnosti, že ve schváleném rozpočtu příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti pro rok 2011 nebylo zohledněno 10% snížení objemu prostředků na služební platy celníků. Současně nebyla do rozpočtu promítnuta změna sazby pojistného, ke které došlo novelou zákona č. 589/1992 Sb. s účinností od 1.1.2011.

1.2. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Plnění **nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů celkem** (závazný specifický ukazatel) ve výši 1 132 141 tis. Kč představovalo k 31. 12. 2011 plnění upraveného rozpočtu na 125,2 %. V uvedeném objemu jsou zahrnuty nedaňové příjmy a přijaté transfery ze zahraničí (dříve kapitola VPS) v celkové výši 987 086 tis. Kč, tj. 126,1 % upraveného rozpočtu, ostatní nedaňové a kapitálové příjmy ve výši 134 715 tis. Kč, tj. 110,7 % upraveného rozpočtu a nerozpočtované přijaté transfery ve výši 10 340 tis. Kč.

Ve srovnání s rokem 2010 byly nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem vyšší o 52 316 tis. Kč, tj. o 4,8%.

Z hlediska druhového třídění příjmů podle rozpočtové skladby se na plnění rozpočtu **nedaňových příjmů** za rok 2011 ve výši 1 041 501 tis. Kč, tj. 124,9 % rozpočtu, podílely zejména:

- **Přijaté sankční platby** ve výši 941 783 tis. Kč, které jsou tvořeny především pokutami v řízení správním (559 548 tis. Kč, tj. 139,9 % rozpočtu) a ostatními sankčními platbami (381 359 tis. Kč, tj. 105,9 % rozpočtu). Tyto příjmy jsou tvořeny příjmy z pokut, které jsou ukládané převážně jinými správními orgány, u nichž je CS pověřena pouze vymáháním neuhrazených pokut. Vymáhání těchto neuhrazených pokut je záležitostí dlouhodobého charakteru a nelze předjímat výslednou efektivitu v tomto procesu. Zavedení mobilních terminálů přispělo ke zlepšení platební morálky ve vymáhacím procesu, což se pozitivně odrazilo ve vyšším plnění těchto příjmů. Dalším příjmem tohoto podseskupení jsou přijaté sankční platby, které činily 876 tis. Kč. Jedná se o pokuty z valut zabavených na CÚ Ruzyně a pokuty za přestupky uložené celníkům jako kázeňský trest dle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

- **Příjmy z vlastní činnosti** dosáhly výše 49 081 tis. Kč, tj. 97,2 % rozpočtu. Ve srovnání s příjmy za rok 2010 došlo ke zvýšení příjmů z vlastní činnosti o 5 898 tis. Kč, tj. o 13,7 %. Toto zvýšení je způsobeno vyšším plněním příjmů z prodeje kontrolních pásek na značení lihu oproti roku 2010. Příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu tvoří cca 82,6 % příjmů z vlastní činnosti. Za rok 2011 dosáhly tyto příjmy výše 40 568 tis. Kč, tj. 94,5 % rozpočtu, ale v porovnání se skutečností roku 2010 byly tyto příjmy vyšší o 7 936 tis. Kč, tj. o 24,3%. Výše příjmů z prodeje kontrolních pásek na značení lihu je přímo úměrná k objemu odebraných kontrolních pásek registrovanými osobami.
- **Příjmy z pronájmu majetku** dosáhly výše 6 737 tis. Kč, tj. 172,7 % rozpočtu. Příjmy tohoto podseskupení jsou tvořeny především platbami od nájemníků užívajících služební byty a dále platbami nájemného z pronajatých prostor celní správy podnikatelským subjektům. Ve srovnání s příjmy za rok 2010 bylo z pronájmu majetku získáno o 4 765 tis. Kč méně, tj. o 41,4 %, což bylo způsobeno jednorázovými příjmy z prodeje služebních bytů v roce 2010, zejména v Praze. Důvodem vyšších příjmů na tomto podseskupení oproti rozpočtu je zvýšení nájemného.
- **Příjmy z úroků** činily 1 407 tis. Kč, tj. 23,5 % rozpočtu. V porovnání s rokem 2010 došlo k razantnímu snížení příjmů z úroků, a to o 5 380 tis. Kč, tj. o 76,5 % rozpočtu. Výše příjmů z úroku byla ovlivněna snížením úrokové sazby ČNB z 0,5 % na 0,1 %, k 1. 1. 2011 a nižšími zůstatky peněžních prostředků na bankovních účtech oproti roku 2010.
- **Ostatní nedaňové příjmy** dosáhly výše 33 887 tis. Kč, tj. 555,5 % rozpočtu. V porovnání s rokem 2010 došlo ke zvýšení těchto příjmů o 24 954 tis. Kč. Podstatným příjmem tohoto podseskupení byl příjem z přijatých příspěvků a náhrad od zaměstnanců CS a příjmy z vyúčtování záloh placených v předchozím roce dodavatelům plynu, vody, tepla, elektrické energie, z vyúčtování záloh karet CCS pro nákup pohonných hmot atd. Nadalíkovtní plnění těchto příjmů způsobil neočekávaný příjem z výtěžku zpeněžení majetku z konkurzní podstaty úpadce Kreditní banky Plzeň a.s. ve výši 24 595 tis. Kč, a příjem z výtěžku zpeněžení majetku z konkurzní podstaty úpadce Pozemní stavby Zlín ve výši 1 358 tis. Kč jako nezaplacená přiměřená sleva z ceny díla výstavby hraničního přechodu Pomezí nad Ohří z roku 2001.
- **Příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům**, které zahrnují poplatky za využívání zdroje přírodní minerální vody, dosáhly za rok 2011 výše 8 590 tis. Kč, tj. 116,1 % rozpočtu. Jedná se o lázeňské poplatky, které jsou hrazeny uživateli lázeňského zdroje léčivých minerálních vod. Vzhledem k tomu, že nelze odhadnout počet uživatelů, nelze ani ovlivnit plnění rozpočtu z tohoto poplatku.

Kapitálové příjmy představovaly částku 42 711 tis. Kč a jejich rozpočet byl splněn na 502,5 %. Vykázané kapitálové příjmy zahrnují příjmy z prodeje pozemků ve výši 2 479 tis. Kč, příjmy z prodeje ostatních nemovitostí a jejich částí v celkové výši 39 084 tis. Kč, které zahrnují příjmy z prodeje bytů, horkovzdušné přípojky Pražské teplárenské a.s. a jedné garáže ve výši 39 084 tis. Kč a příjmy z prodeje 51 služebních motorových vozidel ve výši 1 148 tis. Kč.

Vykázaný objem **přijatých transferů** zahrnuje:

- nerozpočtované **převody z vlastních fondů** v celkové výši 10 340 tis. Kč. Zdrojem těchto příjmů jsou účelové prostředky EU na projekt Customs 2013 převedené z rezervního fondu GŘC (7 211 tis. Kč) a nečerpané prostředky na platy za prosinec roku 2010, včetně přidělu do FKSP, převedené začátkem roku 2011 z depozitního účtu GŘC (3 129 tis. Kč).

- rozpočtované *neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí* v celkové výši 37 589 tis. Kč. Jedná se o příjmy převedeny na základě smluv Celní správy ČR s Celní správou Belgie. Dohodou je stanoveno, že polovina z 25 % nárokového podílu vybraného cla za prodej automobilů Toyota (10 324 tis. Kč) a za prodej oděvů a podobných výrobků firmy VF Europe B.V.B.A. (27 265 tis. Kč), vyrobených v ČR a vyskladněných v Belgii, který připadá dle předpisu ES belgické straně k úhradě nákladů spojených s výběrem cla, bude zasílána vždy k 20. dni druhého následujícího měsíce po předepsání cla belgickou stranou české Celní správě.

Rozpočtované příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem ve výši 44 921 tis. Kč nebyly v roce 2011 realizovány.

2. HOSPODAŘENÍ S ROZPOČTEM VÝDAJŮ

2.1. Celkové výdaje za rok 2011

Schválený rozpočet **výdajů** GŘC (závazný ukazatel) ve výši 4 219 131 tis. Kč, z něhož kapitálové výdaje činily 164 332 tis. Kč a běžné výdaje činily 4 054 799 tis. Kč, byl k 31.12.2011 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 13 821 tis. Kč na 4 232 952 tis. Kč. Jednalo se o tyto úpravy:

- Přesun částky 2 500 tis. Kč z vládní rozpočtové rezervy do kapitálových výdajů ICT GŘC s účelovostí 113980009 Posílení softwarového vybavení celní správy na zajištění legislativních změn v r. 2011,
- navýšení kapitálových výdajů ICT GŘC o 4 800 tis. Kč z prostředků kapitoly Státní dluh na posílení softwarového vybavení celní správy,
- souvztažné navýšení souhrnných ukazatelů GŘC „Příjmy celkem“ o 1 771 tis. Kč a „Výdaje celkem“ o 1 771 tis. Kč na předfinancování schváleného projektu OP LZZ „Komplexní zavedení procesního řízení a procesní optimalizace v Celní správě ČR“
- převod finančních prostředků ve výši 4 750 tis. Kč z rozpočtu MF - titul 112V01 Rozvoj a obnova materiálně technické základny systému řízení Ministerstva financí od roku 2007 na posílení podprogramu Provozování ICT GŘC.

V rámci rozpočtu celkových výdajů GŘC byly dále provedeny přesuny z prostředků na výdaje vedené v informačním systému programového financování v úhrnné výši 11 881 tis. Kč ve prospěch ostatních věcných výdajů bez programového financování.

Bez vlivu na celkový objem rozpočtu výdajů GŘC byly provedeny v průběhu roku 2011 přesuny prostředků mezi rozpočtem kapitálových výdajů a běžných výdajů ICT v režimu individuálně posuzovaných výdajů (IPV), které v souhrnu znamenaly snížení rozpočtu kapitálových výdajů podprogramu 112V2110 Pořízení, obnova a provozování ICT CS o 4 969 tis. Kč a zvýšení rozpočtu běžných výdajů ICT o stejnou částku.

Všechny výše uvedené změny upravily schválený rozpočet kapitálových výdajů GŘC na 158 782 tis. Kč a rozpočet běžných výdajů na 4 074 170 tis. Kč.

Skutečně čerpané celkové výdaje rozpočtu GŘC k 31.12.2011 činily po všech změnách rozpočtu, po zapojení mimorozpočtových prostředků ve výši 8 815 tis. Kč a nároků z nespotebovaných výdajů ve výši 37 746 tis. Kč celkem 4 032 652 tis. Kč, tj. 94,23% celkového rozpočtu (4 279 513 tis. Kč) a 95,27% upraveného rozpočtu (4 232 952 tis. Kč) roku 2011. Z celkového rozpočtu ve výši 4 279 513 tis. Kč tak zůstalo nevyčerpáno celkem 246 861 tis. Kč, z toho nedočerpané prostředky na sociální dávky činily 174 742 tis. Kč. To znamená, že pro vznik nároků z nespotebovaných výdajů za rok 2011 zůstává celková částka 72 119 tis. Kč.

2.2. Výdaje na financování programů reprodukce majetku v roce 2011

Ve schváleném rozpočtu výdajů GŘC na rok 2011 byl pro program **112V21 Rozvoj a obnova materiálně-technického zabezpečení celní správy** stanoven GŘC jako průřezový ukazatel „Výdaje vedené v informačním systému programového financování celkem“ ve výši 316 581 tis. Kč, výdajový okruh VCb, ten zahrnoval 164 332 tis. Kč systémově určených kapitálových výdajů a 152 249 tis. Kč běžných výdajů, z toho 135 099 tis. Kč neinvestičních individuálně posuzovaných výdajů (IPV) a 17 150 tis. Kč ostatních neinvestičních systémově určených výdajů (SUV). Částku 1 992 tis. Kč představují prostředky na ostatní osobní výdaje vč. pojištění pro spolufinancovaný projekt IOP.

V porovnání k roku 2010 bylo určeno na program reprodukce majetku v roce 2011 celkem o 65 897 tis. Kč méně. Prostředky na financování programového financování dosáhly objemu 10,5 % celkových výdajů schváleného rozpočtu výdajů na činnost celní správy, což představuje meziroční pokles o 1 %.

Schválený rozpočet výdajů programového financování GŘC, program 112V21 Rozvoj a obnova materiálně-technického zabezpečení celní správy celkem ve výši 316 581 tis. Kč byl k 31.12.2011 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 12 089 tis. Kč a snížen o 11 881 tis. Kč na výši *rozpočtu po změnách* 316 789 tis. Kč.

GŘC bylo v roce 2011 oprávněno překročit rozpočet výdajů programového financování z titulu *nároků z nespotřebovaných výdajů* o 38 395 tis. Kč celkem, z toho 19 797 tis. Kč představovaly nároky na spolufinancovaný projekt IOP. Z částky 28 616 tis. Kč, zapojené v roce 2011 do financování, bylo určeno na kapitálové výdaje 17 949 tis. Kč a 10 667 tis. Kč na běžné výdaje ICT. Na spolufinancovaný projekt IOP byly zapojeny prostředky ve výši 10 281 tis. Kč. Dále z titulu povoleného překročení rozpočtu o zapojené *mimorozpočtové prostředky* byl program reprodukce majetku navýšen o částku 1 604 tis. Kč celkem, a to v kapitálových výdajích. Tuto částku představují prostředky rezervního fondu GŘC od společnosti JTI.

Celkový rozpočet programu 112V21 představoval po promítnutí výše uvedených úprav k 31. 12. 2011 částku 347 009 tis. Kč celkem, z toho 178 335 tis. Kč kapitálové výdaje a 168 674 tis. Kč běžné výdaje, v nichž částku 2 794 tis. Kč představují prostředky na ostatní osobní výdaje vč. pojištění pro spolufinancovaný projekt IOP.

Cílem programu 112V21 Rozvoj a obnova materiálně technického zabezpečení celní správy je zabezpečit podmínky pro výkon činnosti Celní správy ČR, vyplývající ze zákonů č. 185/2004 Sb. o Celní správě České republiky, č. 186/2004 Sb. o změně zákonů v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky č. 187/2004 o změně celního zákona (kompetenční zákon), tj. vytvořit pracovní podmínky a zároveň zabezpečit vybavení potřebnou technikou pro efektivní výkon činností stanovených výše uvedenými zákony pro celníky a občanské zaměstnance celní správy. Realizace programu 112V21 a jeho tří podprogramů (112V2110, 112V2120 a 112V2130) byla stanovena na období 5-ti let (2008 – 2012) podle schválené Dokumentace programu.

V programu 112V21 byly k 31.12.2011 čerpány prostředky kapitálových výdajů z těchto následujících zdrojů: z rozpočtu roku 2011, z nároků z nespotřebovaných výdajů, z mimorozpočtových zdrojů – z rezervního fondu (prostředky JTI) a z prostředků EU na spolufinancování projektu IOP a projektu OP LZZ. Kapitálové výdaje v programu reprodukce majetku byly čerpány v rámci podprogramů 112V2110 - Pořízení, obnova a provozování ICT celní správy, 112V2120 – Pořízení a obnova movitého majetku celní správy a 112V2130 - Výstavba a obnova budov a staveb celní správy. Prostředky z rozpočtu r. 2011 běžných výdajů IPV a SUV byly čerpány na realizaci neinvestičních akcí podprogramu 112V2110 - Pořízení, obnova a provozování ICT celní správy. Realizací akcí uvedených podprogramů s vysokým procentem čerpání disponibilních prostředků byly v průběhu roku 2011 plněny cíle

programu. V programu 112V21 bylo v průběhu roku 2011 čerpáno celkem 290 033 tis. Kč, tj. 83,58 % z celkového rozpočtu výdajů na program 112V21 v r. 2011 ve výši 347 009 tis. Kč; z toho 247 636 tis. Kč bylo čerpáno z rozpočtu r. 2011, tj. 85,38 %, částka 28 565 tis. Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů a částka 1 604 tis. Kč z mimorozpočtových zdrojů programu; částka 12 228 tis. Kč celkem byla čerpána z prostředků EU na spolufinancování projektu IOP a projektu OP LZZ. Na financování spolufinancovaných projektů IOP a OP LZZ bylo v r. 2011 v programu použito celkem 23 205 tis. Kč, z toho 5 431 tis. Kč vlastních prostředků a 17 774 tis. Kč prostředků spolufinancovaných EU.

Za hodnocené období bylo v rámci tohoto programu čerpáno celkem 127 378 tis. Kč kapitálových výdajů, tj. 71,43 % z celkového rozpočtu kapitálových výdajů r. 2011 ve výši 178 335 tis. Kč. Částka 95 674 tis. Kč byla čerpána z rozpočtu roku 2011, tj. 75,11 %, povolená částka 17 900 tis. Kč byla čerpána z nároků z nespotřebovaných výdajů a částka 1 604 tis. Kč z mimorozpočtových zdrojů; částka 12 200 tis. Kč představuje čerpání z prostředků EU na spolufinancování projektu IOP.

U běžných výdajů programu 112V21, podprogramu 112V2110 bylo v hodnoceném období čerpáno 162 655 tis. Kč, tj. 96,43 % z celkového rozpočtu běžných výdajů r. 2011 ve výši 168 674 tis. Kč. Částka 151 962 tis. Kč, tj. 93,43 % byla čerpána z rozpočtu roku 2011 a povolená částka 10 665 tis. Kč byla čerpána z nároků z nespotřebovaných výdajů; částka 28 tis. Kč představuje čerpání z prostředků EU na spolufinancování projektu OP LZZ.

Nerovnoměrnost čerpání v průběhu roku byla ovlivněna prvotním vypořádáním závazků za služby a dodávky vztahujících se k prosinci, případně čtvrtému čtvrtletí r. 2010, a teprve poté registrováním nových akcí v průběhu druhého a třetího čtvrtletí r. 2011, návazně průběhem výběrových řízení a následnou realizací akcí; proto nadalikvótní čerpání kapitálových prostředků bylo realizováno až v posledním čtvrtletí roku 2011. V prvním pololetí roku je rovněž ponechávána určitá rezerva finančních prostředků na nově vzniklé klíčové požadavky nad rámec původně plánovaných projektů s ohledem na průběžná nezbytná úsporná opatření vzhledem ke stálému krácení výdajů a k vládním usnesením stanovujícím použitelné objemy prostředků. V oblasti ICT přesahovaly požadavky odborných útvarů CS celkem o 45 000 tis. Kč reálné možnosti schváleného rozpočtu podprogramu 112V2110. Byla provedena podrobná analýza smluvních vztahů u jednotlivých projektů, u služeb systémové podpory aplikací a komunikační infrastruktury IS CS. Prioritně byl zajišťován provoz stávající infrastruktury IS CS, návazně pro zajištění kontinuálního rozvoje klíčových aplikací IS CS byla zahájena výběrová řízení pro přípravu nových smluvních vztahů, v důsledku čehož se čerpání zejména investičních výdajů ICT nakumulovalo do závěru roku.

2.3. Běžné výdaje za rok 2011

Schválený rozpočet celkových **běžných výdajů** GŘC ve výši 4 054 799 tis. Kč byl v průběhu roku 2011 zvýšen v úhrnu o 19 371 tis. Kč na celkový rozpočet ve výši 4 074 170 tis. Kč. Skutečné výdaje činily 3 905 274 tis. Kč, tj. 95,22 % celkového rozpočtu a 95,85% upraveného rozpočtu. Do financování běžných výdajů byly zapojeny mimorozpočtové zdroje ve výši 7 211 tis. Kč a nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 19 797 tis. Kč. Z celkového disponibilního objemu prostředků pro běžné výdaje zůstalo nevyčerpano 195 904 tis. Kč, z toho u sociálních dávek 174 742 tis. Kč a u ostatních běžných výdajů 19 168 tis. Kč a u ostatních plateb za provedenou práci 1 487 tis. Kč a u povinného pojistného 507 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2010 byly běžné výdaje GŘC v roce 2011 nižší o 277 347 tis. Kč, tj. o 6,63 %. Tento výsledek je dán meziročním snížením běžných výdajů pro rok 2011 a poklesem v čerpání sociálních dávek.

Největší podíl na celkových běžných výdajích GŘC měly osobní výdaje, tj. výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci, pojistné, příděl FKSP a sociální dávky. V roce 2011

bylo na uvedené výdaje vynaloženo 3 281 382 tis. Kč, tj. 81,37 % celkových výdajů, resp. 84,02 % běžných výdajů. V roce 2011 bylo na tyto osobní výdaje vynaloženo o 240 066 tis. Kč méně než v roce 2010 (pokles o 6,82 %).

Pro GŘC byl na rok 2011 stanoven limit počtu zaměstnanců 5 884 osob. Skutečný průměrný přepočtený počet zaměstnanců GŘC k 31.12.2011 činil 5 614 zaměstnanců, tj. 95,4% schváleného počtu. Z toho v kategorii celník to bylo 4 161 osob a v kategoriích ATZ a dělník to bylo celkem 1 453 osob. K 31.12.2011 činil fyzický stav 5 523 zaměstnanců, z toho 4 069 celníků.

Rozpočet **prostředků na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci (OPPP)** - průřezový závazný ukazatel - nebyl v průběhu roku upraven. Skutečné výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci činily celkem 2 123 849 tis. Kč, tj. 99,93% celkového rozpočtu a 99,96% upraveného rozpočtu.

Rozhodující položka těchto podseskupení výdajů - **platy zaměstnanců** - byla čerpána ve výši 2 115 394 tis. Kč, tj. na 100% celkového rozpočtu i upraveného rozpočtu. Z toho platy zaměstnanců *ve státní správě* činily 2 115 394 tis. Kč, tj. 100 % celkového rozpočtu i upraveného rozpočtu. Průměrný měsíční plat 1 zaměstnance GŘC činil 31 401 Kč a ve srovnání s průměrným měsíčním platem dosaženým v roce 2010 se průměrný plat v roce 2011 snížil o 705 Kč, tj. o 2,20%.

Na **platy zaměstnanců v pracovním poměru celkem** (průřezový závazný ukazatel) bylo ve schváleném rozpočtu GŘC na rok 2011 určeno 420 831 tis. Kč pro 1 453 zaměstnanců. V průběhu roku 2011 se rozpočet na platy zaměstnanců v pracovním poměru nezměnil a byl čerpán ve výši 420 831 tis. Kč, tj. na 100%. Průměrný plat těchto zaměstnanců činil 24 136 Kč.

Na **platy zaměstnanců ozbrojených sborů a složek ve služebním poměru celkem** (průřezový závazný ukazatel) bylo ve schváleném rozpočtu GŘC na rok 2011 určeno 1 694 563 tis. Kč. V průběhu roku 2011 nebyl objem prostředků na platy celníků upraven a počet celníků se nezměnil a byl vyčerpán ve výši 1 694 563, tj. na 100 %. Skutečný průměrný přepočtený počet celníků činil 4 161 a jejich průměrný plat představoval částku 33 937 Kč.

Skutečné ostatní platby za provedenou práci (OPPP) představovaly 8 455 tis. Kč, tj. 85,04 % celkového rozpočtu a 90,49% upraveného rozpočtu. Nevyčerpané zůstaly prostředky rozpočtu na projektu IOP ve výši 1 486 tis. Kč; prostředky uvolněné z NNV na tentýž projekt byly čerpány ve výši 597 tis. Kč. Z celkového objemu prostředků na ostatní platby za provedenou práci činily ostatní osobní výdaje 3 515 tis. Kč, odstupné 979 tis. Kč a odměny dle kázeňského řádu 3 961 tis. Kč.

Výdaje na pojistné (sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti) – průřezový závazný ukazatel GŘC ve výši 722 109 tis. Kč (99,93% celkového a 99,96% upraveného rozpočtu) odpovídaly čerpání mzdových prostředků. Čerpání prostředků na **příděl do FKSP** - průřezový závazný ukazatel GŘC ve výši 21 154 tis. Kč představovalo 100% celkového i upraveného rozpočtu.

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci, výdaje na pojistné a příděl do FKSP za měsíc prosinec 2011, které byly v prosinci převedeny na depozitní účet GŘC a v lednu 2012 realizovány, nebyly dočerpány ve výši 3 490 tis. Kč a tyto prostředky byly v den výplaty převedeny na příjmový účet GŘC 2110-1020011/0710.

Sociální dávky, rozpočtované jako specifický závazný ukazatel kapitoly 312 – MF v rámci specifického závazného ukazatele „Daňová správa zajišťovaná celními orgány“ ve výši 589 012 tis. Kč, nebyly k 31.12.2011 upraveny.

Čerpání výdajů na sociální dávky v roce 2011 činilo 414 270 tis. Kč, tj. 70,3 % rozpočtu roku 2011 a v porovnání s rokem 2010 bylo nižší o 7 329 tis. Kč, tj. o 1,74 %. Z rozpočtu nebylo v roce 2011 vyčerpáno 174 742 tis. Kč, které dle rozpočtových pravidel nejsou součástí nároků z nespotřebovaných výdajů.

Největším výdajem *zvláštních sociálních dávek* příslušníků ozbrojených sil byly výdaje na výsluhový příspěvek, u nichž bylo do 31. 12. 2011 vyplaceno celkem 44 844 dávek (nárůst proti roku 2010 o 1 345 dávek). Průměrná výše výsluhového příspěvku v roce 2011 činila 8 562 Kč (nárůst proti roku 2010 o 248 Kč). Počet osob pobírajících výsluhový příspěvek se oproti stavu k 31. 12. 2010 zvýšil z 3 728 osob na 3 739 osob, tj. nárůst o 11 osob s nově přiznanými výsluhovými příspěvky. Dalším významným výdajem sociálních dávek je jednorázové odchodné, které náleží celníkům podle § 155 zákona č. 361/2003 Sb., kteří ukončí služební poměr. V roce 2011 bylo vyplaceno odchodné 120 celníkům, průměrná výše odchodného činila 134 040 Kč.

Skutečné ostatní běžné (věcné) výdaje GŘC činily 623 892 tis. Kč, tj. 97,02% celkového rozpočtu (a 101,14% upraveného rozpočtu) a 94,36% skutečných ostatních běžných výdajů v roce 2010. V absolutní výši byly ostatní běžné výdaje GŘC v roce 2011 nižší o 37 281 tis. Kč než v roce 2010. Z celkového rozpočtu ostatních běžných výdajů v r. 2011 zůstalo nevyčerpáno 19 168 tis. Kč, z toho 101 tis. Kč z uvolněných mimorozpočtových prostředků pro Customs 2013, 4 025 tis. Kč z ostatních běžných výdajů na programové financování a 15 042 tis. Kč z ostatních věcných výdajů bez programového financování. Ze zůstatku účelových prostředků na ostatní věcné výdaje bez programového financování ve výši 7 516 tis. Kč činil nedočerpaný zůstatek účelových prostředků k 31.12.2011 celkem 3 095 tis. Kč, (uvolněno v r. 2010 z kapitoly 398 – VPS celkem 33 000 tis. Kč a z toho čerpáno v r. 2010 celkem 25 484 tis. Kč, v roce 2011 čerpáno celkem 4 421).

Na realizaci neinvestičních akcí podprogramu 112V2110 byla v roce 2011 celkem čerpána částka 162 655 tis. Kč, tj. 102,94 % k upravenému rozpočtu běžných výdajů ve výši 158 007 tis. Kč a 96,43 % k celkovému rozpočtu ve výši 168 674 tis. Kč. Částka 151 990 tis. Kč byla čerpána z rozpočtu roku 2011, povolená částka 10 665 tis. Kč byla čerpána z nároků z nespotřebovaných výdajů celkem, z toho 9 865 tis. Kč z provozních výdajů ICT a 800 tis. Kč na ostatní osobní výdaje včetně pojištění v rámci IOP na projekt „Zavedení eCustoms – elektronické a harmonizované celnictví v EU“.

Objemově největší podíl ostatních běžných výdajů GŘC představovaly výdaje za *nákup služeb*, které činily 289 542 tis. Kč (46,41% celkových ostatních běžných výdajů). Proti roku 2010 byly tyto výdaje v roce 2011 nižší o 48 302 tis. Kč, tj. o 14,3%.

Největší objem prostředků je čerpán na položce 5169 na nákup služeb j.n. v celkové výši 157 018 tis. Kč, který se meziročně snížil o 22 986 tis. Kč, tj. o 12,77%. Největšími druhy výdajů na této položce jsou zejména výdaje na služby pro ICT (89 503 tis. Kč), překlady, tlumočení a inženýrská činnost (2 592 tis. Kč), výdaje na distribuci a likvidaci kontrolních pásek na značení lihu (887 tis. Kč) a ostatní nespecifikované služby (64 036 tis. Kč).

Dalšími významnými výdaji v podseskupení 516 jsou výdaje na nájemné ve výši 65 996 tis. Kč, výdaje na služby tele- a radiokomunikací ve výši 51 190 tis. Kč, výdaje na služby pošt ve výši 9 628 tis. Kč, výdaje na služby peněžních ústavů ve výši 3 361 tis. Kč, výdaje na školení a vzdělávání ve výši 1 477 tis. Kč a výdaje na konzultační a právní služby ve výši 873 tis. Kč.

Druhý objemově nejvýznamnější podíl na celkových ostatních běžných výdajích představovaly tzv. *ostatní nákupy*, které činily celkem 97 000 tis. Kč, tj. 15,55 % těchto výdajů.

Čerpání výdajů na ostatní nákupy činí celkem 97 000 tis. Kč, tj. 97,38 % celkového rozpočtu a 108,05% upraveného rozpočtu. V porovnání s rokem 2010 vzrostly výdaje na ostatní nákupy o 3 904 tis. Kč, tj. o 4,19 %, a to především u výdajů na opravy a udržování o 5 836 tis. Kč, avšak u ostatních nákupů j.n. (pol. 5179) poklesly o 2 482 tis. Kč. Výrazné meziroční snížení u ostatních nákupů j.n. je ovlivněno především změnou v přiznávání nároků na výplatu oděvního příspěvku na údržbu stejnokrojů pro celníky.

Výdaje na cestovné celkem činily v roce 2011 celkem 34 688 tis. Kč, z toho cestovné tuzemské činilo 23 665 tis. Kč a zahraniční cestovné celkem 11 022 tis. Kč. V rámci výdajů na zahraniční cestovné byla z prostředků státního rozpočtu čerpána částka 3 912 tis. Kč a z mimorozpočtových prostředků na program Customs 2013 byla čerpána částka 7 710 tis. Kč. Většina zahraničních služebních cest byla směřována do Bruselu na jednání orgánů Evropské komise nebo Rady EU, čímž byla zajištěna aktivní účast ČR v celní oblasti na přípravě a změnách celní legislativy a vývoji celních IT systémů. Dále se pracovníci GŘC účastnili zasedání WCO (Světová celní organizace), v rámci kterých získali aktuální informace o vývoji celní problematiky z hlediska mezinárodního, přičemž největším přínosem byly informace o změnách Harmonizovaného systému a doporučení týkající se sazebního zařazení zboží. Dále byly realizovány návštěvy některých členských zemí EU i třetích zemí z důvodů koordinace postupu celních orgánů v oblasti boje proti podloudnictví a odhalování daňových podvodů.

Objemově významný podíl ostatních věcných výdajů GŘC (16,8%) představovaly výdaje na nákup vody, paliv a energie ve výši 104 793 tis. Kč, tj. 98,78 celkového i upraveného rozpočtu na r. 2011. Ve srovnání s rokem 2010 byly výdaje v tomto podseskupení k 31.12.2011 nižší o 10 110 tis. Kč, tj. o 8,8 %.

Nejvíce prostředků bylo vynaloženo za dodávky *elektrické energie* 39 345 tis. Kč, *tepla* 17 292 tis. Kč, *plynu* 16 734 tis. Kč, *za pohonné hmoty* 23 699 tis. Kč, *za spotřebu vody* 7 037 tis. Kč a *za ostatní paliva a energie* 687 tis. Kč. U všech těchto výdajů došlo vlivem nastavení úsporných opatření k poklesu výdajů oproti předchozímu roku.

Materiálové výdaje ve výši 80 325 tis. Kč představovaly 12,87 % ostatních běžných výdajů. V meziročním srovnání roků 2011 a 2010 byly materiálové výdaje v roce 2011 vyšší o 11 978 tis. Kč (o 17,53 %).

Největším výdajem tohoto podseskupení je *nákup ostatního materiálu*, kam patří nejen nákupy kancelářského materiálu, ale i nákup spotřebního materiálu a náhradních dílů. V porovnání s rokem 2010 vzrostly tyto výdaje v roce 2010 o 724 tis. Kč. Druhým největším výdajem byly nákupy *drobného hmotného dlouhodobého majetku* ve výši 23 901 tis. Kč, které v porovnání s r. 2010 vzrostly 9 140 tis. Kč, tj. o 61,92%, a to především z důvodu razantního omezení obnovy majetku v předchozích letech. Další významnou položkou byly nákupy *prádla, oděvu a obuvi* ve výši 18 216 tis. Kč, kam patří především nákupy stejnokrojových součástí pro celníky.

Výdaje na ostatních položkách představovaly celkem 52 232 tis. Kč. Největším výdajem byl nákup kolků ve výši 36 849 tis. Kč, z toho 38 052 tis. Kč se týkalo nákupu kontrolních pásek na značení lihu. Na zvláštním účtu pro nákup tabákových nálepek, jejichž rozpočet činil v r. 2011 celkem 1 000 tis. Kč, byly v závěru roku připsány přijaté prostředky od odběratelů, ve výši 2 211 tis. Kč, takže čerpání rozpočtu na tento účel je záporné -1 211 tis. Kč, neboť zobrazuje přijaté prostředky v souladu s režimem tohoto zvláštního účtu. Náhrady zvýšených výdajů v souvislosti s výkonem funkce v zahraničí činily 2 550 tis. Kč a náhrady mezd v době nemoci činily 1 920 tis. Kč.

2.4. Hospodaření s prostředky ICT

Finanční prostředky podprogramu ICT CS v posledních 5 letech trvale klesají. Dle výše uvedené tabulky dosahuje objem finančních prostředků v roce 2011 pouze 63% objemu

z roku 2007. Dosavadní výpadek finančních zdrojů byl a je nahrazován dotacemi z evropských fondů (program eCustoms do roku 2013) a dále snahou o vyšší efektivitu poskytování služeb v této oblasti – získání certifikátu ČSN ISO/IEC 20 000 v roce 2010 a certifikátu ČSN ISO/IEC 27 001 v roce 2011. Při dalším snižování finančních prostředků podprogramu ICT CS se však situace může stát kritickou, celní správa nebude schopna dostát národním a mezinárodním závazkům.

Tabulka č. 59: Hospodaření CS s prostředky ICT

v mil. Kč

Výdaje	2007	2008	2009	2010	2011
Běžné	186	218	229	186	163
Kapitálové	215	175	190	100	90
Celkem	401	393	419	286	253

V souvislosti s výše uvedenou tabulkou je nutno si uvědomit, že informační systém celní správy (ISCS) vykazuje některé zásadní odlišnosti ve srovnání s běžnými informačními systémy ve státní a veřejné správě. Celní procesy jsou mezinárodní, systém musí podporovat interoperabilitu se systémy definovanými pro Celní unii EU a zároveň musí data zpracovávat v reálném čase tak, aby nebrzdil procesy obchodních organizací, které mají zásadní vliv na obchodní bilanci ČR. Dále je nutné při realizaci ISCS brát do úvahy jak národní legislativní pravidla a normy, tak pravidla a normy EU a navíc doporučení WCO. Další odlišností a výraznou vlastností je požadavek na práci v režimu 24/7 s definovanými požadavky na kvalitu a dostupnost systému. ISCS má mezinárodní závazky a navíc spolupracuje se systémy komerční sféry; případné výpadky nebo chyby mají přímý ekonomický dopad nejen na výběr cel a daní, ale také na výkony hospodářských subjektů, které jsou úzce svázané s celním řízením (automobilový a počítačový průmysl především). Některé výstupy systému používají jiné orgány státní správy a Společenství, citlivost těchto dat je vysoká (např. data pro ČSÚ v oblasti statistiky zahraničního obchodu).

3. VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Veřejné zakázky malého rozsahu s pořizovací hodnotou **do 200 tis. Kč bez DPH** jsou v rozhodovací pravomoci ředitelů odborů GŘC a ředitelů celních ředitelství. Jedná se o jednorázové nákupy drobného spotřebního materiálu, drobné služby, opravy a údržbu, rekreace, nákup potravin pro VRZ. V roce 2011 činily na GŘC 18 269 tis Kč bez DPH, na ČR celkem 17 658 tis Kč bez DPH, celkem 35 927 tis Kč bez DPH. Oproti loňskému roku klesly výdaje na tyto zakázky o 3 003 tis Kč. Důvodem bylo zefektivnění zadávání zakázek, ústup od dlouhodobých smluv a zadávání zakázek na kratší (většinou roční) období.

Tabulka č. 60: VZ do 200 tis. Kč

ROK	2010		2011	
	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)
GŘC	938	23 996	852	18 269
CŘ Brno	18	918	26	1 456
CŘ České Budějovice	4	154	8	193
CŘ Hradec Králové	55	6 994	18	2 163
CŘ Olomouc	80	3 240	76	6 030
CŘ Ostrava	79	991	91	2 276
CŘ Plzeň	39	1 299	71	2 627
CŘ Praha	2	99	14	1 001
CŘ Ústí n. Labem	78	1 239	56	1 912
CELKEM	1 293	38 930	1212	35 927

Veřejné zakázky malého rozsahu s hodnotou **od 200 tis. do 2 mil. Kč bez DPH** (u stavebních prací do 6 mil. Kč bez DPH) jsou na GŘC zadávány prostřednictvím referátu 010 Veřejných zakázek a v roce 2011 činily celkem 111 554 tis. Kč bez DPH. Na ČR jsou zakázky malého rozsahu zadávány v pravomoci ředitelů ČR a v roce 2010 byly zadány

v celkové hodnotě 27 917 tis. Kč bez DPH. Celkem byly zadány zakázek v hodnotě 139 471 tis Kč, což je pokles oproti roku 2010 o 31 865 tis Kč. Důvodem byla obnova dlouhodobých smluv na úklidové služby, servis služebních vozidel, servis výpočetní a kancelářské techniky, nákup výstrojních součástí.

Tabulka č. 61: VZ od 200 do 2 000 tis. Kč

ROK	2010		2011	
	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)
GŘC*	88	129 106	109	111 554
CŘ Brno	2	1 434	7	7 169
CŘ České Budějovice	0	0	0	0
CŘ Hradec Králové	2	4 000	1	2 000
CŘ Olomouc	12	3 794	7	7 541
CŘ Ostrava	21	19 250	1	2 000
CŘ Plzeň	5	5 110	0	0
CŘ Praha	4	8 000	6	9 207
CŘ Ústí n.Labem	1	642	0	0
CELKEM	135	171 336	131	139 471

*Stavby na GŘC do 6 000 tis. Kč

V roce 2011 byly stavební zakázky utlumeny a prováděla se pouze nejnnutnější údržba a opravy majetku. Dokončovaly se stavební úpravy na novém objektu sídla CŘ Brno – Koliště a nutná údržba a opravy objektů celních úřadů. Byla pořízena pro potřeby sekce 03 speciální technika pro operativně pátrací činnost a nakoupeno střelivo, byly zadány zakázky na technickou podporu a údržbu celních a daňových SW aplikací a na vývoj některých modulů a SW aplikací Celní správy, zajištěna rehabilitační péče pro celníky, rekreační péče pro zaměstnance CS a vzdělávací kurzy. Vzhledem k úsporným opatřením byla pozastavena příprava zakázky na rekonstrukci vzdělávacího a školicího zařízení Jíloviště.

V rámci dosažení úspor byly přehodnoceny také uzavřené smlouvy na výstrojní součástky a na kancelářské potřeby, byla uskutečněna nová výběrová řízení na e-tržišti, a tak se podařilo zajistit dodávky za výhodnější ceny, než podle dřívějších smluv. Byly uzavřeny nové rámcové smlouvy na servis služebních automobilů, servisní smlouvy na opravy a údržbu kancelářských strojů a zařízení.

V roce 2011 bylo zadáno v Celní správě 31 veřejných zakázek s pořizovací hodnotou nad 2 mil. Kč bez DPH, zadávaných podle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v celkové hodnotě přes 76 mil. Kč bez DPH. Nebyla zadána žádná stavební zakázka. Mezi největší zakázky patřily zakázky na vývoj a údržbu aplikací pro celní a daňové řízení (cca 51 mil. Kč bez DPH), nákup nových serverů pro zvýšení kapacity a rychlosti datových informací (cca 2 mil Kč) a několik dílčích zakázek na nákup nových automobilů pro výkon CS (celkem za 13 mil. Kč). Byl vysoutěžen centrální dodavatel elektrické energie a plynu pro celou Celní správu na další dva roky prostřednictvím komoditní energetické burzy Kladno.

Tabulka č. 62: VZ nad 2000 tis. Kč

ROK	2010		2011		Index 2011/2010	
	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)
GŘC*	4	185 686	31	76 313	775	41,1

*Stavby na GŘC nad 6 000 tis. Kč

Celkem bylo v Celní správě zadáno veřejných zakázek za 252 mil Kč, což je pokles oproti roku 2010 o 144 mil Kč (téměř o třetinu). Číselné srovnání je uvedeno v příloze.

Tabulka č. 63: VZ celkem

ROK	2010		2011		Index 2011/2010	
	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)	počet VZ	výše VZ (tis. Kč)
CELKEM	1 472	395 952	1 374	251 711	93,3	63,6

Výrazně byl kladen důraz na transparentnost výběrových řízení, širokou účast dodavatelů zadáváním zakázek na e-tržističích, zkrácení smluvních závazků z dlouhodobých smluv na krátkodobé a častější obměnu dodavatelů v zájmu dosahování úspor.

VII. PROVOZNÍ ZABEZPEČENÍ CELNÍ SPRÁVY

1. INVESTIČNÍ VÝSTAVBA

V rámci stavebně investičních a rekonstrukčních činností bylo v roce 2011 realizováno 7 akcí, z čehož 5 jich bylo v roce 2011 zcela dokončeno.

Stavebně a finančně byla dokončena rekonstrukce objektu CÚ Olomouc - Sladkovského, rekonstrukce výměňkové stanice GŘC, Jeremenkova – odstranění havarijního stavu, rekonstrukce kanalizace CÚ Břeclav, teplovodní přípojka CÚ Pardubice.

Neukončené investiční akce v roce 2011 budou realizovány v roce 2012, rekonstrukce objektu CÚ České Budějovice, rekonstrukce ŠSCS Jíloviště.

V rámci FKSP nebyly prováděny žádné investiční akce.

V roce 2011 proběhla realizace dílčí etapy akce EZS GŘC - hardwarová nástavba současného systému EZS, výměna čtecích zařízení a vybudování pojízdných bran na parkoviště areálu.

Co se týče čerpání finančních prostředků, bylo v roce 2011 vyčerpáno 82,45% disponibilního rozpočtu v oblasti staveb, a 100% disponibilního rozpočtu v oblasti EZS, EPS.

Od roku 2005 se snižují prostředky na investiční výstavbu, důsledkem je zhoršování fyzického stavu staveb, tím zvyšování nákladů na opravy a údržbu nemovitostí a vyšší výskyt havarijních situací v objektech CS.

2. AUTOPROVOZ

V rámci obnovy vozového parku CS mimo sekce 03 bylo v roce 2011 pořízeno 24 vozidel pro výkon služby. Sekce 03 provedla obměnu 14 vozidel nákupem z jiných rozpočtových zdrojů. Pokračuje provoz vozidel Seat Ibiza financovaných prostřednictvím operativního leasingu.

Nejvíce opotřebovaná vozidla byla průběžně vyřazována z majetku CS tak, aby byly naplněny požadavky Optimalizace vozidel CS.

3. TECHNIKA

V roce 2011 byly činnosti zaměřeny zejména na níže uvedené oblasti:

- Zajištění provozuschopnosti velkokapacitního rentgenu (VK RTG) na provádění efektivní kontroly kamionů. VK RTG, unikátní zařízení v rámci ČR, je intenzivně provozováno od roku 2004. Byly provedeny opravy, údržba a revize spojené s provozem VK RTG.
- Zajištění provozuschopnosti silničních vah pro výkon kompetence kontrol nápravových hmotností nákladních vozidel.
- Dovybavení zvláštních výstražných zařízení (ZVZ - modré majákové soupravy) pro vozidla celního dohledu. V roce 2011 byly naplněny aktuální požadavky výkonu. V zájmu bezpečnosti byla tato vozidla již vybavena i předními zábleskovými světly do masky a doplněny STOP nápisem.
- V prostorách serverovny CÚ Liberec byla instalována klimatizační jednotka.

- Pro sekci 03 bylo pořízeno multifunkční svařovací zařízení.
- Pro VZK Heřmanice byl pořízen přívěsný vozík na přepravu psů.

4. VÝSTROJNÍ ZABEZPEČENÍ

Vzhledem k výši přidělených finančních prostředků v roce 2011 nebyl centrální výstrojní sklad naplněn výstrojnými součástkami do zásoby, pouze byly realizovány skutečné požadavky konkrétních celníků. V roce 2011 byly realizovány požadavky nenaplněné z předchozího roku a požadavky na rok 2011. Činnost ve výstrojním zabezpečení se zaměřila především na naplnění požadavků na výstrojní součástky obsažené v základní výbavě pro nově nastoupivší příslušníky. Na základě doporučení výstrojní komise bylo přistoupeno k provedení některých změn v kvalitě používaných součástek a současně byly vyvzorovány doplňující nebo nahrazující součástky. V rámci zajištění bezpečnosti příslušníků při kontrolní činnosti v rámci mobilního dohledu a elektronického mýtného se jedná především o zajištění a pořízení celoreflexní bundy a její zavedení jako nové výstrojní součástky.

VIII. INTERNÍ AUDIT A KONTROLNÍ ČINNOST

1. INTERNÍ AUDIT

V roce 2011 vykonalo Samostatné oddělení 070 - Interního auditu pět auditů dle schváleného Plánu interního auditu na rok 2011.

Při sestavování ročního plánu interního auditu vycházejí auditoři z rozsahu působnosti a potřeb celní správy a stanovení priorit auditovaných oblastí na základě sestavení mapy vnitřních rizik a s přihlédnutím ke zjištěním vnitřního kontrolního systému.

Cílem vykonaných auditů bylo prověřit, zda jsou jednotlivé postupy v systému zavedeny efektivně, účelně a zda jsou dodržovány právní předpisy, vnitřní akty řízení, stanovená kritéria a podmínky pro výkon.

Tabulka č. 64: Audity provedené v roce 2011

P.č.	Předmět auditu	Auditovaný útvar
1/2011	Využití finančních prostředků z FKSP.	Generální ředitelství cel
2/2011	<i>Součinnost celních orgánů v rámci provádění následných kontrol.</i>	Celní ředitelství Brno
3/2011	Následný audit - Dovoz zboží v poštovním styku.	Celní ředitelství Praha
4/2011	Systém e-Dovoz - výstupy do aplikace Evidence cla a daní.	Celní ředitelství Ostrava
5/2011	Evidence, skladování a likvidace zboží v souvislosti s porušením předpisů.	Celní ředitelství Hradec Králové

Z provedených auditů vyplynulo 28 doporučení pro služební funkcionáře, kteří jsou odpovědní za auditovanou oblast.

Jednotlivá doporučení odrážejí míru rizikovosti příslušného nedostatku z hlediska negativního dopadu na činnost celní správy.

Výsledky interního auditu neukázaly na výskyt nedostatků, které by zásadně nepříznivě ovlivnily činnost celní správy a byly překážkou při plnění stanovených úkolů, nicméně některá zjištění mají závažný charakter ovlivňující činnost jednotlivých útvarů.

V auditovaných oblastech byly zjištěny některé přetrvávající nedostatky, které lze zobecnit, jako postupy prováděné v rozporu s právními předpisy a vnitřními akty řízení, nedodržení stanovených lhůt, nedostatečná kontrolní činnost, nedostatky v oblasti pracovních dokumentů zaměstnance.

Doporučení interního auditu navržená odpovědným funkcionářům nejčastěji směřovala ke zvýšení podílu kontroly zajišťované vedoucími pracovníky, k předcházení rizikům, k aktualizaci vnitřních předpisů nebo jejich doplnění, k zajištění správné funkčnosti softwarových nástrojů a k minimalizaci nákladů spojených s určitou činností celní správy. Současně bylo v rámci projednávání auditorských zpráv zdůrazňováno, že efekt uložených opatření je účinnější, pokud jsou přijímána na základě doporučení interních auditorů po předložení auditorské zprávy bez zbytečného odkladu.

2. KONTROLNÍ ČINNOST

2.1. Vnější kontrolní činnost

Orgány veřejné správy ČR, orgány EU a dalšími institucemi, které jsou oprávněny v CS provádět kontrolní, revizní, dohlídkovou nebo akreditační činnost, bylo v roce 2011 provedeno 23 kontrol. Počet kontrol vykazuje setrvalý až mírně vzrůstající trend. Nadprůměrný počet kontrol byl proveden v roce 2008.

Z orgánů EU provedla dvě kontroly Evropská komise. Generální ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele provedlo kontrolu zaměřenou na dovozy uskutečněné mimo stanoviště hraniční kontroly a specifické otázky na vybraných stanovištích hraniční kontroly. Generálním ředitelstvím bylo doporučeno provádět audity systému kontrol neobchodních přesunů zvířat v zájmovém chovu ze třetích zemí do EU a zásilek produktů živočišného původu pro osobní spotřebu do EU. V závěru roku 2011 proběhla inspekční mise Generálního ředitelství pro rozpočet, která se zaměřila na ověření systému místního celního řízení, změny na účtech A a vedení účtů B. Zpráva o výsledku kontroly nebyla CS v roce 2011 doručena.

Z orgánů ČR provedl Nejvyšší kontrolní úřad kontrolu na správu DPH při dovozu zboží ze třetích zemí. Kontrola se v závěru roku 2011 nacházela v řízení o odvolání. Veřejný ochránce práv šetřil postup celních orgánů ve věci přestupku urážky na cti. Šetřením nebyly zjištěny závažné nedostatky. Drobné nedostatky zjistilo Zdravotnické zařízení Ministerstva vnitra ČR, které provedlo 9 kontrol v oblasti ochrany veřejného zdraví a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Bez závad dopadly kontroly provedené finančními úřady na výběr správních poplatků, úřadem práce na dodržování zaměstnávání povinného podílu osob se zdravotním postižením, Pražskou správou sociálního zabezpečení na plnění povinností v nemocenském a důchodovém pojištění a při odvodu pojistného, Státním zemědělským intervenčním fondem na plnění delegovaných činností, Českým institutem pro akreditaci, o.p.s. a certifikačním orgánem TÜV NORD Czech, s.r.o. na procesy a postupy prováděné v laboratořích CS.

2.2. Vnitřní kontrolní činnost

Útvary GŘC a CŘ bylo v roce 2011 na všech organizačních úrovních CS provedeno 437 tematických kontrol. Dále byly těmito útvary provedeny operativní kontroly, celními úřady tematické a operativní kontroly a služebními funkcionáři kontroly výkonu práce nebo služby podřízených zaměstnanců v celkovém počtu 6084 případů. Ve srovnání s předchozími lety nedošlo v roce 2011 k poklesu počtu provedených tematických kontrol. Počet operativních kontrol se v roce 2011 zvýšil. Důvodem je užší obsahové zaměření kontrol, které vycházejí z aktuálních potřeb operativního řízení. V období let 2009 až 2011 je patrný postupný nárůst počtu kontrol, které provedli služební funkcionáři.

Kontrolní činnost směřovala především na celní úřady a to do agend mobilního dohledu, celního řízení, kanceláře celního úřadu, daňového řízení, integrovaných kontrol, v menší míře pak do agendy správy příjmů. Vzhledem k roku 2010 došlo v roce 2011 k nárůstu počtu kontrol v agendách mobilního dohledu a daňového řízení. V roce 2011 bylo také provedeno více kontrol v agendách vykonávaných na CŘ. Nárůst počtu závažných

pochybení byl zjištěn na celních úřadech, přičemž nejzávažnější pochybení byla zjištěna v agendách celního řízení, správy příjmů a tradičních vlastních zdrojů, mobilního dohledu a daňového řízení.

2.3. Inspekční činnost

V roce 2011 bylo v CS provedeno 67 inspekčních šetření zaměřených na prošetření a dokumentaci konkrétního protiprávního jednání zaměstnanců CS. Z toho 51 inspekčních šetření provedla oddělení GŘC a ČR, která zajišťovala činnosti agendy inspekce a vnitřní kontroly, 16 inspekčních šetření provedli služební funkcionáři. Počet provedených inspekčních šetření je od roku 2009 téměř konstantní.

Inspekční šetření byla zaměřena na prošetření protiprávního jednání celníků a občanských zaměstnanců, včetně služebních funkcionářů, neoprávněného nakládání s finančními prostředky, protiprávního jednání při místním šetření v daňovém řízení, postupu při propouštění zboží do navrhovaného celního režimu, překročení svěřených kompetencí při silniční kontrole vozidel, postupu při kontrole stánkového prodeje a pozměňování veřejné listiny.

Služebními funkcionáři byla šetřena především jednání celníků, která měla znaky přestupku podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zejména přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Na základě výsledků kontrolní a inspekční činnosti bylo přijato 384 organizačních a personálních opatření k nápravě zjištěných nedostatků, přičemž v roce 2011 se počet přijatých opatření zvýšil.

2.4. Vyřizování stížností, oznámení, podnětů a petic

Stížnosti právnických a fyzických osob jsou v CS vyřizovány podle ustanovení § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Od počátku roku 2011 je institut stížnosti upraven i ustanovením § 261 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění zákona č. 30/2011 Sb. V roce 2011 bylo celním orgánům doručeno 109 stížností, ke konci roku bylo vyřízeno 102 stížností, z toho 15 bylo shledáno důvodnými nebo částečně důvodnými, což činí 14,7 % z celkového počtu vyřízených stížností. Tyto stížnosti směřovaly v 9 případech proti nesprávnému postupu celních orgánů, v 6 případech upozorňovaly na nevhodné chování úředních osob. Od roku 2008 je počet vyřízených stížností téměř konstantní. V porovnání s rokem 2010 došlo k poklesu počtu stížností, které byly shledány důvodnými nebo částečně důvodnými. V roce 2011 nebyla celními orgány přijata ani vyřizována žádná petice.

V roce 2011 bylo na bezplatné protikorupční lince telefonní číslo 800 232 222 registrováno celkem 29 volání směřujících do činnosti CS. Podezření na možné korupční jednání pracovníků CS bylo vysloveno ve dvou oznámeních. V jednom případě se podezření nepotvrdilo, druhý případ je dosud v šetření orgánů činných v trestním řízení. Jedno podání upozorňovalo na přestupek celníků v dopravě.

Na elektronickou adresu korupce@cs.mfcr.cz bylo v roce 2011 doručeno 26 podání, z nichž pouze jedno poukazovalo na možné korupční jednání pracovníků CS v souvislosti se zadřováním balíků. Prověřením bylo zjištěno, že k průtahům nedošlo na straně CS, korupční jednání pracovníků CS se nepotvrdilo. Dvě podání byla postoupena věcně příslušným orgánům veřejné správy.

Podání z protikorupčních linek obsahující informace a podněty byla postoupena k využití odborným útvarům, dotazy spadající do oblasti poradenství byly předány k zodpovězení na Poradenské a informační centrum CS ČR.

Tabulka č. 65: Souhrnné ukazatele z kontrolní činnosti

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Tematické kontroly provedené útvary Generálního ředitelství cel a celních ředitelství	577	495	481	411	437	106,3
Ostatní kontroly (tematické kontroly provedené celními úřady, operativní kontroly provedené všemi útvary CS, kontroly provedené služebními funkcionáři)	2 882	2 692	4 765	5 619	6 084	108,3
Inspekční šetření	-	-	69	73	67	91,8
Přijatá opatření na základě výsledků kontrolní činnosti a inspekčních šetření	400	364	361	363	384	105,8
Vyřízené stížnosti a petice	143	109	92	105	102	97,1
z toho: důvodných a částečně důvodných	16	16	13	20	15	75,0
Vnější kontrolní činnost (provedená orgány veřejné správy ČR a EU)	23	42	23	29	23	79,3

IX. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

GŘC jako povinný subjekt zajišťuje agendu poskytování informací v souladu se zákonem č.106/1999 Sb. prostřednictvím oddělení vztahů k veřejnosti. V roce 2011 GŘC přijalo celkem 24 písemných žádostí o poskytnutí informací dle zákona č.106/1999 Sb. V jednom případě bylo poskytnutí informace odmítnuto zcela, ve čtyřech případech bylo odmítnuto částečně, v ostatních případech byla žadateli zaslána požadovaná informace (v roce 2010 bylo těchto žádostí 19).

Vůči GŘC byly podány tři stížnosti na postup při vyřizování žádosti o informace, nadřízený orgán (Ministerstvo financí ČR) správnost postupu GŘC potvrdil. Vůči rozhodnutí GŘC bylo podáno jedno odvolání, nadřízený orgán (Ministerstvo financí ČR) odvolání nevyhověl a rozhodnutí GŘC potvrdil. Vůči GŘC nebyla vedena soudní řízení o právech a povinnostech podle zákona č. 106/1999 Sb. Veškeré žádosti byly vyřízeny bez zpoždění.

X. VZTAHY S OBCHODNÍ I LAICKOU VEŘEJNOSTÍ

K propagaci a prezentaci Celní správy ČR u obchodní i laické veřejnosti přispívá největší měrou aktivní práce s nejmodernějším komunikačním prostředkem - internetovými stránkami, jejichž správcem je oddělení vztahů k veřejnosti Generálního ředitelství cel (dále jen „GŘC“). Pro další zlepšení komunikace s veřejností a usnadnění orientace v oblasti cel, daní a dalších kompetencí Celní správy ČR bylo v polovině roku 2010 zřízeno v rámci tohoto oddělení speciální pracoviště - Poradenské a informační centrum Celní správy ČR, jehož pracovníci zpracovávají telefonické dotazy (centrální telefonní linka 261331919) a písemné dotazy (centrální adresa informace@cs.mfcr.cz) veřejnosti za celou celní správu. Od roku 2011 je možné využít pro podávání žádostí o informace i on-line formulář, který je umístěn na internetových stránkách celní správy pod odkazem na Poradenské a informační centrum. Poradenské a informační centrum obnovilo vydávání elektronického občasníku pro odbornou veřejnost „Merkur“. Dalšími informačními kanály byly tiskové zprávy a tiskové konference. V roce 2011 zorganizovalo oddělení vztahů k veřejnosti 1 tiskovou konferenci a vydalo 23 tiskových zpráv a informací, z nichž některé hovořily o mezinárodní spolupráci. Oddělení vztahů k veřejnosti komunikuje od června 2010 s médii i za Celní ředitelství Praha. Celní správa i v roce 2011 pozitivně zviditelnila svou činnost v oblasti kontrol stánkového prodeje, při akcích proti nelegálním obchodům se zbožím zatíženým spotřební daní, tedy alkoholu, cigaret a pohonných hmot. Oddělení vztahů k veřejnosti metodicky i přímo řídilo či

koordinovalo vystupování regionálních mluvčích. Ostatní tiskoví mluvčí celních ředitelství vydali v roce 2011 celkem 204 tiskových zpráv a informací. Ke zvýšení povědomí veřejnosti o Celní správě ČR nepochybně přispěly i tradiční společné prezentace s Armádou ČR v Králíkách a rozsáhlá účast na Dnech NATO v Ostravě – Mošnově a prezentace pro základní a střední školy. Evropský rozměr má přímá účast na Dni otevřených dveří Evropských institucí v Bruselu (součást prezentace OLAF).

I v roce 2011 významně přispíval k informovanosti laické i odborné veřejnosti měsíčník Clo Douane.

Poskytování informací Poradenským a informačním centrem

Ve srovnání s rokem 2010 (1836 žádostí) vyřizovalo v roce 2011 Poradenské a informační centrum 3653 žádostí o informace (nárůst o 81%). Žadatelé o poskytnutí informací byly fyzické i právnické osoby. Výrazně převažovala podání elektronickou cestou, řada žádostí byla řešena i osobním jednáním s žadatelem. Nejčastěji se žádosti týkaly podmínek dovozu a vývozu zboží, zařazování zboží do celního sazebníku, celních sazeb a oblasti SPD, DPH a oblasti dovozu drobných zásilek pro osobní potřebu žadatelů. Na oddělení vztahů k veřejnosti směřovalo ve vztahu k písemným až čtyřnásobně více obdobných telefonických dotazů. Mnohé z dotazů byly přijaty a vyřizovány v němčině a angličtině.

XI. ZÁVĚR

Plnění strategických úkolů CS bylo v uplynulém období doprovázeno projekty se značným dopadem na základní podmínky činnosti CS. Vnější politické a ekonomické prostředí si v důsledku světové hospodářské stagnace a finanční krize vynucuje nejen změnu technologie práce CS, ale soustavně vytváří vysoký tlak na přijímání opatření k zefektivnění výkonu všech stávajících kompetencí, případně na jejich redukci, racionalizaci či integraci ve smyslu vládní strategie *Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby* a v souladu s aktuální *Exportní strategií České republiky pro období let 2012-2020*, které předpokládají mj. zjednodušení systémů řízení a vývozních procedur. Z těchto důvodů bude zvýšená pozornost zaměřována zejména na vnitřní procesy a jejich nákladovost.

Přestože předložené statistické informace ve většině ukazatelů potvrzují splnění stanovených cílů a udržení nebo zvýšení výkonnosti CS, zdroje použité k jejich dosažení se dostávají na samu kritickou hranici, kde je již nutné vážně hovořit o programové míře naplňování mise CS. Nastavený trend a realizované projekty zcela jasně prezentují vůli i s omezenými zdroji budovat CS jako moderní, profesionální a efektivní, podporující podstatu obchodu při nízké administrativní zátěži, poskytující maximální možnou míru ochrany práv a právem chráněných zájmů jak veřejného a soukromého sektoru, tak občanů a spotřebitelů.